

Bruselj, 26.6.2017
COM(2017) 365 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN
EVROPSKEMU RAČUNSKEMU SODIŠČU**

KONSOLIDIRANI ZAKLJUČNI RAČUN EVROPSKE UNIJE ZA LETO 2016

KAZALO

PREDGOVOR	3
POLITIČNI OKVIR, UPRAVLJANJE IN ODGOVORNOST EVROPSKE UNIJE.....	5
IZJAVA, PRILOŽENA KONSOLIDIRANEMU ZAKLJUČNEMU RAČUNU	11
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI IN POJASNILA	12
BILANCA STANJA.....	14
IZKAZ FINANČNEGA USPEHA	15
IZKAZ FINANČNEGA IZIDA	16
IZKAZ SPREMEMB V ČISTIH SREDSTVIH	17
POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	18
RAZPRAVA O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN NJIHOVA ANALIZA.....	92
POROČILA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA IN POJASNILA.....	109
GLOSAR.....	142

PREDGOVOR

Veseli me, da vam lahko predstavim zaključni račun Evropske unije za leto 2016. V tem zaključnem računu je predstavljen celosten pregled financiranja EU za leto 2016 – to vključuje informacije o finančnem stanju Unije, o tem, kako se je proračun med letom izvrševal, njenih pogojnih obveznostih ter finančnih obveznostih, ki jih je prevzela Unija. Zaradi večletne narave dejavnosti Unije vsebuje zaključni račun tudi pojasnila o ključnih finančnih podatkih in njihovem gibanju.

Leto 2016 je bilo za Evropsko unijo leto številnih dosežkov, pa tudi izzivov. Proračun EU je bil osredotočen na **krepitev gospodarstva, spodbujanje ustvarjanja delovnih mest in rasti ter naložbe v raziskave.** Evropsko gospodarstvo in razmere na trgu dela so se izboljšale in brezposelnost v EU se je znižala.

Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI), ki je osrednji del naložbenega načrta za Evropo, manj kot leto in pol po uvedbi že prinaša oprijemljive rezultate. Sklad, ki je dejaven v vseh 28 državah članicah, je do sredine maja 2017 mobiliziral za več kot 190 milijard EUR naložb, kar je več kot polovica ciljnih 315 milijard EUR, določenih za sredino leta 2018, in s tem prispeval k oživitvi gospodarstva. Jamstveni sklad, ki pokriva operacije EFSI, ki jih izvaja skupina EIB, je bil konec leta 2016 financiran s sredstvi iz proračuna EU in ima v tem zaključnem računu 1 milijardo EUR.

Spodbujanje ustvarjanja delovnih mest, rasti in naložb je še vedno glavna prednostna naloga proračuna EU. Komisija nadaljuje svoja prizadevanja za krepitev okrevanja gospodarstva EU ter vlaganje v mlade in iskalce zaposlitve, pa tudi v zagonska podjetja ter mala in srednja podjetja (MSP). Dober primer je jamstvena shema za posojila v okviru programa **COSME** (program za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja), ki je bil v letu 2016 še vedno zelo uspešen, tudi zahvaljujoč dodatni sposobnosti prevzemanja tveganja iz EFSI. Ob koncu leta 2016 je več kot 143 000 malih in srednjih podjetij iz 21 držav že prejelo finančna sredstva v višini več kot 5,5 milijarde EUR s podporo programa COSME.

Program za raziskave in inovacije **Obzorje 2020** je ključen za gradnjo gospodarstva in družbe, ki temeljita na inovacijah in znanju, v EU. Uspelo mu je doseči 49 000 udeležb, podpisani so bili sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev v skupni višini 20,5 milijarde EUR. Več kot 21 % vseh udeležb so predstavljala MSP. Povečanje dejavnosti programa Obzorje 2020 dokazuje skoraj 40-odstotno povečanje jamstvenih instrumentov programa Obzorje 2020, vključenih v ta zaključni račun, v primerjavi s preteklim letom.

Program Galileo, s katerim se vzpostavlja evropski globalni satelitski navigacijski sistem, je po razglasitvi začetne storitve v letu 2016 v istem letu prešel iz faze uvajanja v fazo obratovanja. Vrednost operativnih satelitov Galileo in zemeljske infrastrukture, zajeta v tem zaključnem računu, je ob koncu leta 2016 znašala 2 milijardi EUR. Izvajanje projektov v okviru Obzorja 2020 je spodbujalo razvoj novih aplikacij Galileo. Ti projekti so že privedli do 13 inovacij na trgu, 5 patentov, 34 naprednih prototipov, dveh proizvodov na trgu in 223 objavljenih znanstvenih člankov. Trg za globalni navigacijski satelitski sistem se bo po pričakovanjih povečal s 5,8 milijarde naprav v uporabi leta 2017 na ocenjenih 8 milijard do leta 2020.

Instrument za povezovanje Evrope (IPE) za promet, katerega cilj je zagotovitev lažjega dostopa infrastrukturnim projektom do financiranja v sektorjih prometa, telekomunikacij in energetike, je prispeval k 64 km dolgemu železniškemu predoru Brenner, ki bo najdaljši železniški predor visoke zmogljivosti na svetu. Dolžniški instrument IPE, zajet v zaključnem računu, nudi delitev tveganja za dolžniško financiranje v obliki prednostnega in podrejenega dolga ali jamstev ter podporo za projektne obveznice.

V letu 2016 se je evropski odziv na nove izzive, ki so posledica sprememb geopolitičnih razmer, nadaljeval. Proračun EU je zagotavljal podporo državam članicam pri **ustreznem upravljanju migracijskih tokov**, obravnavanju temeljnih vzrokov migracij in zaščiti schengenskega območja. Izvajanje nacionalnih programov držav članic v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje ter Sklada za notranjo varnost se je v letu 2016 okrepilo.

Komisija je ustanovila tudi **instrument za begunce v Turčiji**, ki je začel delovati 17. februarja 2016 in za katerega je v zaključnem računu zajetih 630 milijonov EUR prispevkov držav članic, vplačanih leta 2016. To je Komisiji omogočilo, da je poleg drugih pobud začela izvajati tudi inovativen program, imenovan mreža socialne varnosti v sili, katerega cilj je do milijonu najranljivejših beguncev v Turčiji pomagati z rednimi denarnimi nakazili. To je primer povečane uporabe pomoči iz proračuna EU kot učinkovitega in uspešnega načina za pomoč ljudem v kriznih razmerah.

Komisija je junija 2016 v okviru evropske agende o migracijah predlagala nov partnerski okvir s tretjimi državami. Okvir predstavlja evropski pristop k poglobljanju sodelovanja z državami izvora in tranzita ter namembnimi državami migracijskih tokov. Podpirajo ga večina proračunskih programov iz razdelka Evropa v svetu ter zadevni skrbniški skladi EU, zlasti **skrbniški sklad** za Sirijo, ki je vključen v zaključni račun. Za partnerski okvir so pomembna ustrezna finančna sredstva, da se omogoči krepitev sodelovanja s prednostnimi partnerskimi državami in nadaljujejo prizadevanja na osrednjesredozemski migracijski poti.

Drugi svetovni izzivi, kot je obravnavanje podnebnih sprememb, so bili še naprej prednostna naloga proračuna EU. V letu 2016 je bil skupni prispevek k vključevanju podnebnih ukrepov v politike ocenjen na 20,9 %, kar je v skladu s ciljem, določenim za sedanje obdobje večletnega finančnega okvira 2014–2020.

V proračunskem smislu so **evropski strukturni in investicijski skladi** ter **skupna kmetijska politika** še naprej glavni naložbeni instrumenti EU. Iz proračuna EU se je v letu 2016 porabilo 57,4 milijarde EUR za kmetijstvo in razvoj podeželja ter kljub zamudam pri zagonu in izvajanju sedanjega večletnega finančnega okvira 37,8 milijarde EUR za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo.

Komisija je s 27 državami članicami začela razpravo o prihodnosti in prednostnih nalogah EU. Še naprej si bomo skupaj prizadevali graditi uspešnejšo, konkurenčnejšo in varnejšo prihodnost.

Günther H. Oettinger

Komisar za proračun in človeške vire, Evropska komisija

POLITIČNI OKVIR, UPRAVLJANJE IN ODGOVORNOST EVROPSKE UNIJE

Evropska unija (EU) je unija, na katero je 28¹ evropskih držav (države članice) preneslo pristojnosti za uresničevanje skupnih ciljev. Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, v kateri prevladujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.

1. POLITIČNI OKVIR

Pogodbi EU

Krovni cilji in načela, ki usmerjajo Unijo in evropske institucije, so opredeljeni v [Pogodbah](#). Unija in institucije EU lahko delujejo le v mejah pristojnosti, ki jih imajo v skladu s Pogodbama za uresničevanje v njih določenih ciljev, pri tem pa morajo upoštevati načeli² subsidiarnosti in sorazmernosti.

Unija si za doseganje svojih ciljev in izvajanje svojih politik sama zagotovi potrebna finančna sredstva. Za uresničevanje ciljev je odgovorna Komisija v sodelovanju z državami članicami in v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja.

EU uresničuje cilje iz Pogodbe s številnimi orodji, med katerimi je tudi proračun EU. Druga so, na primer, zakonodajni predlogi ali izvajanje političnih strategij.

Strategija Evropa 2020

V [strategiji Evropa 2020](#), ki so jo leta 2010 sprejeli voditelji držav ali vlad držav članic Evropske unije, je na ravni EU opredeljena 10-letna strategija EU za rast in delovna mesta³. Strategija vsebuje tri dopolnjujoče se prednostne naloge, ki so pametna, trajnostna in vključujoča rast, skupaj s petimi krovnimi cilji EU. Njen uspeh je odvisen od skupnega delovanja vseh akterjev Unije.

Proračun EU je zgolj eden od vzvodov EU, ki prispevajo k doseganju ciljev strategije Evropa 2020. Za doseganje konkretnih rezultatov strategije Evropa 2020 se uporabljajo številni ukrepi na nacionalni ravni, ravni EU in mednarodni ravni.

Politične prednostne naloge Komisije

[Politične prednostne naloge Komisije](#) so opredeljene v političnih usmeritvah, ki jih je določil predsednik Komisije in so načrt za ukrepanje Komisije, ki je v celoti skladen in združljiv s strategijo Evropa 2020 kot dolgoročno evropsko strategijo za rast.

¹ Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 predložilo uradno obvestilo o svoji nameri, da izstopi iz EU, s čimer je sprožilo postopek izstopa na podlagi člena 50 Pogodbe o Evropski uniji.

² V skladu z načelom subsidiarnosti Unija ukrepa samo, če in kolikor države članice ciljev predlaganih ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega ali učinkov lažje dosežejo na ravni Unije. V skladu z načelom sorazmernosti ukrepi Unije vsebinsko in formalno ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodb. Glej člen 5 PDEU.

³ Glej sporočilo Komisije „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“, COM(2010) 2020 final z dne 3. marca 2010.

10 PREDNOSTNIH NALOG

Nova spodbuda za delovna mesta, rast in naložbe

Povezan enotni digitalni trg

Trdna energetska unija s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost

Bolj povezan in pravičnejši notranji trg z okrepljeno industrijsko bazo

Bolj poglobljena in pravičnejša ekonomska in monetarna unija (EMU)

Razumen in uravnotežen prostotrgovinski sporazum z ZDA

Območje pravosodja in temeljnih pravic, zasnovano na medsebojnem zaupanju

V smeri nove migracijske politike

Evropa kot močnejši svetovni akter

Unija demokratičnih sprememb

Politike, ki jih podpira proračun EU, se izvajajo v skladu z [večletnim finančnim okvirom \(VFO\)](#).

VFO

Z večletnim finančnim okvirom se dodelijo sredstva za politične prednostne naloge Unije za vsaj 5 let. V njem so določeni najvišji letni zneski (zgornje meje) za odhodke EU kot celoto in za glavne kategorije odhodkov (razdelki). S seštevkom zneskov zgornjih mej vseh razdelkov se lahko izračuna skupna zgornja meja odobritev za prevzem obveznosti.

VFO podpira ukrepe EU za doseganje ciljev politik EU v obdobju, ki je dovolj dolgo, da se zagotovita učinkovitost in usklajena dolgoročna vizija za upravičence in nacionalne organe, ki sofinancirajo projekte. VFO za obdobje 2014–2020 in njegovi programi, ki določajo najvišje proračunske obveznosti za to obdobje v višini 960 milijard EUR in plačila v višini 908 milijard EUR (v cenah iz leta 2011), so bili oblikovani z močno evropsko logiko in osredotočenostjo na dodano vrednost, da bi prispevali k uresnitvi skupno dogovorjenih ciljev strategije za rast in delovna mesta Evropa 2020.

VFO se sprejme soglasno, kar pomeni, da se vse države članice strinjajo s cilji in porabo. Iz proračuna EU se financirajo najrazličnejši politike in programi po vsej Evropski uniji. Komisija namreč v skladu s prednostnimi nalogami, ki jih Evropski parlament in Svet določita v večletnem finančnem okviru, izvaja programe porabe, dejavnosti in projekte. V okviru glavnega področja porabe evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) je EU pravno zavezana k izvajanju teh ukrepov s sprejetjem operativnih programov.

Medinstitucionalni sporazum

Večletni finančni okvir dopolnjuje [Medinstitucionalni sporazum o proračunski disciplini](#), sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju⁴, ki je politični dogovor med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo.

Namen tega sporazuma, sprejetega leta 2013 v skladu s členom 295 PDEU, je izvrševanje proračunske discipline ter izboljšanje delovanja letnega proračunskega postopka in sodelovanja med institucijami v proračunskih zadevah, kakor tudi zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja.

⁴ Medinstitucionalni sporazum z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju (UL C 373, 20.12.2013, str. 1).

Letni proračun

Letni proračun pripravi Komisija, dokončno pa se v skladu s postopkom iz člena 314 PDEU o njem dogovorita Evropski parlament in Svet, običajno do sredine decembra. V skladu z načelom uravnovešenosti proračuna morajo biti skupni prihodki v danem proračunskem letu enaki skupnim odhodkom (odobritvam plačil).

Glavni vir financiranja EU so prihodki iz lastnih sredstev EU, ki jih dopolnjujejo drugi prihodki. Obstajajo tri vrste lastnih sredstev: tradicionalna lastna sredstva (kot so carine in prelevmani na sladkor), lastna sredstva iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) in lastna sredstva na osnovi bruto nacionalnega dohodka (BND). Drugi prihodki, ki se ustvarijo pri dejavnostih EU (npr. globe za kršitve pravil konkurence), običajno predstavljajo manj kot 10 % celotnih prihodkov. Skupni znesek lastnih sredstev, potreben za financiranje proračuna, se določi tako, da se od skupnih odhodkov odštejejo drugi prihodki. Skupni znesek lastnih sredstev ne sme presegati 1,23 % bruto nacionalnega dohodka (BND) držav članic.

Odhodki EU iz poslovanja zajemajo različne razdelke večletnega finančnega okvira in so v različnih oblikah, odvisno od načina izplačevanja in upravljanja denarja. Proračun EU se izvršuje prek treh načinov upravljanja:

Deljeno upravljanje: po tej metodi se naloge za izvrševanje proračuna prenesejo na države članice. Okoli 80 % odhodkov spada pod ta način upravljanja, ki zajema področja, kot sta kmetijska poraba in strukturni ukrepi.

Neposredno upravljanje: kadar proračun izvršujejo neposredno službe Komisije.

Posredno upravljanje: kadar Komisija naloge za izvrševanje proračuna zaupa organom EU ali držav članic, kot so agencije EU ali mednarodne organizacije.

Finančna uredba

Finančna uredba, ki se uporablja za splošni proračun, je osrednji akt regulativne strukture financ EU in določa finančna pravila EU. Določa splošna pravila, ki urejajo proračun EU.

2. UPRAVLJANJE IN ODGOVORNOST V EU

2.1. INSTITUCIONALNA STRUKTURA

Organizacijsko upravljanje EU sestavljajo institucije, agencije in drugi organi EU, ki so naštetih v pojasnilu 9 Pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom. Glavne institucije, ki so odgovorne za oblikovanje politik in sprejemanje odločitev, so Evropski parlament, Evropski svet, Svet in Komisija.

Komisija je izvršni organ EU in deluje v njenem splošnem interesu. Pri tem predlaga zakonodajo, izvaja politike EU, nadzira pravilno izvajanje Pogodb in evropskega prava, upravlja proračun EU in zastopa Unijo zunaj Evrope.

Notranje delovanje Komisije temelji na več ključnih načelih, na katera se opira dobro upravljanje: jasnih vlogah in odgovornostih, močni zavezanosti upravljanju uspešnosti in skladnosti s pravnim okvirom, jasnih mehanizmi odgovornosti, visokokakovostnem in vključujočem regulativnem okviru, odprtosti in preglednosti ter visokih standardih etičnega ravnanja.

2.2. UPRAVLJAVSKA STRUKTURA KOMISIJE

Evropska komisija ima edinstven sistem upravljanja z jasnimi razlikovanjem med političnimi strukturami in strukturami za upravni nadzor ter jasno omejeno pristojnostjo in finančno odgovornostjo. Ta sistem temelji na Pogodbah in struktura se je razvijala, da se je prilagajala spreminjajočemu se okolju in ostala v skladu z najboljšimi praksami, določenimi v ustreznih mednarodnih standardih⁵.

- Na vrhu te strukture je **kolegij komisarjev**, ki prevzema skupno politično odgovornost za delo Komisije. Operativno izvrševanje proračuna je preneseno na generalne direktorje in vodje služb, ki vodijo upravno strukturo Komisije⁶.
- Kolegij prenese naloge finančnega poslovanja na generalne direktorje ali vodje služb, ki tako postanejo **odredbodajalci** na podlagi prenosa. Te naloge se lahko nadalje prenesejo na direktorje, vodje enot in druge, ki tako postanejo odredbodajalci na podlagi nadaljnega prenosa. Odredbodajalci so odgovorni za celotno upravljanje od določanja, kaj je treba narediti za uresničitev ciljev politik, ki jih je zastavila institucija, do upravljanja v ta namen organiziranih dejavnosti z operativnega in proračunskega vidika.

Tako so v Komisiji vloge in pristojnosti na področju finančnega poslovanja jasno opredeljene in se izvajajo. To je decentraliziran pristop z jasnimi pristojnostmi in s ciljem, da se oblikuje upravna kultura, ki uradnike spodbuja k prevzemanju odgovornosti za dejavnosti, ki jih nadzirajo, in jim omogoča nadzor nad dejavnostmi, za katere so odgovorni.

V okviru cikla strateškega načrtovanja in priprave programov Komisije mora vsak odredbodajalec pripraviti letno poročilo o dejavnostih, in sicer o dejavnostih ter dosežkih in rezultatih politik v letu, za katerega izjavlja, da so bila sredstva porabljena na podlagi načel dobrega finančnega poslovanja ter da je vzpostavil kontrolne postopke, ki zagotavljajo potrebna jamstva glede zakonitosti in pravilnosti z izkazi povezanih transakcij. Na ravni Komisije se ti rezultati sprejmejo in objavijo v zbirni obliki v letnem poročilu o upravljanju in smotnosti izvrševanja proračuna ter pošljejo Evropskemu parlamentu in Svetu, to pa je tudi glavni instrument za prevzem politične odgovornosti kolegija komisarjev za upravljanje proračuna.

Računovodja Komisije je na centralni ravni odgovoren za upravljanje zakladnice, postopke izterjave, določanje računovodskih pravil na podlagi mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor in metod, potrjevanje računovodskih sistemov ter pripravo zaključnega računa Komisije in konsolidiranega zaključnega računa EU. Poleg tega mora računovodja podpisati zaključni račun z izjavo, da v vseh pomembnih vidikih pošteno predstavlja finančno stanje, rezultate poslovanja in denarne tokove. Funkcija računovodje je neodvisna funkcija in ima veliko odgovornost pri računovodskem poročanju Komisije. Tudi funkcija **notranjega revizorja** Komisije je centralizirana in neodvisna.

Interni upravni odbor ima vlogo pri korporativnem upravljanju Komisije z zagotavljanjem nadzora in strateških usmeritev glede najpomembnejših vprašanj korporativnega upravljanja, tudi glede upravljanja finančnih in človeških virov. Predseduje mu generalni sekretar in v njem se redno sestajajo generalni direktorji in kabineti, pristojni za proračun, človeške vire in IT, da se zagotovi, da so v Komisiji vzpostavljene potrebne organizacijske in tehnične strukture, da lahko Komisija učinkovito in uspešno uresniči politične prednostne naloge predsednika.

2.3. TRDNI OKVIRI USPEŠNOSTI

Izvajanje trdnih okvirov uspešnosti je nujno za zagotovitev močne usmerjenosti v rezultate, dodane vrednosti EU in dobrega upravljanja programov EU. Pri uspešnosti proračuna EU se morajo upoštevati številni cilji, dopolnjevanje in vključevanje politik in programov ter ključna vloga držav članic pri izvrševanju proračuna EU. Komisija je zavezana prizadevanjem, da proračun EU dosega boljše rezultate za državljane in podpira politične prednostne naloge. Da bi zagotovila, da se sredstva dodelijo prednostnim nalogam ter da vsak ukrep prinese visoko učinkovitost in dodano vrednost, izvaja svojo pobudo o proračunu EU, usmerjenem v rezultate. Na podlagi okvira uspešnosti za obdobje 2014–2020 spodbuja boljše ravnotežje med skladnostjo s pravili in uspešnostjo. Za obdobje 2014–2020 so bili okviri uspešnosti vključeni kot nov obvezni element in kot ključni steber večje usmerjenosti tega programskega

⁵ Npr. standardi notranje kontrole temeljijo na načelih notranje kontrole COSO 2013.

⁶ Zato se izraz „Evropska komisija“ uporablja tako za institucijo – kolegij –, ki ga sestavljajo člani Komisije, kot za upravo, ki jo vodijo generalni direktorji njenih oddelkov (in vodje drugih upravnih struktur, kot so službe, uradi in izvajalske agencije).

obdobja v rezultate. Predvidena je vzpostavitev jasnih in merljivih ciljev, kazalnikov in podrobnih ciljev ter ureditev za spremljanje, poročanje in vrednotenje.

Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU vsebuje celosten pregled o smotrnosti, upravljanju in zaščiti proračuna EU. Prav tako pojasnjuje, kako proračun EU podpira politične prednostne naloge Evropske unije, rezultate, dosežene s proračunom EU, in vlogo Komisije pri zagotavljanju in spodbujanju najvišjih standardov upravljanja proračuna in finančnega poslovanja.

2.4. FINANČNO POROČANJE

Glavni element finančnega poročanja EU je celovit sveženj finančnih poročil EU, ki jih sestavljajo konsolidirani zaključni račun EU in druga poročila, ki spremljajo zaključni račun, tj. letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU in poročilo o nadaljnjem ukrepanju po razrešnici. Celovit sveženj finančnih poročil javnosti vsako leto zagotovi celosten pregled nad finančnim in poslovnim stanjem v EU.

Konsolidirani zaključni račun EU vsebuje finančne informacije o dejavnostih institucij, agencij in drugih organov EU, in sicer z vidika proračuna in računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka. Ta zaključni račun ne vključuje zaključnih računov držav članic.

Konsolidirani zaključni račun EU zajema dva ločena, a povezana dela:

- a) konsolidirane računovodske izkaze ter
- b) poročila o izvrševanju proračuna, ki vsebujejo zbirno evidenco izvrševanja proračuna.

Poleg tega je konsolidiranemu zaključnemu računu EU priložen dokument Razprava o računovodskih izkazih in njihova analiza, v katerem so povzeti bistvene spremembe in trendi v računovodskih izkazih ter pojasnjena pomembna tveganja in negotovosti, s katerimi se sooča EU ter jih je treba obravnavati v prihodnosti.

Poročanje in prevzemanje odgovornosti na Komisiji:

Celovit sveženj finančnih poročil	Konsolidirani zaključni račun EU Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna Poročilo o nadaljnjem ukrepanju po razrešnici
Druge poročila	Splošno poročilo o dejavnostih EU Letna poročila o dejavnostih generalnih direktorats Poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju

2.5. KONTROLE

Zunanja revizija

Evropsko računsko sodišče (Sodišče) je zunanji revizor institucij (in organov) EU. Naloga Sodišča je prispevati k izboljševanju finančnega poslovanja EU, spodbujati odgovornost in preglednost ter delovati kot neodvisni varuh finančnih interesov državljanov EU. Vloga Sodišča kot neodvisnega zunanjega revizorja EU obsega preverjanje, ali so bila sredstva EU pravilno obračunana, zbrana in porabljena v skladu z ustreznimi pravili in predpisi ter ali je bila njihova poraba smotrna.

Zaključni račun in upravljanje virov EU revidira Sodišče, ki v okviru svojih dejavnosti za Evropski parlament in Svet pripravi:

- (1) letno poročilo o dejavnostih, ki se financirajo iz splošnega proračuna, v katerem so podrobno opisana njegova opažanja o zaključnem računu in z njim povezanih transakcijah;
- (2) mnenje, ki temelji na njegovih revizijah in je vključeno v letno poročilo v obliki izjave o zanesljivosti, in sicer (i) o zanesljivosti zaključnega računa ter (ii) o zakonitosti in pravilnosti z njim povezanih transakcij, ki se nanašajo na pobrane prihodke in plačila končnim upravičencem; ter
- (3) posebna poročila, ki pokrivajo posamezna področja upravljanja.

Razrešnica

Zadnja stopnja proračunskega cikla je podelitev razrešnice za proračun za dano proračunsko leto. Razrešnica se podeli Komisiji ter vsem drugim institucijam in organom EU. Pri podelitvi razrešnice gre za politični vidik zunanje kontrole izvrševanja proračuna in pomeni odločitev, s katero Evropski parlament na priporočilo Sveta Komisijo (in druge organe EU) „razreši“ njene odgovornosti za upravljanje posameznega proračuna, saj zaznamuje konec njegovega obstoja. V EU je organ, ki daje razrešnico, Evropski parlament. To pomeni, da se po reviziji in pripravi dokončnega zaključnega računa Evropski parlament na priporočilo Sveta odloči, ali bo Komisiji in drugim organom EU podelil razrešnico za izvrševanje proračuna EU za dano proračunsko leto. Ta odločitev temelji na pregledu zaključnega računa, letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna ter letnega poročila, revizijskega mnenja in posebnih poročil Sodišča ter odgovorov Komisije na vprašanja in dodatne zahteve za informacije, naslovljene na Komisijo.

Postopek razrešnice se lahko konča na tri načine: s podelitvijo, odlogom podelitve ali zavrnitvijo podelitve razrešnice. Sestavni del letnega postopka podelitve razrešnice v Evropskem parlamentu so zaslišanja s komisarji, ki jih člani odbora Evropskega parlamenta za proračunski nadzor izprašajo v zvezi s področji, za katera so odgovorni. Končno poročilo o razrešnici, vključno s posebnimi priporočili Komisiji, naj ukrepa, se sprejme na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta. Priporočila Sveta v okviru razrešnice sprejme Svet za ekonomske in finančne zadeve (ECOFIN). Komisija poročilo Evropskega parlamenta o razrešnici in priporočila Sveta glede razrešnice obravnava v letnem poročilu o nadaljnjem ukrepanju, v katerem predstavi konkretne ukrepe, ki jih je sprejela za izvedbo priporočil.

IZJAVA, PRILOŽENA KONSOLIDIRANEMU ZAKLJUČNEMU RAČUNU

Konsolidirani zaključni račun Evropske unije za leto 2016 je bil pripravljen na podlagi podatkov, ki so jih predložile institucije in organi v skladu s členom 148(2) finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropske unije. Izjavljam, da je bil pripravljen v skladu z naslovom IX navedene finančne uredbe ter računovodskimi načeli, pravili in metodami iz pojasnil k računovodskim izkazom.

Od računovodij teh institucij in organov, ki potrjujejo zanesljivost poslanih podatkov, sem pridobila vse potrebne podatke za pripravo zaključnega računa, ki prikazuje sredstva in obveznosti Evropske unije ter izvrševanje proračuna.

Potrjujem, da sem na podlagi teh podatkov in preverjanj, ki so bila po mojem mnenju potrebna za potrditev zaključnega računa Evropske komisije, pridobila razumno zagotovilo, da zaključni račun v vseh pomembnih vidikih pošteno predstavlja finančno stanje, rezultate poslovanja in denarne tokove Evropske unije.

[podpis]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Računovodja Evropske komisije

23. junij 2017

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI IN POJASNILA

Zaradi zaokroževanja na milijon evrov lahko nastane vtis, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v spodnjih razpredelnicah ne izidejo.

KAZALO

BILANCA STANJA	14
IZKAZ FINANČNEGA USPEHA	15
IZKAZ FINANČNEGA IZIDA	16
IZKAZ SPREMEMB V ČISTIH SREDSTVIH	17
POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM.....	18
1. POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE	19
2. POJASNILA K BILANCI STANJA.....	32
3. POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA USPEHA.....	61
4. POGOJNE OBVEZNOSTI IN SREDSTVA.....	68
5. PRORAČUNSKE IN PRAVNE OBVEZNOSTI.....	72
6. OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ	76
7. RAZKRIVANJE POVEZANIH STRANK	87
8. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	89
9. OBSEG KONSOLIDACIJE	90

BILANCA STANJA

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
NEKRATKOROČNA SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	2.1	381	337
Opredmetena osnovna sredstva	2.2	10 068	8 700
Naložbe, ki se obračunajo po kapitalski metodi	2.3	528	497
Finančna sredstva	2.4	62 247	56 965
Predhodno financiranje	2.5	21 901	29 879
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	2.6	717	870
		95 842	97 248
KRATKOROČNA SREDSTVA			
Finančna sredstva	2.4	3 673	9 907
Predhodno financiranje	2.5	23 569	15 277
Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski	2.6	10 905	9 454
Zaloge	2.7	165	138
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	2.8	28 585	21 671
		66 897	56 448
SREDSTVA SKUPAJ		162 739	153 696
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Pokojnine in drugi prejemki zaposlenih	2.9	(67 231)	(63 814)
Rezervacije	2.10	(1 936)	(1 716)
Finančne obveznosti	2.11	(55 067)	(51 764)
		(124 234)	(117 293)
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI			
Rezervacije	2.10	(675)	(314)
Finančne obveznosti	2.11	(2 284)	(7 939)
Obveznosti iz poslovanja	2.12	(40 005)	(32 191)
Pasivne časovne razmejitve	2.13	(67 580)	(68 402)
		(110 544)	(108 846)
OBVEZNOSTI SKUPAJ		(234 778)	(226 139)
ČISTA SREDSTVA		(72 040)	(72 442)
Rezerve	2.14	4 841	4 682
Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic*	2.15	(76 881)	(77 124)
ČISTA SREDSTVA		(72 040)	(72 442)

* Evropski parlament je 1. decembra 2016 sprejel proračun, ki določa, da se kratkoročne obveznosti Unije plačajo iz lastnih sredstev, ki jih zberejo države članice ali se od njih vpokličejo v letu 2017. Poleg tega v skladu s členom 83 kadrovskih predpisov (Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968, kakor je bila spremenjena) države članice skupno jamčijo za obveznost plačila pokojnin.

IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

v milijonih EUR

	Pojasnilo	2016	2015
PRIHODKI			
Prihodki iz nemenjalnih poslov			
<i>Sredstva iz naslova BND</i>	3.1	95 578	95 355
<i>Tradicionalna lastna sredstva</i>	3.2	20 439	18 649
<i>Sredstva iz naslova DDV</i>	3.3	15 859	18 328
<i>Globe</i>	3.4	3 858	531
<i>Izterjava odhodkov</i>	3.5	1 947	1 547
<i>Drugo</i>	3.6	5 740	5 067
		143 422	139 478
Prihodki iz menjalnih poslov			
<i>Finančni prihodki</i>	3.7	1 769	1 846
<i>Drugo</i>	3.8	996	1 562
		2 765	3 408
Prihodki skupaj		146 187	142 886
ODHODKI			
<i>Izvedle države članice</i>	3.9		
<i>Evropski kmetijski jamstveni sklad</i>		(44 152)	(45 032)
<i>Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>		(12 604)	(16 376)
<i>Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad</i>		(35 045)	(38 745)
<i>Evropski socialni sklad</i>		(9 366)	(9 849)
<i>Drugo</i>		(1 606)	(2 380)
<i>Izvedli Komisija, izvajalske agencije in skrbniški skladi</i>	3.10	(15 610)	(15 626)
<i>Izvedli druge agencije in organi EU</i>	3.11	(2 547)	(1 209)
<i>Izvedle tretje države in mednarodne organizacije</i>	3.11	(3 258)	(3 031)
<i>Izvedli drugi subjekti</i>	3.11	(2 035)	(2 107)
<i>Stroški zaposlenih in pokojnin</i>	3.12	(9 776)	(10 273)
<i>Spremembe aktuarskih predpostavk prejemkov zaposlenih</i>	3.13	(1 068)	(2 040)
<i>Stroški financiranja</i>	3.14	(1 904)	(1 986)
<i>Delež skupnih podjetij in pridruženih subjektov v rezultatu</i>	3.15	2	(641)
<i>Drugi odhodki</i>	3.16	(5 486)	(6 623)
Odhodki skupaj		(144 454)	(155 919)
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		1 733	(13 033)

IZKAZ FINANČNEGA IZIDA

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Poslovni izid za zadevno leto</i>	1 733	(13 033)
Poslovanje		
<i>Odplačevanje</i>	88	74
<i>Amortizacija</i>	575	489
<i>(Povečanje)/zmanjšanje posojil</i>	1 774	1 591
<i>(Povečanje)/zmanjšanje predhodnega financiranja</i>	(314)	7 439
<i>(Povečanje)/zmanjšanje menjalnih terjatev in nemenjalnih izterljivih zneskov</i>	(1 297)	5 253
<i>(Povečanje)/zmanjšanje zalog</i>	(26)	(10)
<i>Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz naslova pokojnin in drugih prejemkov zaposlenih</i>	3 417	5 198
<i>Povečanje/(zmanjšanje) rezervacij</i>	581	(253)
<i>Povečanje/(zmanjšanje) finančnih obveznosti</i>	(2 351)	(977)
<i>Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja</i>	7 813	(10 989)
<i>Povečanje/(zmanjšanje) pasivnih časovnih razmejitev</i>	(821)	12 429
<i>Proračunski presežek iz prejšnjega leta, obravnavan kot nedenarni prihodki</i>	(1 349)	(1 435)
<i>Drugo gibanje nedenarnih sredstev</i>	18	32
Naložbenje		
<i>(Povečanje)/zmanjšanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev</i>	(2 073)	(1 381)
<i>(Povečanje)/zmanjšanje naložb, obračunanih po kapitalski metodi</i>	(31)	(87)
<i>(Povečanje)/zmanjšanje za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev</i>	(822)	(213)
<i>(Povečanje)/zmanjšanje finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek presežka ali primanjkljaja</i>	(0)	-
ČISTI DENARNI TOK	6 914	4 126
<i>Čisto povečanje/(zmanjšanje) denarnih sredstev in njihovih ustreznikov</i>	6 914	4 126
<i>Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta</i>	21 671	17 545
<i>Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta</i>	28 585	21 671

IZKAZ SPREMENB V ČISTIH SREDSTVIH

v milijonih
EUR

	Rezerve (A)		Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic (B)		Čista sredstva = (A)+(B)
	Rezerva za poštene vrednosti	Druge rezerve	Skupni presežek/ (primanjkljaj)	Poslovni izid za zadevno leto	
STANJE NA DAN 31. 12. 2014	238	4 197	(51 161)	(11 280)	(58 006)
<i>Gibanje rezerve za Jamstveni sklad</i>	-	189	(189)	-	-
<i>Gibanje poštene vrednosti</i>	54	-	-	-	54
<i>Drugo</i>	-	2	(24)	-	(22)
<i>Dodelitev poslovnega izida za leto 2014</i>	-	3	(11 283)	11 280	-
<i>Proračunski rezultat za leto 2014, knjižen v dobro držav članic</i>	-	-	(1 435)	-	(1 435)
<i>Poslovni izid za zadevno leto</i>	-	-	-	(13 033)	(13 033)
STANJE NA DAN 31. 12. 2015	292	4 390	(64 091)	(13 033)	(72 442)
<i>Gibanje rezerve za Jamstveni sklad</i>	-	82	(82)	-	-
<i>Gibanje poštene vrednosti</i>	33	-	-	-	33
<i>Drugo</i>	-	39	(54)	-	(15)
<i>Dodelitev poslovnega izida za leto 2015</i>	-	5	(13 038)	13 033	-
<i>Proračunski rezultat za leto 2015, knjižen v dobro držav članic</i>	-	-	(1 349)	-	(1 349)
<i>Poslovni izid za zadevno leto</i>	-	-	-	1 733	1 733
STANJE NA DAN 31. 12. 2016	325	4 516	(78 614)	1 733	(72 040)

POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

1. POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

1.1. PRAVNA PODLAGA IN RAČUNOVODSKA PRAVILA

Računovodstvo EU se vodi v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba) in Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1268/2012 z dne 29. oktobra 2012 o podrobnih pravilih uporabe navedene finančne uredbe (UL L 362, 31.12.2012, str. 1).

Evropska unija v skladu s členom 143 finančne uredbe pripravi računovodske izkaze na temelju pravil računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka, ki so izpeljana iz mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor (MRSJS). Ta računovodska pravila, ki jih je sprejel računovodja Komisije, morajo uporabljati vse institucije in organi EU, ki so vključeni v konsolidacijo, za vzpostavitev enotnega sklopa pravil za računovodstvo, vrednotenje in predstavitev zaključnega računa, da bi se uskladiral proces priprave računovodskih izkazov in konsolidacije.

1.2. RAČUNOVODSKA NAČELA

Namen računovodskih izkazov je zagotoviti podatke o finančnem stanju, uspešnosti in denarnih tokovih nekega subjekta, ki so koristni za širok krog uporabnikov. Pri EU kot osebi javnega prava je njihov namen zlasti zagotoviti podatke, koristne za odločanje, in prikazati, kako odgovorno oseba javnega prava ravna s sredstvi, ki so ji zaupana. Ta dokument je bil pripravljen ob zavedanju teh ciljev.

Splošna izhodišča (tj. računovodska načela), ki se uporabijo pri pripravi računovodskih izkazov, so določena v računovodskem pravilu EU št. 1 „Računovodski izkazi“ in so enaka tistim, ki so opisana v MRSJS 1: pošteno predstavljanje, računovodenje na podlagi nastanka poslovnega dogodka, časovna neomejenost delovanja, doslednost predstavljanja, pomembnost, združevanje, pobotanje in primerjalne informacije. V skladu s členom 144 finančne uredbe so kvalitativne značilnosti finančnega poročanja ustreznost, zanesljivost, razumljivost in primerljivost.

1.3. KONSOLIDACIJA

Obseg konsolidacije

Konsolidirani računovodski izkazi EU zajemajo vse pomembne nadzorovane subjekte (tj. institucije EU (vključno s Komisijo) in agencije EU), pridružene subjekte in skupna podjetja. Popoln seznam subjektov, vključenih v konsolidacijo, je naveden v pojasnilu 9 k računovodskim izkazom EU. Zdaj zajema 52 nadzorovanih subjektov in 1 pridruženi subjekt. Subjektov, ki spadajo v obseg konsolidacije, vendar niso pomembni za konsolidirani zaključni račun EU kot celoto, ni treba konsolidirati ali o njih poročati po kapitalski metodi, če bi to povzročilo pretirano porabo časa ali pretirane stroške za EU. Ti subjekti so navedeni kot „manjši subjekti“ in so posebej navedeni v pojasnilu 9. Leta 2016 je bilo med manjše subjekte razvrščenih 7 subjektov.

Nadzorovani subjekti

Odločitev o vključitvi subjekta v konsolidacijo temelji na konceptu nadzora. Nadzorovani subjekti so vsi subjekti, za katere je Evropska unija izpostavljena različnim koristim od svoje udeležbe ali ima pravice do njih ter ima odgovornost, da vpliva na naravo in znesek teh koristi prek svoje pristojnosti nad drugim subjektom. Ta pristojnost mora biti izvršljiva takoj in se mora nanašati na zadevne dejavnosti subjekta. Nadzorovani subjekti so v celoti vključeni v konsolidacijo, ki se začne s prvim dnevom obstoja nadzora in se konča, ko takega nadzora ni več.

Najpogostejši kazalniki nadzora znotraj EU so: ustanovitev subjekta na podlagi ustanovnih pogojev ali sekundarne zakonodaje, financiranje subjekta iz proračuna EU, obstoj glasovalnih pravic v upravnih organih, revizija, ki jo izvaja Evropsko računsko sodišče, in razrešnica, ki jo podeli Evropski parlament. Vsak subjekt posebej se oceni, da se ugotovi, ali za sprožitev nadzora zadostuje eno ali vsa zgornja merila.

V skladu s tem pristopom za institucije (razen Evropske centralne banke) in agencije EU (razen agencij iz nekdanjega drugega stebra) velja, da so pod izključnim nadzorom EU in so zato vključene v konsolidacijo. Poleg tega tudi za Evropsko skupnost za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji velja, da je nadzorovani subjekt.

Vsi pomembni „medsebojni posli in stanja“ med nadzorovanimi subjekti EU se izločijo, medtem ko so neiztrženi dobički in izgube iz takšnih poslov neznatni ter zato niso izločeni.

Skupni aranžmaji

Skupni aranžma je aranžma, ki ga skupaj obvladujeta EU in ena ali več strank. Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki skupaj obvladujejo aranžma. Skupni aranžmaji so lahko skupne dejavnosti ali skupna podjetja. V primeru, da je skupni aranžma strukturiran prek ločenega nosilca in imajo stranke v skupnem aranžmaju pravice do čistih sredstev aranžmaja, se tak aranžma razvrsti kot skupno podjetje. Deleži v skupnih podjetjih se obračunajo po kapitalski metodi (glej pojasnilo **1.5.4**). Če imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, se ta skupni aranžma razvrsti kot skupna dejavnost. EU glede na svoj delež v skupnih dejavnostih v svojih računovodskih izkazih pripoznava: svoja sredstva in obveznosti, prihodke in odhodke ter svoj delež sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov, ki jih ima v skupni posesti ali so nastali skupaj.

Pridruženi subjekti

Pridruženi subjekti so subjekti, na katere ima Evropska unija znaten neposreden ali posreden vpliv, vendar jih ne nadzoruje. Obstoj znatnega vpliva se predpostavlja, če ima EU v njih neposredno ali posredno najmanj 20 % glasovalnih pravic. Deleži v pridruženih subjektih se obračunajo po kapitalski metodi (glej pojasnilo **1.5.4**).

Subjekti, ki niso vključeni v konsolidacijo in katerih sredstva upravlja Komisija

Sredstva skupnega sistema zdravstvenega zavarovanja za osebje EU, Evropskega razvojnega sklada in Jamstvenega sklada za udeležence v njihovem imenu upravlja Komisija, vendar teh subjektov EU ne nadzoruje in zato niso konsolidirani v njenih računovodskih izkazih.

1.4. PODLAGA ZA PRIPRAVO

Računovodski izkazi se predstavijo vsako leto. Obračunsko leto se začne 1. januarja in konča 31. decembra.

1.4.1. Valuta in osnova za preračunavanje

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi so predstavljeni v milijonih eurov, razen če je navedeno drugače, saj je euro funkcijska in predstavitvena valuta EU.

Posli in stanja

Posli v tujih valutah se preračunajo v eure po deviznih tečajih, ki veljajo na dan teh poslov. Pozitivne in negativne tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi poslov v tujih valutah in pri preračunavanju denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, po deviznih tečajih ob koncu leta, se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Tečajne razlike pri nedenarnih finančnih sredstvih, ki so razvrščena kot sredstva, razpoložljiva za prodajo, so vključene v rezervo za pošteno vrednost.

Drugačne metode preračunavanja se uporabijo za opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva, ki ohranijo svojo vrednost v eurih po tečaju na dan, ko so bila nabavljena.

Stanja denarnih sredstev in obveznosti ob koncu leta, izražena v tujih valutah, se preračunajo v eure po deviznih tečajih Evropske centralne banke (ECB), ki veljajo na dan 31. decembra:

Devizni tečaj eura

Valuta	31. 12. 2016	31. 12. 2015	Valuta	31. 12. 2016	31. 12. 2015
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,4103	4,2639
CZK	27,0210	27,0230	RON	4,5390	4,5240
DKK	7,4344	7,4626	SEK	9,5525	9,1895
GBP	0,8562	0,7340	CHF	1,0739	1,0835
HRK	7,5597	7,6380	JPY	123,4000	131,0700
HUF	309,8300	315,9800	USD	1,0541	1,0887

1.4.2. Uporaba ocen

Računovodski izkazi v skladu s standardi MRSJS in splošno sprejetimi računovodskimi načeli nujno vključujejo zneske, ki temeljijo na ocenah in predpostavkah vodstva na podlagi najzanesljivejših razpoložljivih podatkov. Pomembne ocene med drugim vključujejo zneske za obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih, rezervacije, finančno tveganje v zvezi z zalogami in terjatvami, prehodno nezaračunane prihodke in vnaprej vračunane stroške, pogojna sredstva in obveznosti ter stopnjo oslabitve neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter zneske, razkrite v pojasnilih v zvezi s finančnimi instrumenti. Dejanski rezultati se lahko razlikujejo od navedenih ocen. Spremembe ocen se kažejo v obdobju, v katerem postanejo znane.

1.5. BILANCA STANJA

1.5.1. Neopredmetena sredstva

Pridobljene licence za računalniško programsko opremo so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgube zaradi oslabitve. Ta sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v ocenjeni dobi koristnosti (3–11 let). Ocenjena doba koristnosti neopredmetenih sredstev je odvisna od njihove specifične ekonomske ali pravne življenjske dobe, določene v sporazumu. Notranje razvita neopredmetena sredstva so usredstvena, ko so izpolnjena ustrezna merila iz računovodskih pravil EU za to, in se nanašajo izključno na razvojno fazo sredstva. Stroški, ki jih je mogoče usredstviti, zajemajo vse neposredno pripisljive stroške, potrebne za ustvarjanje, proizvajanje in pripravo sredstva, da lahko deluje tako, kot je nameravalo poslovodstvo. Stroški, povezani z raziskovalnimi dejavnostmi, stroški razvoja, ki jih ni mogoče usredstviti, in stroški vzdrževanja se pripoznajo kot odhodki, ko nastanejo.

1.5.2. Opredmetena osnovna sredstva

Vsa opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za skupno vrednost amortizacije in izgub zaradi oslabitve. Nabavna vrednost vključuje odhodke, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi, gradnji ali prenosu sredstva.

Poznejši stroški se vključijo v knjigovodsko vrednost sredstva ali pripoznajo kot ločeno sredstvo, kakor je primerno, le, kadar je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi ali storitvene zmožnosti, povezane s to postavko, pritekale v EU in je mogoče te stroške zanesljivo izmeriti. Stroški popravil in vzdrževanja se knjižijo v breme izkaza finančnega uspeha v proračunskem obdobju, v katerem so nastali.

Zemljišča in umetniška dela se ne amortizirajo, ker se šteje, da imajo neomejeno dobo koristnosti. Sredstva v gradnji se ne amortizirajo, ker ta sredstva še niso na razpolago za uporabo. Amortizacija drugih sredstev se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja, tako da se njihovi stroški odštejejo od njihove preostale vrednosti v ocenjeni dobi koristnosti:

Vrsta sredstva	Stopnja enakomernega časovnega amortiziranja
Zgradbe	4 % do 10 %
Vesoljska sredstva	8 % do 20 %
Naprave in oprema	10 % do 25 %
Pohištvo in vozila	10 % do 25 %
Računalniška strojna oprema	25 % do 33 %
Drugo	10 % do 33 %

Dobički ali izgube pri odtujitvah se določijo s primerjavo iztržka, zmanjšanega za odhodke za prodajo, s knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva in so zajeti v izkazu finančnega uspeha.

Najemi

Kadar EU nosi večino vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, se najemi opredmetenih osnovnih sredstev razvrstijo kot finančni najemi. Finančni najemi so usredstveni na začetku najema po pošteni vrednosti najetega sredstva ali sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Obresti teh najemnin se knjižijo v breme odhodkov med trajanjem najema po stalni obrestni meri za preostali del obveznosti za vsako obdobje. Obveznosti v zvezi z najemnino brez finančnih stroškov so vključene v finančne obveznosti (nekratkoročne in kratkoročne). Obresti finančnih stroškov se knjižijo v breme izkaza finančnega uspeha med trajanjem najema, tako da se doseže stalna obrestna mera za preostali del obveznosti za vsako obdobje. Sredstva v finančnem najemu se amortizirajo skozi dobo koristnosti sredstva ali skozi dobo trajanja najema, pri čemer se upošteva krajše od obeh obdobj.

Kadar nosi večji del tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, najemodajalec, se najemi razvrstijo kot poslovni najemi. Plačila najemnin za poslovne namene se pripoznajo kot odhodki v izkazu finančnega uspeha po metodi enakomernega časovnega amortiziranja za čas trajanja najema.

1.5.3. Oslabitev nefinančnih sredstev

Sredstva, ki imajo neomejeno dobo koristnosti, se ne amortizirajo, vendar se vsako leto preveri njihova oslabitev. Pri sredstvih, ki se amortizirajo, se njihova oslabitev preveri, kadar koli dogodki ali spremenjene okoliščine kažejo na to, da njihova knjigovodska vrednost morda ni izterljiva. Izguba zaradi oslabitve se pripozna za znesek, za katerega knjigovodska vrednost sredstva presega njegovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ali vrednost pri uporabi, pri čemer se upošteva višja od obeh vrednosti.

Preostala vrednost in doba koristnosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev se preverita ter, kadar je to primerno, popravita vsaj enkrat na leto. Knjigovodska vrednost sredstva se takoj odpiše do višine nadomestljive vrednosti, če je knjigovodska vrednost sredstva večja od ocenjene nadomestljive vrednosti. Če razlogi za oslabitev, ki je bila pripoznana v prejšnjih letih, ne obstajajo več, se prej pripoznana izguba zaradi oslabitve ustrezno razveljavi.

1.5.4. Naložbe, ki se obračunajo po kapitalski metodi

Deleži v pridruženih subjektih in skupnih podjetjih

Naložbe, ki se obračunajo po kapitalski metodi, se na začetku pripoznajo po nabavni vrednosti. Delež EU v teh naložbah se pripozna v izkazu finančnega uspeha, njen delež v gibanju rezerv pa v pošteni vrednosti rezerve v čistih sredstvih. Začetni stroški skupaj z vsemi gibanji (dodatni prispevki, delež v poslovnem izidu in gibanju rezerv, oslabitve ter dividende) dajejo knjigovodsko vrednost naložbe v računovodskih izkazih na datum bilance stanja. Znesek, dobljen iz razdelitve čistega dobička naložbe, zmanjša knjigovodsko vrednost sredstva.

Če je delež EU pri primanjkljajih naložbe, obračunan z uporabo kapitalске metode, enak ali večji od njenega deleža v naložbi, EU preneha pripoznavati svoj delež nadaljnjih izgub (v nadaljnjem besedilu: nepripoznane izgube). Potem, ko se delež EU zmanjša na nič, se dodatne izgube opredelijo in obveznost

se pripozna le v obsegu, za katerega ima EU pravno ali posredno obvezo ali je opravila plačila v imenu pridruženega podjetja.

V primeru znamenj oslabitve je potreben odpis do višine nižje nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost se določi, kakor je opisano v pojasnilu **1.5.3**. Če razlog za oslabitev pozneje preneha obstajati, se izguba zaradi oslabitve razveljavi na knjigovodsko vrednost, ki bi bila določena, če ne bi bila priznana izguba zaradi oslabitve.

V primerih, ko ima EU najmanj 20-odstotni delež v skladu investicijskega kapitala, si ne prizadeva znatno vplivati na sklad. Taki skladi se zato obravnavajo kot finančni instrumenti in so razvrščeni kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Pridruženi subjekti in skupna podjetja, razvrščeni kot manjši subjekti, niso obračunani po kapitalski metodi. Prispevki EU za te subjekte se obračunajo kot odhodki v zadevnem obdobju.

1.5.5. Finančna sredstva

Razvrstitev

EU svoja finančna sredstva razvršča v naslednje kategorije: finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj; posojila in terjatve; finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo; ter za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Razvrstitev finančnih instrumentov se določi ob začetnem pripoznanju in se ponovno ovrednoti ob vsakem datumu bilance stanja.

(i) Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj

Finančno sredstvo se v to kategorijo razvrsti, če se pridobi predvsem za namene kratkoročne prodaje ali če tako določi EU. V to kategorijo so razvrščeni tudi izvedeni finančni instrumenti. Sredstva iz te kategorije so razvrščena kot gibljiva sredstva, če se zanje pričakuje, da bodo odtujena v 12 mesecih od datuma bilance stanja.

(ii) Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizvedena finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Nastanejo, ko EU zagotovi denarna sredstva, blago ali storitve neposredno dolžniku brez namena trgovanja s terjatvijo, ali v primeru, ko na EU s subrogacijo preidejo pravice prvotnega posojilodajalca po plačilu, ki ga je izvršila EU v skladu s pogodbo o jamstvu. Plačila, ki zapadejo v 12 mesecih po datumu bilance stanja, so razvrščena kot kratkoročna sredstva. Plačila, ki zapadejo v 12 mesecih po datumu bilance stanja, so razvrščena kot nekratkoročna sredstva. Posojila in terjatve vključujejo vezane vloge s prvotno zapadlostjo več kot tri mesece.

(iii) Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo

Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo so neizvedena finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo v plačilo, ki jih EU namerava in zmore posedovati do zapadlosti. V tem proračunskem letu EU ni imela nobenih naložb iz te kategorije.

(iv) Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so neizvedena finančna sredstva, ki so označena za v to kategorijo ali niso razvrščena v nobeno od drugih kategorij. Razvrščena so kot kratkoročna ali kot nekratkoročna sredstva glede na časovno obdobje, v katerem jih namerava EU imeti v posesti, kar je običajno do datuma zapadlosti. Naložbe v subjekte, ki niso niti zajeti v konsolidacijo niti se ne obračunavajo po kapitalski metodi, in druge lastniške naložbe (npr. posli rizičnega kapitala) so prav tako razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Začetno pripoznanje in merjenje

Nakup in prodaja finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se pripoznata na datum trgovanja – datum, na katerega se EU zaveže, da bo kupila ali prodala sredstvo. Ustrezniki denarnih sredstev in posojila se pripoznajo, ko se posojilojemalcem nakažejo denarna sredstva. Finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti. Za vsa finančna sredstva, ki niso izkazana po

pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, se stroški posla dodajo pošteni vrednosti ob začetnem pripoznanju. Finančna sredstva, izkazana po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, stroški posla pa se knjižijo v breme izkaza finančnega uspeha.

Poštena vrednost finančnega sredstva pri začetnem pripoznanju je običajno cena posla (tj. poštena vrednost prejetega plačila), razen če je poštena vrednost tega instrumenta razvidna iz primerjave z drugimi opazovanimi trenutnimi tržnimi posli z istim instrumentom ali temelji na tehniki ocenjevanja vrednosti, katere spremenljivke vključujejo le podatki z opazovanih trgov (npr. v primeru nekaterih pogodb o izvedenih finančnih instrumentih). Kadar pa se odobri dolgoročno brezobrestno posojilo ali posojilo z obrestmi, nižjimi od tržnih, se lahko njegova poštena vrednost oceni kot sedanja vrednost vseh prihodnjih denarnih prejemkov, diskontirana po prevladujoči tržni obrestni meri za podoben instrument s podobno bonitetno oceno.

Odobrena posojila se izmerijo glede na nominalni znesek, ki se šteje kot poštena vrednost posojila. Razlogi za to:

- „Tržno okolje“ za posojila, ki jih daje EU, je zelo posebno in se močno razlikuje od kapitalskega trga, na katerem se izdajajo podjetniške ali državne obveznice. Posojilodajalci na teh trgih lahko namreč izbirajo med alternativnimi naložbami in ta možnost se odraža v tržnih cenah. EU pa te možnosti izbire med alternativnimi naložbami nima, saj ne sme vlagati denarja na kapitalskih trgih; finančna sredstva si izposoja samo za dajanje posojil po isti obrestni meri. To pomeni, da za izposojene zneske nima možnosti alternativnega posojila ali naložbe. Tako ni oportunitetnih stroškov in s tem ni podlage za primerjavo s tržnimi obrestnimi merami. Dejansko posojila, ki jih daje EU, predstavljajo trg. V bistvu, ker ni mogoče določiti oportunitetnih stroškov, tržna cena ne odraža ustrezno bistva dajanja posojil EU. Zato ni primerno določati poštene vrednosti posojil EU glede na podjetniške ali državne obveznice.
- Prav tako ni delujočega trga ali podobnih poslov, ki bi se lahko uporabili za primerjavo, zato bi morala biti obrestna mera, ki jo EU uporablja pri oceni poštene vrednosti posojil, danih v okviru evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo, plačilnobilančnih posojil in drugih takih posojil, dejansko zaračunana obrestna mera.
- Poleg tega prihaja v primeru tovrstnih posojil do izravnalnih učinkov med danimi in najetimi posojili, ker gre po naravi za vzajemne posle („back-to-back operations“). Tako so učinkovite obresti za dano posojilo enake učinkoviti obrestni meri za najeta posojila, ki so z njimi povezana. Stroški posla, ki jih ima EU in se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu finančnega uspeha.

Pripoznanje finančnih instrumentov se odpravi, kadar pravice do prejemanja denarnih tokov od naložb potečejo ali je EU prenesla večino vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, na drugo stranko.

Poznejše merjenje

- (i) Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj so pozneje izkazana po pošteni vrednosti. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti kategorije „finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj“, so vključeni v izkaz finančnega uspeha v obdobju, v katerem so nastali.
- (ii) Posojila in terjatve so izkazani po odplačni vrednosti po metodi učinkovite obresti. Kadar so posojila odobrena iz izposojenih finančnih sredstev, se za dana in najeta posojila uporablja ista učinkovita obrestna mera, saj imajo ta posojila značilnosti „vzajemnih poslov“ in so razlike med pogoji dajanja in najemanja posojil ter zneski danih in najetih posojil neznatne. Stroški posla, ki jih ima EU in se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu finančnega uspeha.
- (iii) Sredstva v posesti do zapadlosti so izkazana po odplačni vrednosti po metodi učinkovite obresti. EU trenutno nima nobenih finančnih naložb v posesti do zapadlosti.
- (iv) Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so pozneje izkazana po pošteni vrednosti. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, se pripoznajo v rezervi za pošteno vrednost, razen tečajnih razlik pri denarnih sredstvih, ki se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Kadar se za sredstva, ki so razvrščena kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, pripoznanje odpravi ali so takšna sredstva oslABLJENA, se nabrani popravki poštene vrednosti, ki so bili prej pripoznani v rezervi za pošteno vrednost, pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Obresti na za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, izračunane po metodi učinkovite obresti, se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Dividende na za prodajo razpoložljive lastniške instrumente se pripoznajo, ko se ugotovi pravica EU do prejema plačila.

Poštene vrednosti naložb, ki kotirajo na delujočih trgih, temeljijo na trenutnih ponujenih nakupnih cenah. Če trg za finančno sredstvo (in za vrednostne papirje, ki ne kotirajo na borzi, in izvedene finančne instrumente, s katerimi se trguje zunaj organiziranega trga) ne deluje, EU določi pošteno vrednost z uporabo metod vrednotenja. Te obsegajo uporabo zadnjih preišljenih poslov, sklicevanje na druge instrumente, ki imajo podobne bistvene značilnosti, analizo diskontiranih denarnih tokov, modele za določanje vrednosti opcij in druge tehnike vrednotenja, ki jih običajno uporabljajo udeleženci na trgu.

Naložbe v sklade tveganega kapitala, razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, ki nimajo objavljene tržne cene na delujočem trgu, se vrednotijo po pripisani čisti vrednosti sredstva, ki se šteje kot enakovredna njihovi pošteni vrednosti.

Kadar poštene vrednosti naložb v lastniške instrumente, ki nimajo objavljene tržne cene na delujočem trgu, ni mogoče zanesljivo izmeriti, se te naložbe vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Oslabitev finančnih sredstev

EU ob vsakem datumu bilance stanja oceni, ali obstajajo nepristranski dokazi, da je finančno sredstvo oslabiljeno. Finančno sredstvo oslabi in izgube zaradi oslabitve nastanejo samo takrat, ko obstajajo nepristranski dokazi o oslabitvi zaradi dogodkov, ki so nastopili po začetnem pripoznanju sredstva, in ti škodni dogodki vplivajo na ocenjene prihodnje denarne tokove finančnega sredstva, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti.

(a) *Sredstva, izkazana po odplačni vrednosti*

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih in terjatvah ali finančnih naložbah v posesti do zapadlosti v plačilo, izkazanih po odplačni vrednosti, nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo ocenjenih prihodnjih denarnih tokov (razen prihodnjih kreditnih izgub, ki še niso nastale), diskontiranih po izvorni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodska vrednost sredstva se zmanjša, znesek izgube pa se pripozna v izkazu finančnega uspeha. Če ima posojilo ali finančna naložba v posesti do zapadlosti v plačilo spremenljivo obrestno mero, se kot diskontna stopnja za merjenje morebitne izgube zaradi oslabitve uporabi trenutna efektivna obrestna mera, določena s pogodbo. Izračun sedanje vrednosti ocenjenih denarnih tokov finančnega sredstva, danega v varščino, odraža denarni tok, ki bo morda nastal iz zasega posesti, zmanjšan za stroške pridobitve in prodaje varščine, ne glede na to, ali je zaseg verjeten. Če se v poznejšem obdobju znesek izgube zaradi oslabitve zmanjša in je mogoče to zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se zgodi po pripoznanju oslabitve, se prej pripoznana izguba zaradi oslabitve razveljavi skozi izkaz finančnega uspeha.

(b) *Sredstva, izkazana po pošteni vrednosti*

Kadar so kapitalske naložbe razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, se pri ugotavljanju oslabitve vrednostnih papirjev upošteva znatno ali stalno (dolgotrajnejše) zmanjšanje poštene vrednosti vrednostnega papirja pod njegovo nabavno vrednost. Če obstajajo kakršni koli taki dokazi glede za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, se nabrana izguba, izmerjena kot razlika med nabavno vrednostjo in trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšana za morebitne izgube zaradi oslabitve zadevnega finančnega sredstva, ki so bile prej pripoznane v izkazu finančnega uspeha, črta iz rezerv in pripozna v izkazu finančnega uspeha. Izgube zaradi oslabitve, pripoznane v izkazu finančnega uspeha za lastniške instrumente, se ne razveljavijo skozi izkaz finančnega uspeha. Če se v poznejšem obdobju poštena vrednost dolžniškega instrumenta, razvrščenega kot za prodajo razpoložljivega finančnega sredstva, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se zgodi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve, se izguba zaradi oslabitve razveljavi skozi izkaz finančnega uspeha.

1.5.6. Zaloge

Zaloge so izkazane po nabavni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Nabavna vrednost se določi po metodi zaporednih cen (FIFO). Nabavna vrednost dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje zajema stroške surovin in lastne delovne sile ter druge neposredno pripisljive stroške in z njimi povezane splošne proizvodne stroške (na podlagi običajne delovne zmogljivosti). Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena v rednem poslovanju, zmanjšana za stroške dokončanja in odhodke za prodajo. Kadar se zaloge hranijo za brezplačno distribucijo ali distribucijo po simbolični ceni, se izmerijo po nabavni vrednosti ali dnevni nadomestitveni vrednosti, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Dnevna nadomestitvena vrednost so stroški, ki bi jih imela EU za pridobitev sredstva na datum poročanja.

1.5.7. Zneski predhodnega financiranja

Predhodno financiranje je plačilo, katerega namen je upravičencu zagotoviti denarni predujem, tj. likvidna sredstva. Lahko je razdeljeno na več plačil v obdobju, ki je določeno v dani pogodbi, sklepu, sporazumu ali temeljnem pravnem aktu. Likvidna sredstva ali predujem se porabijo za namen, za katerega so bili zagotovljeni, v obdobju, določenem v sporazumu, ali se povrnejo. Če upravičenec nima upravičenih odhodkov, mora predujem v okviru predhodnega financiranja vrniti EU. Znesek predhodnega financiranja se lahko (delno ali v celoti) zmanjša s priznanjem upravičenih stroškov (ki so priznani kot odhodki).

Predhodno financiranje se na datume poznejših bilanc stanja meri po prvotno pripoznanem znesku v bilanci stanja, zmanjšanjem za upravičene odhodke (vključno z ocenjenimi zneski, kjer je to potrebno), ki nastanejo v danem obdobju.

Obresti na predhodno financiranje se pripoznajo, ko se obračunajo, v skladu z določbami ustreznega sporazuma. Ob koncu leta se na podlagi najzanesljivejših podatkov pripravi ocena prihodkov od natečenih obresti in se vključi v bilanco stanja.

Drugi predujmi državam članicam, ki izhajajo iz zneskov, ki so jih države članice plačale kot predujme svojim upravičencem in jih je EU povrnila (vključno s „finančni instrumenti v okviru deljenega upravljanja“), se pripoznajo kot sredstva in predstavijo v postavki predhodno financiranje. Drugi predujmi državam članicam se nato izmerijo po prvotno pripoznanem znesku v bilanci stanja, zmanjšanjem za najboljšo oceno upravičenih stroškov, ki so nastali pri končnih upravičencih, izračunanih na podlagi razumnih in sprejemljivih predpostavk.

Tudi prispevki EU v skrbniške sklade Evropskega razvojnega sklada ali druge subjekte, ki niso zajeti v konsolidacijo, so razvrščeni kot predhodno financiranje, ker je njihov namen skrbniškemu skladu zagotoviti likvidna sredstva za financiranje posebnih ukrepov, določenih v ciljih skrbniškega sklada. Prispevki EU v skrbniške sklade se merijo po prvotnem znesku prispevka EU, zmanjšanjem za upravičene stroške, vključno z ocenjenimi zneski, kjer je to potrebno, ki so nastali pri skrbniškem skladu v obdobju poročanja in so bili dodeljeni prispevku EU v skladu s temeljnim sporazumom.

1.5.8. Menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski

Ker računovodska pravila EU zahtevajo ločeno predstavitev menjalnih in nemenjalnih poslov, so v računovodskih izkazih terjatve opredeljene, kot da izhajajo iz menjalnih poslov, izterljivi zneski pa iz nemenjalnih poslov, tj. če EU prejme vrednost od drugega subjekta, ne da bi v zameno dala približno enako vrednost (npr. izterljivi zneski, ki jih dolgujejo države članice v zvezi z lastnimi sredstvi).

Terjatve iz menjalnih poslov ustrezajo opredelitvi finančnih instrumentov in so zato razvrščene kot posojila in terjatve ter se temu ustrezno merijo (glej pojasnilo **1.5.5**). Razkritja v pojasnilih o finančnih instrumentih v zvezi s terjatvami iz menjalnih poslov vključujejo aktivne časovne razmejitve iz menjalnih poslov, ker te niso pomembne.

Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov so izkazani po prvotnem znesku (popravljenem za obresti in kazni), zmanjšanjem za odpis zaradi oslabitve. Odpis zaradi oslabitve izterljivih zneskov iz nemenjalnih poslov se ugotovi, kadar obstaja nepristranski dokaz, da EU ne bo mogla izterjati vseh zapadlih zneskov po prvotnih pogojih za izterljive zneske iz nemenjalnih poslov. Znesek odpisa je razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in njegovo nadomestljivo vrednostjo. Znesek odpisa se pripozna v izkazu finančnega uspeha. Na podlagi preteklih izkušenj se opravi tudi splošen odpis za neporavnane naloge za izterjavo, ki še niso zajeti v posebnem odpisu. Glej pojasnilo **1.5.14** glede obravnave kratkoročno nezaračunanih prihodkov ob koncu leta. Zneski, prikazani in razkriti kot izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov, niso finančni instrumenti, ker ne izhajajo iz pogodbe, na podlagi katere bi nastala finančna obveznost ali lastniški instrument. Vendar so v pojasnilih k računovodskim izkazom izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov razkriti skupaj s terjatvami iz menjalnih poslov, kadar je to primerno.

1.5.9. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki so finančni instrumenti in zajemajo gotovino v blagajni, bančne vloge na odpoklic ali kratkoročne vloge ter druge kratkoročne visoko likvidne naložbe s prvotno zapadlostjo treh mesecev ali manj.

1.5.10. Pokojnine in drugi prejemki zaposlenih

Pokojninske obveznosti

EU upravlja pokojninske načrte z določenimi izplačili. Osebe prispeva iz svojih plač tretjino pričakovanih stroškov pokojnin, vendar se ta obveznost ne financira sproti. Obveznost, ki se pripozna v bilanci stanja za pokojninske načrte z določenimi izplačili, je sedanja vrednost obveznosti iz naslova vnaprej določenih pokojnin na datum bilance stanja, zmanjšana za pošteno vrednost morebitnih sredstev načrta. Obveznost iz naslova vnaprej določenih pokojnin izračunajo aktuarji po metodi predvidenih kreditnih točk („projected unit credit method“). Sedanja vrednost obveznosti iz naslova vnaprej določenih pokojnin se določi z diskontiranjem ocenjenih prihodnjih denarnih odlivov po obrestnih merah za državne obveznice, ki so izražene v valuti, v kateri bodo pokojnine izplačane, in katerih roki zapadlosti so podobni rokom zapadlosti z njimi povezanih pokojninskih obveznosti.

Aktuarski dobički in izgube, ki izhajajo iz izkustvenih prilagoditev in sprememb aktuarskih predpostavk, se takoj pripoznajo v izkazu finančnega uspeha. Stroški preteklega službovanja se takoj pripoznajo v izkazu finančnega uspeha, če spremembe pokojninskega načrta niso odvisne od tega, da morajo zaposleni ostati v delovnem razmerju določen čas (čas, potreben za prehod upravičenosti do pokojnine na upravičenca). V tem primeru se stroški preteklega službovanja amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju, potrebnem za prehod upravičenosti do pokojnine na upravičenca.

Pozaposlitveni prejemki iz naslova zdravstvenega zavarovanja

EU zagotavlja svojim zaposlenim zdravstveno zavarovanje, in sicer v obliki povračila zdravstvenih stroškov. Za tekoče upravljanje je bil ustanovljen poseben sklad. Do sredstev tega sistema so upravičeni sedanji zaposleni, upokojeanci, vdovci in njihovi svojci. Prejemki, dodeljeni „nedejavnim osebam“ (upokojeancem, sirotam itd.) so razvrščeni kot „pozaposlitveni prejemki zaposlenih“. Glede na naravo teh prejemkov je potreben aktuarski izračun. Obveznost v bilanci stanja je določena na podoben osnovi kot za pokojninske obveznosti (glej zgoraj).

1.5.11. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, kadar ima EU sedanjo pravno ali posredno obvezo do tretjih oseb zaradi preteklih dogodkov, kadar je verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odliv sredstev, in kadar se lahko znesek zanesljivo oceni. Rezervacije se ne pripoznavajo za izgube iz prihodnjega poslovanja. Znesek rezervacij je najboljša ocena odhodkov, ki bodo po pričakovanih potrebni za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja. Kadar rezervacija zajema večje število postavk, se obveza oceni z ovrednotenjem vseh možnih izidov glede na z njimi povezane verjetnosti (metoda „pričakovane vrednosti“).

1.5.12. Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so razvrščene kot finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj ali kot finančne obveznosti, izkazane po odplačni vrednosti. Najeta posojila sestavljajo posojila, najeta pri kreditnih institucijah, in dolgovi, dokazljivi s potrdili. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, ki ustreza njihovem čistemu prihodku (poštena vrednost prejetih plačil), brez nastalih stroškov posla, pozneje pa se izkažejo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti; morebitne razlike med prejetimi sredstvi, zmanjšanimi za stroške posla, in odkupno vrednostjo se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha v posojilih po metodi efektivnih obresti.

Finančne obveznosti so razvrščene kot nekratkoročne obveznosti, razen kadar je zapadlost manj kot 12 mesecev po datumu bilance stanja. Za posojila, odobrena iz izposojenih finančnih sredstev, metode efektivnih obresti na podlagi premislekov o pomembnosti ni mogoče uporabljati za dana in najeta posojila. Stroški posla, ki jih ima EU in se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu finančnega uspeha.

Skrbniški skladi EU, ki se obravnavajo kot del operativnih dejavnosti Komisije, so obračunani v računovodskih izkazih Komisije in nato konsolidirani v zaključnem računu EU. Zato prispevki drugih donatorjev v skrbniške sklade EU izpolnjujejo merila za prihodke iz nemenjalnih poslov pod pogoji in so prikazani kot finančne obveznosti, dokler se ne izpolnijo pogoji, na katere so vezani preneseni prispevki, tj. dokler ne nastanejo upravičeni stroški skrbniškega sklada. Skrbniški sklad mora financirati specifične projekte in ob prenehanju vrniti preostala sredstva. Na datum bilance stanja se neporavnane obveznosti pri prispevkih merijo po prejetih prispevkih, zmanjšanih za stroške, ki jih je imel skrbniški sklad, vključno z ocenjenimi zneski, kadar je to potrebno. Za namene poročanja so neto stroški dodeljeni prispevkom drugih donatorjev sorazmerno s čistimi prispevki, plačanimi do 31. decembra. Ta dodelitev prispevkov je zgolj okvirna. Ob prenehanju delovanja sklada odbor skrbniškega sklada odloči o dejanski porazdelitvi preostalih sredstev.

Finančne obveznosti, razvrščene po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, vključujejo izvedene finančne instrumente, kadar je njihova poštena vrednost negativna. Računovodsko se obravnavajo na enak način kot finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, glej pojasnilo **1.5.5**.

1.5.13. Obveznosti iz poslovanja

Znaten del obveznosti EU iz poslovanja so neplačani zahtevki za povračilo stroškov upravičencev do nepovratnih sredstev ali drugih sredstev EU (nemenjalni posli). Ko je prejet zahtevek za povračilo stroškov, se izkažejo kot obveznosti iz poslovanja za zahtevani znesek. Po preveritvi in priznanju upravičenih stroškov pa se obveznosti iz poslovanja vrednotijo po priznanem in upravičenem znesku.

Obveznosti iz poslovanja, ki izhajajo iz nabave blaga in storitev, se pripoznajo ob prejemu računa za prvotni znesek, ustrezni odhodki pa se vknjižijo v računovodske izkaze, ko je blago dobavljeno oziroma so storitve opravljene ter jih EU sprejme.

1.5.14. Aktivne in pasivne časovne razmejitve

Posli in dogodki se pripoznajo v računovodskih izkazih v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu leta, če račun še ni izdan, EU pa je že opravila zadevno storitev ali dobavila zadevno blago oziroma obstaja pogodbeni sporazum (npr. na podlagi sklicevanja na pogodbo), se v računovodskih izkazih pripoznajo ustrezni prehodno nezaračunani prihodki. Poleg tega se ob koncu leta, če je račun izdan, zadevne storitve pa še niso bile opravljene oziroma zadevno blago ni bilo dobavljeno, prihodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju.

Tudi odhodki se obračunajo v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu obračunskega obdobja se vnaprej vračunani odhodki pripoznajo na podlagi ocenjenega zneska obveznosti prenosa za zadevno obdobje. Kratkoročno vnaprej vračunani odhodki se izračunajo v skladu s podrobnimi operativnimi in praktičnimi smernicami, ki jih je izdala Komisija in katerih namen je zagotavljati, da računovodski izkazi prikazujejo natančno sliko gospodarskih in drugih dogodkov, ki naj bi jih predstavljali. Po analogiji se odhodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju, če je plačilo za storitve ali blago, ki še niso bili prejeti, izvršeno vnaprej.

1.6. IZKAZ FINANČNEGA USPEHA

1.6.1. Prihodki

PRIHODKI IZ NEMENJALNIH POSLOV

Velika večina prihodkov EU se nanaša na nemenjalne posle:

Sredstva iz naslova BND in sredstva iz naslova DDV

Prihodki se pripoznajo za obdobje, za katero Komisija vpokliče sredstva od držav članic in zahteva njihove prispevke. Izmerijo se glede na vpoklicani znesek. Ker sredstva iz naslova DDV in BND temeljijo na ocenah podatkov za zadevno proračunsko leto, se lahko popravijo, kadar se pojavijo spremembe, dokler

države članice ne izdajo končnih podatkov. Učinek spremembe ocene se vključi, ko se določa čisti presežek ali primanjkljaj za obdobje, v katerem se je pojavila sprememba.

Tradicionalna lastna sredstva

Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov in z njimi povezani prihodki se pripoznajo, ko so od držav članic prejeta ustrezna mesečna poročila o računih A (ki vključujejo izterjane dajatve ter zapadle zneske, ki so zajamčeni in se ne izpodbijajo). Na datum poročanja se prihodki, ki jih države članice zberejo za zadevno obdobje, vendar še niso plačani Komisiji, ocenijo in pripoznajo kot prehodno nezaračunani prihodki. Četrtna poročila o računih B (vključno z neizterjanimi in nezajamčenimi dajatvami ter zajamčenimi zneski, ki jih dolžnik izpodbija), prejeta od držav članic, se pripoznajo kot prihodki, zmanjšani za stroške zbiranja, do katerih so države članice upravičene. Poleg tega se pripozna zmanjšanje vrednosti za znesek ocenjene vrzeli pri izterjavah.

Globe

Prihodki od glob se pripoznajo, ko je sprejet sklep EU o naložitvi globe in se ta uradno sporoči naslovniku. Če obstajajo dvomi glede dolgoročne plačilne sposobnosti podjetja, se pripozna zmanjšanje vrednosti upravičenosti. Po izdaji sklepa o naložitvi globe mu dolžniki lahko ugovarjajo v dveh mesecih od datuma obvestila o zadevnem sklepu:

- če mu ne ugovarjajo, morajo plačati globo v za to določenem roku in EU dokončno pobere zadevni znesek,
- če mu ugovarjajo, vložijo pritožbo v skladu s pravom EU.

Vendar je treba tudi v primeru pritožbe globo plačati v predpisanem trimesečnem roku, saj pritožba nima odločilnega učinka (člen 278 Pogodbe EU), ali pa lahko dolžnik v nekaterih okoliščinah in na podlagi privolitve računovodje Komisije namesto tega predloži bančno jamstvo za zadevni znesek.

Če se podjetje pritoži zoper sklep in je že začasno plačalo globo, je znesek razkrit kot pogojna obveznost. Ker pa pritožba naslovnika zoper sklep EU nima odločilnega učinka, se prejeta denarna sredstva uporabijo za poravnavo izterljivega zneska. Če se namesto plačila prejme jamstvo, se globa še naprej obravnava kot izterljivi znesek. Če se zdi verjetno, da Splošno sodišče ne bo odločilo v prid EU, se pripozna rezervacija za kritje tega tveganja. Če je bilo namesto tega dano jamstvo, se nepravilni izterljivi znesek ustrezno odpiše. Skupne obresti, ki jih prejme Komisija na bančnih računih, na katere se nakazujejo prejeta plačila, se pripoznajo kot prihodki, morebitne pogojne obveznosti pa se ustrezno povečajo.

Od leta 2010 vse začasno plačane globe upravlja Komisija v posebej za to ustanovljenem skladu (sklad BUFI), v okviru katerega se vlagajo v finančne instrumente.

PRIHODKI IZ MENJALNIH POSLOV

Prihodki od prodaje blaga in storitev se pripoznajo, ko se večina tveganj in koristi, povezanih z lastništvom blaga, prenese na kupca. Prihodki, povezani s poslom, ki vključuje opravljanje storitev, se pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja.

Prihodki od obresti in odhodki za obresti

Prihodki od obresti in odhodki za obresti se pripoznajo v izkazu finančnega uspeha po metodi efektivnih obresti. To je metoda izračunavanja odplačne vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti in dodeljevanja prihodkov od obresti ali odhodkov za obresti v zadevnem obdobju. Pri izračunavanju efektivne obrestne mere EU oceni denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih pogojev finančnega instrumenta (na primer možnosti predčasnega plačila), ne upošteva pa prihodnjih kreditnih izgub. Izračun vključuje vse provizije in točke, plačane ali prejete med pogodbenicama, ki so sestavni del efektivne obrestne mere, stroške posla ter vse druge premije ali popuste.

Ko se finančno sredstvo ali skupina podobnih finančnih sredstev odpiše kot posledica izgube zaradi oslabilve, se prihodki od obresti pripoznajo po obrestni meri, ki se uporablja za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov za namene merjenja izgube zaradi oslabilve.

Prihodki od dividend

Prihodki od dividend se pripoznajo, ko se ugotovi pravica do prejema plačila.

1.6.2. Odhodki

Večino odhodkov EU predstavljajo odhodki iz nemenjalnih poslov. Nanašajo se na prenos na upravičence in so lahko treh vrst: upravičenosti, prenosi po pogodbi ter nepovratna sredstva, prispevki in donacije po lastnem preudarku.

Prenosi se pripoznajo kot odhodki v obdobju, v katerem so nastali dogodki, ki so povzročili prenos, če obstaja uredba (finančna uredba, kadrovski predpisi ali druge uredbe), ki dovoljuje naravo prenosa, ali je podpisana pogodba, ki dovoljuje prenos, če upravičenec izpolnjuje morebitna merila za upravičenost in če je mogoče zadovoljivo oceniti znesek.

Kadar je prejet zahtevek za plačilo ali povračilo stroškov, ki izpolnjuje merila za pripoznanje, se pripozna kot odhodek za upravičen znesek. Ob koncu leta se nastali upravičeni odhodki, ki so dolgovani upravičencem, vendar še niso prikazani, ocenijo in izkažejo kot vnaprej vračunani odhodki.

Odhodki iz menjalnih poslov, ki nastanejo pri nabavi blaga in storitev, se pripoznajo, ko so dobave opravljene in jih EU sprejme. Vrednotijo se po nabavni vrednosti. Poleg tega se na datum bilance stanja odhodki, povezani s storitvami, zagotovljenimi v danem obdobju, za katere račun še ni bil prejet ali sprejet, ocenijo in pripoznajo v izkazu finančnega uspeha.

1.7. POGOJNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

1.7.1. Pogojna sredstva

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom EU. Pogojno sredstvo se razkrije, ko je pritok gospodarskih koristi ali možnih storitev verjeten.

1.7.2. Pogojne obveznosti

Pogojna obveznost je možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom EU; ali sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker: ni verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi ali storitveno zmožnost, ali, v redkih okoliščinah, ko zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

1.8. IZKAZ FINANČNEGA IZIDA

Podatki o denarnih tokovih se uporabljajo kot osnova za oceno sposobnosti EU, da ustvari denarna sredstva in njihove ustreznike, ter za oceno njenih potreb po uporabi teh denarnih tokov.

Izkaz finančnega izida se pripravi po posredni metodi. To pomeni, da se poslovni izid za zadevno proračunsko leto popravi glede na vpliv nedenarnih poslov, morebitne časovne razmejitev preteklih ali prihodnjih denarnih prejemkov ali plačil iz poslovanja in prihodkovne ali odhodkovne postavke, povezane z denarnimi tokovi pri naložbenju.

Denarni tokovi, ki nastanejo pri poslih v tuji valuti, se izkazujejo v predstavitveni valuti EU (euro); znesek v tuji valuti se preračuna po menjalnem tečaju med eurom in to tujo valuto na dan nastanka denarnega toka.

Izkaz finančnega izida prikazuje denarne tokove v zadevnem obdobju, in sicer razčlenjene na denarne tokove pri poslovanju in naložbenju (EU nima dejavnosti financiranja).

Poslovanje zajema dejavnosti EU, ki ne vključujejo naložbenja. To pomeni večino izvajanih dejavnosti. Posojila, odobrena upravičencem (in z njimi povezana najeta posojila, če obstajajo) ne štejejo kot naložbenje (ali financiranje), saj so del splošnih ciljev in s tem vsakodnevnih poslov EU. Poslovanje

vključuje tudi naložbe, kot so naložbe v Evropski investicijski sklad (EIS), Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) in sklade tveganega kapitala. Cilj teh dejavnosti je prispevati k doseganju ciljev politik.

Naložbenje je pridobitev in odtujitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter drugih naložb, ki niso vključene med denarne ustreznike. Ne vključuje posojil, odobrenih upravičencem. Cilj tega dela je prikazati dejanske naložbe EU.

2. POJASNILA K BILANCI STANJA

SREDSTVA

2.1. NEOPREDMETENA SREDSTVA

v milijonih EUR

<i>Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2015</i>	698
<i>Povečanja</i>	137
<i>Odtujitve</i>	(22)
<i>Prerazporeditev med kategorijami sredstev</i>	0
<i>Druge spremembe</i>	7
<i>Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2016</i>	820
<i>Nabrana amortizacija na dan 31. 12. 2015</i>	(361)
<i>Stroški amortizacije za zadevno leto</i>	(88)
<i>Odtujitve</i>	12
<i>Prerazporeditev med kategorijami sredstev</i>	0
<i>Druge spremembe</i>	(2)
<i>Nabrana amortizacija na dan 31. 12. 2016</i>	(439)
Čista knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2016	381
<i>Čista knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2015</i>	337

Zgornji zneski se nanašajo predvsem na računalniško programsko opremo.

2.2. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Kategorija vesoljska sredstva vključuje osnovna sredstva, povezana z vesoljskima programoma EU: globalnim satelitskim navigacijskim sistemom (GNSS), ki zajema GALILEO in EGNOS, ter evropskim programom za opazovanje Zemlje Copernicus. V letu 2015 so bila osnovna sredstva, povezana s programoma EGNOS in Copernicus v višini 584 milijonov EUR, vključena v kategorijo opredmetena osnovna sredstva.

Za Galileo je bil po razglasitvi začetne storitve Galileo 15. decembra 2016 saldo v višini 2 165 milijonov EUR sredstev, ki zajema satelite in zemeljski segment, prerazporejen iz sredstev v gradnji v osnovna sredstva, vključno s 14 operativnimi sateliti Galileo ter zemeljsko infrastrukturo. Operativna osnovna sredstva Galileo so na dan 31. decembra 2016 znašala 2 146 milijonov EUR, brez amortizacije. Preostala sredstva v gradnji v skupnem znesku 756 milijonov EUR (2015: 2 110 milijonov EUR) vključujejo 4 satelite, izstreljene leta 2016, za katere testiranje v orbiti na datum bilance stanja še ni bilo končano. Razvoj sistema Galileo se bo nadaljeval, dokler sistem ne bo dosegel svoje polne operativne zmogljivosti. Ko bo dokončan, ga bo sestavljalo 30 satelitov.

Kar zadeva program Copernicus je 1 073 milijonov EUR, povezanih z delujočimi sateliti Copernicus (Sentinel 1A, 2A, 3A in 1B), pripoznanih pod postavko vesoljska sredstva (2015: 498 milijonov EUR), brez nabrane amortizacije. Dodatnih 1 133 milijonov EUR, povezanih s sateliti Copernicus, je pripoznanih kot sredstva v gradnji (2015: 1 188 milijonov EUR).

Osnovna sredstva, povezana z zemeljsko infrastrukturo skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS), v višini 83 milijonov EUR (2015: 85 milijonov EUR) so prav tako vključena v postavko vesoljska sredstva. Poleg tega sredstva v gradnji za EGNOS znašajo 21 milijonov EUR (2015: 14 milijonov EUR).

Sredstva, povezana s vesoljskimi programi EU, se gradijo s pomočjo Evropske vesoljske agencije (ESA).

Opredmetena osnovna sredstva

	<i>v milijonih EUR</i>								
	Zemljišča in zgradbe	Vesoljska sredstva	Naprave in oprema	Pohištvo in vozila	Računalniška strojna oprema	Drugo	Finančni najemi	Sredstva v gradnji	Skupaj
<i>Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2015</i>	4 856	725	563	248	627	277	2 784	3 832	13 911
<i>Povečanja</i>	145	14	28	22	73	20	5	1 639	1 945
<i>Odtujitve</i>	(2)	(1)	(14)	(10)	(49)	(10)	(3)	0	(90)
<i>Prerazporeditev med kategorijami sredstev</i>	294	2 864	3	6	3	9	(2)	(3 177)	-
<i>Druge spremembe</i>	5	1	4	3	4	2	0	(3)	16
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2016	5 297	3 603	583	269	658	298	2 783	2 292	15 783
<i>Nabrana amortizacija na dan 31. 12. 2015</i>	(2 701)	(141)	(440)	(176)	(517)	(182)	(1 054)	-	(5 211)
<i>Stroški amortizacije za zadevno leto</i>	(166)	(160)	(47)	(19)	(62)	(29)	(100)	-	(583)
<i>Odpis amortizacije</i>	-	-	1	0	6	1	-	-	8
<i>Odtujitve</i>	2	0	13	10	42	7	3	-	77
<i>Prerazporeditev med kategorijami sredstev</i>	0	-	0	0	(2)	0	2	-	-
<i>Druge spremembe</i>	0	0	(2)	(1)	(2)	0	(1)	-	(6)
Nabrana amortizacija na dan 31. 12. 2016	(2 865)	(301)	(474)	(186)	(535)	(203)	(1 150)	-	(5 715)
ČISTA KNJIGOVODSKA VREDNOST NA DAN 31. 12. 2016	2 432	3 302	109	83	122	95	1 633	2 292	10 068
<i>ČISTA KNJIGOVODSKA VREDNOST NA DAN 31. 12. 2015</i>	2 155	584	124	72	110	94	1 730	3 832	8 700

2.3. NALOŽBE, KI SE OBRAČUNAJO PO KAPITALSKI METODI

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Deleži v skupnih podjetjih	2.3.1	-	5
Deleži v pridruženih subjektih	2.3.2	528	491
Skupaj		528	497

2.3.1. Deleži v skupnih podjetjih

Obstajajo številni subjekti, ki jih delno financira EU in izpolnjujejo zahteve, da se v konsolidiranih računovodskih izkazih EU obračunajo po kapitalski metodi, vendar so nepomembni za računovodske izkaze kot celoto, zato v konsolidiranih računovodskih izkazih za leto 2016 niso bili obračunani po kapitalski metodi. Ti subjekti so poimenovani „manjši subjekti“ – glej pojasnilo 1.3. Ocena nepomembnosti se opravi vsako leto, da se ugotovi, ali je ta izključitev še upravičena. Prispevki EU za te subjekte so obračunani kot odhodki. Pojasnilo 9 vključuje seznam teh subjektov v letu 2016.

2.3.2. Deleži v pridruženih subjektih

Delež EU v Evropskem investicijskem skladu (v nadaljnjem besedilu: EIS) se obravnava kot delež v pridruženem subjektu z uporabo kapitalske metode obračunavanja. EIS je finančna institucija EU, specializirana za zagotavljanje rizičnega kapitala in jamstev za mala in srednja podjetja. Sedež ima v Luxembourgju in deluje kot javno-zasebno partnerstvo, katerega članice so Evropska investicijska banka (EIB), EU in skupina finančnih institucij. Na dan 31. decembra 2016 je imela EU v lastniškem kapitalu EIS 28,1-odstotni lastniški delež (2015: 26,5 %) in 28,1 % glasovalnih pravic (2015: 26,5 %). EIS mora v skladu s svojim statutom v statutarno rezervo nameniti vsaj 20 % svojega letnega čistega dobička, dokler skupna rezerva ne znaša 10 % vpisanega kapitala. Ta rezerva ni na voljo za razdeljevanje.

v milijonih EUR

	Evropski investicijski sklad
Delež na dan 31. 12. 2015	491
Prispevki	41
Prejete dividende	(6)
Delež v čistem rezultatu	34
Spremembe rezerve za pošteno vrednost	(0)
Drugo gibanje lastniškega kapitala	(32)
Delež na dan 31. 12. 2016	528

EU je na podlagi njene udeležbe mogoče pripisati naslednje knjigovodske vrednosti:

v milijonih EUR

	31. 12. 2016		31. 12. 2015	
	EIS skupaj	Delež EU	EIS skupaj	Delež EU
Sredstva	2 301	647	2 183	578
Obveznosti	(423)	(119)	(328)	(87)
Prihodki	240	67	192	51
Odhodki	(118)	(33)	(95)	(25)
Presežek/(primanjkljaj)	122	34	97	26

EU je vplačala 20 % svojega deleža, tako da je bilo stanje nevpoklicanega kapitala 986 milijonov EUR.

v milijonih EUR

	Kapital EIS skupaj	Kapital, ki ga je vpisala EU
Osnovni kapital skupaj	4 382	1 232
Vplačano	(876)	(246)
Nevpoklicano	3 506	986

2.4. FINANČNA SREDSTVA

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročna finančna sredstva			
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	2.4.1	9 131	7 222
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	2.4.2	-	-
Posojila	2.4.3	53 116	49 743
		62 247	56 965
Kratkoročna finančna sredstva			
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	2.4.1	1 311	2 399
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	2.4.2	0	-
Posojila	2.4.3	2 361	7 508
		3 673	9 907
Skupaj		65 920	66 871

2.4.1. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Naložbe sklada BUFI</i>	2 013	2 647
<i>ESPJ v likvidaciji</i>	1 685	1 699
<i>Evropska banka za obnovo in razvoj</i>	188	188
	3 886	4 534
<i>Jamstvena sklada za proračunska jamstva:</i>		
<i>Jamstveni sklad za zunanje ukrepe</i>	2 069	2 002
<i>Jamstveni sklad EFSI</i>	948	-
	3 017	2 002
<i>Finančni instrumenti, ki se financirajo iz proračuna EU:</i>		
<i>Obzorje 2020</i>	1 213	765
<i>Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja</i>	719	773
<i>Instrument za povezovanje Evrope*</i>	483	425
<i>Sklad za zagon pri ETF</i>	476	485
<i>Posli rizičnega kapitala</i>	132	152
<i>Evropski sklad za jugovzhodno Evropo</i>	118	118
<i>Drugo</i>	398	366
	3 539	3 084
Skupaj	10 442	9 620
<i>Nekratkoročna</i>	<i>9 131</i>	<i>7 222</i>
<i>Kratkoročna</i>	<i>1 311</i>	<i>2 399</i>

* Zneski za prejšnje leto se nanašajo na Pobudo za projektne obveznice in Instrument za posojilna jamstva za projekte TEN-T. Ta dva instrumenta sta bila v letu 2016 združena v Instrument za povezovanje Evrope.

EU ima skupaj za 10 442 milijonov EUR za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, od tega jih ima 8 920 milijonov EUR v obliki dolžniških vrednostnih papirjev (npr. obveznice), 1 302 milijona EUR v obliki lastniških instrumentov in 221 milijonov EUR v obliki naložb v enotni sklad EIB (sklad denarnega trga). Dolžniški vrednostni papirji in enote v enotnem skladu EIB se večinoma uporabljajo za začasno vlaganje zneskov, dodeljenih jamstvenim instrumentom EU in instrumentom EU za porazdelitev tveganja, dokler se ne uporabijo za unovčitev jamstva.

Naložbe sklada BUFI

Začasno plačane globe v zadevah na področju konkurence se dodelijo v namenski sklad (sklad BUFI – sklad „Budget Fines“ (proračunske globe)) in Komisija jih vlaga v dolžniške instrumente, ki so razvrščeni kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

ESPJ v likvidaciji

Kar zadeva zneske Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ) v likvidaciji, so vsa za prodajo razpoložljiva finančna sredstva dolžniški vrednostni papirji, ki so izraženi v eurih in kotirajo na delujočih trgih.

Evropska banka za obnovo in razvoj

Ker Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) ne kotira na nobeni borzi in glede na pogodbene omejitve, vključene v statut EBRD, ki se med drugim nanašajo na prodajo deležev, omejeno na nabavno vrednost in dovoljeno samo obstoječim delničarjem, se delež EU vrednoti po nabavni vrednosti.

v milijonih EUR

	Kapital EBRD skupaj	Kapital, ki ga je vpisala Komisija, na dan 31. 12. 2016
<i>Osnovni vpisani kapital skupaj</i>	29 703	900
<i>Vplačano</i>	(6 207)	(188)
Nevpoklicano	23 496	712

JAMSTVENA SKLADA ZA PRORAČUNSKA JAMSTVA

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe krije posojila, zajamčena s proračunom EU, zlasti posojila EIB zunaj EU, financirana iz lastnih sredstev EIB, in posojila v okviru makrofinančne pomoči ter posojila Euratom zunaj EU – glej pojasnilo **4.1.1**. Gre za dolgoročni instrument (nekratkoročni del: 1 946 milijonov EUR), ki ga upravlja EIB, njegov cilj pa je zajeti vsa neodplačana posojila, za katera jamči EU. Sklad se financira s plačili iz proračuna EU, prihodki od obresti na naložbe iz sredstev Sklada in izterjanimi zneski v primeru zamude dolžnikov, za katere je Sklad že moral aktivirati svoje jamstvo. Sredstva Sklada bi bilo treba ohranjati v ciljnem znesku, ki ustreza 9 % zajamčenih posojil, ki niso poravnana ob koncu leta. Razlika med ciljnim zneskom in vrednostjo sredstev sklada ob koncu leta se pokrije iz proračuna EU v letu n+2, medtem ko se vsak presežek vrne nazaj v proračun.

Jamstveni sklad EFSI

Na podlagi uredbe o EFSI je bil ustanovljen jamstveni sklad EFSI za zagotavljanje likvidnostne rezerve za morebitne izgube, ki bi jih imela EIB pri svojih poslih financiranja in vlaganja, ki so upravičeni do jamstva EU v okviru EFSI v skladu s sporazumom o EFSI – glej pojasnilo **4.1.1**. Jamstveni sklad EFSI se financira s prispevki iz proračuna EU. Polni se tudi z donosi na vložena sredstva jamstvenega sklada, prihodki, ki jih je EU prejela kot nadomestilo za jamstvo v skladu s sporazumom o EFSI, ter zneski, ki jih EIB izterja od dolžnikov, ki niso poravnali obveznosti, v zvezi s prejšnjimi unovčitvami jamstva. Sklad upravlja Komisija, ki je pooblaščen za vlaganje sredstev jamstvenega sklada EFSI na finančnih trgih v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja ob upoštevanju ustreznih pravil varnega in skrbnega poslovanja. Jamstveni sklad EFSI je začel delovati aprila 2016. Postopno se bo polnil, dokler ne doseže 8 milijard EUR, tj. 50 % skupnega jamstva EU za EFSI v časovnem obdobju od leta 2016 do 2022.

FINANČNI INSTRUMENTI, KI SE FINANCIRAJO IZ PRORAČUNA EU

Za pregled vseh finančnih instrumentov, ki se financirajo iz proračuna glej Razpravo o računovodskih izkazih in njihovo analizo.

Obzorje 2020

V skladu z uredbo EU o ustanovitvi programa Obzorje 2020 – okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – so bili vzpostavljeni novi finančni instrumenti za izboljšanje dostopa do

financiranja za subjekte, ki se ukvarjajo z raziskavami in inovacijami. Ti instrumenti so: *storitev za posojila in jamstva za raziskave in inovacije InnovFin*, v okviru katere Komisija deli finančno tveganje, povezano s portfeljem novih poslov financiranja, ki jih je sklenila EIB; *jamstvo InnovFin za MSP, vključno z instrumentom neomejenega jamstva pobude za MSP (SIUGI)*, to sta jamstvena instrumenta, ki ju upravlja EIS ter zagotavljata jamstva in zavarovanje jamstev finančnim posrednikom za nove portfelje posojil (v okviru SIUGI Komisija deli finančno tveganje, povezano z danim jamstvom, z državami članicami, EIS in EIB) ter *kapitalski instrument za raziskave in inovacije InnovFin*, ki zagotavlja naložbe v sklade tveganega kapitala in ga upravlja EIS.

Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja

Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja (RSFF) upravlja EIB, naložbeni portfelj Komisije pa se uporablja za rezervacije za finančna tveganja za posojila in jamstva, ki jih EIB zagotovi upravičenim raziskovalnim projektom. Skladu za financiranje na osnovi delitve tveganja je bil v večletnem finančnem okviru 2007–2013 skupno dodeljen proračun EU v višini do 1 milijarde EUR. V večletnem finančnem okviru 2014–2020 niso predvideni novi proračunski prispevki v sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja. Skupno tveganje EU je omejeno na znesek, ki ga prispeva v sklad.

Instrument za povezovanje Evrope

V skladu z Uredbo (EU) št. 1316/2013 je bil ustanovljen dolžniški instrument Instrument za povezovanje Evrope (v nadaljnjem besedilu: IPE) za omogočanje lažjega dostopa do financiranja za infrastrukturne projekte v sektorjih prometa, telekomunikacij in energetike. Upravlja ga EIB na podlagi sporazuma z EU. Dolžniški finančni instrument IPE je nadaljevanje Instrumenta za posojilna jamstva za projekte TEN-T in pilotne faze Pobude za projektne obveznice. Instrument za posojilna jamstva in portfelj Pobude za projektne obveznice sta bila združena v finančni instrument IPE z učinkom od 1. januarja 2016. Ta nudi delitev tveganja za dolžniško financiranje v obliki prednostnega in podrejenega dolga ali jamstev ter podporo za projektne obveznice.

Sklad za zagon pri ETF

To so lastniški instrumenti, ki so se financirali iz programa za rast in zaposlovanje, večletnega programa za podjetja in podjetništvo, programa za konkurenčnost in inovativnost ter pilotnega projekta za prenos tehnologij, ki so pod skrbništvom EIS ter podpirajo ustanavljanje in financiranje zagonskih MSP z vlaganjem v primerne specializirane sklade tveganega kapitala.

2.4.2. Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj

v milijonih EUR

	31. 12. 2016			31. 12. 2015		
	Nominalni znesek v prejemnem delu	Nominalni znesek v plačilnem delu	Poštena vrednost	Nominalni znesek v prejemnem delu	Nominalni znesek v plačilnem delu	Poštena vrednost
<i>Valutne nestandardizirane terminske pogodbe</i>	50	(50)	0	-	-	-

EU je leta 2016 sklenila dve valutni nestandardizirani terminski pogodbi, da bi se zavarovala pred valutnim tveganjem, povezanim z dolžniškimi vrednostnimi papirji, denominiranimi v USD, ki jih ima v posesti jamstveni sklad EFSI. EU v skladu s temi valutnimi nestandardiziranimi terminskimi pogodbami na datum zapadlosti plača pogodbeno dogovorjen nominalni znesek v tuji valuti („plačilni del“) in prejme nominalni znesek v EUR („prejemni del“). Te pogodbe na izvedene finančne instrumente se merijo po pošteni vrednosti na dan bilance stanja in se razvrstijo bodisi kot finančna sredstva ali finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj, odvisno od tega, ali je njihova poštena vrednost pozitivna ali negativna. Na dan 31. decembra 2016 je imela ena valutna nestandardizirana terminska pogodba z nominalno vrednostjo 50 milijonov EUR pozitivno pošteno vrednost v višini 0,5 milijona EUR in je pripoznana med finančnimi sredstvi. Druga pogodba z nominalnim zneskom v višini 101 milijon EUR je imela negativno pošteno vrednost in je bila zato priznana kot finančna obveznost – glej pojasnilo **2.11.2**.

Na dan 31. decembra 2016 so vsa finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj razvrščena na raven 2 hierarhije poštene vrednosti – glej spodnjo razpredelnico.

Hierarhija poštene vrednosti finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
--	--------------	--------------

Zaključni račun Evropske unije za leto 2016

Raven 1: Kotirane cene na delujočih trgih	8 910	8 123
Raven 2: Opazovani vhodni podatki, razen kotiranih cen	231	188
Raven 3: Tehnike vrednotenja z vhodnimi podatki, ki ne temeljijo na podatkih z opazovanih trgov	1 302	1 310
Skupaj	10 442	9 620

V danem obdobju ni bilo prenosov med ravnjo 1 in ravnjo 2.

Uskladitev finančnih sredstev, merjenih s tehnikami vrednotenja, z vhodnimi podatki, ki ne temeljijo na podatkih z opazovanih trgov (raven 3)

v milijonih EUR

Začetna bilanca na dan 31. 12. 2015	1 310
Nakup in prodaja	32
Dobički ali izgube za zadevno obdobje v finančnih prihodkih ali stroških financiranja	(54)
Dobički ali izgube v čistih sredstvih	13
Prenosi na raven 3	-
Prenosi z ravni 3	-
Drugo	-
Končna bilanca na dan 31. 12. 2016	1 302

2.4.3. Posojila

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Posojila za finančno pomoč	2.4.3.1	55 134	56 874
Druga posojila	2.4.3.2	343	377
Skupaj		55 477	57 251
<i>Nekratkoročna</i>		<i>53 116</i>	<i>49 743</i>
<i>Kratkoročna</i>		<i>2 361</i>	<i>7 508</i>

2.4.3.1. Posojila za finančno pomoč

v milijonih EUR

	EMFS	Plačilno bilančna posojila	Makrofinančna pomoč	Euratom	ESPJ v likvidaciji	Skupaj
Skupaj na dan 31. 12. 2015	47 509	5 811	3 024	301	229	56 874
Nova posojila	4 750	-	10	-	-	4 760
Povračila	(4 750)	(1 500)	(70)	(49)	-	(6 369)
Tečajne razlike	-	-	-	-	(33)	(33)
Spremembe knjigovodske vrednosti	(53)	(40)	-	-	(5)	(98)
Oslabitev	-	-	-	-	-	-
Skupaj na dan 31. 12. 2016	47 456	4 272	2 964	252	191	55 134
<i>Nekratkoročna</i>	<i>46 800</i>	<i>3 050</i>	<i>2 889</i>	<i>199</i>	<i>101</i>	<i>53 039</i>
<i>Kratkoročna</i>	<i>656</i>	<i>1 222</i>	<i>75</i>	<i>53</i>	<i>90</i>	<i>2 096</i>

Sprememba knjigovodske vrednosti ustreza spremembi natečenih obresti.

Nominalna vrednost posojil za finančno pomoč na dan 31. decembra 2016 znaša 54 373 milijonov EUR (2015: 56 011 milijonov EUR).

EMFS omogoča odobritev finančne pomoči državi članici, ki je v težavah ali ji zaradi izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora, resno grozijo hude težave. Pomoč je lahko v obliki posojila ali kreditne linije. S sklepi Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 9. maja 2010 je bil ta mehanizem omejen na 60 milijard EUR, vendar pravno določena omejitev omejuje obseg neodplačanih posojil ali kreditnih linij na varnostno rezervo, ki je na razpolago v okviru zgornje meje lastnih sredstev. Za najeta posojila, povezana z izplačanimi posojili iz EMFS, jamči proračun EU. Ni predvideno, da bo EMFS izvajal nove programe financiranja ali sklepal nove sporazume o posojilih.

Aranžma za plačilnobilančna posojila je na politikah temelječ finančni instrument, ki zagotavlja srednjeročno finančno pomoč državam članicam EU, ki niso prevzele eura. Omogoča odobravanje posojil državam članicam, ki imajo težave glede plačilne bilance ali pretoka kapitala, ali pa obstaja resna nevarnost, da bi v tovrstne težave zašle. V okviru instrumenta je mogoče odobriti toliko posojil, da neodplačani znesek znaša največ 50 milijard EUR. Za najeta posojila, povezana s temi plačilnobilančnimi posojili, jamči proračun EU.

Makrofinančna pomoč je na politikah temelječ finančni instrument za nevezano in nenamensko plačilnobilančno in/ali proračunsko podporo partnerskim državam, ki so v programu pomoči Mednarodnega denarnega sklada. Daje se v obliki srednjeročnih/dolgoročnih posojil ali subvencij ali ustreznih kombinacije obeh in običajno dopolnjuje financiranje, zagotovljeno v okviru programa prilagajanja in reform, ki ga podpira MDS. Za ta posojila jamči Jamstveni sklad za zunanje ukrepe. Na dan 31. decembra 2016 je bilo v zvezi s sporazumom o posojilih v okviru makrofinančne pomoči dodeljenih 1 313 milijonov EUR Ukrajini (1 200 milijonov EUR), Tuniziji (100 milijonov EUR), Gruziji (13 milijonov EUR), vendar znesek še ni bil izplačan – glej pojasnilo 4.1.2.

Euratom kot pravni subjekt (ki ga zastopa Komisija) daje posojila državam članicam in državam nečlanicam za financiranje projektov v zvezi z energetskimi objekti. Na dan 31. decembra 2016 so bila Ukrajini odobrena posojila v višini 300 milijonov EUR, vendar znesek še ni bil izplačan – glej pojasnilo 4.1.2. Prejeta so bila jamstva tretjih oseb v višini 252 milijonov EUR (2015: 301 milijon EUR) za kritje posojil Euratom.

Posojila ESPJ v likvidaciji so bila odobrena za izposojena sredstva v skladu s členoma 54 in 56 Pogodbe ESPJ.

Efektivne obrestne mere posojil (izražene kot razpon obrestnih mer)

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Makrofinančna pomoč</i>	0 %–4,54 %	0 %–4,54 %
<i>Euratom</i>	0 %–5,76 %	0,08 %–5,76 %
<i>Plačilnobilančna posojila</i>	2,37 %–3,37 %	2,37 %–3,62 %
<i>Evropski mehanizem za finančno stabilizacijo (EMFS)</i>	0,62 %–3,75 %	0,62 %–3,75 %
<i>ESPJ v likvidaciji</i>	5,23 %–5,81 %	5,23 %–5,81 %

2.4.3.2. Druga posojila

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Posojila s posebnimi pogoji</i>	93	113
<i>Prenesena posojila</i>	–	–
<i>Stanovanjska posojila ESPJ v likvidaciji</i>	5	6
<i>Vezane vloge od 3 do 12 mesecev</i>	245	257
Skupaj	343	377
<i>Nekratkoročna</i>	77	88
<i>Kratkoročna</i>	266	290

Nominalna vrednost drugih posojil na dan 31. decembra 2016 skupaj 673 milijonov EUR (2015: 609 milijonov EUR).

Posojila s posebnimi pogoji so odobrena po ugodnejših obrestnih merah v okviru sodelovanja z državami nečlanicami.

Prenesena posojila so neodplačana posojila, ki jih je odobrila EIB in za katera so bile vse pravice s subrogacijo prenesene na EU po plačilu iz Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe. Ta posojila so v celoti oslABLJENA za znesek v višini 332 milijonov EUR (2015: 218 milijonov EUR).

Oslabitev drugih posojil

v milijonih EUR

	31. 12. 2015	Povečanja	Razveljavitve	Odpisi vrednosti	Drugo	31. 12. 2016
<i>Posojila s posebnimi pogoji</i>	13	0	(6)	0	0	7
<i>Prenesena posojila</i>	218	114	0	0	0	332
<i>Stanovanjska posojila ESPJ v</i>	–	–	–	–	–	–

likvidaciji

Skupaj	231	114	(6)	0	0	339
---------------	------------	------------	------------	----------	----------	------------

2.5. PREDHODNO FINANCIRANJE

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročno predhodno financiranje			
<i>Predhodno financiranje</i>	2.5.1	20 219	28 543
<i>Drugi preujmi državam članicam</i>	2.5.2	1 651	1 332
<i>Prispevek za skrbniške sklade</i>		31	4
		21 901	29 879
Kratkoročno predhodno financiranje			
<i>Predhodno financiranje</i>	2.5.1	21 386	11 498
<i>Drugi preujmi državam članicam</i>	2.5.2	2 183	3 779
		23 569	15 277
Skupaj		45 470	45 156

Obseg zneskov predhodnega financiranja v različnih programih mora zadostovati, da se upravičencu zagotovijo potrebna sredstva za začetek projekta, hkrati pa je treba zagotoviti zaščito finančnih interesov EU ter upoštevati pravne in operativne omejitve ter omejitve zaradi stroškovne učinkovitosti. Komisija vse te vidike ustrezno upošteva v prizadevanju, da se izboljša nadaljnje spremljanje predhodnega financiranja.

2.5.1. Predhodno financiranje

v milijonih EUR

	Bruto znesek	Obračunano prek presečnega datuma	Čisti znesek na dan 31. 12. 2016	Bruto znesek	Obračunano prek presečnega datuma	Čisti znesek na dan 31. 12. 2015
Deljeno upravljanje						
<i>EKSRR in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>	3 955	-	3 955	4 726	(1 629)	3 097
<i>ESRR in KS</i>	19 858	(4 727)	15 131	24 268	(7 416)	16 852
<i>ESS</i>	6 477	(617)	5 860	7 251	(1 325)	5 926
<i>Drugo</i>	4 219	(2 393)	1 826	4 359	(2 365)	1 994
	34 509	(7 737)	26 772	40 604	(12 735)	27 869
Neposredno upravljanje						
<i>Izvedli:</i>						
<i>Komisija</i>	12 424	(8 843)	3 581	12 512	(9 536)	2 976
<i>Izvajalske agencije EU</i>	13 136	(8 348)	4 788	11 065	(7 767)	3 298
<i>Skrbniški skladi</i>	142	(82)	60	14	(5)	9
	25 701	(17 273)	8 429	23 591	(17 308)	6 283
Posredno upravljanje						
<i>Izvedli:</i>						
<i>Druge agencije in organi EU</i>	616	(157)	459	627	(95)	532
<i>Tretje države</i>	1 861	(1 135)	726	2 151	(1 229)	922
<i>Mednarodne organizacije</i>	7 230	(4 432)	2 797	6 640	(4 014)	2 626
<i>Drugi subjekti</i>	6 498	(4 077)	2 422	5 330	(3 521)	1 809
	16 206	(9 801)	6 404	14 748	(8 859)	5 889
Skupaj	76 416	(34 811)	41 605	78 943	(38 902)	40 041
<i>Nekratkoročno</i>	20 219	-	20 219	28 543	-	28 543
<i>Kratkoročno</i>	56 197	(34 811)	21 386	50 401	(38 902)	11 498

Predhodno financiranje pomeni izplačana denarna sredstva in s tem izvrševanje odobritev plačil. Kot je pojasnjeno v pojasnilu 1.5.7, so to preujmi in zanje še niso nastali stroški. Zato predhodno financiranje kljub temu, da zmanjšuje neporavnane obveznosti (glej pojasnilo 5.1), predstavlja stroške, ki še niso pripoznani v izkazu finančnega uspeha.

Zaključek programskega obdobja 2007–2013 ter postopna vzpostavitev programov v obdobju 2014–2020 sta glavna dejavnika, ki vplivata na zneske v bilanci stanja: predhodno financiranje, povezano s starimi programi, se zmanjšuje zaradi priznanja stroškov, medtem ko je bilo v zvezi z novim programskim obdobjem izplačanega več predhodnega financiranja.

Pri deljenem upravljanju ta prehod med programskima obdobjema pojasnjuje tudi gibanje kratkoročnega in nekratkoročnega predhodnega financiranja. Programsko obdobje 2007–2013 je v zaključni fazi in tako več zneskov zapade v dvanajstih mesecih. Kar zadeva programsko obdobje 2014–2020, so plačila začetnega predhodnega financiranja knjižena kot nekratkoročna, medtem ko je letno predhodno financiranje knjiženo kot kratkoročno.

Zgornja razpredelnica kaže znatno zmanjšanje bruto zneskov predhodnega financiranja v okviru deljenega upravljanja, kar je mogoče pojasniti z obračunom približno 18 521 milijonov EUR stroškov, kar se je delno izravnalo s plačilom novega predhodnega financiranja v višini 12 426 milijonov EUR.

Jamstva, prejeta v zvezi s predhodnim financiranjem

To so jamstva, ki jih Komisija v nekaterih primerih zahteva od upravičencev, ki niso države članice, ob plačilu predujmov (predhodnega financiranja). Pri tej vrsti jamstev je treba razkriti dve vrednosti, in sicer „nominalno“ in „tekočo“. Pri nominalni vrednosti je sprožilni dogodek povezan z obstojem jamstva. Pri tekoči vrednosti so dogodek, ki sproži uveljavljanje jamstva, plačilo in/ali poznejši obračuni predhodnega financiranja. Na dan 31. decembra 2016 je nominalna vrednost jamstev, prejetih v zvezi s predhodnim financiranjem, znašala 683 milijonov EUR, njihova tekoča vrednost pa 496 milijonov EUR (2015: 844 milijonov EUR oziroma 626 milijonov EUR).

Nekateri zneski predhodnega financiranja, ki so bili plačani v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (7. OP) in programa Obzorje 2020, se krijejo iz Jamstvenega sklada za udeležence. Navedeni sklad je instrument vzajemne koristi in je bil vzpostavljen za kritje tveganj, ki se nanašajo na neplačila zneskov upravičencev med izvajanjem posrednih ukrepov 7. OP in programa Obzorje 2020. Vsi udeleženci posrednih ukrepov, ki prejema nepovratna sredstva EU, prispevajo 5 % celotnega prejetega zneska h kapitalu Jamstvenega sklada za udeležence.

Na dan 31. decembra 2016 je višina zneskov predhodnega financiranja, ki jih krije Jamstveni sklad za udeležence, dosegla 1,8 milijarde EUR (2015: 1,7 milijarde EUR). EU (ki jo zastopa Komisija) deluje kot pooblaščenka udeležencev Jamstvenega sklada za udeležence, sklad sam pa je v lasti udeležencev.

Sredstva Jamstvenega sklada za udeležence so ob koncu leta znašala skupaj 1 951 milijonov EUR (2015: 1 838 milijonov EUR). Sredstva Jamstvenega sklada za udeležence vključujejo tudi finančna sredstva, ki jih upravlja Generalni direktorat Komisije za gospodarske in finančne zadeve. Ker je Jamstveni sklad za udeležence ločen subjekt, sredstva Sklada niso konsolidirana v tem zaključnem računu EU.

2.5.2. Drugi predujmi državam članicam

	<i>v milijonih EUR</i>	
	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Predujmi državam članicam za finančne instrumente v okviru deljenega upravljanja</i>	2 534	3 287
<i>Scheme pomoči</i>	1 300	1 824
Skupaj	3 834	5 111
<i>Nekratkoročni</i>	1 651	1 332
<i>Kratkoročni</i>	2 183	3 779

Predujmi državam članicam za finančne instrumente v okviru deljenega upravljanja

V okviru programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) je mogoče državam članicam nakazati predujme iz proračuna EU, da lahko prispevajo v finančne instrumente (tj. posojila, lastniške naložbe ali jamstva). Za vzpostavitev in upravljanje teh finančnih instrumentov so odgovorne države članice in ne Komisija. Kljub temu so denarna sredstva, ki ob koncu leta v okviru teh instrumentov niso porabljena, last EU (tako kot vse predhodno financiranje) in se zato obravnavajo kot sredstvo v bilanci stanja EU.

Obdobje 2014–2020:

Države članice so prispevale znesek v višini 3 681 milijonov EUR, od katerega 31. decembra 2016 po ocenah še ni bilo izvršenih 1 842 milijonov EUR. To vključuje prispevek držav članic k pobudi za MSP, instrumentu, namenjenemu spodbujanju dodatnih posojil bančnega sektorja malim in srednjim podjetjem (plačanih 745 milijonov EUR, od katerih se za 481 milijonov EUR ocenjuje, da še niso bili izvršeni).

Za razvoj podeželja je bilo ob koncu leta neporabljenih 6 milijonov EUR.

Obdobje 2007–2013:

V prejšnjem programskem obdobju temeljni pravni akti držav članic niso zavezovali, naj Komisiji redno poročajo o uporabi teh predujmov, v nekaterih primerih pa jim jih ni bilo niti treba opredeliti v izkazih odhodkov, ki jih predložijo Komisiji.

Na področju kohezijske politike Komisija o teh finančnih instrumentih vsako leto zbere informacije od držav članic in jih konsolidira v letnem poročilu o izvajanju. Naslednje poročilo bo končno poročilo o izvajanju, vendar to poročilo ne bo pravočasno na voljo za vključitev v ta zaključni račun. Posledično in skladno s prejšnjimi leti je izmerjena vrednost ocenjena na osnovi najnovejših zanesljivih razpoložljivih informacij, tj. letnega poročila o izvajanju na dan 31. decembra 2015 in izplačil, izvršenih v letu 2016. Ocena temelji tudi na predpostavki, da bodo ta sredstva v celoti in enakomerno porabljena v preostalem obdobju delovanja (do 31. marca 2017). Po ocenah je bilo ob koncu leta 2016 na voljo še 686 milijonov EUR za naložbe v končne upravičence.

Za razvoj podeželja so bili ob koncu leta vsi zneski izvršeni ali prerazporejeni na druge ukrepe pred koncem programskega obdobja.

Sheme pomoči

Podobno kot zgoraj se predujmi, ki so jih plačale države članice za različne sheme pomoči (državna pomoč, tržni ukrepi v okviru EKJS ali naložbeni ukrepi EKSRP) in ob koncu leta niso porabljeni, v bilanci stanja EU evidentirajo kot sredstva. Komisija je ocenila vrednost teh predujmov na podlagi informacij, ki so jih zagotovile države članice; zadevni zneski so vključeni v zgornje podpostavke Sheme pomoči.

Obdobje 2014–2020:

Za kohezijsko politiko je bilo ob koncu leta neporabljenih 117 milijonov EUR.

Komisija je za kmetijsko politiko zahtevala informacije o neporabljenih zneskih neposredno od plačilnih agencij v državah članicah. Na podlagi teh podatkov se ocenjuje, da je bilo ob koncu leta neporabljenih 721 milijonov EUR.

Obdobje 2007–2013:

Po ocenah je bilo ob koncu leta 2016 neporabljenih 461 milijonov EUR, ki predstavljajo predujme, plačane v okviru kmetijske politike.

2.6. MENJALNE TERJATVE IN NEMENJALNI IZTERLJIVI ZNESKI

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročni			
Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov	2.6.1	700	857
Terjatve iz menjalnih poslov	2.6.2	16	13
		717	870
Kratkoročni			
Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov	2.6.1	10 347	8 882
Terjatve iz menjalnih poslov	2.6.2	558	572
		10 905	9 454
Skupaj		11 621	10 324

2.6.1. Izterljivi zneski iz nemenjalnih poslov

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročni			
Države članice	2.6.1.1	700	857
		700	857
Kratkoročni			
Države članice	2.6.1.1	8 162	6 845
Globe	2.6.1.2	1 808	1 601
Aktivne časovne razmejitve	2.6.1.3	329	369
Drugi izterljivi zneski		47	67
		10 347	8 882
Skupaj		11 047	9 739

2.6.1.1. Izterljivi zneski, ki jih dolgujejo države članice

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
TLS, določena na računu A	3 261	3 041
TLS, določena na ločenem računu	1 437	1 283
Lastna sredstva, ki jih je treba še prejeti	1 764	-
Oslabitev	(753)	(760)
Drugo	36	10
Izterljivi zneski v zvezi z lastnimi sredstvi	5 745	3 573
Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS)	2 606	3 846
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)	924	750
Začasni instrument za razvoj podeželja (TRDI)	30	26
Posebni pristopni program za kmetijstvo in razvoj podeželja (SAPARD)	167	175
Oslabitev	(999)	(1 092)
Izterljivi zneski v zvezi z EKJS in razvojem podeželja	2 729	3 705
Pričakovana izterjava zneskov predhodnega financiranja	293	313
Izterljiv plačani DDV	41	36
Drugi izterljivi zneski, ki jih dolgujejo države članice	55	75
Skupaj	8 863	7 701
<i>Nekratkoročni</i>	<i>700</i>	<i>857</i>
<i>Kratkoročni</i>	<i>8 162</i>	<i>6 845</i>

Nekratkoročni zneski, ki jih dolgujejo države članice, se nanašajo na neizvršene sklepe o popravkih zaradi skladnosti za Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), ki se izvršijo v letnih obrokih in/ali z odlogom.

Izterljivi zneski v zvezi z lastnimi sredstvi

Tradicionalna lastna sredstva (TLS), sestavljena iz carin in prelevmanov na sladkor, zbirajo države članice v imenu Komisije. Države članice določijo znesek tradicionalnih lastnih sredstev in sporočijo zneske določenih pravic Komisiji prek mesečnih izkazov „računov A“. Določene pravice, ki niso bile vključene v „račune A“, ker jih države članice niso izterjale in ker niso bile zavarovane (ali če je bilo zavarovanje zagotovljeno, vendar se izpodbija), se prikažejo na „ločenem računu“.

Prispevki držav članic iz naslova DDV in BND so predmet letne prilagoditve, ki se opravi vsako leto na prvi delovni dan decembra. Lastna sredstva, ki naj bi bila prejeta, so vključevala tudi prilagoditve za proračunska leta 2014, 2015 in 2016, povezane z novimi določbami, uvedenimi s Sklepom o lastnih sredstvih iz leta 2014 po zaključku postopka ratifikacije in začetku veljavnosti 1. oktobra 2016, ki so zapadla v plačilo s strani držav članic 1. januarja 2017.

Popravki dejanske osnove za DDV in BND so še vedno mogoči v naslednjih štirih letih, če ni izdan pridržek. Te pridržke je treba obravnavati kot morebitne terjatve do držav članic za negotove zneske, saj njihovega finančnega vpliva ni mogoče natančno oceniti. Ko se lahko določi natančni znesek, se vpokličejo ustrezna sredstva iz naslova DDV in BND v zvezi s saldi DDV in BND ali posameznimi zahtevki za plačilo.

Izterljivi zneski v zvezi z EKJS in razvojem podeželja

Ta postavka zajema predvsem terjatve do držav članic na dan 31. decembra 2016, kakor so jih te prijavile in potrdile 15. oktobra 2016. Za izterljive zneske, ki se pojavijo po tej prijavi do 31. decembra 2016, se pripravi ocena. Komisija oceni tudi odpis terjatev do upravičencev, ki jih verjetno ne bo mogoče izterjati. Ta popravek vrednosti ne pomeni, da se Komisija odpoveduje prihodnji izterjavi teh zneskov. V popravek je vključeno tudi zmanjšanje za 20 %, kar ustreza znesku, ki ga države članice lahko zadržijo za kritje upravnih stroškov.

2.6.1.2. Globe

To se nanaša na globe, ki jih je naložila Komisija in ob koncu leta niso bile (začasno) plačane (1 986 milijonov EUR), zmanjšane za odpisane zneske (178 milijonov EUR). Za globe, ki ob koncu leta niso bile poravnane, so bila prejeta jamstva v skupni vrednosti 1 012 milijonov EUR (2015: 1 428 milijonov EUR). Treba je omeniti, da je 651 milijonov EUR teh terjatev zapadlo v plačilo po 31. decembru 2016.

2.6.1.3. Aktivne časovne razmejitve

	<i>v milijonih EUR</i>	
	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Kohezijski sklad, kmetijski sklad in sklad za razvoj podeželja: finančni popravki</i>	9	10
<i>Drugi prehodno nezaračunani prihodki</i>	64	162
<i>Odloženi stroški v zvezi z nemenjalnimi posli</i>	256	196
Skupaj	329	369
<i>Nekratkoročne</i>	-	-
<i>Kratkoročne</i>	329	369

2.6.2. Terjatve iz menjalnih poslov

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročne		
<i>Druge terjatve</i>	16	13
	16	13
Kratkoročne		
<i>Stranke</i>	246	225
<i>Oslabitev terjatev do strank</i>	(128)	(107)
<i>Odloženi stroški v zvezi z menjalnimi posli</i>	250	228
<i>Drugo</i>	191	227
	558	572
Skupaj	574	585

Zgoraj razkrita oslabitev terjatev do strank vključuje znesek v višini 55 milijonov EUR za oslabitve, določene na posamični podlagi.

2.7. ZALOGE

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Znanstveni materiali</i>	54	55
<i>Drugo</i>	111	83
Skupaj	165	138

2.8. DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Računi pri zakladnicah in centralnih bankah</i>		24 566	17 119
<i>Tekoči računi</i>		127	110
<i>Računi izločenih sredstev</i>		5	4
<i>Prerazporeditve (denarna sredstva na poti)</i>		-	-
<i>Druge vezane vloge</i>		-	28
Bančni računi za izvrševanje proračuna in druge vezane vloge	2.8.1	24 698	17 262
Denarna sredstva, ki pripadajo finančnim instrumentom	2.8.2	1 390	1 298
Denarna sredstva, povezana z globami	2.8.3	1 325	1 908
Denarna sredstva, povezana z drugimi institucijami, agencijami in organi		1 006	1 012
Denarna sredstva, povezana s skrbniškimi skladi		167	192
Skupaj		28 585	21 671

2.8.1. Bančni računi za izvrševanje proračuna in druge vezane vloge

Ta postavka zajema sredstva, ki jih ima Komisija na svojih računih (pri zakladnici ali centralni banki) v vsaki državi članici in državi Efte ter na tekočih računih poslovnih bank, na računih izločenih sredstev in v manjših zneskih gotovine. Izredno visoko stanje sredstev zakladnice konec leta 2016 je posledica naslednjih glavnih elementov:

- Kar zadeva lastna sredstva, stanje ob koncu leta vključuje skupni čisti znesek v višini 7,7 milijarde EUR, ki jih je treba vrniti državam članicam na začetku leta 2017 zaradi sprememb proračuna, sprejetih konec leta 2016. Poleg tega so bili v zadnjih dneh leta 2016 prejeti predujmi za lastna sredstva v višini 1,5 milijarde EUR.
- Pomemben znesek glob, ki jih je Komisija naložila za kršitev pravil konkurence, v višini 4,3 milijarde EUR je bilo v letu 2016 dokončno plačanih in so del stanja zakladnice ob koncu leta.
- Finančno stanje zakladnice prav tako vključuje namenske prejemke in odobritve plačil, ki niso bili porabljeni do konca leta 2016, v višini 11 milijard EUR.

2.8.2. Denarna sredstva, ki pripadajo finančnim instrumentom

Zneski, prikazani pod to postavko, se nanašajo predvsem na ustrezne denarnih sredstev, ki jih v imenu Komisije upravljajo upravitelji, in sicer za namene izvajanja posebnih programov finančnih instrumentov, ki se financirajo iz proračuna EU (glej pojasnilo **2.4.1**). Denarna sredstva, ki pripadajo finančnim instrumentom, se lahko uporabljajo le v zadevnem programu.

2.8.3. Denarna sredstva, povezana z globami

To so denarna sredstva, prejeta v zvezi z globami, ki jih je naložila Komisija, v še odprtih zadevah. Ti zneski so knjiženi na posebnih depozitnih računih, ki se ne uporabljajo za nobeno drugo dejavnost. Če je bila zoper njih vložena pritožba oziroma še ni znano, ali bo druga stranka vložila pritožbo, je zadevni znesek prikazan kot pogojna obveznost v pojasnilu **4.1.4**.

Zmanjšanje tega stanja je posledica dejstva, da od leta 2010 vse nove začasno plačane globe upravlja Komisija v posebej za to ustanovljenem skladu BUFI, v okviru katerega se vlagajo v finančne instrumente, ki so razvrščeni kot razpoložljivi za prodajo (glej pojasnilo **2.4.1**).

OBVEZNOSTI

2.9. POKOJNINE IN DRUGI PREJEMKI ZAPOSLENIH

Čiste obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih

	Pokojninski sistem za evropske uradnike	Drugi pokojninski sistemi	Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja	v milijonih EUR	
				Skupaj na dan 31. 12. 2016	Skupaj na dan 31. 12. 2015
<i>Obveznosti za določene zasluzke</i>	58 746	1 882	7 036	67 664	64 242
<i>Sredstva pokojninskega načrta</i>	<i>ni relevantno</i>	(139)	(293)	(432)	(428)
Čiste obveznosti	58 746	1 743	6 742	67 231	63 814

Povečanje skupne obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih je predvsem posledica povečanja neto obveznosti pokojninskega sistema za evropske uradnike. To povečanje je predvsem posledica znižanja realne diskontne stopnje z 0,6 % na 0,3 % in dejstva, da so dodatne pravice, ki so jih pridobili člani sistema, presegle plačila prejemkov iz sistema.

2.9.1. Pokojninski sistem za evropske uradnike

Ta obveznost za določene zasluzke predstavlja sedanjo vrednost pričakovanih prihodnjih plačil, ki jih bo morala izvršiti EU za poravnavo pokojninskih obveznosti, ki izhajajo iz službovanja zaposlenec v tekočem in prejšnjih obdobjih. Vendar se sistem izvaja in zato so vsa plačila, ki jih je treba izvršiti na letni osnovi, vsako leto vključena v proračun EU.

V skladu s členom 83 kadrovskih predpisov plačila prejemkov po pokojninskem sistemu zaposlenih bremenijo proračun Unije. Sistem se ne financira, vendar države članice skupaj jamčijo za izplačilo teh prejemkov. Od osnovnih plač aktivnih članov se odšteje obvezen pokojninski prispevek, ki zdaj znaša 9,8 %. Ti prispevki se obravnavajo kot proračunski prihodki v danem letu in prispevajo k financiranju odhodkov EU na splošno, glej tudi pojasnilo **3.6**.

Obveznosti iz naslova pokojninskega sistema so bile ocenjene na podlagi števila zaposlenih in upokojenih uslužbencev na dan 31. decembra 2016 in na ta dan veljavnih pravil iz kadrovskih predpisov. Ta ocena je bila opravljena v skladu z metodologijo MRSJS 25 (in torej računovodskim pravilom EU št. 12). Komisija je v letu 2016 sprejela ukrepe za okrepitev procesov in zanesljivosti zbiranja osnovnih podatkov, ki se uporabljajo za izračun obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih. Delo se bo nadaljevalo tudi v letu 2017, morebitni rezultati pa bodo, kjer bo primerno, upoštevani v zaključnem računu za leto 2017.

2.9.2. Drugi pokojninski sistemi

Ta postavka zadeva obveznost, ki se nanaša na pokojninske obveznosti do članov in nekdanjih članov Komisije, Sodišča EU (in Splošnega sodišča) ter Računskega sodišča, generalnih sekretarjev Sveta, Evropskega varuha človekovih pravic, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in Sodišča za uslužbence Evropske unije. V to postavko je vključena tudi obveznost, ki se nanaša na pokojninske obveznosti poslancev Evropskega parlamenta.

2.9.3. Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja

Poleg navedenega pokojninskega sistema je ovrednotena tudi ocenjena obveznost, ki jo ima EU do skupnega sistema zdravstvenega zavarovanja v zvezi s stroški zdravstvenega varstva, ki jih je treba plačati za uslužbence v obdobjih po prenehanju njihove zaposlitve (brez njihovih prispevkov).

Gibanje sedanje vrednosti obveznosti za določene zasluge zaposlenih

Sedanja vrednost obveznosti za določene zasluge je diskontirana vrednost pričakovanih prihodnjih plačil, potrebnih za poravnavo obveznosti, ki izhajajo iz službovanja zaposlencev v tekočem in prejšnjih obdobjih, brez zmanjšanja za kakršna koli sredstva programa.

Analiza gibanja obveznosti za določene zasluge v tekočem letu je prikazana spodaj:

v milijonih EUR

	Pokojninski sistem za evropske uradnike	Drugi pokojninski sistemi	Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja	Skupaj
Sedanja vrednost na dan 31. 12. 2015	54 967	1 613	7 662	64 242
<i>Stroški tekočega službovanja</i>	2 267	83	283	2 634
<i>Stroški obresti</i>	1 264	29	161	1 454
<i>Čisti aktuarski (dobički) in izgube</i>	2 142	148	(1 039)	1 251
<i>Prispevki članov</i>	–	–	24	24
<i>Plačane dajatve</i>	(1 330)	(44)	(55)	(1 429)
<i>Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti zaradi davkov na pokojnine</i>	(565)	52	–	(513)
Sedanja vrednost na dan 31. 12. 2016	58 746	1 882	7 036	67 664

Stroški tekočega službovanja so povečanje sedanje vrednosti obveznosti za določene zasluge, ki izhajajo iz službovanja sedanjih članov v tekočem obdobju.

Stroški obresti so povečanje sedanje vrednosti obveznosti za določene zasluge v obdobju poročanja, ki je posledica dejstva, da so zasluge eno obdobje bliže poravnavi.

Čisti aktuarski dobički in izgube obsegajo:

- izkustvene prilagoditve (učinke razlik med prejšnjimi aktuarskimi predpostavkami za leto 2016 in tem, kar se je dejansko zgodilo v letu 2016) ter
- učinke sprememb aktuarskih predpostavk, in sicer finančne (kot so predvidena zvišanja plač) ali demografske (kot je umrljivost). Te predpostavke so same po sebi negotove in lahko zato izkažejo znatno medletno gibanje.

Prejemki se izplačajo med letom v skladu s pravili sistema. Ti izplačani prejemki so povzročili zmanjšanje obveznosti iz naslova določenih zaslužkov, saj ne bodo več plačani v prihodnosti.

Aktuarske predpostavke – prejemki zaposlencev

Glavne aktuarske predpostavke, uporabljene pri vrednotenju dveh glavnih sistemov prejemkov zaposlencev, so prikazane spodaj:

	Pokojninski sistem za evropske uradnike	Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja
2016		
<i>Nominalna diskontna stopnja</i>	1,7 %	1,9 %
<i>Pričakovana stopnja inflacije</i>	1,4 %	1,5 %
<i>Realna diskontna stopnja</i>	0,3 %	0,4 %
<i>Pričakovana stopnja povečanja plač</i>	1,2 %	1,1 %
<i>Stopnje gibanja zdravstvenih stroškov</i>	ni relevantno	3,0 %
<i>Upokojitvena starost</i>	63/64/66	63/64/66
2015		
<i>Nominalna diskontna stopnja</i>	2,0 %	2,1 %
<i>Pričakovana stopnja inflacije</i>	1,4 %	1,4 %
<i>Realna diskontna stopnja</i>	0,6 %	0,7 %

Pričakovana stopnja povečanja plač	1,2 %	1,2 %
Stopnje gibanja zdravstvenih stroškov	ni relevantno	3,0 %
Upokojitvena starost	63/64/65	63/64/66

Umrljivost temelji na tablicah umrljivosti za mednarodne javne uslužbence (ICSLT 2013).

Nominalna diskontna stopnja se določi kot vrednost donosov eurskih brez kuponov obveznic (z zapadlostjo 21 let decembra 2016 za pokojninski sistem za evropske uradnike (v angl. PSEO) in 26 let za skupni sistem zdravstvenega zavarovanja). Stopnja inflacije, ki se uporablja, je stopnja pričakovane inflacije v enakovrednem obdobju. Določena mora biti empirično na podlagi predvidenih vrednosti, izraženih v na indekse vezanih obveznicah na evropskih finančnih trgih. Realna diskontna stopnja se izračuna iz nominalne diskontne stopnje in pričakovane dolgoročne stopnje inflacije.

Gibanje sedanje vrednosti sredstev sistemov

v milijonih EUR

	Drugi pokojninski sistemi	Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja	Skupaj
Sedanja vrednost na dan 31. 12. 2015	149	280	428
<i>Čisto gibanje sredstev sistemov</i>	<i>(10)</i>	<i>14</i>	<i>4</i>
Sedanja vrednost na dan 31. 12. 2016	139	293	432

5-letno gibanje

v milijonih EUR

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih</i>	<i>42 503</i>	<i>46 818</i>	<i>58 616</i>	<i>63 814</i>	<i>67 231</i>

Znatno povečanje obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih v petih letih je v veliki meri mogoče pojasniti z znižanjem realne diskontne stopnje, ki se uporablja za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov. To zmanjšanje je povezano s povezanimi gospodarskimi razmerami, zlasti zmanjšanjem obrestnih mer. Za glavni pokojninski sistem za evropske uradnike se je na primer realna diskontna stopnja znižala s 1,6 % ob koncu leta 2012 na 0,3 % ob koncu leta 2016.

Zneski, pripoznani v izkazu finančnega uspeha

v milijonih EUR

	Pokojninski sistem za evropske uradnike	Drugi pokojninski sistemi	Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja	Skupaj
2016				
<i>Stroški tekočega službovanja</i>	<i>2 042</i>	<i>97</i>	<i>283</i>	<i>2 422</i>
<i>Stroški obresti</i>	<i>1 138</i>	<i>33</i>	<i>161</i>	<i>1 332</i>
<i>Stroški preteklega službovanja</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Sprememba sredstev sistemov</i>	<i>-</i>	<i>(7)</i>	<i>(45)</i>	<i>(52)</i>
Stroški zaposlenih in pokojnin	3 180	124	399	3 702
Aktuarski dobički in izgube	1 929	179	(1 039)	1 068
Skupaj	5 108	302	(640)	4 770

Občutljivost skupnega sistema zdravstvenega zavarovanja

Sprememba domnevne stopnje gibanja zdravstvenih stroškov v višini ene odstotne točke bi imela naslednje učinke:

v milijonih EUR

Povečanje za eno odstotno točko	Zmanjšanje za eno odstotno točko
---------------------------------	----------------------------------

Zaključni račun Evropske unije za leto 2016

<i>Seštevek stroškov tekočega službovanja in stroškov obresti čistih obdobjih zdravstvenih stroškov zaposlenca po službovanju</i>	<i>89</i>	<i>(74)</i>
<i>Akumulirane obveznosti iz naslova prejemkov po službovanju za zdravstvene stroške</i>	<i>2 201</i>	<i>(1 828)</i>

2.10. REZERVACIJE

v milijonih EUR

	Znesek na dan 31. 12. 2015	Dodatne rezervacije	Razveljavljene neporabljene zneski	Porabljeni zneski	Prerazporeditev med kategorijami	Spremembe ocene	Znesek na dan 31. 12. 2016
<i>Sodni postopki:</i>							
<i>Kmetijstvo</i>	-	40	(21)	0	129	-	149
<i>Kohezija</i>	-	19	-	-	198	-	217
<i>Drugo</i>	459	8	(2)	(33)	(327)	(2)	102
<i>Razgradnja jedrskih objektov</i>	1 078	-	-	(29)	-	64	1 113
<i>Finančne globe</i>	411	536	(7)	(53)	-	(6)	880
<i>Drugo</i>	4	20	-	-	-	-	23
<i>Drugo</i>	79	24	9	(23)	-	38	127
Skupaj	2 030	647	(21)	(138)	-	94	2 611
Nekratkoročne	1 716	491	(22)	(9)	(304)	65	1 936
Kratkoročne	314	156	1	(128)	304	29	675

Rezervacije so zneski, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in jih bo verjetno treba plačati iz proračuna EU v prihodnosti.

Sodni postopki

Gre za oceno zneskov, ki jih bo verjetno treba izplačati po koncu leta v zvezi z več tekočimi sodnimi postopki.

Razgradnja jedrskih objektov

V letu 2014 je bila osnova za oblikovanje postavke posodobljena na podlagi „posodobljene strategije Skupnega raziskovalnega središča o razgradnji in ravnanju z odpadki iz leta 2014“. Ta strategija je odziv na pripombe, ki so bile predložene med pregledom programa razgradnje jedrskih objektov Skupnega raziskovalnega središča in ravnanja z odpadki, ki so ga opravili zunanji strokovnjaki leta 2012. V skladu z računovodskimi pravili EU se ta rezervacija indeksira za inflacijo in potem diskontira na čisto sedanjo vrednost (z uporabo krivulje zamenjave eurske brezakuponske obveznice). Na dan 31. decembra 2016 so take rezervacije znašale 1 113 milijonov EUR, pri čemer so razdeljene na znesek, ki bo po pričakovanjih uporabljen v letu 2016 (27 milijonov EUR), in znesek, ki bo uporabljen pozneje (1 086 milijonov EUR).

Glede na ocenjeno trajanje tega programa (okrog 20 let) je treba poudariti, da je ta ocena nekoliko negotova in da bi bili lahko končni stroški drugačni od trenutno knjiženih zneskov.

Finančne rezervacije

Ta postavka se nanaša predvsem na rezervacije, ki predstavljajo ocenjene izgube, ki bodo nastale zaradi jamstev različnih finančnih instrumentov, v zvezi s katerimi sta EIS in EIB pooblaščenca za izdajanje jamstev na svoje ime, vendar v imenu in na odgovornost EU. Vendar je finančno tveganje EU, povezano z jamstvi, omejeno. Nekratkoročne finančne rezervacije se diskontirajo na čisto sedanjo vrednost (z uporabo krivulje brezakuponskih donosnosti eurskih zamenjav obrestnih mer).

Povečanje finančnih rezervacij je povezano predvsem z dodatnimi rezervacijami za neodplačana posojila Siriji, zajamčena v okviru jamstva zunanjega mandata EIB, in s povečanimi dejavnostmi v okviru jamstvenih instrumentov programov Obzorje 2020 in COSME.

2.11. FINANČNE OBVEZNOSTI

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročne finančne obveznosti			
Finančne obveznosti po odplačni vrednosti	2.11.1	55 067	51 764
Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	2.11.2	-	-
Obveznosti iz finančnih jamstev	2.11.3	-	-
		55 067	51 764
Kratkoročne finančne obveznosti			
Finančne obveznosti po odplačni vrednosti	2.11.1	2 283	7 939
Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	2.11.2	1	-
Obveznosti iz finančnih jamstev	2.11.3	-	-
		2 284	7 939
Skupaj		57 351	59 703

2.11.1. Finančne obveznosti po odplačni vrednosti

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Najeta posojila za finančno pomoč	2.11.1.1	55 128	56 860
Druge finančne obveznosti	2.11.1.2	2 222	2 842
Skupaj		57 350	59 703
<i>Nekratkoročne</i>		<i>55 067</i>	<i>51 764</i>
<i>Kratkoročne</i>		<i>2 283</i>	<i>7 939</i>

2.11.1.1. Najeta posojila za finančno pomoč

v milijonih EUR

	EMFS	Plačilno bilančna posojila	Makrofinančna pomoč	Euratom	ESPJ v likvidaciji	Skupaj
Skupaj na dan 31. 12. 2015	47 509	5 811	3 024	301	215	56 860
Novo najemanje posojil	4 750	-	10	-	-	4 760
Povračila	(4 750)	(1 500)	(70)	(49)	-	(6 369)
Tečajne razlike	-	-	-	-	(30)	(30)
Spremembe knjigovodskih vrednosti	(53)	(40)	-	-	(1)	(94)
Skupaj na dan 31. 12. 2016	47 456	4 272	2 964	252	184	55 128
<i>Nekratkoročna</i>	<i>46 800</i>	<i>3 050</i>	<i>2 889</i>	<i>199</i>	<i>96</i>	<i>53 034</i>
<i>Kratkoročna</i>	<i>656</i>	<i>1 222</i>	<i>75</i>	<i>53</i>	<i>88</i>	<i>2 094</i>

Najeta posojila vključujejo predvsem dolgove, dokazljive s potrdili, ki znašajo 54 951 milijonov EUR (2015: 56 656 milijonov EUR). Spremembe knjigovodske vrednosti ustrezajo spremembi natečenih obresti.

Poleg ESPJ v likvidaciji za povračilo navedenega najetega posojila nazadnje jamči proračun EU – glej pojasnilo 4.1.2 in posledično vsaka država članica.

Efektivne obrestne mere najetih posojil (izražene kot razpon obrestnih mer)

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Makrofinančna pomoč	0 %–4,54 %	0 %–4,54 %
Euratom	0 %–5,68 %	0 %–5,67 %
Plačilnobilančna posojila	2,37 %–3,37 %	2,37 %–3,62 %
Evropski mehanizem za finančno stabilizacijo (EMFS)	0,62 %–3,75 %	0,62 %–3,75 %
ESPJ v likvidaciji	6,92 %–9,78 %	6,92 %–9,78 %

2.11.1.2. Druge finančne obveznosti

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Nekratkoročne		
Obveznosti iz finančnih najemov	1 545	1 648
Zgradbe, ki se odplačujejo v obrokih	329	352
Drugo	160	122
	2 034	2 122
Kratkoročne		
Globe, ki jih je treba povrniti	25	625
Obveznosti iz finančnih najemov	84	75
Zgradbe, ki se odplačujejo v obrokih	22	21
Drugo	58	(0)
	189	721
Skupaj	2 222	2 842

Obveznosti iz finančnih najemov

v milijonih EUR

Opis	Prihodnji zneski, ki jih bo treba plačati			Obveznost skupaj
	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	
Zemljišča in zgradbe	80	403	1 136	1 619
Druga opredmetena osnovna sredstva	4	6	-	10
Skupaj na dan 31. 12. 2016	84	409	1 136	1 629
Obresti	72	269	304	645
Prihodnje najmanjše najemnine na dan 31. 12. 2016 skupaj	156	678	1 439	2 274
Prihodnje najmanjše najemnine na dan 31. 12. 2015 skupaj	132	658	1 608	2 396

Zgornje zneske najemnin in druge zneske, povezane z zgradbami, bo treba financirati iz prihodnjih proračunov.

2.11.2. Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj

v milijonih EUR

	31. 12. 2016			31. 12. 2015		
	Nominalni znesek v prejemnem delu	Nominalni znesek v plačilnem delu	Poštena vrednost	Nominalni znesek v prejemnem delu	Nominalni znesek v plačilnem delu	Poštena vrednost
Valutne nestandardizirane terminske pogodbe	99	(101)	1	-	-	-

Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj na dan 31. decembra 2016 se nanašajo na valutne nestandardizirane terminske pogodbe, ki jih je EU sklenila v letu 2016 za zavarovanje pred valutnim tveganjem, povezanim z dolžniškimi vrednostnimi papirji, denominiranimi v USD, v jamstvenem skladu EFSI – glej pojasnilo 2.4.2.

Na dan 31. decembra 2016 so vse finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj razvrščene na raven 2 hierarhije poštene vrednosti (vrednotenja na podlagi opazovanih vložkov, ki niso kotirane cene).

2.11.3. Obveznosti iz finančnih jamstev

Obveznost iz finančnih jamstev se nanaša na jamstva, dana v okviru EFSD. Na dan 31. decembra 2016 je obveznost iz finančnih jamstev skupaj znašala nič EUR, ker prihodki, ki naj bi bili prejeti na podlagi jamstva presegajo pričakovane izgube (glej pojasnilo 4.1.1).

2.12. OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA

	v milijonih EUR					
	Bruto znesek	Prilagoditve *	Čisti znesek na dan 31. 12. 2016	Bruto znesek	Prilagoditve *	Čisti znesek na dan 31. 12. 2015
Zahtevki za povračilo stroškov in računi, ki so jih poslali:						
<i>Države članice:</i>						
<i>EKSRR in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>	500	(34)	467	2 621	(230)	2 391
<i>ESRR in KS</i>	10 663	(793)	9 871	8 361	(950)	7 411
<i>ESS</i>	4 145	(95)	4 050	3 355	(2)	3 353
<i>Drugo</i>	793	(47)	747	434	(102)	332
<i>Zasebni in javni subjekti</i>	1 677	(169)	1 507	1 928	(223)	1 705
Prejeti zahtevki za povračilo stroškov in računi skupaj	17 779	(1 138)	16 641	16 699	(1 507)	15 192
EKJS	12 193	ni relevantno	12 193	6 851	ni relevantno	6 851
Obveznosti iz poslovanja iz lastnih sredstev	10 441	ni relevantno	10 441	9 506	ni relevantno	9 506
Razne obveznosti iz poslovanja	364	ni relevantno	364	356	ni relevantno	356
Drugo	364	ni relevantno	364	286	ni relevantno	286
Skupaj	41 142	(1 138)	40 005	33 698	(1 507)	32 191

* Ocenjeni neupravičeni zneski in drugi neizplačani predujmi državam članicam.

Obveznosti iz poslovanja vključujejo izkaze stroškov, ki jih prejme Komisija v okviru dodeljevanja nepovratnih sredstev. V zahtevanem znesku se knjižijo takoj po prejetju zahtevka. Če je nasprotna stranka država članica, se razvrstijo kot takšne. Enak postopek velja za račune in dobropise, prejete v okviru dejavnosti javnega naročanja. Zadevni zahtevki za povračilo stroškov so bili upoštevani pri postopkih časovnega preseka ob koncu leta. Na podlagi teh razmejitvenih vpisov so bili ocenjeni upravičeni zneski tako vknjiženi kot odhodki, medtem ko je preostali del razkrit kot „ocenjeni neupravičeni zneski in drugi neizplačani predujmi državam članicam“ (glej spodaj).

Skoraj vsi zahtevki za povračilo stroškov so vključeni v vrednost neporavnanih proračunskih obveznosti ob koncu leta: zneski za vse države članice in velik del računov drugih subjektov.

Največji premik je povezan z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom in je posledica boljšega izvrševanja plačil na ravni držav članic v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 – to je pomenilo, da so bili predloženi dejanski zahtevki in da jih ni bilo treba oceniti ob koncu leta. Povečanje v višini 5,3 milijarde EUR je zato uravnoteženo s podobnim zmanjšanjem aktivnih časovnih razmejitev – glej pojasnilo 2.13.

Znatno zmanjšanje obveznosti iz poslovanja v okviru EKSRP je predvsem posledica zmanjšanja prejetih zahtevkov za obdobje 2007–2013, ki je v zaključnih fazah zaključevanja.

Drugo veliko povečanje obveznosti iz poslovanja je povezano s kohezijsko politiko (13,9 milijarde EUR v letu 2016 v primerjavi z 10,8 milijarde EUR v letu 2015) in se večinoma nanaša na prejšnje programsko

obdobje (2007–2013). Izkazi stroškov, predloženi v zvezi s programskim obdobjem 2014–2020, so še naprej omejeni iz več razlogov, na primer zaradi nedoločitve več organov upravljanja.

Uredba o skupnih določbah, ki se uporablja za strukturna sklada (ESRR in ESS), Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), za programsko obdobje 2014–2020 določa, da se proračun EU zaščiti s sistematičnim zadržanjem 10 % izvršenih vmesnih plačil. Do februarja po zaključku obračunskega leta (od 1. julija do 30. junija) je nadzorni cikel zaključen tako z upravljalnim preverjanjem s strani organov upravljanja kot z revizijami, ki so jih izvedli revizijski organi. Komisija pregleda dokumente z zagotovili in obračune, ki jih predložijo pristojni organi v državah članicah. Plačilo/izterjava dokončnega preostalega zneska se izvede šele potem, ko je ta ocena zaključena in so obračuni sprejeti. Konec leta 2016 je znesek, zadržan v skladu s to določbo, znašal 1 milijardo EUR.

Obveznosti iz poslovanja iz lastnih sredstev se nanašajo na prispevke držav članic v proračun EU, ki se povrnejo ob koncu leta po 4. in 5. spremembi proračuna v letu 2016. Znatno znesek je posledica poznega sprejetja sprememb proračuna 4 in 5/2016, ki sta temeljili na uredbi o lastnih sredstvih in prilagoditvah, povezanih z novimi določbami, uvedenimi z novim sklepom o lastnih sredstvih iz leta 2014, pri čemer so bili zneski državam članicam izplačani šele januarja 2017.

Ocenjeni neupravičeni zneski in drugi neizplačani predujmi državam članicam

Obveznosti iz poslovanja so zmanjšane za tisti del prejetih, a še nepreverjenih zahtevkov za povračila, ki je bil ocenjen kot neupravičen. Največji zneski se nanašajo na generalne direktorate za strukturne ukrepe. Obveznosti iz poslovanja so zmanjšane tudi za tisti del prejetih zahtevkov za povračila, ki se nanašajo na druge predujme državam članicam (glej pojasnilo **2.5.2**), ki jih je treba ob koncu leta še plačati (395 milijonov EUR).

Zahtevki za predhodno financiranje

Poleg zgornjih zneskov je Komisija prejela za 594 milijonov EUR zahtevkov za predhodno financiranje, ki ob koncu leta še niso bili plačani. V skladu z računovodskimi pravili EU ti zneski niso knjiženi kot obveznosti iz poslovanja.

2.13. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Vnaprej vračunani stroški</i>	66 800	67 358
<i>Odloženi prihodki</i>	638	869
<i>Drugo</i>	143	175
Skupaj	67 580	68 402

Razdelitev vnaprej vračunanih stroškov:

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>EKJS</i>	33 033	38 263
<i>EKSRP in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>	17 024	14 806
<i>ESRR in KS</i>	7 157	5 026
<i>ESS</i>	3 473	2 636
<i>Drugo</i>	6 112	6 627
Skupaj	66 800	67 358

Največji premik je povezan z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom (EKJS) in je posledica boljšega izvrševanja plačil na ravni držav članic v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 – to je pomenilo, da so bili predloženi dejanski zahtevki in da jih ni bilo treba oceniti ob koncu leta. Zmanjšanje v višini 5,2 milijarde EUR je zato uravnoteženo s podobnim povečanjem obveznosti iz poslovanja – glej pojasnilo **2.12**.

Povečanje za 3 milijarde EUR na področju kohezije je posledica povečanja izvrševanja na ravni končnih upravičencev.

Povečanje aktivnih časovnih razmejitev v zvezi z EKSRP (2,2 milijarde EUR) je povezano z nižjo ravno prejetih zahtevkov za obdobje 2014–2020, kar pomeni, da je treba več zneskov obračunati ob koncu leta.

Razen EKJS so vse druge aktivne časovne razmejitve držav članic vključene v nepravilne proračunske obveznosti, kakor tudi večina „drugih“ aktivnih časovnih razmejitev – glej pojasnilo **5.1**.

ČISTA SREDSTVA

2.14. REZERVE

v milijonih EUR

	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Rezerva za pošteno vrednost	2.14.1	325	292
Rezerva za Jamstveni sklad	2.14.2	2 643	2 561
Druge rezerve	2.14.3	1 873	1 829
Skupaj		4 841	4 682

2.14.1. Rezerva za pošteno vrednost

V skladu z računovodskimi pravili EU se popravek poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev obračuna skozi rezervo za pošteno vrednost.

Gibanje rezerve za pošteno vrednost v obdobju

v milijonih EUR

	2016	2015
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva:		
Vključena v rezervo za pošteno vrednost	34	79
Vključena v izkaz finančnega uspeha	0	(33)
	34	46
Povezano z deleži, obračunanimi po kapitalski metodi	(0)	7
Skupaj	33	53

2.14.2. Rezerva za Jamstveni sklad

Ta rezerva ustreza ciljnemu znesku v višini 9 % neporavnanih zneskov, za katere jamči proračun EU v okviru mandata EIB za zunanja posojila, ki ga je treba knjižiti kot sredstva Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (glej pojasnilo **2.4.1**).

2.14.3. Druge rezerve

Ta znesek se nanaša predvsem na rezervo ESPJ v likvidaciji (1 524 milijonov EUR) za sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, ki je bila vzpostavljena v okviru likvidacije ESPJ.

2.15. ZNESKI, KI BODO VPOKLICANI OD DRŽAV ČLANIC

v milijonih EUR

Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic, na dan 31. 12. 2015	77 124
<i>Vračilo proračunskega presežka iz leta 2015 državam članicam</i>	1 349
<i>Gibanje rezerve za Jamstveni sklad</i>	82
<i>Gibanje drugih rezerv</i>	58
<i>Poslovni izid za zadevno leto</i>	(1 733)
Skupni zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic, na dan 31. 12. 2016	76 881

Ta znesek pomeni del odhodkov, ki jih je imela EU do 31. decembra in jih bo treba financirati iz prihodnjih proračunov. Veliko odhodkov je po pravilih računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka pripoznanih v letu N, čeprav so morda dejansko plačani v letu N+1 (ali pozneje) in se zato financirajo iz proračuna za leto N+1 (ali pozneje). Zaradi vključitve teh obveznosti v zaključni račun ter dejstva, da se ustrezni zneski financirajo iz prihodnjih proračunov, obveznosti ob koncu leta močno presegajo sredstva. Najpomembnejši zneski, na katere je treba opozoriti, se nanašajo na dejavnosti Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih.

Treba je tudi poudariti, da zgoraj navedeno ne vpliva na proračunski rezultat – proračunski prihodki morajo biti vedno enaki ali večji kot proračunski odhodki in vsak presežek prihodkov se vrne državam članicam.

3. POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA USPEHA

PRIHODKI

PRIHODKI IZ NEMENJALNIH POSLOV: LASTNA SREDSTVA

3.1. Sredstva iz naslova BND

Prihodki iz lastnih sredstev so pglavitni element prihodkov EU iz poslovanja. Med tremi kategorijami lastnih sredstev, ki so tradicionalna lastna sredstva (TLS), sredstva iz naslova DDV in sredstva iz naslova BND, so najpomembnejša sredstva iz naslova BND v višini 95 578 milijonov EUR (2015: 95 355 milijonov EUR).

3.2. TRADICIONALNA LASTNA SREDSTVA

v milijonih EUR

	2016	2015
Carine	20 301	18 524
Prelevmani na sladkor	138	125
Skupaj	20 439	18 649

Tradicionalna lastna sredstva (TLS) obsegajo carine in prelevmane na sladkor. Države članice za kritje stroškov zbiranja zadržijo 20 % tradicionalnih lastnih sredstev. Od zgoraj navedenih zneskov je bil odbitek že odštet.

3.3. SREDSTVA IZ NASLOVA DDV

Lastna sredstva iz naslova DDV se odmerijo od osnov za DDV držav članic, pri čemer so te osnove za ta namen teoretično usklajene v skladu s pravili EU. Prispevek iz naslova DDV se izračuna z uporabo enotne vpoklicne stopnje v višini 0,3 % osnove za DDV vsake države članice. Za obdobje 2014–2020 je v Sklepu Sveta 2014/335/EU, Euratom za Nemčijo, Nizozemsko in Švedsko predvidena nižana vpoklicna stopnja v višini 0,15 %. Zmanjšanje prihodkov iz naslova DDV v letu 2016 je predvsem mogoče pojasniti z dejstvom, da je po začetku veljavnosti sklepa o lastnih sredstvih (SLS) iz leta 2014 v letu 2016 prvič veljala nižana vpoklicna stopnja.

PRIHODKI IZ NEMENJALNIH POSLOV: TRANSFERI

3.4. GLOBE

Ti prihodki v višini 3 858 milijonov EUR (2015: 531 milijonov EUR) se nanašajo na globe, ki jih je Komisija naložila zaradi kršitev pravil, in sicer zlasti v zadevah na področju konkurence. Terjatve in z njimi povezani prihodki se pripoznajo, ko je sprejet sklep Komisije o naložitvi globe in se ta uradno sporoči naslovníku. Glavni zneski v letu 2016 in tako znatno povečanje v primerjavi s prihodki od glob v letu 2015 se nanašajo na globe na trgih za tovarnjake (2 927 milijonov EUR) in v bančnem sektorju (485 milijonov EUR).

3.5. IZTERJAVA ODHODKOV

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Deljeno upravljanje</i>	1 876	1 465
<i>Neposredno upravljanje</i>	56	76
<i>Posredno upravljanje</i>	15	6
Skupaj	1 947	1 547

V tej postavki so zajeti predvsem nalogi za izterjavo, ki jih je izdala Komisija in so plačani ali izravnani s poznejšimi plačili, vknjiženimi v računovodski sistem Komisije (tj. odšteti od teh plačil), da se izterjajo odhodki, predhodno izplačani iz splošnega proračuna. Izterjave temeljijo na kontrolah, revizijah ali analizah upravičenosti, zato so te dejavnosti pomemben dejavnik pri izvrševanju proračuna EU. Te dejavnosti ščitijo proračun EU pred odhodki, ki niso nastali v skladu z zakonodajo, in so še posebej pomembne, saj so revizijski rezultati Evropskega računskega sodišča pokazali pomembno stopnjo napake v plačilih, izvršenih iz proračuna EU – glej letno poročilo Sodišča, vključno z izjavo o zanesljivosti glede zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij.

Prav tako so vključeni nalogi za izterjavo, ki jih izdajo države članice upravičencem do odhodkov EKJS, in sprememba ocen prehodno nezaračunanih prihodkov od konca prejšnjega leta do tekočega leta.

Zneski, navedeni v zgornji razpredelnici, so prihodki, nastali z izdajo nalogov za izterjavo. Zato te številke ne morejo pokazati in tudi ne kažejo celotnega obsega ukrepov, sprejetih za zaščito proračuna EU, zlasti na področju kohezijske politike, na katerem so vzpostavljeni posebni mehanizmi za zagotavljanje popravkov neupravičenih odhodkov, ki večinoma ne vključujejo izdajanja nalogov za izterjavo. Zneski, izterjani z izravnavo z odhodki, zneski, izterjani z umiki in izterjave zneskov predhodnega financiranja niso vključeni.

Večino sestavljajo [izterjave odhodkov v okviru deljenega upravljanja](#):

Kmetijstvo: EKJS in razvoj podeželja

V okviru EKJS in EKSRP so zneski, knjiženi kot letni prihodki pod to postavko, finančni popravki iz tega leta in povračila, ki so jih prijavile države članice in izterjale med letom, ter neto povečanje nepravilnih zneskov, ki so jih prijavile države članice ter naj bi se izterjali ob koncu leta in so povezani z goljufijami in nepravilnostmi.

Kohezijska politika

Glavni zneski, povezani s kohezijsko politiko, vključujejo naloge za izterjavo, ki jih je Komisija izdala za izterjavo neupravičenih odhodkov iz prejšnjih let, in odbitke od odhodkov, zmanjšane za prehodno nezaračunane prihodke ob koncu leta.

3.6. DRUGI PRIHODKI IZ NEMENJALNIH POSLOV

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Proračunski popravki</i>	1 956	984
<i>Davki in prispevki osebja</i>	1 189	1 115
<i>Prispevki tretjih držav</i>	953	946
<i>Prispevki držav članic za zunanjo pomoč</i>	732	0
<i>Prenos sredstev</i>	147	197
<i>Popravek rezervacij</i>	14	71
<i>Kmetijski prelevmani</i>	5	814
<i>Drugo</i>	744	939
Skupaj	5 740	5 067

Proračunski popravki zajemajo proračunski presežek iz leta 2015 (1 349 milijonov EUR), ki se posredno povrne državam članicam tako, da se jim zmanjšajo zneski lastnih sredstev, ki jih morajo prenesti na EU naslednje leto – torej je to prihodek za leto 2016.

Prihodki iz davkov in prispevkov osebja izhajajo predvsem iz odbitkov od plač osebja ter vključujejo dva bistvena zneska – pokojninske prispevke osebja in davke od dohodka.

Prispevki tretjih držav so prispevki držav Efte in držav pristopnic.

Prispevki držav članic za zunanjo pomoč so večinoma zneski, prejeti za vzpostavitev instrumenta za pomoč beguncem v Turčiji.

Prihodki iz prenosa sredstev se nanašajo predvsem na prenos satelitov v okviru programa Copernicus (prejšnji program GMES) z Evropske vesoljske agencije na Komisijo (glej pojasnilo **2.2**). Prenos je v skladu z računovodskimi pravili EU nemenjalni posel, ki bo za preostale satelite v okviru programa Copernicus, ki se še gradijo, opravljen v prihodnjih obdobjih.

Kmetijski prelevmani se nanašajo na prelevmane na mleko – instrument za upravljanje trga, namenjen kaznovanju proizvajalcev mleka, ki prekoračijo svoje referenčne količine. Ker niso povezani s predhodnimi plačili Komisije, se v praksi štejejo kot prihodka za posebne namene. Lanskoletni visok znesek prelevmanov na mleko je bil predvsem posledica presežne dajatve v višini 811 milijonov EUR.

PRIHODKI IZ MENJALNIH POSLOV

3.7. FINANČNI PRIHODKI

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Prihodki od obresti na:</i>		
<i>Predhodno financiranje</i>	(0)	9
<i>Zamude pri plačilih</i>	108	20
<i>Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva</i>	24	56
<i>Posojila</i>	1 446	1 616
<i>Denarna sredstva in njihove ustreznike</i>	6	14
<i>Oslabljena finančna sredstva</i>	9	7
<i>Drugo</i>	0	0
Prihodki od obresti	1 592	1 721
Prihodki od dividend	13	8
Iztrženi dobiček od prodaje finančnih sredstev	35	50
Finančni prihodka iz finančnih sredstev ali obveznosti po poštenu vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	0	-
Drugi finančni prihodka	128	66
Skupaj	1 769	1 846

Prihodki od obresti na posojila se nanašajo predvsem na posojila, odobrena za finančno pomoč (glej pojasnilo **2.4.3**).

3.8. DRUGI PRIHODKI IZ MENJALNIH POSLOV

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Pozitivne tečajne razlike</i>	331	970
<i>Prihodki od provizij za opravljanje storitev</i>	267	358
<i>Prihodki od provizij in premij, povezani s finančnimi instrumenti</i>	48	43
<i>Prodaja blaga</i>	46	43
<i>Prihodki, povezani z opredmetenimi osnovnimi sredstvi</i>	17	4
<i>Drugo</i>	288	145

Skupaj	996	1 562
---------------	------------	--------------

ODHODKI

3.9. DELJENO UPRAVLJANJE

v milijonih EUR

Izvedle države članice	2016	2015
<i>Evropski kmetijski jamstveni sklad</i>	44 152	45 032
<i>Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>	12 604	16 376
<i>Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad</i>	35 045	38 745
<i>Evropski socialni sklad</i>	9 366	9 849
<i>Drugo</i>	1 606	2 380
Skupaj	102 772	112 382

Prehod s prejšnjega programskega obdobja 2007–2013 na obdobje 2014–2020 pojasnjuje zmanjšanje odhodkov v višini 4,2 milijarde EUR na področju kohezije: kot bi bilo pričakovati, se stroški, prijavljeni za prejšnje obdobje, zmanjšujejo, medtem ko se stroški za sedanje obdobje višajo, vendar so še vedno nižji. Isti razlog pojasnjuje zmanjšanje stroškov, nastalih v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in drugih instrumentov za razvoj podeželja, za 3,8 milijarde EUR – glej tudi pojasnilo **2.13**.

Podpostavka „Drugo“ vključuje predvsem: Ribištvo in pomorske zadeve (756 milijonov EUR), azil in migracije (310 milijonov EUR) in Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim (178 milijonov EUR).

3.10. NEPOSREDNO UPRAVLJANJE

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Izvedla Komisija</i>	9 254	10 089
<i>Izvedle izvajalske agencije EU</i>	6 259	5 532
<i>Izvedli skrbniški skladi</i>	97	6
Skupaj	15 610	15 626

Ti zneski se nanašajo predvsem na izvajanje programov raziskovalne politike (7,1 milijarde EUR) in omrežij (2,0 milijarde EUR) ter instrumentov evropske sosedne politike (1,0 milijarde EUR), razvojnega sodelovanja (1,2 milijarde EUR) in humanitarne pomoči (0,7 milijarde EUR).

3.11. POSREDNO UPRAVLJANJE

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Izvedli druge agencije in organi EU</i>	2 547	1 209
<i>Izvedle tretje države</i>	876	905
<i>Izvedle mednarodne organizacije</i>	2 382	2 127
<i>Izvedli drugi subjekti</i>	2 035	2 107
Skupaj	7 840	6 348

3.12. STROŠKI ZAPOSLENIH IN POKOJNIN

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Stroški zaposlenih</i>	6 074	5 838
<i>Stroški pokojnin</i>	3 702	4 435
Skupaj	9 776	10 273

Stroški pokojnin so elementi gibanj, ki so se pojavili po aktuarskem vrednotenju obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih, razen aktuarskih predpostavk.

3.13. SPREMEMBE AKTUARSKIH PREDPOSTAVK PREJEMKOV ZAPOSLENIH

Čisti znesek aktuarske izgube v višini 1 milijarde EUR, prikazan v okviru te postavke, se nanaša na obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih, priznane v bilanci stanja (glej pojasnilo 2.9).

3.14. STROŠKI FINANCIRANJA

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Odhodki za obresti:</i>		
<i>Najeta posojila</i>	1 440	1 607
<i>Drugo</i>	57	21
<i>Finančni najemi</i>	67	91
<i>Izguba zaradi oslabitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev</i>	40	27
<i>Izgube zaradi oslabitve posojil in terjatev</i>	184	174
<i>Iztržena izguba pri prodaji finančnih sredstev</i>	0	3
<i>Izguba pri finančnih sredstvih ali obveznostih po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj</i>	1	-
<i>Drugi stroški financiranja</i>	116	63
Skupaj	1 904	1 986

Znesek odhodkov za obresti na najeta posojila ustreza prihodkom od obresti na posojila za finančno pomoč (vzajemni posli).

3.15. DELEŽ SKUPNIH PODJETIJ IN PRIDRUŽENIH SUBJEKTOV V REZULTATU

EU na podlagi kapitalske metode obračunavanja v svoj izkaz finančnega uspeha vključi svoj delež rezultata njenih skupnih podjetij in pridruženih subjektov – glej pojasnilo 2.3.

3.16. DRUGI ODHODKI

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Upravni odhodki in odhodki za IT</i>	2 455	2 419
<i>Odhodki, povezani z opredmetenimi osnovnimi sredstvi</i>	1 404	1 304
<i>Popravek rezervacij</i>	685	520
<i>Negativne tečajne razlike</i>	505	785
<i>Znižanje glob s strani Sodišča</i>	18	1 137
<i>Drugo</i>	419	458
Skupaj	5 486	6 623

Zmanjšanje drugih odhodkov je predvsem posledica odpisov glob, naloženih v letu 2015, v zadevah, v katerih je Sodišče Evropske unije odločilo v korist oglobljenega podjetja.

Odhodki, povezani z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, zajemajo tudi 383 milijonov EUR (2015: 373 milijonov EUR), povezanih s poslovnimi najemi.

Odhodki, povezani z raziskavami in razvojem, so vključeni v upravne odhodke in odhodke za IT in se lahko razčlenijo na naslednji način:

v milijonih EUR

	2016	2015
<i>Stroški raziskav</i>	344	384
<i>Neusredstveni stroški razvoja</i>	88	60
Skupaj	431	443

3.17. POROČANJE PO ODSEKIH PO RAZDELKIH VEČLETNEGA FINANČNEGA OKVIRA (VFO)

v milijonih EUR

	Pametna in vključujoča rast	Trajnostna rast	Varnost in državljanstvo	Evropa v svetu	Uprava	Nedodeljeno razdelku VFO*	Skupaj
<i>Sredstva iz naslova BND</i>	-	-	-	-	-	95 578	95 578
<i>Tradicionalna lastna sredstva</i>	-	-	-	-	-	20 439	20 439
<i>DDV</i>	-	-	-	-	-	15 859	15 859
<i>Globe</i>	-	-	-	-	-	3 858	3 858
<i>Izterjava odhodkov</i>	48	1 871	4	23	-	1	1 947
<i>Drugo</i>	785	171	28	105	4 750	(97)	5 740
Prihodki iz nemenjalnih poslov	834	2 041	32	128	4 750	135 638	143 422
<i>Finančni prihodki</i>	87	0	0	21	0	1 661	1 769
<i>Drugo</i>	121	(11)	(7)	(5)	307	592	996
Prihodki iz menjalnih poslov	208	(11)	(7)	16	307	2 253	2 765
Prihodki skupaj	1 041	2 030	25	144	5 057	137 891	146 187
<i>Odhodki, ki so jih izvedle države članice:</i>							
<i>EKJS</i>	-	(44 152)	-	-	-	-	(44 152)
<i>EKSRP in drugi instrumenti za razvoj podeželja</i>	-	(12 604)	-	-	-	-	(12 604)
<i>ESRR in KS</i>	(35 045)	-	-	-	-	-	(35 045)
<i>ESS</i>	(9 366)	-	-	-	-	-	(9 366)
<i>Drugo</i>	(466)	(754)	(470)	84	-	-	(1 606)
<i>Izvedli EK, izvajalske agencije in skrbniški skladi</i>	(10 143)	(544)	(957)	(3 951)	(50)	34	(15 610)
<i>Izvedli druge agencije in organi EU</i>	(2 028)	(110)	(662)	(265)	-	518	(2 547)
<i>Izvedle tretje države in mednarodne organizacije</i>	(274)	(5)	(188)	(2 792)	-	-	(3 258)
<i>Izvedli drugi subjekti</i>	(1 411)	(16)	(2)	(606)	(0)	-	(2 035)
<i>Stroški zaposlenih in pokojnin</i>	(1 593)	(345)	(390)	(575)	(5 968)	(904)	(9 776)
<i>Spremembe aktuarskih predpostavk prejemkov zaposlenih</i>	-	-	-	-	(1 068)	-	(1 068)
<i>Stroški financiranja</i>	(173)	(47)	(1)	(20)	(127)	(1 536)	(1 904)
<i>Delež skupnih podjetij in pridruženih subjektov v rezultatu</i>	2	-	-	-	-	-	2
<i>Drugi odhodki</i>	(1 468)	(83)	(102)	(70)	(3 196)	(566)	(5 486)
Odhodki skupaj	(61 964)	(58 659)	(2 772)	(8 195)	(10 409)	(2 455)	(144 454)
Poslovni izid za zadevno leto	(60 923)	(56 629)	(2 747)	(8 051)	(5 352)	135 436	1 733

* „Nedodeljeno razdelku VFO“ vključuje izvrševanje proračuna subjektov, vključenih v konsolidacijo, in konsolidacijske izločitve, zunajproračunske dejavnosti in nedodeljene programe z nepomembnimi zneski.

Prikaz prihodkov in odhodkov po razdelkih večletnega finančnega okvira temelji na ocenah, saj vse obveznosti niso povezane z razdelki večletnega finančnega okvira.

4. POGOJNE OBVEZNOSTI IN SREDSTVA

4.1. POGOJNE OBVEZNOSTI

Pogojne obveznosti so morebitne prihodnje plačilne obveznosti EU, ki bi lahko nastale zaradi preteklih dogodkov ali sprejetih zavezujočih pravnih obveznosti, vendar bodo odvisne od prihodnjih dogodkov, nad katerimi EU nima popolnega nadzora. V glavnem se nanašajo na izdana finančna jamstva (za posojila in programe finančne pomoči) ter na pravna tveganja. Vse pogojne obveznosti, razen tistih, ki so povezane z globami in jamstvi, kritimi iz skladov (glej pojasnilo **2.4.1**), bi v primeru, da bi zapadle v plačilo, financiral proračun EU (in s tem države članice EU) v prihodnjih letih.

4.1.1. Proračunska jamstva

v milijonih EUR

	31. 12. 2016			31. 12. 2015		
	Zgornja meja	Podpisana	Izplačana	Zgornja meja	Podpisana	Izplačana
<i>Jamstva v okviru mandata EIB za zunanja posojila</i>	40 645	30 161	21 145	41 764	28 741	19 450
<i>Jamstvo EFSI</i>	16 000	11 245	4 392	16 000	1 252	202
Skupaj	56 645	41 406	25 537	57 764	29 993	19 652

Iz zgornje razpredelnice je razviden obseg izpostavljenosti proračuna EU morebitnim prihodnjim plačilom, povezanim z jamstvi, danimi skupini EIB. Izplačani zneski pomenijo zneske, ki so jih končni upravičenci že prejeli, medtem ko podpisani zneski vključujejo izplačana sredstva in že podpisane sporazume z upravičenci, za katere pa sredstva še niso bila izplačana. Zgornja meja predstavlja skupni obseg jamstva, za katerega se je EU, in s tem države članice, zavezala, da ga bo pokrila.

Jamstva v okviru mandata EIB za zunanja posojila

Proračun EU jamči za posojila, ki jih je EIB podpisala in odobrila tretjim državam iz lastnih sredstev EIB. Na dan 31. decembra 2016 je znesek neporavnanih posojil, ki jih krije jamstvo EU, znašal 21,1 milijarde EUR. Jamstva iz proračuna EU:

- 19 481 milijonov EUR (2015: 19 450 milijonov EUR) prek Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (glej pojasnilo **2.4.1**) in
- 1 664 milijonov EUR (2015: 1 987 milijonov EUR) neposredno za posojila, odobrena državam članicam pred pristopom.

EU je poleg 21,1 milijarde EUR, ki so zgoraj razkriti kot pogojna obveznost, zagotovila 309 milijonov EUR neporavnanih posojil Siriji, za katere so bile oblikovane rezervacije – glej pojasnilo **2.10**.

Jamstvo v okviru mandata EU za zunanja posojila v zvezi s posojili, ki jih je odobrila EIB, je omejeno na 65 % neporavnane salda za sporazume, podpisane po letu 2007 (mandata 2007–2013 in 2014–2020). Za sporazume pred letom 2007 je jamstvo EU omejeno na odstotek najvišjega zneska odobrenih kreditnih linij, ki je v večini primerov 65 %, pa tudi 70 %, 75 % ali 100 %. Kadar ta najvišji znesek ni dosežen, jamstvo EU krije celoten znesek.

Pri razkritju najvišje izpostavljenosti EU na dan 31. decembra 2016 pa je treba zajeti tudi odobrena posojila, ki še niso podpisana (10,5 milijarde EUR) in podpisana posojila, ki še niso izplačana (9 milijard EUR).

Jamstvo Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI)

EFSI je pobuda za povečanje sposobnosti skupine EIB za prevzemanje tveganj, ki EIB omogoča, da v EU vložijo do 61 milijard EUR. Sklad ni ločen pravni subjekt ali naložbeni sklad v strogem pomenu. Rezerva za tveganja, ki jo zagotavlja EFSI, nudi EIB zaščito pred morebitnimi izgubami pri povezanih operacijah. Sestavljena je iz lastnega kapitala EIB v višini 5 milijard EUR in jamstva iz proračuna EU v višini do 16 milijard EUR (zgornja meja). Cilj je, da bi dodatna sredstva držav članic, nacionalnih spodbujevalnih bank in zasebnih vlagateljev naložbe v EU povečala na skupno 315 milijard EUR.

Operacije EFSI se izvajajo v okviru dveh delov: dela za infrastrukturo in inovacije (IIW), ki ga izvaja EIB (jamstvo EU v višini 13 milijard EUR) in dela za MSP (SMEW), ki ga izvaja EIS (jamstvo EU v višini 3 milijarde EUR), oba pa bosta imela dolžniški portfelj in portfelj lastniških instrumentov. EIS deluje v skladu s sporazumom z EIB na podlagi jamstva EIB, za katerega posredno jamči EU.

Za namene uporabe jamstva EU izvajanje EFSI nadzira usmerjevalni odbor, ki odloča soglasno in ga sestavljajo štirje člani, od katerih tri imenuje Komisija, enega pa EIB. Usmerjevalni odbor ne odloča o naložbah.

EU in EIB imata v okviru EFSI različni vlogi. EFSI je ustanovljen v okviru EIB, ki financira operacije (dolžniške in lastniške naložbe) ter si v ta namen izposoja potrebna sredstva na kapitalskih trgih. V zvezi z delom za infrastrukturo in inovacije EIB neodvisno sprejema naložbene odločitve in operacije upravlja v skladu s svojimi pravili in postopki, ki jih uporablja tudi za svoje (tvegane) operacije. Da se zagotovita usmerjenost naložb v okviru EFSI na specifični cilj odpravljanja nedelovanja trga, ki ovira naložbe v EU, in njihova upravičenost do zaščite z jamstvom EU, je bila vzpostavljena posebna upravljavna struktura. Vsak projekt, ki ga predlaga EIB, preuči investicijski odbor neodvisnih strokovnjakov, ki oceni njegovo upravičenost do kritja z jamstvom EU. Ko je projekt potrjen kot upravičen za operacijo z jamstvom EFSI, se odločitev o nadaljevanju projekta in njegovem upravljanju nato sprejme v rednem procesu projektnega cikla in upravljanja, ki ga ima EIB.

Vloga EU se nanaša na zagotavljanje proračunskega jamstva EU za del potencialnih izgub, ki bi jih lahko utrpela EIB pri svojih naložbah v dolžniške in lastniške instrumente. Posledično EU ne posega v izbiro in upravljanje operacij EFSI, ne vlaga denarja v operacije EFSI in ni neposredna pogodbeno stranka zadevnih instrumentov. Ker niso izpolnjena kontrolna merila in računovodske zahteve za konsolidacijo iz računovodskih pravil EU (in MRSJS), povezana sredstva niso obračunana v konsolidiranem zaključnem računu EU.

Jamstvo EU je v vsakem trenutku omejeno na 16 milijard EUR in skupna neto plačila iz proračuna EU ne bodo preseгла tega zneska. Plačila jamstva EU izvrši jamstveni sklad EFSI – glej pojasnilo **2.4.1**. Konec leta 2016 so sredstva jamstvenega sklada znašala 1 milijardo EUR, dodatnih 2,4 milijarde EUR pa je bilo obljubljenih, vendar še ne vplačanih, in ta znesek je vključen v znesek, razkrit kot neporavnane obveznosti (RAL) v pojasnilu **5.1**.

Jamstvo EU, zagotovljeno skupini EIB v okviru sklada EFSI, je obračunano kot obveznost iz naslova finančnega jamstva za dolžniški portfelj in kot pogojna obveznost tako za dolžniški portfelj kot za portfelj lastniških instrumentov. Ker zajamčene naložbe financira in nadzira EIB, povezana finančna sredstva niso obračunana v konsolidiranem zaključnem računu EU.

Jamstvo EU v okviru dolžniškega portfelja EFSI IIW krije delež prve izgube portfelja poslov financiranja, ki jih sklene EIB in so večinoma standardna posojila in jamstva. Jamstvo EU se unovči, če dolжник plačila ne izvede ob dospelosti ali v primeru prestrukturiranja dolga. Jamstvo EU se povrne sorazmerno s tveganjem, ki ga je prevzela EU, in sicer v obliki porazdelitve prihodkov, povezanih s tveganjem, ki jih bo prejela EIB od zajamčenih operacij, med EIB in EU. Prihodki EU bi morali najprej pokriti izgube, nastale pri poslih z jamstvom. Jamstvo EU je zato obračunano kot obveznost iz naslova finančnega jamstva in se pri začetnem pripoznanju meri po pošteni vrednosti, ki ustreza čisti sedanji vrednosti dolgovanih premij (prihodki EU). Ob datumih poznejših bilanc stanja se obveznost iz naslova finančnega jamstva meri po znesku pričakovanih izgub ali prvotno pripoznanem znesku, odvisno kateri je višji, zmanjšanim za nabrano amortizacijo prihodkov, kjer je ustrezno. Obveznost iz naslova finančnega jamstva je prikazana brez prihodkov EU, ki še niso bili prejeti – nič na dan 31. decembra 2016 – glej pojasnilo **2.11.3**.

V okviru portfelja lastniških instrumentov EFSI IIW, ki ga sestavljajo deleži v neposrednem lastniškem kapitalu ali navideznem lastniškem kapitalu ali podrejeni dolgovi, EIB vlaga po načelu enakovrednosti na lastno tveganje in tudi na tveganje EU. Posledično jamstvo EU krije del naložb v lastniški kapital, za katere jamči EU, negativne popravke vrednosti (nerealizirane izgube) ob vsakem datumu bilance stanja, realizirane izgube ob dezinvestiranju in stroške financiranja, ki jih ima EIB. Če se vrednost naložbe, ki je bila pred tem predmet negativnega popravka vrednosti, ob poznejših datumih poročanja poveča, EIB povrne EU znesek do višine nabavne vrednosti naložbe. Ob dezinvestiranju je EU upravičena tudi do dobička od naložbe, ki presega nabavno vrednost. Jamstvo EU se povrne s prihodki, ki jih EIB prejme iz zajamčenih poslov, vključno z obrestmi, dividendami in realiziranimi dobički. Poravnava med EU in EIB se izvrši letno brez izgub in prihodkov. Na dan 31. decembra 2016 je bilo vloženi 35,7 milijona EUR poslov z jamstvom EU v okviru portfelja lastniških instrumentov IIW, ki so bili evidentirani kot pogojna obveznost.

Portfelj lastniških instrumentov SMEW se je začel šele leta 2016 in zneski so bili nepomembni. Računovodsko obravnavo poslov z lastniškimi instrumenti bo določil računovodja po posvetovanju s svetovalno strokovno skupino EU za računovodske standarde. EIS je vložil 5 milijonov EUR, ki so na dan 31. decembra 2016 prikazani kot pogojna obveznost.

Zgornja pogojna obveznost vključuje posle v okviru programov COSME in Obzorje 2020, ki jih zajema jamstvo EU v okviru EFSI v dolžniškem portfelju SMEW.

4.1.2. Jamstva v zvezi s finančno pomočjo (najemanje in dajanje posojil)

v milijonih EUR

	31. 12. 2016			31. 12. 2015		
	Črpana	Nečrpana	Skupaj	Črpana	Nečrpana	Skupaj
EMFS	47 456	–	47 456	47 509	–	47 509
Plačilnobilančna posojila	4 272	–	4 272	5 811	–	5 811
Makrofinančna pomoč Euratom	2 964	1 313	4 277	3 024	1 323	4 347
	252	300	552	301	300	601
Skupaj	54 944	1 613	56 557	56 645	1 623	58 268

Proračun EU jamči za posojila, ki jih v vzajemnih transakcijah najame Komisija za financiranje posojanja državam članicam in nečlanicam – glej tudi pojasnilo 6. Ta najeta posojila so že pripoznana kot obveznosti v bilanci stanja EU – za nadaljnje podrobnosti glej pojasnilo 2.11.1. Če pa bi pri posojilih, danih na podlagi teh posojil, najetih v vzajemnih transakcijah, prišlo do zamud pri odplačevanju, bi moral v skladu s členom 14 Uredbe Sveta št. 609/2014 celoten neodplačan znesek posojila pokriti proračun EU:

- za najeta posojila, povezana z izplačanimi posojili iz EMFS, jamči izključno proračun EU;
- za najeta posojila, povezana s plačilnobilančnimi posojili, jamči izključno proračun EU;
- za plačilnobilančna posojila najprej jamči Jamstveni sklad za zunanje ukrepe (glej pojasnilo 2.4.1), nato pa proračun EU ter
- za celotne zneske neodplačanih posojil Euratom so prvo kritje jamstva tretjih strank. Če zneskov za zunanja posojila ne bi pokrila jamstva tretjih oseb, bi jih pokrila Jamstveni sklad.

Jamstvo proračuna EU ne zajema posojil ESPJ v likvidaciji, odobrenih iz izposojenih sredstev. Namesto tega jih krijejo finančna sredstva ESPJ v likvidaciji – glej pojasnilo 2.4.1.

4.1.3. Jamstva, dana za finančne instrumente EU

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Obzorje 2020	921	459
Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja	711	845
Instrument za povezovanje Evrope*	465	429
Drugo	3	16
Skupaj	2 101	1 749

* Zneski za prejšnje leto se nanašajo na Pobudo za projektne obveznice in Instrument za posojilna jamstva za projekte TEN-T. Ta dva instrumenta sta bila v letu 2016 združena v Instrument za povezovanje Evrope.

Kot je navedeno v členu 140(3) finančne uredbe, proračunski odhodki, povezani s posameznim finančnim instrumentom, in finančna obveznost Unije v nobenem primeru ne presežejo zneska ustreznih proračunskih obveznosti, prevzetih zanj, kar izključuje pogojne obveznosti za proračun. V praksi to pomeni, da imajo te obveznosti v bilanci stanja protiknjžbo na strani sredstev ali so pokrite z neporavnanimi proračunskimi obveznostmi, ki še niso prikazane kot odhodki. Te pogojne obveznosti so prikazane brez finančnih rezervacij, oblikovanih za te instrumente – glej pojasnilo 2.10.

4.1.4. Sodni postopki

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Globe	1 834	3 951
Kmetijstvo	1 711	1 377
Kohezija	3	3
Drugo	600	795
Skupaj	4 148	6 125

Globe

Ti zneski se nanašajo na globe, ki jih je Komisija naložila za kršitev pravil konkurence in so jih podjetja začasno plačala, kot je določeno v členu 90(1) pravil uporabe finančne uredbe, ter je bila zoper njih vložena pritožba oziroma še ni znano, ali bo pritožba vložena. Pogojna obveznost se ohrani, dokler sodba Sodišča EU o zadevi ne postane pravnomočna ali dokler se ne izteče rok za pritožbo. Obračunane obresti na začasna plačila so vključene v poslovni izid za zadevno leto in tudi kot pogojna obveznost, da se prikaže negotovost upravičenosti Komisije do teh zneskov.

Če bi EU izgubila katero od teh zadev, povezanih z naloženimi globami, ne bi bilo stroška za proračun EU, saj so bile globe začasno plačane in ta denarna sredstva se naložijo bodisi na posebne bančne račune (glej pojasnilo **2.8**) ali v sklad BUFI, ki je ustanovljen za ta namen (glej opombo **2.4.1**). Znesek glob se pripozna kot proračunski prihodek šele, ko je dokončen (člen 83 finančne uredbe).

Kmetijstvo

To so pogojne obveznosti do držav članic, povezane s sklepi o skladnosti pri EKJS ter s finančnimi popravki za razvoj podeželja in za predpristopno pomoč, ki so predmet postopka pred izrekom sodbe Sodišča EU. Določitev končnega zneska obveznosti in leta, v katerem bo učinek uspešnih pritožb bremenil proračun, je odvisna od trajanja postopka pred Sodiščem EU.

Kohezija

To so pogojne obveznosti do držav članic v zvezi z ukrepi v okviru kohezijske politike, ki so predmet postopka v fazi pred ustnim zaslišanjem ali pred izrekom sodbe Sodišča EU.

Drugi sodni postopki

Ta postavka se nanaša na odškodninske tožbe, ki so trenutno vložene proti EU, druge pravne spore in ocenjene pravne stroške. Treba je omeniti, da mora v odškodninski tožbi v skladu s členom 288 Pogodbe ES tožnik dokazati, da je institucija dovolj resno kršila pravno pravilo, ki podeljuje pravice posameznikom, da je tožnik utrpel dejansko škodo in da obstaja neposredna vzročna zveza med nezakonitim dejanjem in škodo.

4.2. POGOJNA SREDSTVA

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Prejeta jamstva:</i>		
<i>Jamstva za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti</i>	369	398
<i>Druga jamstva</i>	28	27
<i>Druga pogojna sredstva</i>	34	48
Skupaj	431	474

Jamstva za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti se zahtevajo za zagotovitev, da upravičenci do financiranja EU izpolnijo obveznosti iz svojih pogodb z EU.

5. PRORAČUNSKÉ IN PRAVNE OBVEZNOSTI

To pojasnilo vsebuje informacije o proračunskem postopku in prihodnjih potrebah po financiranju, ne pa o obveznostih, ki so obstajale na dan 31. decembra 2016.

Večletni finančni okvir (VFO), o katerem se dogovorijo države članice, določa programe ter zgornje meje za odobritve za prevzem obveznosti in skupni znesek odobritev plačil za posamezne razdelke, v okviru katerih lahko EU sklepa proračunske in pravne obveznosti, ter nazadnje izvrši plačila za obdobje 7 let – glej razpredelnico **1.1** v pojasnilih k poročilu o izvrševanju proračuna.

Zgornje meje VFO je sprejel Svet (države članice) s soglasjem Evropskega parlamenta, člen 16 Uredbe št. 1306/2013 o financiranju SKP pa vzpostavlja neposredno povezavo med letno zgornjo mejo odhodkov EKJS in uredbo o VFO. Evropski parlament in Svet sta sprejela tudi ustrezne temeljne akte za odhodke EKJS, ki določajo odhodke po državah članicah za celotno obdobje 2014–2020.

Pravne obveznosti ustrezajo podpisanim programom, projektom, sporazumom ali pogodbam, zato so za EU pravno zavezujoče. Prevzem pravne obveznosti je dejanje, s katerim odredbodajalec prevzame ali določi obveznost (za EU), ki ima finančne posledice (člen 85 finančne uredbe).

Načeloma se proračunska obveznost prevzame pred pravno obveznostjo, vendar je pri nekaterih večletnih programih/projektih obratno, ustrezne proračunske obveznosti se namreč prevzamejo v letnih obrokih v obdobju več let, kadar tako določa temeljni akt. Na primer, za kohezijo člen 76 uredbe o skupnih določbah (Uredba (EU) št. 1303/2013) določa, da sklep Komisije o sprejetju programa predstavlja pravno obveznost v smislu finančne uredbe in da se proračunske obveznosti Unije za vsak program izvajajo v letnih obrokih za vsak sklad v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020. Druge pravne podlage lahko vsebujejo podobne določbe. Zato lahko obstajajo zneski, ki jih je EU pravno zavezana plačati, čeprav proračunska obveznost še ni bila prevzeta – glej pojasnili **5.2** in **5.3**.

Če je proračunska obveznost prevzeta, vendar plačila zanjo še niso izvršena, se znesek nepravilne obveznosti imenuje „reste à liquider“ (RAL). To so lahko programi ali projekti, pogosto večletni, ki so podpisani, vendar še niso (v celoti) izvedeni. Predstavljajo plačilne obveznosti za prihodnja leta. Za del skupnega neplačanega zneska (RAL) so stroški že nastali in so pripoznani kot obveznost v bilanci stanja (glej pojasnili **2.12** in **2.13**). Izračun teh stroškov se opravi na podlagi prejetih zahtevkov za povračilo stroškov / računov in ocenjenega izvajanja programa ali projekta, če EU še ni prejela nobenih zahtevkov – glej pojasnilo **5.1** spodaj. Ko so po 31. decembru 2016 izvršena plačila, ki se nanašajo na nepravilne obveznosti, se pripoznanje obveznosti v bilanci stanja odpravi. Del nepravilnih obveznosti, za katerega stroški še niso nastali, ni vključen v obveznosti, temveč je razkrit v nadaljevanju.

Spodnja razkritja tako predstavljajo zneske na dan 31. decembra 2016, za katere se je EU zavezala, da jih bo plačala na podlagi izpolnjevanja pogodbenih dogovorov in bodo zato financirani iz prihodnjih proračunov EU.

		<i>v milijonih EUR</i>	
	Pojasnilo	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Neporavnane proračunske obveznosti, ki še niso prikazane kot odhodki</i>	5.1	189 881	177 477
<i>Še neizvedene pravne obveznosti v okviru deljenega upravljanja, sprejete na podlagi sedanjega VFO</i>	5.2	276 351	338 755
<i>Pomembne pravne obveznosti na drugih področjih</i>	5.3	22 275	19 098
Skupaj		488 507	535 329

5.1. NEPORAVNANE PRORAČUNSKÉ OBVEZNOSTI, KI ŠE NISO PRIKAZANE KOT ODHODKI

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
Neporavnane proračunske obveznosti, ki še niso prikazane kot odhodki	189 881	177 477

Zgoraj razkriti znesek je znesek teh neporavnanih proračunskih obveznosti (RAL - „reste à liquider“) v višini 238 759 milijonov EUR, zmanjšan za z njimi povezane zneske, ki so bili vključeni kot obveznosti v bilanco stanja in kot odhodki v izkaz finančnega uspeha. Pri neporavnanih proračunskih obveznostih gre za znesek že prevzetih obveznosti, ki še niso bile niti plačane niti sproščene. Kot je pojasnjeno zgoraj, so neporavnane proračunske obveznosti običajna posledica obstoja večletnih programov.

Opozoriti je treba, da so neporavnani predjumi predhodnega financiranja na dan 31. decembra 2016 skupaj znašali 45,5 milijarde EUR (glej pojasnilo **2.5**). To predstavlja plačane proračunske obveznosti, za katere se zmanjšajo neporavnane obveznosti, vendar se za plačane zneske do izpolnitve pogodbene obveznosti še vedno šteje, da pripadajo EU in ne upravičencu. Zato podobno kot zgoraj razkrite neporavnane obveznosti tudi te obveznosti še niso prikazane kot odhodki.

5.2. ŠE NEIZVEDENE PRAVNE OBVEZNOSTI V OKVIRU DELJENEGA UPRAVLJANJA, SPREJETE NA PODLAGI SEDANJEGA VFO

v milijonih EUR

Skлади	Finančni okvir za obdobje 2014–2020 (A)	Sklenjene pravne obveznosti (B)	Proračunske obveznosti (C)	Sprostitve prevzetih obveznosti (D)	Proračunska sredstva na voljo v VFO (= A–C)	Pravne obveznosti, zmanjšane za proračunske obveznosti (=B–C+D)
<i>Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad</i>	262 058	262 058	102 172	–	159 886	159 886
<i>Evropski socialni sklad</i>	91 991	91 991	38 418	–	53 573	53 573
<i>Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim</i>	3 814	3 814	1 570	–	2 244	2 244
PODRAZDELEK 1B: SKLADI KOHEZIJSKE POLITIKE	357 862	357 862	142 160	–	215 702	215 702
<i>Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja</i>	99 348	99 348	42 064	–	57 284	57 284
<i>Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo</i>	5 749	5 749	2 392	–	3 358	3 358
RAZDELEK 2: NARAVNI VIRI	105 097	105 097	44 455	–	60 641	60 641
<i>Sklad za migracije in azil</i>	3 607	1 977	1 970	–	1 637	7
<i>Sklad za notranjo varnost</i>	2 195	981	981	–	1 214	0
RAZDELEK 3: VARNOST IN DRŽAVLJANSTVO	5 802	2 958	2 951	–	2 851	7
Skupaj	468 761	465 917	189 566	–	279 195	276 351

To so pravne obveznosti, za katere se je EU zavezala, da jih bo plačala, ko je sprejela operativne programe v okviru deljenega upravljanja. Sklep Komisije o sprejetju operativnega programa predstavlja sklep o financiranju v smislu člena 84 finančne uredbe in po uradnem obvestilu zadevni državi članici pravno obveznost v smislu navedene uredbe.

Člen 76 uredbe o skupnih določbah za evropske strukturne in investicijske sklade (skladi ESI) določa:

„Proračunske obveznosti Unije za vsak program se izvajajo v letnih obrokih za vsak sklad v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020. Proračunske obveznosti v zvezi z rezervo za uspešnost se v vsakem programu izvajajo ločeno od preostalih dodelitev sredstev programu.“

Zgornja razpredelnica se začne s skupnimi sredstvi VFO (stolpec A) in prikazuje primerjavo med pravnimi obveznostmi, za katere proračunske obveznosti še niso bile prevzete, in najvišjim mogočim zneskom

obveznosti glede na zgornje meje, določene v razdelkih 1B, 2 in 3 večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, pri čemer je ta znesek naveden v informativne namene. Te pravne obveznosti zato predstavljajo neporavnane zneske, za katere se je EU zavezala, da jih bo plačala po 31. decembru 2016. V stolpcu B so prikazane pravne obveznosti ob koncu leta, ki jih je prevzela Komisija, v stolpcu C pa proračunske obveznosti, ki so na voljo v zvezi s temi pravnimi obveznostmi ob koncu leta. 31. decembra 2016 niso bile sproščene nobene prevzete obveznosti (stolpec D).

5.3. POMEMBNE PRAVNE OBVEZNOSTI NA DRUGIH PODROČJIH

v milijonih EUR

	31. 12. 2016	31. 12. 2015
<i>Instrument za povezovanje Evrope</i>	13 799	10 051
<i>Program Copernicus</i>	2 393	2 939
<i>ITER</i>	1 891	2 022
<i>Galileo</i>	523	124
<i>Sporazumi o ribolovu</i>	247	373
<i>Obveznosti iz poslovnega najema</i>	2 419	2 511
<i>Druge pogodbene obveznosti</i>	1 003	1 079
Skupaj	22 275	19 098

Ti zneski odražajo dolgoročne pravne obveznosti, ki jih ob koncu leta še niso krile odobritve za prevzem obveznosti v proračunu. Te zavezujoče obveznosti bodo vnesene v proračun v letnih obrokih v prihodnjih letih in nato plačane.

Nekateri pomembni programi (glej spodaj) se lahko v skladu s členom 85(4) finančne uredbe razporedijo na več letnih obrokov. To EU omogoča, da prevzame pravne obveznosti (podpiše sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev, sporazume o prenosu pooblastil in pogodbe o javnih naročilih), ki presegajo razpoložljive odobritve za prevzem obveznosti v danem letu. Zato so lahko za znaten znesek skupnih dodeljenih sredstev v okviru sedanjega VFO obveznosti že prevzete. To velja zlasti za naslednje programe:

- Instrument za povezovanje Evrope;
- program Copernicus;
- ITER in
- Galileo.

Instrument za povezovanje Evrope (IPE)

Instrument za povezovanje Evrope zagotavlja finančno pomoč za vseevropska omrežja, da se podprejo projekti skupnega interesa v sektorjih prometne, telekomunikacijske in energetske infrastrukture. Pravne obveznosti za instrument za povezovanje Evrope pokrivajo obdobje od leta 2014 do 2020 na področju prometa in do leta 2021 na področju energije. Pravna podlaga za te obveznosti je Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 Besedilo velja za EGP (UL L 348, 20.12.2013), ki v členu 19 določa uporabo letnih obrokov.

Program Copernicus

Copernicus je evropski program za opazovanje Zemlje – glej tudi pojasnilo 2.2. Te obveznosti so prevzete do leta 2020. Komisija je na podlagi Uredbe (EU) št. 377/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 (UL L 122, 24.4.2014, str. 44) podpisala sporazume o prenosu pooblastil z Evropsko vesoljsko agencijo (ESA), EUMETSAT in Evropskim centrom za srednjeročno napovedovanje vremena. Uporabo letnih obrokov dovoljuje člen 8 Uredbe št. 377/2014.

ITER – mednarodni termonuklearni poskusni reaktor

Te obveznosti so namenjene kritju prihodnjih potreb po financiranju naprav ITER do leta 2021. Prispevek EU (EurATOM) za Mednarodno organizacijo za fuzijsko energijo ITER je zagotovljen prek agencije Fuzija za energijo ter vključuje tudi prispevke držav članic in Švice. Te obveznosti so prevzete na podlagi Sklepa

Sveta (Euratom) št. 791/2013 z dne 13. decembra 2013 o spremembi Odločbe 2007/198/Euratom o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije, ki dovoljuje uporabo letnih obrokov. Organizacija ITER je bila ustanovljena za upravljanje naprav ITER in spodbujanje njihovega izkoriščanja, krepitev javnega razumevanja in sprejemanja fuzijske energije ter izvajanje vseh drugih dejavnosti, ki so potrebne za doseganje njenega namena. ITER vključuje EU, Kitajsko, Indijo, Rusijo, Južno Korejo, Japonsko in ZDA.

Galileo

To so zneski prevzetih obveznosti za program Galileo, v okviru katerega se razvija evropski globalni navigacijski satelitski sistem – glej tudi pojasnilo 2.2. Te obveznosti so prevzete do leta 2020. Komisija je podpisala sporazum o prenosu pooblastil z Evropsko vesoljsko agencijo (ESA) na podlagi Uredbe (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 (UL L 347, 20.12.2013, str. 1). Uporabo letnih obrokov dovoljuje člen 9 Uredbe št. 1285/2013.

Sporazumi o ribolovu

Te prevzete obveznosti so namenjene ukrepom v okviru mednarodnih sporazumov o ribolovu s tretjimi državami do leta 2020. Prevzete so na podlagi sklepov Sveta, sklenjenih s posamezno tretjo državo (npr. Sklep Sveta (EU) št. 1894/2015 z dne 5. oktobra 2015 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo in Republiko Zelenortski otoki o določitvi ribolovnih možnosti in finančnega prispevka iz Sporazuma o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko skupnostjo in Republiko Zelenortski otoki (UL L 277, 22.10.2015)). Gre za posebne mednarodne pogodbe, ki vključujejo večletne pravice in obveznosti.

Obveznosti iz poslovnega najema

Minimalni zneski, ki jih je treba v skladu s povezanimi pogodbami plačati v preostalem obdobju veljavnosti teh pogodb o najemu, so naslednji:

<i>v milijonih EUR</i>				
Prihodnji zneski, ki jih bo treba plačati				
	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	Skupaj
<i>Zgradbe</i>	373	1 085	944	2 402
<i>Informacijski materiali in druga oprema</i>	7	10	0	17
Skupaj	380	1 095	944	2 419

Druge pogodbene obveznosti

V tej postavki razkriti zneski ustrezajo prevzetim obveznostim, ki jih je treba še plačati v obdobju veljavnosti pogodb. Največji vključeni znesek v tej postavki se nanaša na gradbene pogodbe Evropskega parlamenta (276 milijonov EUR).

6. OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

V nadaljevanju opisana razkritja glede obvladovanja finančnih tveganj EU se nanašajo na:

- najemanje in dajanje posojil za finančno pomoč, ki jih je Komisija izvedla s pomočjo: EMFS, plačilnobilančnih posojil, makrofinančne pomoči, dejavnosti Euratoma in ESPJ v likvidaciji;
- zakladniško poslovanje Komisije za izvrševanje proračuna EU, vključno s pobiranjem glob;
- sredstva v skladih za proračunska jamstva: Jamstveni sklad za zunanje ukrepe in jamstveni sklad EFSI ter
- finančne instrumente, ki se financirajo iz proračuna EU.

6.1. VRSTE TVEGANJ

Tržno tveganje je tveganje nihanja poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov finančnega instrumenta zaradi sprememb tržnih cen. Pomeni ne le tveganje za izgubo, ampak tudi možnost za dobiček. Obsega *valutno tveganje, obrestno tveganje in tveganje spremembe drugih cen* (EU nima pomembnih tveganj spremembe drugih cen).

- (1) *Valutno tveganje* je tveganje, da bodo na posle EU ali vrednost njenih naložb vplivale spremembe deviznih tečajev. To tveganje izhaja iz spremembe cene ene valute v razmerju do druge.
- (2) *Obrestno tveganje* je možnost zmanjšanja vrednosti vrednostnega papirja, zlasti obveznice, zaradi povečanja obrestnih mer. Višje obrestne mere na splošno povzročijo zmanjšanje cen obveznic s fiksno obrestno mero in obratno.

Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neplačila posojila ali druge kreditne linije (glavnice ali obresti ali obojega) s strani dolžnika/posojilojemalca ali zaradi druge neizpolnitve pogodbenih obveznosti. Kot dogodek neizpolnjevanja obveznosti štejejo zamude pri plačilu, prerazporeditev plačil in stečaj.

Likvidnostno tveganje je tveganje, ki izhaja iz težavnosti prodaje sredstva, na primer tveganje, da trgovanje z danim vrednostnim papirjem ali sredstvom na trgu ne bo dovolj hitro, da bi se preprečila izguba ali izpolnila obveznost.

6.2. STRATEGIJE OBVLADOVANJA TVEGANJ

Izvrševanje proračuna EU je vedno bolj odvisno od uporabe finančnih instrumentov operativnih programov. Osnovna ideja tega novega pristopa v nasprotju s tradicionalno metodo izvrševanja proračuna, tj. dodeljevanjem nepovratnih sredstev in subvencij, je, da za vsak euro, porabljen iz proračuna prek finančnih instrumentov, končni upravičenec prejme več kot 1 EUR finančne podpore zaradi učinka vzvoda. Ta uporaba proračuna EU dosega kar največji učinek razpoložljivih sredstev. Za več informacij o zadevnih zneskih glej pojasnilo **2.4.1**.

Večini finančnih instrumentov je skupno dejstvo, da je izvrševanje preneseno bodisi na skupino EIB (vključno z EIS) ali na druge finančne institucije na podlagi sporazuma med Evropsko komisijo in finančno institucijo. Sporazumi, podpisani s temi finančnimi institucijami, vključujejo stroge pogoje in obveznosti za posrednike, da se zagotovi, da se denarna sredstva EU pravilno upravljajo in se o njih ustrezno poroča. Ob prevzemu obveznosti za finančni prispevek za enega od instrumentov se sredstva prenesejo na bančni račun finančne institucije (tj. fiduciarni račun), ki je bil ustvarjen posebej za ta namen. Finančna institucija lahko, glede na to, za kakšen instrument gre, sredstva na tem fiduciarnem računu uporabi za dajanje posojil, izdajanje dolžniških instrumentov, vlaganje v lastniške instrumente ali pokritje unovčitev jamstev. Prihodki od finančnih instrumentov se morajo praviloma vrniti v proračun EU.

Tveganje v zvezi s temi finančnimi instrumenti je omejeno na zgornjo mejo, kakor je navedeno v sporazumih v zvezi s temi instrumenti, tj. na proračunski znesek, določen za zadevni instrument. Ker Komisija pogosto prevzema tranšo „prve izgube portfelja“ in ker naj bi se z instrumenti financirali bolj tvegani upravičenci (ki imajo težave s pridobivanjem financiranja od komercialnih posojilodajalcev), je zato verjetno, da bo proračun EU utrpel nekaj izgub.

Merjenje finančnih instrumentov

Naslednje kategorije finančnih sredstev in obveznosti se ne merijo po pošteni vrednosti: denarna sredstva in njihovi ustrezniki, posojila, menjalne terjatve in nemenjalni izterljivi zneski, najeta posojila in druge finančne obveznosti, ki se merijo po odplačni vrednosti. Knjigovodska vrednost teh finančnih sredstev in obveznosti se šteje za razumen približek njihove poštene vrednosti.

Najemanje in dajanje posojil za finančno pomoč

EU izvaja posle najemanja in dajanja posojil ter s tem povezano upravljanje zakladnice v skladu z ustreznimi sklepi Sveta in Evropskega parlamenta, če je to primerno, in notranjimi smernicami. Pisna navodila za postopke, ki veljajo za posebna področja, kot so najemanje in dajanje posojil ter upravljanje zakladnice, so razvile ustrezne poslovne enote, ki jih tudi uporabljajo. Praviloma se ne izvajajo nobene dejavnosti za izravnavanje obrestnih ali valutnih nihanj (t. i. varovanje pred tveganji), saj se dana posojila na splošno financirajo z vzajemnimi posli najemanja posojil („back-to-back operations“) in torej ni odprtih obrestnih ali valutnih pozicij. Vzajemnost se redno preverja.

Zakladnica

Pravila in načela vodenja zakladniškega poslovanja Komisije so določena v Uredbi Sveta št. 609/2014 (kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta št. 804/2016) ter v finančni uredbi in njenih pravilih uporabe.

Na podlagi zgornjih uredb se uporabljajo naslednja glavna načela:

- lastna sredstva plačajo države članice na račune, ki so bili v ta namen odprti v imenu Komisije pri zakladnici ali nacionalni centralni banki. Komisija lahko črpa sredstva z zgornjih računov samo za kritje svojih denarnih potreb,
- lastna sredstva plačajo države članice v svojih nacionalnih valutah, medtem ko so plačila Komisije večinoma izražena v eurih,
- stanje na bančnih računih, odprtih v imenu Komisije, ne sme biti negativno. Ta omejitev ne velja za račune lastnih sredstev Komisije v primeru neplačil v zvezi s posojili, najetimi ali zajamčenimi v skladu z uredbami ali sklepi Sveta EU, in pod določenimi pogoji, če so potrebe po denarnih sredstvih večje od sredstev na računih,
- sredstva na bančnih računih, ki so v drugih valutah kot v eurih, se bodisi uporabljajo za plačila v istih valutah ali so periodično pretvorjena v eure.

Poleg računov lastnih sredstev ima Komisija tudi druge bančne račune, odprte pri centralnih in poslovnih bankah z namenom izvrševanja plačil in prejemanja prejemkov, ki niso prispevki držav članic v proračun.

Zakladniško in plačilno poslovanje sta visoko avtomatizirana in temeljita na sodobnih informacijskih sistemih. Za zagotovitev varnosti sistemov in delitve nalog v skladu s finančno uredbo, standardi notranje kontrole Komisije in revizijskimi načeli se uporabljajo posebni postopki.

Upravljanje zakladniškega in plačilnega poslovanja Komisije je urejeno s sklopom pisnih smernic in postopkov, da se omejita poslovno in finančno tveganje ter zagotovi primerna raven kontrole. Te smernice in postopki urejajo različna področja poslovanja (na primer izvrševanje plačil in upravljanje denarnih sredstev, napovedovanje denarnih tokov, neprekinjeno poslovanje ipd.) in njihovo upoštevanje se redno preverja. Poleg tega si Generalni direktorat za proračun in Generalni direktorat za gospodarske in finančne zadeve izmenjujeta informacije o obvladovanju tveganj in najboljših praksah.

Globe

Začasno plačane globe: vloge

Zneski, prejeti pred letom 2010, ostanejo na bančnih računih pri bankah, ki so bile izbrane posebej za depozite začasno plačanih glob. Te banke so izbrane v skladu z razpisnimi postopki, določenimi v finančni uredbi. Nalaganje sredstev pri določenih bankah se določi na podlagi notranje strategije obvladovanja tveganj, v kateri so opredeljene bonitetne zahteve in znesek sredstev, ki jih je mogoče naložiti sorazmerno z lastniškim kapitalom nasprotne stranke. Opredelijo in ocenijo se finančna in poslovna tveganja, upoštevanje notranjih smernic in postopkov pa se redno preverja.

Začasno plačane globe: portfelj sklada BUFI

Od leta 2010 se zneski naloženih in začasno plačanih glob vlagajo v posebej za ta namen ustanovljen sklad BUFI. Glavna cilja tega sklada sta zmanjšanje tveganj, povezanih s finančnimi trgi, in enaka obravnava vseh oglobljenih subjektov s ponudbo zjamčenega donosa, izračunanega na enaki osnovi. Sredstva iz naslova začasno plačanih glob upravlja Komisija v skladu z notranjimi smernicami za upravljanje sredstev. Navodila za postopke, ki veljajo za posebna področja, kot je upravljanje zakladnice, so razvile ustrezne poslovne enote, ki jih tudi uporabljajo. Finančna in poslovna tveganja se opredelijo in ocenijo, upoštevanje notranjih smernic in postopkov pa se redno preverja.

Cilj dejavnosti upravljanja sredstev so take naložbe glob, začasno plačanih Komisiji, da:

- a) se zagotovi, da so sredstva po potrebi zlahka na razpolago, hkrati pa
- b) se v normalnih razmerah dosega donos, ki je v povprečju v skladu z referenčnim donosom sklada BUFI, zmanjšanjem za nastale stroške, ob ohranitvi nominalnega zneska glob.

Naložbe so v bistvu omejene na naslednji kategoriji: vezane vloge pri centralnih bankah iz euroobmočja, agencijah za upravljanje državnega dolga iz euroobmočja, bankah, ki so v celoti v državni lasti ali zanje država v celoti jamči, ali nadnacionalnih institucijah ter obveznice, zakladne menice in potrdila o vlogah, ki so jih izdale bodisi državne bodisi nadnacionalne institucije.

Bančna jamstva

Komisija ima znatne zneske jamstev, ki so jih izdale finančne institucije, v zvezi z globami, ki jih je naložila družbam za kršitve pravil konkurence EU (glej pojasnilo **2.6.1.2**). Ta jamstva zagotovijo oglobljena podjetja namesto začasnega plačila globe. Jamstva se upravlja v skladu z notranjo strategijo obvladovanja tveganj. Opredelijo in ocenijo se finančna in poslovna tveganja, upoštevanje notranjih smernic in postopkov pa se redno preverja.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

Pravila in načela za upravljanje sredstev Jamstvenega sklada so določena v Sporazumu med Komisijo in Evropsko investicijsko banko (EIB) z dne 25. novembra 1994 ter v poznejših spremembah z dne 17. in 23. septembra 1996, 8. maja 2002, 25. februarja 2008 ter 9. novembra 2010. Ta jamstveni sklad posluje zgolj v eurih. Da bi se izognil vsakršnemu valutnemu tveganju, opravlja naložbe izključno v tej valuti. Upravljanje sredstev temelji na tradicionalnih pravilih previdnosti, ki veljajo za finančne dejavnosti. Posebno pozornost je treba namenjati zmanjšanju tveganj in zagotavljanju, da se upravljana sredstva lahko odtujijo ali prenesejo brez večjega odloga, pri čemer se upoštevajo krite obveznosti.

Jamstveni sklad EFSI

Jamstveni sklad EFSI je bil ustanovljen z Uredbo (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2015. Pravila in načela za upravljanje sredstev sklada so določena v Sklepu Komisije C(2016)165 z dne 21. januarja 2016. Upravljana sredstva zagotavljajo zadostno likvidnost za morebitne unovčitve jamstev, hkrati pa so še vedno namenjena optimizaciji donosa in stopnje tveganja, ki je združljiva z ohranjanjem visoke stopnje varnosti in stabilnosti.

6.3. VALUTNO TVEGANJE

Izpostavljenost EU valutnemu tveganju ob koncu leta v zvezi s finančnimi instrumenti – neto pozicija

v milijonih EUR

	31. 12. 2016						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Drugo	Skupaj
Finančna sredstva							
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	228	58	14	42	10 080	21	10 442
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	(49)	-	-	-	50	-	0
Posojila*	4	0	-	-	329	10	343
Terjatve in izterljivi zneski	1	593	51	81	10 888	8	11 622
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	39	2 394	428	1 220	22 387	2 117	28 585
	222	3 045	493	1 342	43 734	2 156	50 993
Finančne obveznosti							
Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	(100)	-	-	-	100	-	(1)
Obveznosti iz poslovanja	(1)	(5)	(0)	(0)	(39 983)	(16)	(40 005)
	(101)	(5)	(0)	(0)	(39 883)	(16)	(40 005)
Skupaj	121	3 040	493	1 342	3 851	2 140	10 987

v milijonih EUR

	31. 12. 2015						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Drugo	Skupaj
Finančna sredstva							
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	81	76	11	8	9 416	28	9 620
Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	-	-	-	-	-	-	-
Posojila*	5	0	-	-	354	18	377
Terjatve in izterljivi zneski	10	542	53	85	9 555	78	10 324
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	36	1 785	368	1 287	17 342	853	21 671
	132	2 403	433	1 380	36 667	977	41 992
Finančne obveznosti							
Finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj	-	-	-	-	-	-	-
Obveznosti iz poslovanja	(1)	(2)	0	(0)	(32 187)	(1)	(32 191)
	(1)	(2)	0	(0)	(32 187)	(1)	(32 191)
Skupaj	131	2 401	433	1 380	4 480	976	9 801

* Razen vzajemnih posojil za finančno pomoč.

Če bi se euro v primerjavi z drugimi valutami okreplil za 10 %, bi to imelo naslednji učinek:

v milijonih EUR

	Poslovni izid			
	USD	GBP	DKK	SEK
2016	(4)	(272)	(43)	(118)
2015	(5)	(212)	(38)	(125)

v milijonih EUR

	Čista sredstva			
	USD	GBP	DKK	SEK
31. 12. 2016	(7)	(5)	(1)	(4)
31. 12. 2015	(7)	(7)	(1)	(1)

Če bi vrednost eura v primerjavi s temi valutami padla za 10 %, bi to imelo naslednji učinek:

<i>v milijonih EUR</i>				
Poslovni izid				
	USD	GBP	DKK	SEK
2016	5	332	53	145
2015	6	259	47	152

<i>v milijonih EUR</i>				
Čista sredstva				
	USD	GBP	DKK	SEK
31. 12. 2016	9	6	2	5
31. 12. 2015	9	8	1	1

Najemanje in dajanje posojil za finančno pomoč

Večina finančnih sredstev in obveznosti je izražena v eurih, zato EU v teh primerih ni izpostavljena valutnemu tveganju. Vendar pa EU v okviru finančnega instrumenta Euratom daje posojila v USD, ki se financirajo z najetimi posojili v ustreznem znesku USD („vzajemni“ posel). EU na datum bilance stanja ni bila izpostavljena valutnemu tveganju v zvezi z instrumentom Euratom.

Zakladnica

Lastna sredstva, ki jih plačajo države članice v drugih valutah kot v eurih, se hranijo na računih lastnih sredstev v skladu z uredbo o virih lastnih sredstev. V eure se pretvorijo, ko se pojavi potreba po kritju izvrševanja plačil. Postopki, ki se uporabljajo za upravljanje teh sredstev, so določeni v prej navedeni uredbi. V omejenem številu primerov se ta sredstva neposredno uporabijo za izvedbo plačil v isti valuti.

Komisija ima pri poslovnih bankah odprtih več računov v drugih valutah EU kot v eurih ter v USD in CHF za namene izvrševanja plačil, izraženih v teh valutah. Ti računi se polnijo glede na število plačil, ki jih je treba izvesti, zato stanje na teh računih ne pomeni izpostavljenosti valutnemu tveganju.

Ko se razni prejemki (z izjemo lastnih sredstev) prejmejo v drugih valutah kot v eurih, se bodisi prenesejo na račune Komisije, ki se vodijo v isti valuti, če so potrebni za kritje izvrševanja plačil, bodisi pretvorijo v eure in prenesejo na račune, ki se vodijo v eurih. Računi izločenih sredstev, ki se vodijo v drugih valutah kot v eurih, se polnijo glede na ocenjene kratkoročne lokalne plačilne potrebe v isti valuti. Stanje na teh računih se vzdržuje v okviru njihovih ustreznih zgornjih meja.

Globe

Začasno plačane globe (depoziti in portfelj sklada BUFI) in bančna jamstva

Ker so vse globe naložene in plačane v eurih, ni nobenega valutnega tveganja.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

Finančna sredstva tega sklada so izražena v eurih, zato v zvezi z njim ni nobenega valutnega tveganja. Posojila, ki jih prevzame EU s subrogacijo zaradi unovčitve jamstev iz sklada zaradi neplačil s strani upravičenca do posojila, so vezana na svojo prvotno valuto in zato izpostavljajo EU valutnemu tveganju. Zaradi negotovosti v zvezi s časom odplačila dolga se ne izvajajo nobene dejavnosti za izravnavanje valutnih nihanj (t. i. varovanje pred tveganji).

Jamstveni sklad EFSI

Jamstveni sklad EFSI trenutno posluje v EUR in USD. Decembra 2016 so bile izvedene prve naložbe v dolžniške vrednostne papirje s stalno obrestno mero, denominirane v ameriških dolarjih (ameriške državne obveznice), za izboljšanje donosov in razpršitev tržnega tveganja z izpostavljenostjo trgu ZDA. Valutno tveganje se upravlja s sklenitvijo pogodb o izvedenih finančnih instrumentih (valutne nestandardizirane terminske pogodbe), s katerimi je tržna vrednost naložbenega portfelja v USD zavarovana pred tveganji. Najvišja nezavarovana valutna izpostavljenost je omejena na 1 % vrednosti celotnega portfelja v okviru referenčne in letne strateške dodelitve. Zato bi premik tržne vrednosti naložb v USD navzgor ali navzdol za več ali manj kot 1-odstotno mejo sprožil posel za uravnoteženje (nova

nestandardizirana terminska pogodba v isti ali nasprotni smeri), s katerim bi se ustrezno prilagodila ali obrnila zavarovana pozicija. Ponovno prilagoditev zavarovanja pred tveganjem lahko spodbudijo tudi gibanja menjalnega tečaja EUR/USD.

6.4. OBRESTNO TVEGANJE

Naslednja razpredelnica prikazuje občutljivost obrestne mere za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev ob predpostavki mogoče spremembe obrestnih mer v višini +/-100 bazičnih točk (1 %).

v milijonih EUR

	Povečanje (+) / zmanjšanje (-) v bazičnih točkah	Učinek na poslovni izid in čista sredstva
2016: Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	+100	(291)
	-100	313
2015: Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	+100	(206)
	-100	223

Najemanje in dajanje posojil za finančno pomoč

EU ima zaradi narave svojega najemanja in dajanja posojil veliko sredstev in obveznosti, ki se obrestujejo. Vendar se obrestna tveganja, ki izhajajo iz najetih posojil, izravnavajo z danimi posojili z enakovrednimi pogoji („vzajemni“ posli).

Zakladnica

Zakladnica Komisije ne najema posojil, zato ni izpostavljena obrestnemu tveganju. Vendar se izračunajo obresti od sredstev, ki jih ima na različnih bančnih računih. Komisija je zato uvedla ukrepe, ki zagotavljajo, da obresti, ki se obračunajo na njenih bančnih računih, odražajo vsakokratne tržne obrestne mere ter njihova morebitna nihanja.

Računi, odprti pri zakladnicah držav članic za prejemke lastnih sredstev, se ne obrestujejo in so brez stroškov. Računi pri nacionalnih centralnih bankah se lahko plačajo po uradnih tarifah, ki jih uporabljajo posamezne institucije. Ker so lahko nekatera plačila, ki se uporabljajo za te račune trenutno negativna, so vzpostavljeni postopki za upravljanje likvidnosti, da se čim bolj zmanjšajo stanja na teh računih.

Poleg tega so računi lastnih sredstev zaščiteni pred kakršnim koli vplivom negativnih obresti v skladu z Uredbo Sveta št. 804/2016.

Stanje vlog čez noč na računih poslovnih bank se dnevno obrestuje. Obrestovanje stanj na teh računih temelji na spremenljivih tržnih obrestnih merah, ki se jim doda pogodbeni pribitek (pozitiven ali negativen). Obrestne mere, ki jih uporabljajo poslovne banke, so praviloma pogodbeno določene na najnižjo vrednost, ki je nič. Zato ni nobenega tveganja, da bi se sredstva Komisije obrestovala po obrestnih merah, nižjih od tržnih.

Globe

Začasno plačane globe (depoziti, portfelj sklada BUFI) in bančna jamstva

Obresti na vloge imajo omejeno izpostavljenost obrestnemu tveganju zaradi obdobja, ki je krajše od enega leta. Preostanek portfelja je naložen v vrednostne papirje s povprečnim trajanjem 2,6 leta.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

Proračunska sredstva, namenjena Jamstvenemu skladu, so vložena v portfelj instrumentov denarnega trga in dolgoročnih obveznic s skupnim povprečnim trajanjem portfelja 3,59 leta.

Jamstveni sklad EFSI

Proračunska sredstva, namenjena jamstvenemu skladu EFSI, so vložena v portfelj instrumentov denarnega trga in dolgoročnih obveznic s skupnim povprečnim trajanjem portfelja 3,5 leta.

6.5. KREDITNO TVEGANJE

Zneski, ki predstavljajo izpostavljenost EU kreditnemu tveganju ob koncu obdobja poročanja, so knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov, razkrite v pojasnilu 2.

Analiza starosti finančnih sredstev, ki niso oslabljena

v milijonih EUR

	Skupaj	Niti zapadla niti oslabljena	Zapadle postavke, ki niso oslabljene		
			< 1 leto	1–5 let	> 5 let
<i>Posojila</i>	55 477	55 476	1	–	–
<i>Terjatve in izterljivi zneski</i>	11 622	10 310	130	909	273
<i>Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj</i>	0	0	–	–	–
Skupaj na dan 31. 12. 2016	67 099	65 786	131	909	273
<i>Posojila</i>	57 251	57 251	0	–	–
<i>Terjatve in izterljivi zneski</i>	10 324	8 672	120	1 384	148
Skupaj na dan 31. 12. 2015	67 575	65 922	120	1 384	148

Terjatve in izterljivi zneski med 1 in 5 leti vključujejo izterljive zneske, povezane z globami na področju konkurence, v višini 870 milijonov EUR, ki so v veliki meri pokriti z bančnimi jamstvi, zato je izpostavljenost Komisije kreditnemu tveganju nizka. Ta jamstva zagotovijo oglobljena podjetja namesto začasnega plačila globe.

Kreditna kakovost finančnih sredstev, ki niso niti prekoračila zapadlosti v plačilo niti niso oslabljena

v milijonih EUR

	31. 12. 2016				
	Za prodajo razpoložljiva sredstva*	Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj**	Posojila in terjatve	Denarna sredstva	Skupaj
Nasprotne stranke z zunanjimi bonitetnimi ocenami					
<i>Prvi razred in visoka kakovost</i>	6 451	–	3 386	21 990	31 828
<i>Zgornji srednji razred</i>	1 412	–	23 826	5 325	30 563
<i>Nižji srednji razred</i>	1 056	–	4 532	492	6 081
<i>Špekulativni razred</i>	–	–	27 724	744	28 468
	8 920	–	59 469	28 552	96 941
Nasprotne stranke brez zunanjih bonitetnih ocen					
<i>Skupina 1</i>	–	0	6 238	33	6 272
<i>Skupina 2</i>	–	–	79	–	79
	–	0	6 317	33	6 351
Skupaj	8 920	0	65 786	28 585	103 292

	31. 12. 2015			
	Za prodajo razpoložljiva sredstva*	Posojila in terjatve	Denarna sredstva	Skupaj
Nasprotne stranke z zunanjimi bonitetnimi ocenami				
<i>Prvi razred in visoka kakovost</i>	5 945	3 256	16 147	25 349
<i>Zgornji srednji razred</i>	1 087	23 818	4 503	29 409
<i>Nižji srednji razred</i>	1 247	4 527	263	6 037
<i>Špekulativni razred</i>	32	29 371	732	30 136
	8 310	60 973	21 646	90 930
Nasprotne stranke brez zunanjih bonitetnih ocen				
<i>Skupina 1</i>	–	4 855	25	4 880
<i>Skupina 2</i>	–	95	–	95
	–	4 950	25	4 975
Skupaj	8 310	65 922	21 671	95 905

* Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva (razen lastniških instrumentov in enotnega sklada).

** Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj.

V zgornjo razpredelnico niso vključena za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v obliki lastniških instrumentov brez zunanje bonitetne ocene. Zgoraj navedene štiri kategorije tveganja načeloma temeljijo na bonitetnih kategorijah zunanjih bonitetnih agencij in ustrezajo naslednjim ocenam:

- Prvi razred in visoka kakovost: Moody P-1, Aaa do Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA do AA-; Fitch F1+, F1, AAA do AA- in enakovredne ocene.
- Zgornji srednji razred: Moody P-2, A1 do A3; S&P A-2, A+ do A-; Fitch F2, A+ - A- in enakovredne ocene.
- Nižji srednji razred: Moody P-3, Baa1 do Baa3, S&P A-3, BBB+ do BBB-; Fitch F-3, BBBB+ - BBB- in enakovredne ocene.
- Špekulativni razred: Moody not prime, Ba1 do C; S&P B, C, BB+ do D; Fitch B, C, BB+ - D in enakovredne ocene.

EU te bonitetne kategorije zunanjih agencij uporablja kot referenčno točko, zlasti za finančne instrumente in poslovne banke, vendar lahko po opravljeni lastni analizi posameznih primerov ohrani zneske v eni od zgornjih kategorij tveganja, čeprav ena ali več od zgoraj omenjenih bonitetnih agencij zniža bonitetno oceno zadevne nasprotne stranke. Kar zadeva nasprotne stranke brez zunanjih bonitetnih ocen, se skupina 1 nanaša na dolžnike brez zamud pri plačilu v preteklosti, skupina 2 pa na dolžnike z zamudami v preteklosti.

Zgoraj prikazani zneski v okviru posojil in terjatev, uvrščeni v špekulativni razred, se nanašajo predvsem na posojila finančne pomoči, ki jih je Komisija izplačala državam članicam v finančnih težavah, ter izterljive zneske, ki jih je treba izterjati od nekaterih držav članic na podlagi uredb o lastnih sredstvih ali druge pravne podlage. Znesek, ki je naveden v okviru denarnih sredstev, se nanaša na bančne račune lastnih sredstev, odprte pri zakladnici ali centralnih bankah držav članic za zbiranje prispevkov lastnih sredstev, kakor je določeno v uredbi. Komisija lahko črpa iz teh računov izključno za kritje denarnih potreb, ki izhajajo iz izvrševanja proračuna.

Najemanje in dajanje posojil za finančno pomoč

Izpostavljenost kreditnemu tveganju se najprej obvladuje s pridobitvijo državnih jamstev v primeru Euratoma, nato prek Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (makrofinančna pomoč in Euratom), potem z možnostjo črpanja potrebnih sredstev z računov lastnih sredstev Komisije pri državah članicah ter nazadnje prek proračuna EU.

V skladu z zakonodajo o virih lastnih sredstev je zgornja meja lastnih sredstev za plačila določena na 1,20 % BND držav članic in leta 2016 je bilo za kritje odobritev plačil dejansko porabljenih 0,89 %. To pomeni, da je bila na dan 31. decembra 2016 na razpolago razlika v višini 0,31 % za kritje teh jamstev. V ta namen lahko EU zahteva sredstva od vseh držav članic, da izpolni pravno obveznost EU do svojih posojilodajalcev.

Zakladnica

Večina zakladniških sredstev Komisije se v skladu z Uredbo Sveta št. 609/2014 o virih lastnih sredstev hrani na računih, ki so jih odprle države članice za plačilo svojih prispevkov (lastna sredstva). Vsi ti računi so odprti pri zakladnicah držav članic ali nacionalnih centralnih bankah. Te institucije pomenijo najnižje kreditno tveganje (ali tveganje nasprotne stranke) za Komisijo, saj ima izpostavljenost do svojih držav članic. Pri tistem delu zakladniških sredstev Komisije, ki se hranijo pri poslovnih bankah za kritje izvedbe plačil, se zadevni računi polnijo sproti in se avtomatično upravljajo prek sistema zakladnice za upravljanje denarnih sredstev. Na vsakem računu se vzdržuje minimalno stanje denarnih sredstev, ki upošteva povprečni znesek dnevnih plačil, ki se izvršujejo prek tega računa. Posledica tega je, da je skupno stanje vlog čez noč na teh računih stalno nizko (povprečno manj kot 100 milijonov EUR, porazdeljenih med 20 računov), tako da je izpostavljenost Komisije tveganju omejena. Te zneske je treba obravnavati ob upoštevanju skupnega dnevnega stanja zakladnice, ki je leta 2016 nihalo med 1 milijardo EUR in 30 milijardami EUR, in skupnega zneska plačil, izvršenih z računov Komisije leta 2016, ki je presegal 145 milijard EUR.

Poleg tega se za izbiro poslovnih bank uporabljajo posebne smernice, da bi se dodatno zmanjšalo tveganje nasprotne stranke, ki mu je izpostavljena Komisija:

- Vse poslovne banke so izbrane prek javnih razpisov. Minimalna kratkoročna kreditna bonitetna ocena, ki se zahteva za sodelovanje v razpisnih postopkih, je Moody's P-1 ali njej enakovredna. V posebnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah se lahko sprejme nižja stopnja.
- Kreditne bonitetne ocene poslovnih bank, pri katerih ima Komisija račune, se spremljajo dnevno.
- V delegacijah zunaj EU so računi izločenih sredstev odprti pri lokalnih bankah, ki so izbrane s poenostavljenim razpisnim postopkom. Zahteve v zvezi z oceno so odvisne od lokalnih okoliščin in se lahko precej razlikujejo med državami. Za omejitev izpostavljenosti tveganju se višina preostalih sredstev na teh računih ohranja na najnižji možni ravni (z upoštevanjem potreb poslovanja), računi se redno polnijo in uporabljene zgornje meje se pregledujejo na letni osnovi.

Globe

Začasno plačane globe: vloge

Banke, pri katerih so naložena sredstva začasno plačanih glob do leta 2010, so izbrane z razpisnim postopkom v skladu s strategijo obvladovanja tveganj, v kateri so opredeljene bonitetne zahteve in znesek sredstev, ki jih je mogoče naložiti sorazmerno z lastniškim kapitalom nasprotne stranke.

Za poslovne banke, ki so bile izbrane posebej za depozite začasno plačanih glob, se praviloma zahtevata minimalna dolgoročna kreditna bonitetna ocena A (Standard & Poor's ali enakovredna ocena) in minimalna kratkoročna bonitetna ocena A-1 (S&P ali enakovredna ocena). Pri poslabšanju ocene bank v tej skupini se uporabijo posebni ukrepi. Poleg tega je znesek, položen pri vsaki banki, omejen na določen odstotek njenih lastnih sredstev, ki je različen glede na bonitetno oceno vsake institucije. Pri izračunu teh omejitev se upošteva tudi znesek še neveljavljenih jamstev, ki jih je Komisiji izdala ista institucija. Skladnost še neveljavljenih depozitov z veljavnimi sektorskimi zahtevami se redno pregleduje.

Začasno plačane globe: portfelj sklada BUFI

Pri naložbah v državne dolžniške instrumente iz začasno plačanih glob, naloženih od leta 2010, je Komisija izpostavljena kreditnemu tveganju. Najvišja koncentracija izpostavljenosti je do Francije, ki predstavlja 31 % skupne nominalne vrednosti portfelja. Pet držav z najvišjimi izpostavljenostmi (Francija, Italija, Belgija, Nemčija in Luksemburg) skupaj predstavlja 77 % portfelja naložb. Tehtana povprečna bonitetna ocena portfelja je A (S&P ali enakovredno).

Bančna jamstva

Strategija obvladovanja tveganj, ki se uporablja za sprejemanje takih jamstev, Komisiji zagotavlja visoko kreditno kakovost. Skladnost še neveljavljenih jamstev z veljavnimi sektorskimi zahtevami se redno pregleduje.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

V dogovorjenih smernicah o upravljanju sredstev zakladniškega portfelja in/ali naložbeni strategiji so opredeljene določene omejitve za omejitev izpostavljenosti portfelja kreditnemu tveganju. Takšne omejitve vključujejo merila za upravičenost, absolutne kreditne omejitve v nominalnem smislu, odvisno od kategorije izdajatelja, omejitve glede relativne koncentracije, odvisno od kategorije izdajatelja, in omejitve koncentracije po izdajah. Vse naložbe so ocenjene z bonitetno oceno najmanj naložbenega razreda.

Jamstveni sklad EFSI

V smernicah o upravljanju sredstev ter v strategiji za obvladovanje tveganj in naložbeni strategiji so opredeljene določene omejitve za omejitev izpostavljenosti portfelja, ki je na splošno omejen na naložbeni razred, kreditnemu tveganju. Tehtana povprečna bonitetna ocena portfelja je A (S&P ali enakovredno).

Ker je edina nasprotna stranka za vse neporavnane valutne nestandardizirane terminske posle na dan 31. decembra 2016 Banka za mednarodne poravnave (BIS), se po tem datumu ne vzpostavljajo nobene izboljšave kreditne kakovosti, kot so zavarovanje s premoženjem, sporazumi o pobotu ali jamstva. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju valutnih izvedenih finančnih instrumentov s pozitivno pošteno vrednostjo ob koncu poročevalskega obdobja je enaka knjigovodski vrednosti v bilanci stanja.

6.6. LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Analiza zapadlosti finančnih obveznosti po preostali pogodbeni zapadlosti

	<i>v milijonih EUR</i>			
	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	Skupaj
<i>Najeta posojila</i>	2 094	18 084	34 950	55 128
<i>Obveznosti iz poslovanja</i>	40 005	–	–	40 005
<i>Drugo</i>	189	637	1 397	2 222
Skupaj na dan 31. 12. 2016	42 288	18 721	36 346	97 355
<i>Najeta posojila</i>	7 218	9 660	39 982	56 860
<i>Obveznosti iz poslovanja</i>	32 191	–	–	32 191
<i>Drugo</i>	721	513	1 609	2 843
Skupaj na dan 31. 12. 2015	40 130	10 173	41 591	91 894

Finančne obveznosti po poštenu vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj

	<i>v milijonih EUR</i>			
	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	Skupaj
<i>Terjatve iz naslova izvedenih finančnih instrumentov</i>	149	–	–	149
<i>Obveznosti iz naslova izvedenih finančnih instrumentov</i>	(150)	–	–	(150)
Skupaj na dan 31. 12. 2016	(1)	–	–	(1)

Najemnanje in dajanje posojil za finančno pomoč

Likvidnostno tveganje, ki izhaja iz najetih posojil, se v glavnem izravna z danimi posojili z enakovrednimi pogoji („vzajemni“ posli). Za posojila v okviru makrofinančne pomoči in posojila Euratom pomeni Jamstveni sklad za zunanje ukrepe likvidnostno rezervo (ali varnostno mrežo) pri neplačilu ali zamudah pri plačilu s strani posojilojemalcev. Za plačilnobilančna posojila je v Uredbi Sveta (ES) št. 431/2009 določen postopek, ki daje dovolj časa za mobilizacijo sredstev iz računov lastnih sredstev Komisije pri državah članicah. Za EMFS je v Uredbi Sveta (EU) št. 407/2010 predviden podoben postopek.

Zakladnica

Proračunska načela EU zagotavljajo, da skupna denarna sredstva za dano leto vedno zadostujejo za izvrševanje vseh plačil. Dejansko so skupni prispevki držav članic enaki znesku odobritev plačil za

zadevno proračunsko leto. Države članice vsako leto plačajo prispevke v dvanajstih mesečnih obrokih, vendar na plačila deloma vplivajo sezonski dejavniki. Poleg tega so v skladu z Uredbo Sveta št. 609/2014 (o metodah in postopku za dajanje lastnih sredstev na razpolago) prispevki držav članic, povezani s proračunom (ali spremembami proračuna), odobrenim po 16. dnevu meseca (N), na voljo šele v mesecu N+2, medtem ko so povezane odobritve plačil na voljo takoj. Zaradi zagotavljanja, da razpoložljiva zakladniška sredstva vedno zadostujejo za kritje plačil, ki jih je treba izvršiti v danem mesecu, so vzpostavljeni postopki za redno napovedovanje denarnih sredstev, poleg tega je pod nekaterimi pogoji in do določene višine mogoče lastna ali dodatna sredstva vnaprej vpoklicati od držav članic, če je to potrebno. Zaradi sezonskosti odhodkov in splošnih proračunskih omejitev v zadnjih letih se je povečala potreba po spremljanju ritma plačil čez leto. Poleg navedenega pa v okviru dnevnega zakladniškega poslovanja Komisije avtomatska orodja za upravljanje denarnih sredstev zagotavljajo, da so na vseh bančnih računih Komisije dnevno na voljo zadostna likvidna sredstva.

Globe

Začasno plačane globe: portfelj sklada BUFI

Sklad se upravlja po načelu, da imajo sredstva zadostno stopnjo likvidnosti in možnost mobilizacije v zvezi z zadevnimi obveznostmi. Portfelj sestavljajo predvsem visoko likvidni vrednostni papirji, ki se lahko prodajo za spoprijemanje z nepričakovanimi denarnimi odlivi. Poleg tega je delež vrednostnih papirjev, ki zapadejo v enem letu, in obveznic s spremenljivo obrestno mero 33 %.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe

Sklad se upravlja po načelu, da imajo sredstva zadostno stopnjo likvidnosti in možnost mobilizacije v zvezi z zadevnimi obveznostmi. Sklad mora ohranjati najmanj 100 milijonov EUR v portfelju z zapadlostjo manj kot 12 mesecev in ta sredstva se naložijo v denarne instrumente. Te naložbe, vključno z denarnimi sredstvi, so na dan 31. decembra 2016 znašale 197 milijonov EUR. Poleg tega vsaj 20 % nominalne vrednosti sklada obsega denarne instrumente, obveznice s fiksno obrestno mero s preostalo zapadlostjo do največ enega leta in obveznice s spremenljivo obrestno mero. Na dan 31. decembra 2016 je bil ta delež 20-odstoten.

Jamstveni sklad EFSI

Jamstveni sklad se upravlja po načelu, da imajo sredstva zadostno stopnjo likvidnosti in jih je mogoče mobilizirati v zadostni meri v zvezi z zadevnimi obveznostmi. Portfelj sestavljajo visoko likvidna sredstva, ki se lahko prodajo za spoprijemanje z nepričakovanimi denarnimi odlivi, vključno z najbolj likvidnimi sredstvi, denominiranimi v USD – ameriškimi državnimi obveznicami, ki predstavljajo 15 % celotnega naložbenega portfelja na datum poročanja. Poleg tega je delež vrednostnih papirjev, ki zapadejo v enem letu, in obveznic s spremenljivo obrestno mero 23 %.

Poravnava pogodb o izvedenih finančnih instrumentih je bruto in temelji na njihovi pogodbeni zapadlosti. Obveznosti se izpolnjujejo s prodajo sredstev, denominiranih v USD, in/ali posli zamenjave, pri čemer je možno, da pride zaradi tečajnih razlik do denarnega odliva.

Upravljanje likvidnosti v zvezi z zahtevami glede zavarovanja s premoženjem / kritja ni potrebno, ker trenutna nasprotna stranka pri varovanju pred tveganji sprejema poslovanje s Komisijo brez zahtev za zavarovanje s premoženjem / kritje.

7. RAZKRIVANJE POVEZANIH STRANK

7.1. POVEZANE STRANKE

Povezane stranke EU so subjekti EU, ki so vključeni v konsolidacijo, pridruženi subjekti in ključno vodstveno osebje teh subjektov. Posli med temi subjekti potekajo kot del običajnega poslovanja EU in zato v skladu z računovodskimi pravili EU niso potrebne posebne zahteve po njihovem razkritju.

7.2. UPRAVIČENOSTI KLJUČNEGA VODSTVENEGA OSEBJA

Za predstavitev podatkov o poslih povezanih strank v zvezi s ključnim vodstvenim osebjem EU so take osebe tukaj prikazane v okviru petih kategorij:

Kategorija 1: predsedniki Evropskega sveta, Komisije in Sodišča Evropske unije

Kategorija 2: podpredsednik Komisije in visoki predstavnik EU za zunanje zadeve in varnostno politiko ter drugi podpredsedniki Komisije

Kategorija 3: generalni sekretar Sveta, člani Komisije, sodniki in generalni pravobranilci Sodišča Evropske unije, predsednik in člani Splošnega sodišča, predsednik in člani Sodišča za uslužbence Evropske unije, evropski varuh človekovih pravic ter evropski nadzornik za varstvo podatkov

Kategorija 4: predsednik in člani Evropskega računskega sodišča

Kategorija 5: najvišji javni uslužbenci institucij in agencij

Povzetek njihovih upravičenosti je prikazan spodaj – dodatne informacije so na voljo tudi v kadrovske predpisih, objavljenih na spletišču Europa, ki so uradni dokument z opisom pravic in obveznosti vseh uradnikov EU. Ključno vodstveno osebje ni prejelo preferenčnih posojil od EU.

FINANČNE UPRAVIČENOSTI KLJUČNEGA VODSTVA

v EUR

Upravičenost (na zaposlenega)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Osnovna plača (na mesec)	27 031,43	24 484,99– 25 464,39	19 587,99– 22 036,49	21 155,03– 22 526,20	12 455,10– 19 587,99
Dodatek za prebivanje/izselitveni dodatek	15 %	15 %	15 %	15 %	0 – 4% – 16%
Družinski dodatki:					
Gospodinjski dodatek (v % plače)	2% + 181,82	2% + 181,82	2% + 181,82	2% + 181,82	2% + 181,82
Otroški dodatek	397,29	397,29	397,29	397,29	397,29
Dodatek za predšolsko izobraževanje	97,05	97,05	97,05	97,05	97,05
Dodatek za šolanje ali Dodatek za šolanje zunaj kraja zaposlitve	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12	269,56 539,12
Dodatek za predsedujoče sodnike	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	627,76	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>
Dodatek za reprezentančne stroške	1 464,87	941,46	627,76	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>
Letni potni stroški	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>
Nakazila v države članice:					
Dodatek za izobraževanje* V % plače*	da 5 %	da 5 %	da 5 %	da 5 %	da 5 %
% plače brez korekcijskega koeficienta	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %
Reprezentančni stroški	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>
Začetek dela:					
Stroški nastanitve	54 062,86	48 969,98– 50 928,78	39 175,99– 44 072,99	42 310,07– 45 052,39	<i>povrnjeno</i>
Družinski potni stroški	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>
Stroški selitve	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>
Prenehanje dela:					
Stroški selitve ob prenehanju zaposlitve	27 031,43	24 484,99– 25 464,39	19 587,99– 22 036,49	21 155,03– 22 526,20	<i>povrnjeno</i>
Družinski potni stroški	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>
Stroški selitve	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>	<i>povrnjeno</i>
Prehod (v % plače)**	40 %–65 %	40 %–65 %	40 %–65 %	40 %–65 %	<i>ni relevantno</i>
Zdravstveno zavarovanje	<i>zajeto</i>	<i>zajeto</i>	<i>zajeto</i>	<i>zajeto</i>	<i>zajeto</i>
Pokojnina (v % plače, pred davki)	<i>največ 70 %</i>	<i>največ 70 %</i>	<i>največ 70 %</i>	<i>največ 70 %</i>	<i>največ 70 %</i>
Odbitki:					
Davek na plačo	8 %–45%	8 %–45%	8 %–45%	8 %–45%	8 %–45%
Zdravstveno zavarovanje (% plače)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Posebna dajatev na plačo	7 %	7 %	7 %	7 %	6–7 %
Odbitek za pokojnino	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	<i>ni relevantno</i>	9,8 %
Število oseb ob koncu leta	3	6	93	28	112

* S korekcijskim koeficientom.

** Se plačuje prva tri leta po odhodu.

8. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Do dne podpisa tega zaključnega računa računovodja Komisije razen informacij, ki so predstavljene v nadaljevanju, ni opazila nobenih pomembnih zadev, ki bi jih bilo treba ločeno razkriti v okviru tega oddelka, niti ji take zadeve niso bile sporočene. Zaključni račun in z njim povezana pojasnila so bili pripravljene na podlagi najnovejših razpoložljivih informacij in to je upoštevano v predstavljenih informacijah.

Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 uradno napovedalo, da namerava zapustiti Evropsko unijo in s tem uveljavilo člen 50 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu s tem členom, smernicami Evropskega sveta o finančnem sporazumu in pogajalskimi smernicami, ki jih je določil Svet, bo EU z Združenim kraljestvom sklenila sporazum, v katerem bo določena ureditev njegovega izstopa. Pogajalski proces se je v času podpisa tega zaključnega računa šele začel in zato ni vpliva na finančni položaj EU na dan 31. decembra 2016.

9. OBSEG KONSOLIDACIJE

A. NADZOROVANI SUBJEKTI (52)

1. Institucije in posvetovalni organi (11)

<i>Evropski parlament</i>	<i>Evropski nadzornik za varstvo podatkov</i>
<i>Evropski svet</i>	<i>Evropski ekonomsko-socialni odbor</i>
<i>Evropska komisija</i>	<i>Evropski varuh človekovih pravic</i>
<i>Evropsko računsko sodišče</i>	<i>Odbor regij</i>
<i>Sodišče Evropske unije</i>	<i>Svet Evropske unije</i>
<i>Evropska služba za zunanje delovanje</i>	

2. Agencije EU (39)

2.1. Izvajalske agencije (6)

<i>Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo</i>	<i>Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja</i>
<i>Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano</i>	<i>Izvajalska agencija za inovacije in omrežja</i>
<i>Izvajalska agencija za raziskave</i>	<i>Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta</i>

2.2. Decentralizirane agencije (33)

<i>Evropska agencija za pomorsko varnost</i>	<i>Evropska agencija za varnost hrane</i>
<i>Evropska agencija za zdravila</i>	<i>Evropska železniška agencija</i>
<i>Nadzorni organ za evropski GNSS</i>	<i>Urad Skupnosti za rastlinske sorte</i>
<i>Evropska agencija za kemikalije</i>	<i>Evropska agencija za nadzor ribištva</i>
<i>Fuzija za energijo (Evropsko skupno podjetje za ITER in razvoj fuzijske energije)</i>	<i>Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami</i>
<i>Eurojust</i>	<i>Urad Evropske unije za intelektualno lastnino</i>
<i>Evropski inštitut za enakost spolov</i>	<i>Evropski policijski urad (EUROPOL)</i>
<i>Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu</i>	<i>Evropska agencija za varnost v letalstvu</i>
<i>Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni</i>	<i>Evropska agencija za varnost omrežij in informacij</i>
<i>Evropska agencija za okolje</i>	<i>Agencija Evropske unije za temeljne pravice</i>
<i>Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja</i>	<i>Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine</i>
<i>Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev</i>	<i>Prevajalski center za organe Evropske unije</i>
<i>Evropski bančni organ</i>	<i>Evropski organ za vrednostne papirje in trge</i>
<i>Evropski azilni podporni urad</i>	<i>Evropska fundacija za usposabljanje</i>
<i>Urad Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije*</i>	<i>Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer</i>
<i>Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex)</i>	<i>Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL)</i>

EU-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov na področju svobode, varnosti in pravice)

3. Drugi nadzorovani subjekti (2)

<i>Evropska skupnost za premog in jeklo (v likvidaciji)</i>	<i>Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo</i>
---	--

B. PRIDRUŽENI SUBJEKTI (1)

Evropski investicijski sklad

MANJŠI SUBJEKTI

Subjekti v nadaljevanju niso bili konsolidirani z uporabo kapitalske metode v konsolidiranih računovodskih izkazih EU za leto 2016 zaradi nepomembnosti:

Skupno podjetje za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase

To je javno-zasebno partnerstvo med EU in konzorcijem industrijskih panog, ki temeljijo na rabi biomase (konzorcij BIC). Industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase, si prizadevajo za uresničevanje evropskega potenciala na področju biogospodarstva, spreminjanja bioloških odpadkov in ostankov v bolj zelene vsakodnevne izdelke z inovativnimi tehnologijami in biorafinerijami, ki so temelj biogospodarstva.

Skupno podjetje Čisto nebo

To je največji evropski raziskovalni program za razvoj inovativnih in najnaprednejših tehnologij za zmanjšanje emisij CO₂, plinastih emisij in ravni hrupa iz letal. Čisto nebo, ki se financira iz programa EU Obzorje 2020, prispeva h krepitvi sodelovanja evropske letalske industrije, vodilnega položaja v svetu in konkurenčnosti.

Skupno podjetje za pobudo za inovativna zdravila (IMI)

IMI je največja javno-zasebna pobuda v Evropi, katere namen je pospešiti razvoj boljših in varnejših zdravil za bolnike. IMI je skupno podjetje Evropske unije in združenja farmacevtske industrije.

Skupno podjetje Elektronske komponente in sistemi za evropski vodilni položaj (ECSEL) (združitev prejšnjih skupnih podjetij ARTEMIS in ENIAC)

ECSEL je javno-zasebno partnerstvo za elektronske komponente in sisteme, ki premošča vrzel med raziskavami in izkoriščanjem, usklajuje strategije za povečanje evropskih in nacionalnih naložb ter ustvarja napreden ekosistem.

Skupno podjetje za gorivne celice in vodik (GCV)

GCV je javno-zasebno partnerstvo, ki podpira raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti (RTR) na področju tehnologij gorivnih celic in energije iz vodika v Evropi. Njegova cilja sta spodbuditi uvedbo teh tehnologij na trg in uresničiti potencial teh tehnologij, ki ga imajo kot instrument za doseganje nizkoogljičnega energijskega sistema.

Skupno podjetje Raziskave ATM enotnega evropskega neba (SESAR)

SESAR je javno-zasebno partnerstvo za posodobitev evropskega sistema upravljanja zračnega prometa (ATM) z usklajevanjem in združevanjem vseh ustreznih raziskovalnih in inovacijskih prizadevanj na področju ATM v EU.

Skupno podjetje Shift2Rail

Shift2Rail je prva evropska železniška skupna tehnološka pobuda za usmerjene raziskave in inovacije (R&I) ter tržno usmerjene rešitve s pospeševanjem vključevanja novih in naprednih tehnologij v inovativne železniške rešitve.

Zaključni računi navedenih subjektov so javnosti dostopni na njihovih spletnih straneh.

RAZPRAVA O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN NJIHOVA ANALIZA

PRORAČUNSKO LETO 2016

Zaradi zaokroževanja na milijon evrov lahko nastane vtis, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v spodnjih razpredelnicah ne izidejo.

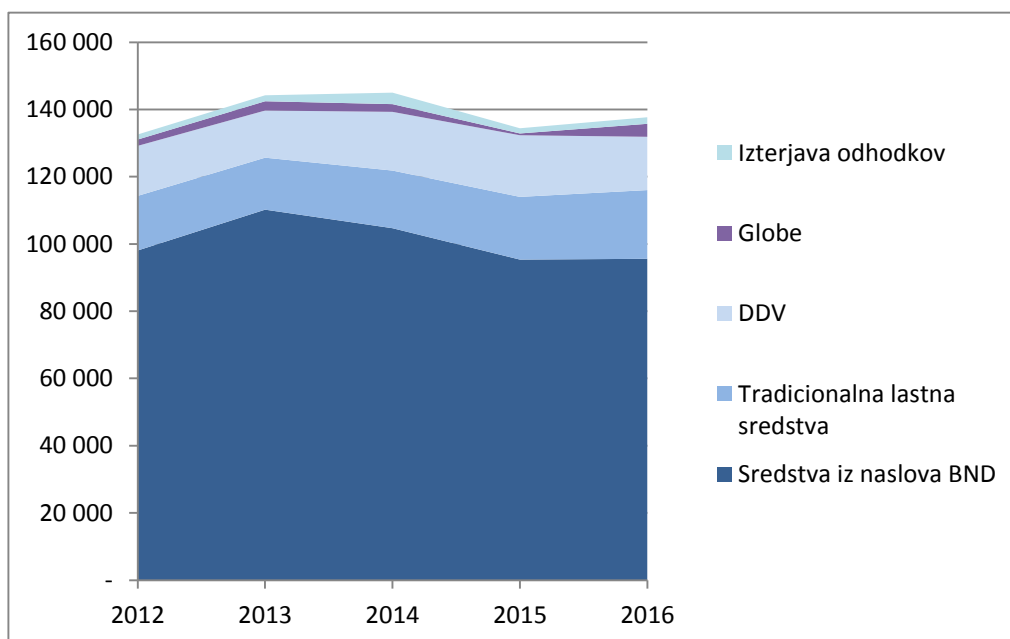
Cilj te razprave o računovodskih izkazih in njihove analize je bralcem pomagati razumeti finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove, predstavljene v konsolidiranih računovodskih izkazih EU. Informacije, predstavljene v tej razpravi o računovodskih izkazih in njihovi analizi, niso bile revidirane.

1. KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI EU: FINANČNI POLOŽAJ V LETU 2016

1.1. PRIHODKI

Večina prihodkov institucij in organov EU so prihodki iz nemenjalnih poslov. V spodnji razpredelnici je pregled glavnih kategorij teh prihodkov.

Petletni trend prihodkov iz nemenjalnih poslov v milijonih EUR

Glavna poudarka glede gibanja prihodkov iz nemenjalnih poslov v primerjavi z letom 2015 sta:

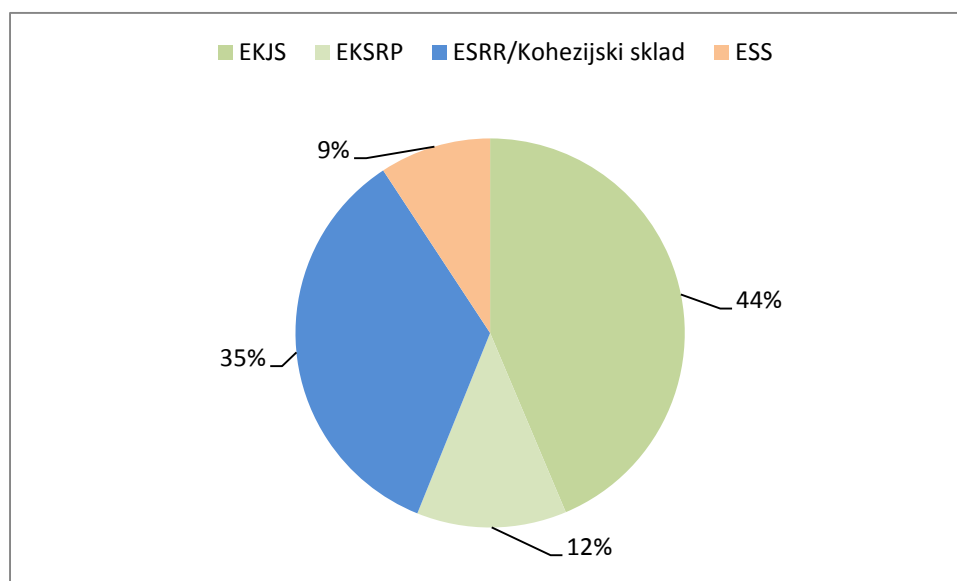
- zmanjšanje prihodkov iz naslova DDV v višini 2,5 milijarde EUR, v glavnem zaradi znižane vpoklicne stopnje v višini 0,15 % za Nemčijo, Nizozemsko in Švedsko, ki se je začela uporabljati po začetku veljavnosti sklepa o lastnih sredstvih (SLS) iz leta 2014 v letu 2016, ter
- znatno povečanje prihodkov iz naslova glob zaradi kršitev pravil konkurence v višini 3,3 milijarde EUR, predvsem zaradi glob, naloženih sektorju tovornjakov in bančnemu sektorju v letu 2016.

Izterjava odhodkov zajema naloge za izterjavo, ki jih je izdala Komisija in so plačani ali izravnani s poznejšimi plačili, vključenimi v računovodski sistem Komisije, da se izterjajo odhodki, predhodno izplačani iz proračuna EU.

1.2. ODHODKI

Odhodki v višini 144,5 milijarde EUR so bili veliko nižji kot lani (2015: 155,9 milijarde EUR). Zmanjšanje za 3,7 milijarde EUR je bilo zabeleženo pri Evropskem skladu za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskem skladu (KS) ter je bilo posledica nižjih odhodkov, povezanih s prejšnjim programskim obdobjem (2007–2013), in zapoznelega začetka izvajanja programskega obdobja 2014–2020. Iz istega razloga so se za 3,7 milijarde EUR zmanjšali tudi odhodki Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in drugih instrumentov za razvoj podeželja.

Glavne odhodkovne postavke (102,8 milijarde EUR) so transferna plačila v okviru deljenega upravljanja. Glavni skladi so Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS), EKSRP in drugi instrumenti za razvoj podeželja, ESRR, Kohezijski sklad in ESS. V proračunskem letu 2016 so ti predstavljali skoraj 71,1 % vseh odhodkov.

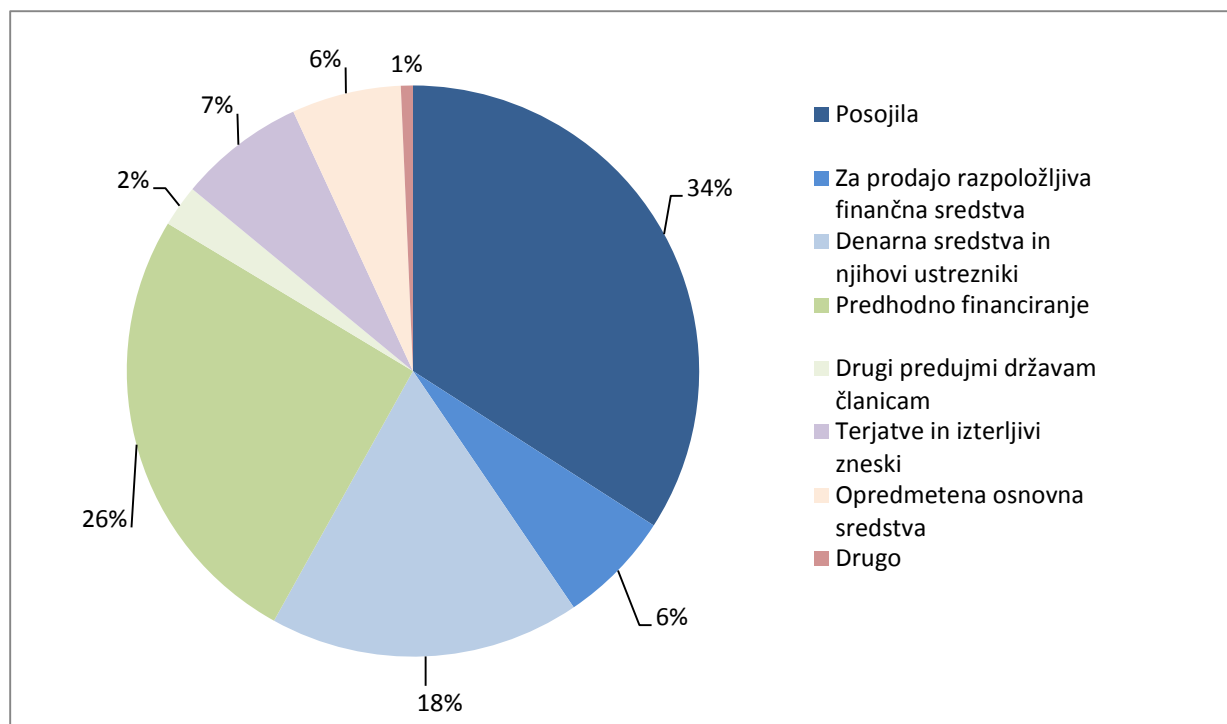

Odhodki, nastali v okviru neposrednega upravljanja, predstavljajo izvrševanje proračuna s strani Komisije, izvajalskih agencij in skrbniških skladov. Neposredno upravljanje zajema tudi upravne odhodke vseh institucij in agencij EU. V okviru posrednega upravljanja proračun izvršujejo agencije EU, organi EU, tretje države, mednarodne organizacije in drugi subjekti. Skupno so odhodki, nastali v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, predstavljali približno 16,2 % celotnih odhodkov (23,4 milijarde EUR) in so ostali stabilni v primerjavi s prejšnjim proračunskim letom.

EU priznava tudi prihodnje plačilne obveznosti kot odhodke, ki še niso prikazani v proračunskem računovodenju na podlagi plačil. Te so zlasti prikazane v okviru obveznosti iz poslovanja in vnaprej vračunanih stroškov za kmetijstvo in razvoj podeželja ter obveznosti iz naslova pokojnin in prejemkov zaposlenih v zvezi s pokojninskimi pravicami, ki so jih pridobili komisarji, poslanci Evropskega parlamenta in uslužbenci, ter povzročajo negativna neto sredstva (navedena plačila bodo financirana iz prihodnjih proračunov).

1.3. SREDSTVA

163 milijard EUR sredstev v konsolidirani bilanci stanja EU

Najpomembnejše postavke na strani sredstev v bilanci stanja so finančna sredstva (posojila, za prodajo razpoložljiva sredstva, denarna sredstva) in zneski predhodnega financiranja, ki predstavljajo skoraj 84 % sredstev EU. Znesek posojil se je zmanjšal za 1,8 milijarde EUR na 55,5 milijarde EUR, medtem ko se je znesek za prodajo razpoložljivih finančnih instrumentov, financiranih iz proračuna EU (proračunski instrumenti), ponovno povečal za približno 455 milijonov EUR (2015: 460 milijonov EUR). Na strani sredstev so pod postavko „vesoljska sredstva“ vključena sredstva, ki se nanašajo na programa Copernicus in Galileo (3,3 milijarde EUR). Sredstva v zvezi s programom Galileo so bila po razglasitvi začetne storitve Galileo 15. decembra 2016 prenesena iz sredstev v gradnji v osnovna sredstva.

Na splošno so si institucije in organi EU prizadevali, da bi zneske denarnih sredstev in njihovih ustreznikov ohranili na nizki ravni. Visoko stanje denarnih sredstev v višini 28,6 milijarde EUR ob koncu leta je posledica naslednjih glavnih elementov:

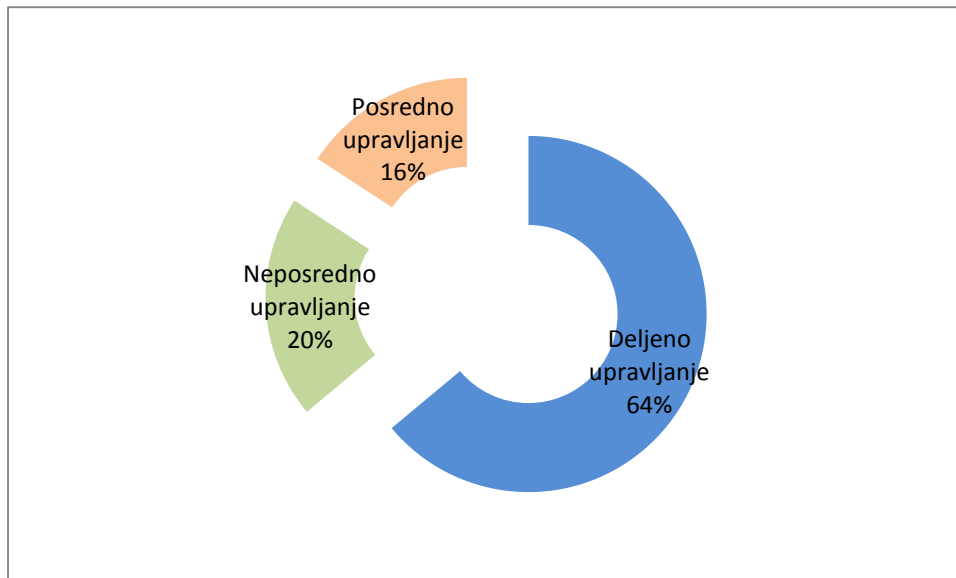
- Kar zadeva lastna sredstva, stanje ob koncu leta vključuje skupni čisti znesek v višini 7,7 milijarde EUR, ki jih je treba vrniti državam članicam na začetku leta 2017 zaradi sprememb proračuna, sprejetih konec leta 2016. Poleg tega so bili v zadnjih dneh leta 2016 prejeti predujmi za lastna sredstva v višini 1,5 milijarde EUR.
- Pomemben znesek glob, ki jih je Komisija naložila za kršitev pravil konkurence, v višini 4,3 milijarde EUR je bilo v letu 2016 dokončno plačanih in so del stanja zakladnice ob koncu leta.
- Finančno stanje zakladnice prav tako vključuje namenske prejemke in odobritve plačil, ki niso bili porabljeni do konca leta 2016, v višini 11 milijard EUR.

Predhodno financiranje

Opozoriti je treba, da na raven predhodnega financiranja bistveno vpliva cikel večletnega finančnega okvira – na primer na začetku obdobja večletnega finančnega okvira se lahko pričakujejo veliki predujmi, ki se izplačajo državam članicam v okviru kohezijske politike. Komisija poskuša storiti največ, kar je mogoče, da bi ravni predhodnega financiranja ohranila na ustrezni ravni. Treba je vzpostaviti ravnovesje med zagotavljanjem zadostnega financiranja za projekte in pravočasnim pripoznavanjem odhodkov.

Skupni znesek predhodnega financiranja (brez drugih predujmov državam članicam in prispevkov v skrbniška sklada Bekou in za Afriko) v bilanci stanja EU znaša 41,6 milijarde EUR (2015: 40 milijard EUR) in se skoraj v celoti nanaša na dejavnosti Komisije. Približno 64 % predhodnega financiranja Komisije je povezanega z deljenim upravljanjem, kar pomeni, da je izvrševanje proračuna preneseno na države članice (Komisija ohrani nadzorno vlogo).

Predhodno financiranje Komisije po načinih upravljanja

Glavni del zneska predhodnega financiranja v okviru deljenega upravljanja je povezan z ESRR in KS (15,1 milijarde EUR).

Dolgoročno predhodno financiranje se je zmanjšalo za 8,3 milijarde EUR, medtem ko se je kratkoročno predhodno financiranje povečalo za 9,9 milijarde EUR. Takšno gibanje zneskov predhodnega financiranja je posledica dejstva, da je programsko obdobje 2007–2013 v zaključni fazi in tako več zneskov zapade v dvanajstih mesecih. Kar zadeva programsko obdobje 2014–2020, so plačila začetnega predhodnega financiranja knjižena kot nekratkoročna, medtem ko je letno predhodno financiranje knjiženo kot kratkoročno.

FINANČNI INSTRUMENTI

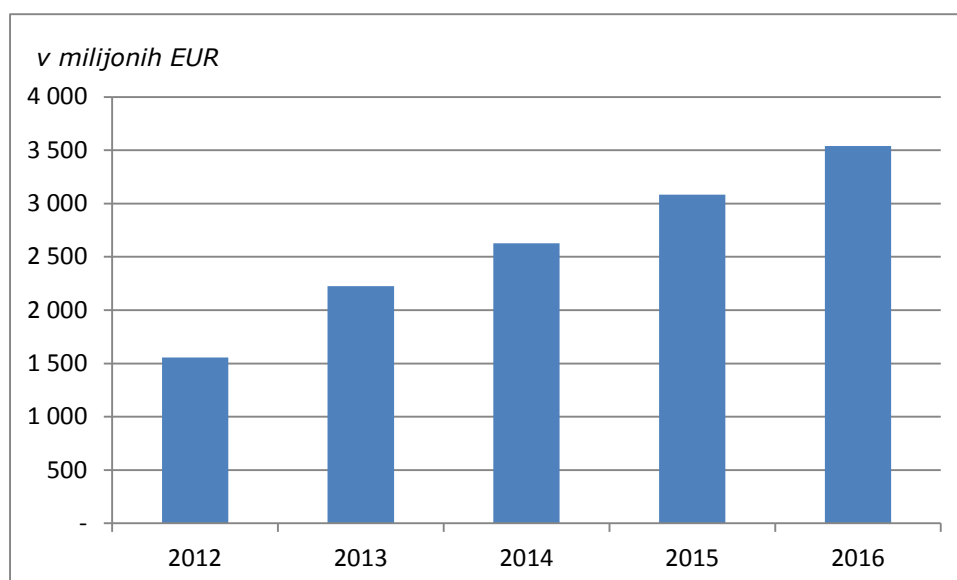
V konsolidiranih računovodskih izkazih EU so kot finančni instrumenti v računovodskem smislu prikazani naslednji elementi:

- finančni instrumenti, ki se financirajo iz proračuna EU;
- finančna sredstva v jamstvenih skladih za proračunska jamstva ter
- posojila in z njimi povezana najeta posojila za programe finančne pomoči.

Finančni instrumenti, ki se financirajo iz proračuna EU

Pomen in obseg finančnih instrumentov, ki se financirajo iz proračuna EU v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, se iz leta v leto povečujeta. Osnovna ideja tega pristopa v nasprotju s tradicionalno metodo izvrševanja proračuna, tj. dodeljevanjem nepovratnih sredstev in subvencij, je, da za vsak euro, porabljen iz proračuna prek finančnih instrumentov, končni upravičenec prejme več kot 1 EUR finančne podpore zaradi učinka vzvoda. Namen te uporabe proračuna EU je doseči kar največji učinek razpoložljivih sredstev. Finančni instrumenti, ki se financirajo iz proračuna EU, obstajajo v obliki jamstvenih instrumentov, lastniških instrumentov in posojilnih instrumentov – glej pregled po VFO spodaj. Sredstva v teh instrumentih so bodisi v obliki denarnih sredstev in njihovih ustreznikov bodisi naložb v lastniške instrumente in dolžniške vrednostne papirje, ki so v konsolidiranih računovodskih izkazih EU prikazani kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva finančnih instrumentov, financiranih iz proračuna EU (vrednost ob koncu leta)

V naslednjih razpredelnicah je pregled finančnih instrumentov, ki so financirani iz proračuna EU, razčlenjeni pa so po večletnih finančnih okvirih in njihovih vrednostih na dan 31. decembra 2016:

v milijonih EUR

Povezani z več kot enim večletnim finančnim okvirom	Sredstva	Obveznosti	Jamstva
Jamstveni instrumenti in instrumenti za delitev tveganja:			
Jamstveni sklad v okviru instrumenta za razvoj podjetij in inovacije na Zahodnem Balkanu (EDIF)	29	(17)	-*
	29	(17)	-
Lastniški instrumenti:			
Evropski sklad za jugovzhodno Evropo (EFSE)	119	-	-
Sklad za financiranje rasti podjetij (ENEF)	10	-	-
Sklad za financiranje podjetniških inovacij (ENIF)	20	-	-
Sklad za zeleno rast za regijo vzhodnega sosedstva	51	-	-
Pobuda za mikrofinanciranje za Azijski sklad za dolžniško financiranje	9	-	-
Sklad za mikro, mala in srednja podjetja za območje MENA (SANAD)	9	-	-
	218	-	-
Skupaj	247	(17)	-

Večletni finančni okvir 2014–2020	Sredstva	Obveznosti	Jamstva
Jamstveni instrumenti in instrumenti za delitev tveganja:			
Obzorje 2020 – služba za posojila in jamstva za raziskave in inovacije InnovFin	698	(8)	(550)
Obzorje 2020 – jamstvo InnovFin za MSP	467	(99)	(371)
Dolžniški instrument instrumenta za povezovanje Evrope (IPE DI)**	493	(1)	(465)
Jamstvena shema za posojila COSME	160	(156)	–*
Zaposlovanje in socialne inovacije	50	(16)	–*
ElectriFI	30	–	–
Jamstveni instrument za kulturni in ustvarjalni sektor (CCS LGF)	6	(1)	–*
Instrument EU za poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje	9	0	–
Jamstvena shema za študentska posojila	16	(2)	*
Finančni mehanizem za naravni kapital	11	–	–
Program za finančno vključevanje MMSP SEMED	15	(1)	0
Sklad tveganega kapitala za države južnega sosedstva	20	–	–
Program Ženske v podjetništvu v državah vzhodnega partnerstva	5	–	–
Instrument zasebnega financiranja za energetska učinkovitost (instrument PF4EE)	18	0	(3)
Podpora za diverzifikacijo mongolskega gospodarstva	2	–	–
	1 999	(285)	(1 389)
Lastniški instrumenti:			
Kapitalska shema za raziskave in inovacije InnovFin v okviru programa Obzorje 2020	229	(4)	–
COSME – kapitalska shema za rast	51	(3)	–
	280	(7)	–
Skupaj	2 279	(292)	(1 389)
Večletni finančni okvir pred letom 2014	Sredstva	Obveznosti	Jamstva
Jamstveni instrumenti in instrumenti za delitev tveganja:			
Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja (RSFF)	839	(88)	(711)
Jamstveni sklad za MSP v okvirnem programu za konkurenčnost in inovativnost	100	(190)	*
Večletni program (MAP) za podjetja	25	(34)	*
Evropski mikrofinančni instrument Progress	10	(7)	*
Jamstveni sklad za MSP	17	(14)	*
	991	(333)	(711)
Lastniški instrumenti:			
Pomoč za hitro rastoča in inovativna MSP iz okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (CIP)	423	(3)	–
Kapitalska shema večletnega okvirnega programa	196	(0)	–
Evropski sklad za energetska učinkovitost	100	–	–
Evropski mikrofinančni instrument Progress za zaposlovanje in socialne inovacije	75	–	–
Svetovni sklad za energetska učinkovitost in obnovljive vire energije	74	–	–
Sklad Marguerite	54	–	–
Sklad za zagon pri Evropskem skladu za tehnologijo, ustanovljen leta 1998 (ETF)	11	(0)	–
Pilotni projekti za prenos tehnologij	1	(0)	–
	933	(3)	–
Posojilni in lastniški instrumenti ter instrumenti tehnične pomoči:			
Instrument gospodarskega in finančnega sodelovanja MEDA	202	2	–
Evropski instrument sosedstva in partnerstva (ENPI)	142	6	–

Posojila za podporo MSP	18	-	-
	363	(8)	-
Skupaj	2 286	(344)	(711)
Vse skupaj	4 812	(652)	(2 101)

* Za tveganje, ki ga prevzema EU, so v celoti oblikovane rezervacije.

** Vključuje združitev instrumenta za posojilna jamstva za projekte TEN-T in Pobude za projektne obveznice.

Finančna sredstva v jamstvenih skladih za proračunska jamstva

Komisija je vzpostavila jamstvene sklade za kritje proračunskih jamstev (glej pojasnilo **4.1.1** h konsolidiranem računovodskem izkazu), danim skupini EIB. Ti jamstveni skladi se polnijo s plačili iz proračuna EU, tako da zagotavljajo likvidnostno rezervo za morebitne izgube iz zajamčenih poslov. Vplačila v jamstvene sklade se vlagajo v finančne instrumente, vključno z dolžniškimi vrednostnimi papirji, denarnimi sredstvi in vezanimi vlogami. Komisija ima dne 31. decembra 2016 finančna sredstva v:

- jamstvenem skladu za zunanje ukrepe v višini 2,3 milijardi EUR in
- jamstvenem skladu EFSI v višini 1 milijarde EUR.

Jamstveni sklad EFSI je začel delovati leta 2016.

Posojila in z njimi povezana najeta posojila za programe finančne pomoči

Evropska unija je s Pogodbo EU pooblaščen za izvajanje poslov za najemanje posojil za zagotovitev finančnih virov, potrebnih za uresničitev specifičnih nalog. Komisija, ki deluje v imenu EU, trenutno upravlja tri glavne programe: evropski mehanizem za finančno stabilizacijo (EMFS), plačilnobilančno pomoč in makrofinančno pomoč, v okviru katerih lahko daje posojila. Kapital, potreben za financiranje dajanja posojil EU, se zbere na kapitalskih trgih ali pri finančnih institucijah.

Posojila makrofinančne pomoči se dodelijo partnerskim državam zunaj EU, skupni nominalni znesek neodplačanih posojil na dan 31. decembra 2016 je znašal 2 947 milijonov EUR.

EMFS

Leta 2014 sta irski in portugalski program finančne pomoči v okviru EMFS potekla, zato ni mogoče črpati dodatnih posojil. Januarja 2016 je Portugalska uradno zaprosila za podaljšanje zapadlosti plačila prvega obroka posojila EMFS, ki bi moral biti plačan 3. junija 2016. Obrok v višini 4,75 milijarde EUR je bil refinanciran s tremi novimi tranšami v višini 1,5 milijarde EUR, 2,25 milijarde EUR in 1 milijarde EUR z zapadlostjo v letih 2023, 2031 oziroma 2036. To je glavni razlog za zmanjšanje kratkoročnih posojil / najetih posojil in povečanje dolgoročnih posojil / najetih posojil v bilanci stanja za leto 2016.

Plačilnobilančna posojila

Program pomoči v obliki plačilnobilančnih posojil za Madžarsko se je iztekel leta 2010, programa pomoči za Latvijo in Romunijo pa sta se iztekla leta 2012. Poleg tega sta se v letih 2013 in 2015 iztekla programa preventivne pomoči za Romunijo, in sicer brez črpanja sredstev. Madžarska je aprila 2016 povrnila zadnji nepravilno obrok v višini 1,5 milijarde EUR.

Pregled posojil, odobrenih za finančno pomoč, po nominalnih vrednostih:

v milijardah EUR

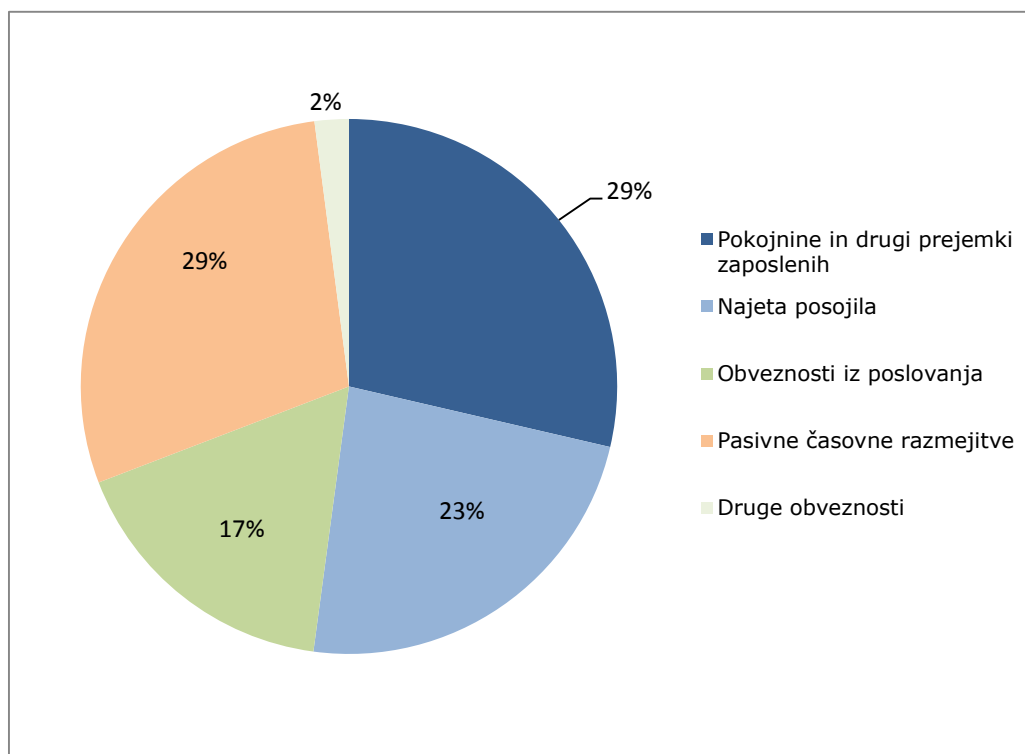
	Plačilnobilančna posojila				EMFS*			SKUPAJ
	Madžarska	Latvija	Romunija	Skupaj	Irska	Portugalska	Skupaj	
Odobrena skupaj	6,5	3,1	5,0**	14,6	22,5	26,0	48,5	63,1
Skupaj izplačana na dan 31. 12. 2016	5,5	2,9	5,0	13,4	22,5	24,3	46,8	60,2
Skupaj odplačana na dan 31. 12. 2016	(5,5)	(2,2)	(1,5)	(9,2)	-	-	-	(9,2)
Neodplačani zneski na dan 31. 12. 2016	-	0,7	3,5	4,2	22,5	24,3	46,8	51,0

* Brez poslov refinanciranja.

** Brez preventivne pomoči.

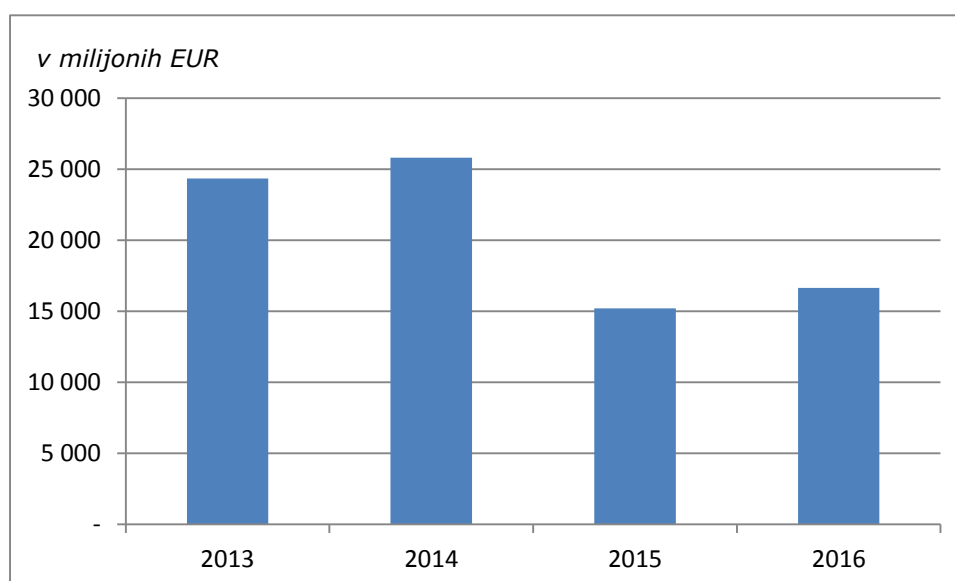
1.4. OBVEZNOSTI

235 milijard EUR obveznosti v konsolidirani bilanci stanja EU

Na strani obveznosti so predvsem štiri ključne postavke: obveznosti iz naslova pokojnin in drugih prejemkov zaposlenih, posojila, obveznosti iz poslovanja in vnaprej vračunani stroški. Največja sprememba v primerjavi z letom 2015 je povečanje obveznosti iz poslovanja za skoraj 8 milijard EUR, ki je predvsem posledica boljšega izvrševanja plačil EKJS (tj. plačil na ravni držav članic) v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 – glej pojasnilo **2.12** h konsolidiranim računovodskim izkazom.

Skupni znesek prejetih zahtevkov za povračilo stroškov in računov, ki so v bilanci stanja pripoznani v postavki obveznosti iz poslovanja

Čista sredstva

Presežek obveznosti nad sredstvi ne pomeni, da so institucije in organi EU v finančnih težavah, temveč da bodo nekatere obveznosti financirane iz prihodnjih letnih proračunov. Številni odhodki so v skladu s

pravili računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka pripoznani v letu 2016, čeprav bodo morda dejansko plačani v letu 2017 ali pozneje in financirani iz prihodnjih proračunov, z njimi povezani prihodki pa bodo obračunani šele v prihodnjih obdobjih. Najpomembnejši zneski, na katere je treba opozoriti, se nanašajo na dejavnosti EKJS (plačane leta 2017) in obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih (ki bodo plačane v naslednjih 30 in več letih).

2. ZAŠČITA PRORAČUNA EU

Pregled finančnih popravkov in izterjav za leto 2016

Pomemben dejavnik pri izvrševanju proračuna EU je potreba po zagotovitvi ustreznega preprečevanja ali odkrivanja in naknadnega popravljanja sistemskih slabosti, ki povzročajo napake, nepravilnosti in goljufije. Sodišče v svojem letnem poročilu predstavi izjavo o zanesljivosti o zakonitosti in pravilnosti transakcij, povezanih z zaključnim računom, ter pomembno stopnjo napake pri plačilih. Izjava o zanesljivosti se skupaj z zaključnim računom EU objavi v Uradnem listu.

Komisija uporablja zaščitne ukrepe za ublažitev učinka teh napak prek dveh glavnih vrst mehanizmov:

- (1) preventivnih mehanizmov (npr. predhodne kontrole, podaljšanje plačilnih rokov in odložitvev plačil) ter
- (2) korektivnih mehanizmov (predvsem finančni popravki, ki se naložijo državam članicam ali so sprejeti v dogovoru z njimi, v manjši meri pa tudi izterjave od prejemnikov plačil EU).

V okviru deljenega upravljanja (kmetijska poraba in strukturni ukrepi) so države članice v celotnem ciklu odhodkov odgovorne predvsem za zagotavljanje, da so odhodki, ki so bili izplačani iz proračuna EU, zakoniti in pravilni.

Korektivni ukrepi, tj. finančni popravki in izterjave, se sprejmejo po nadzoru in pregledih upravičenosti odhodkov, ki se financirajo iz proračuna EU, ki jih opravijo Komisija in v primeru odhodkov v okviru deljenega upravljanja tudi države članice. Komisija pri določanju zneska finančnega popravka ali izterjave upošteva naravo in resnost kršitve veljavne zakonodaje in finančnih posledic za proračun EU, tudi v primerih pomanjkljivih sistemov upravljanja in nadzora. Večina popravkov se opravi po plačilu.

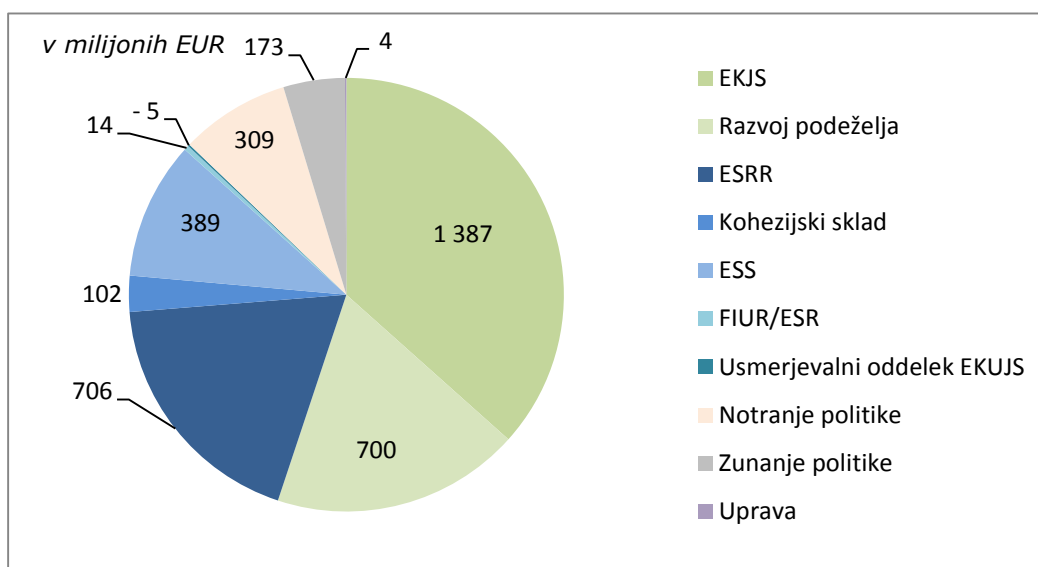
Postopek pri finančnih popravkih in izterjavah:

Finančni popravki in izterjave so predstavljeni na dveh glavnih stopnjah postopka. Obe stopnji se lahko opravita v istem ali v različnih letih:

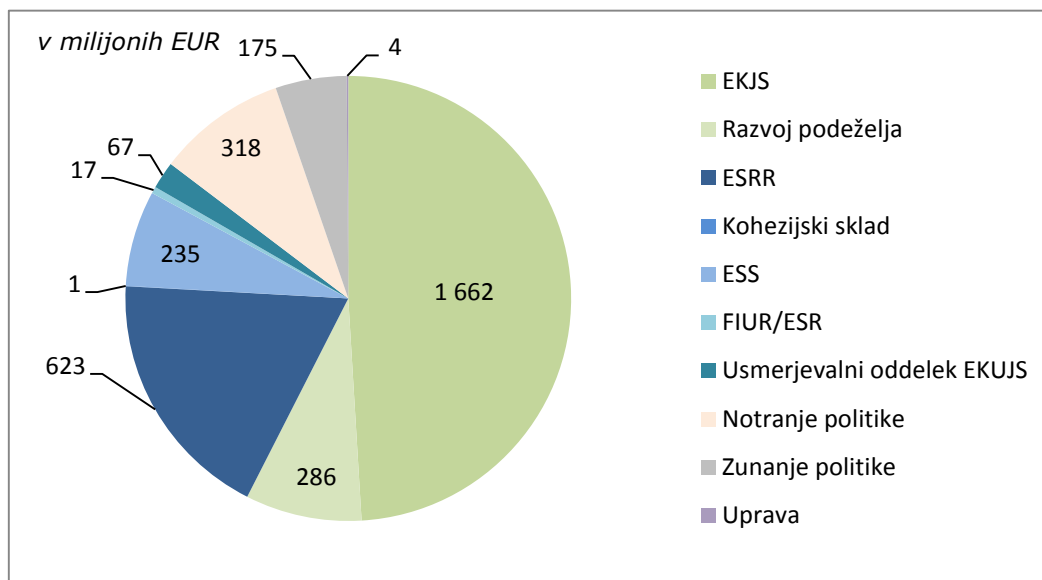
- (1) Finančni popravki in izterjave na **stopnji potrditve**: s temi zneski se je zadevna država članica strinjala ali pa so bili sprejeti s sklepom Komisije. V letu 2016 so potrjeni finančni popravki in izterjave skupaj znašali 3 777 milijonov EUR (2015: 3 499 milijonov EUR).

Finančni popravki in izterjave, potrjeni v letu 2016 – razčlenitev po področjih politike

(2) Finančni popravki in izterjave na **stopnji izvršitve**: ti zneski pomenijo zadnji del procesa, v katerem je ugotovljeno stanje neupravičenih odhodkov dokončno popravljeno. V sektorskih regulativnih okvirih je določenih več izvedbenih mehanizmov. V letu 2016 so izvršeni finančni popravki in izterjave skupaj znašali 3 389 milijonov EUR (2015: 3 853 milijonov EUR). Izvrševanje finančnih popravkov in izterjav lahko traja več let, predvsem zaradi sklepov o plačilu po obrokih ali o odložitvi plačila, ki se odobrijo državam članicam v okviru kmetijske politike. V okviru kohezijske politike pravni okvir predvideva izvršitev ob zaključku programskega obdobja ali po njem.

Finančni popravki in izterjave, izvršeni v letu 2016 – razčlenitev po področjih politike

3. UPRAVLJANJE TVEGANJ IN NEGOTOVOSTI PRI IZVRŠEVANJU PRORAČUNA EU

3.1. MAKROEKONOMSKO OKOLJE

Makroekonomsko okolje v EU⁷ vpliva na zmogljivost držav članic EU za izpolnjevanje njihovih obveznosti financiranja do institucij in organov EU ter posledično na zmogljivost EU za neprekinjeno izvajanje politik EU.

Trenutno so svetovni gospodarski obeti zelo negotovi. To sledi že tako težkemu letu 2016, v katerem se je moralo evropsko gospodarstvo soočiti s številnimi mednarodnimi in notranjimi izzivi, vključno z najpočasnejšo svetovno in trgovinsko rastjo od leta 2009, geopolitičnimi napetostmi, terorističnimi napadi v več državah članicah, obremenjenimi bančnimi sektorji, izglasovanim izstopom Združenega kraljestva iz EU in naraščajočim uporom proti globalizaciji. Vendar se je evropsko gospodarstvo doslej izkazalo za odporno in je ohranilo gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest. Rast BDP EU se je proti koncu leta 2016 povečala in kaže, da bo zagon ohranila tudi v letu 2017. To odpornost je podpiralo več dobro znanih ugodnih dejavnikov, vključno z razmeroma nizkimi cenami nafte, preteklim padanjem vrednosti eura, spodbujevalno denarno politiko in pretežno nevtralno fiskalno naravnostjo. Okrevanje je bilo dodatno podprto tudi z izvajanjem strukturnih reform v nekaterih državah članicah, zlasti na trgu dela. Glavni dejavnik rasti je ostala zasebna potrošnja, medtem ko naložbe še vedno niso izpolnile pričakovanj. Ta vztrajna šibkost na področju naložb poraja nekaj dvoma v vzdržnost okrevanja in potencialne rasti gospodarstva. Negotovost postaja izjemno visoka, kar je posledica negotovega rezultata odločitve Združenega kraljestva, da izstopi iz EU.

Na splošno naj bi se rast BDP v euroobmočju letos nekoliko umirila z 1,7 %, kolikor je znašala v letu 2016, na 1,6 %, nato pa naj bi v letu 2018 spet nekoliko porasla na 1,8 %. Ta enakomerna, a zmerna rast naj bi še naprej temeljila na domačem povpraševanju. Po pričakovanjih je rast svetovnega BDP leta 2016 dosegla najnižjo točko, letos in naslednje leto pa naj bi se okrepila. Rast zunaj EU naj bi se postopoma povečala s 3,2 % v letu 2016 na 3,7 % v letu 2017 in 3,9 % v letu 2018.

⁷ Za več informacij glej: Evropska komisija, zimska napoved gospodarskih gibanj za leto 2017.

3.2. PRORAČUNSKE POGOJNE OBVEZNOSTI ZA FINANČNO POMOČ

Najemanje in dajanje posojil EU za programe finančne pomoči ne spada med proračunske operacije. Pridobljena sredstva se na splošno uporabijo za posojilo državi upravičenki v obliki vzajemnega posla (kritno posojilo), tj. z enakim kuponom, zapadlostjo in v istem znesku. Ne glede na metodologijo vzajemnosti pa je servisiranje dolga instrumentov financiranja pravna obveznost EU, ki bo zagotovila, da bodo vsa izplačila izvedena v celoti in pravočasno. Komisija je uvedla postopke za zagotovitev vračila najetih posojil tudi v primeru neodplačevanja posojila.

Najeta posojila EU so neposredne in brezpogojne obveznosti EU, za katere jamčijo države članice EU (proračunske pogojne obveznosti). Posojila, najeta za financiranje posojil tretjim državam, krije Jamstveni sklad za zunanje ukrepe. Če država članica prejemnica postane plačilno nesposobna, se bodo za servisiranje dolga črpala razpoložljiva sredstva v zakladnici Komisije, če bo to mogoče. Če to ne bi bilo mogoče, bi Komisija vpoklicala potrebna sredstva od držav članic. Države članice EU so v skladu z zakonodajo o virih lastnih sredstev EU (člen 14 Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 609/2014) zakonsko zavezane, da dajo na voljo zadostna sredstva za izpolnjevanje obveznosti EU. Tako so vlagatelji izpostavljeni samo kreditnemu tveganju EU, ne pa kreditnemu tveganju prejemnice financiranih posojil. Dajanje posojil v obliki vzajernih poslov zagotavlja, da proračun EU ne prevzema nobenega obrestnega ali valutnega tveganja.

V sklepih Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije se za program za vsako državo določijo skupni znesek svežnja posojil, število obrokov za izplačilo posojila in največja (povprečna) zapadlost v plačilo. Nato se Komisija in država upravičenka dogovorita o parametrih posojila/financiranja, zlasti o zapadlosti obrokov. Poleg tega so vsi obroki posojila razen prvega odvisni od izpolnjevanja pogojev politike v okviru skupne finančne pomoči EU / Mednarodnega denarnega sklada (MDS), kar je še en dejavnik, ki vpliva na časovni okvir financiranja. To pomeni, da sta časovni okvir in zapadlost izdaje posojil odvisna od s tem povezanih najetih posojil EU. Financiranje je izraženo izključno v eurih, razpon zapadlosti pa je med 3 in 30 leti.

V naslednji razpredelnici je prikazan pregled načrtovanih odplačilnih rokov za neporavnane zneske posojil EMFS in plačilnobilančnih posojil v nominalni vrednosti na datum bilance stanja:

v milijardah EUR

	Plačilnobilančna posojila				EMFS			SKUPAJ
	Madžarska	Latvija	Romunija	Skupaj	Irska	Portugalska	Skupaj	
2017			1,15	1,15				1,15
2018			1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85
2019		0,5	1,0	1,5				1,5
2021					3,0	6,75	9,75	9,75
2022						2,7	2,7	2,7
2023					2,0	1,5	3,5	3,5
2024					0,8	1,8	2,6	2,6
2025		0,2		0,2				0,2
2026					2,0	2,0	4,0	4,0
2027					1,0	2,0	3,0	3,0
2028					2,3		2,3	2,3
2029					1,0	0,4	1,4	1,4
2031						2,25	2,25	2,25
2032					3,0		3,0	3,0
2035					2,0		2,0	2,0
2036						1,0	1,0	1,0
2038						1,8	1,8	1,8
2042					1,5	1,5	3,0	3,0
Skupaj	0	0,7	3,5	4,2	22,5	24,3	46,8	51,0

Medvladna mehanizma za finančno stabilnost Evropski instrument za finančno stabilnost (EFSF) in Evropski mehanizem za stabilnost (ESM) sta zunaj okvira Pogodbe EU in zato nista vključena v konsolidiran zaključni račun EU.

3.3. POGOJNE OBVEZNOSTI V ZVEZI S PRORAČUNSKIMI JAMSTVI

EU je skupini EIB zagotovila jamstva za posojila, odobrena zunaj EU, ter za dolžniške in lastniške operacije, ki jih pokriva jamstvo EFSI. V pojasnilih h konsolidiranim računovodskim izkazom EU (glej pojasnilo 4.1.1) so na dan 31. decembra 2016 prikazane pogojne obveznosti za obe vrsti jamstev. EU je za zmanjšanje tveganja, ki bi ga lahko imele unovčitve jamstev s strani skupine EIB na proračun EU, ustanovila namenska jamstvena sklada, tj. Jamstveni sklad za zunanje ukrepe in jamstveni sklad EFSI.

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe se financira iz proračuna EU po stopnji, ki pokriva 9 % vseh zajamčenih posojil v okviru dejavnosti mandata EIB za zunanja posojila tretjim državam, ki niso poravnana ob koncu leta. Na dan 31. decembra 2016 je skupna vrednost sredstev v višini 2,3 milijarde EUR pokrivala izpostavljenost izplačanih zneskov v višini 19,8 milijarde EUR, podpisanih zneskov v višini 28,8 milijarde EUR pri zgornji meji 39,3 milijarde EUR.

Jamstveni sklad EFSI je začel izvajati svoje dejavnosti leta 2016 in bo do leta 2022 postopno dosegel 8 milijard EUR, s čimer bodo oblikovane rezervacije za 50 % največje izpostavljenosti jamstva EU v višini 16 milijard EUR. Jamstveni sklad EFSI je bil v letu 2016 financiran z 1 milijardo EUR, izplačanih je bilo 4,4 milijarde EUR zajamčenih zneskov in podpisanih je bilo za skupno 11,2 milijarde EUR posojil (torej vključno z izplačanimi zneski).

3.4. OBVLADOVANJE BEGUNSKE KRIZE – INSTRUMENT ZA BEGUNCE V TURČIJI

EU se sooča s krizo brez primere, ki zahteva solidarnost, povezanost in učinkovitost. Ker so nam ti izzivi skupni, bi se morali nanje odzvati z usklajenimi ukrepi. Turčija je zaradi svoje geografske lege za številne begunce in migrante pomembna država sprejema in tranzita. Zaradi doslej največjega pritoka beguncev, ki je predvsem posledica konflikta v Siriji, država gosti največ beguncev in migrantov na svetu.

EU in njene države članice so se leta 2015 odločile okrepiti svoje politično in finančno udejstvovanje v podporo Turčiji pri njenih prizadevanjih za gostitev beguncev. Celovito sodelovanje, ki temelji na deljeni odgovornosti, vzajemnih zavezah in doseganju rezultatov med EU in Turčijo, je bilo dogovorjeno v okviru izjave EU in Turčije z dne 29. novembra 2015. S srečanjem na vrhu 29. novembra 2015 se je začel skupni akcijski načrt EU in Turčije za pomoč Turčiji pri obravnavanju posledic konflikta v Siriji.

Komisija je kot odgovor na poziv držav članic EU k znatnemu dodatnemu financiranju za podporo beguncem v Turčiji s Sklepom Komisije z dne 24. novembra 2015, kakor je bil spremenjen 10. februarja 2016⁸ vzpostavila instrument za begunce v Turčiji. Instrument je mehanizem za usklajevanje mobilizacije sredstev, ki so dana na razpolago v proračunu EU in z dodatnimi prispevki držav članic, vključenimi v proračun EU kot zunanji namenski prejemki, v skupni višini 3 milijard EUR za obdobje 2016–2017. Države članice so se politično zavezale zagotavljanju nacionalnih prispevkov v okviru skupnega dogovora med državami članicami EU in Evropsko komisijo, ki so ga predstavniki vlad držav članic sprejeli 3. februarja 2016. Skupni dogovor vzpostavlja tudi okvir pogojevanja. Poleg 345 milijonov EUR, ki jih je Komisija pred vzpostavitvijo instrumenta že dodelila Turčiji kot odziv na sirska begunska krizo, so poleg dvostranske pomoči držav članic na voljo še dodatne 3 milijarde EUR.

Instrument je začel delovati 17. februarja 2016 s prvim srečanjem usmerjevalnega odbora instrumenta. Instrument za pomoč beguncem v Turčiji je usklajevalni mehanizem, ki omogoča hitro, učinkovito in uspešno mobilizacijo pomoči EU za begunce v Turčiji. Zagotavlja optimalno mobilizacijo ustreznih obstoječih instrumentov financiranja EU v obliki humanitarne ali nehumanitarne pomoči, da bi bila obravnava potreb beguncev in gostiteljskih skupnosti celovita in usklajena.

Usmerjevalni odbor instrumenta zagotavlja strateške smernice za splošne prednostne naloge, vrste ukrepov, ki se jih podpre, za dodelitev sredstev in finančne instrumente, ki se jih mobilizira, ter, če je primerno, za pogoje, povezane z izvajanjem zavez Turčije v okviru skupnega akcijskega načrta EU in Turčije. Usmerjevalnemu odboru predseduje Komisija, sestavljajo ga dva predstavnika Komisije in po en predstavnik iz vsake države članice, Turčija pa ima svetovalno vlogo.

V skladu s členom 3(2) sklepa Komisije o vzpostavitvi instrumenta se je usmerjevalni odbor na drugem sestanku 12. maja 2016 dogovoril, da se mora instrument osredotočiti na šest prednostnih področij: (1) humanitarno pomoč, (2) upravljanje migracij, (3) izobraževanje, (4) zdravstvo, (5) komunalno infrastrukturo in (6) socialno-ekonomsko podpora.

Skupni proračun, ki se usklajuje v okviru instrumenta, je 3 milijarde EUR za sklenitev pogodb v obdobju 2016–2017. Sestavljajo ga 1 milijarda EUR iz proračuna EU in 2 milijardi EUR dodatnih sredstev od držav članic. Države članice prispevajo sredstva neposredno v proračun EU v obliki zunanjih namenskih prejemkov v skladu s členom 21(2)(b) finančne uredbe, sredstva pa se knjižijo v proračunski vrstici za IPA II in HUMA. Od 1 milijarde EUR iz proračuna EU je bilo 250 milijonov EUR mobiliziranih v letu 2016, 750 milijonov EUR pa je rezerviranih za instrument v proračunu za leto 2017.

Instrument se financira iz naslednjih virov:

⁸ Sklep Komisije C(2016) 60/03 z dne 10. februarja 2016 o instrumentu za begunce v Turčiji in spremembi Sklepa Komisije C(2015) 9500 z dne 24. novembra 2015.

v milijonih EUR

	2016	2017	Skupaj
Proračun EU			
Humanitarna pomoč	165	145	310
Nehumanitarna pomoč			
Instrument za predpristopno pomoč	55	595	650
Instrument za financiranje razvojnega sodelovanja	10	10	20
Instrument za prispevanje k stabilnosti in miru	20	0	20
Seštevek nehumanitarne pomoči	85	605	690
Skupaj	250	750	1 000

Prispevki držav članic**2 000**

Komisija je v skladu s členom 7(2) pravil uporabe finančne uredbe z vsemi državami članicami sklenila posamezne sporazume o prispevkih glede njihovih nacionalnih prispevkov v skupnem znesku 2 milijardi EUR.

Instrument se izvaja kot humanitarna in nehumanitarna pomoč, pri čemer je posameznima sklopoma dodeljenih 1,4 milijarde EUR oziroma 1,6 milijarde EUR. Humanitarna pomoč podpira najranljivejše begunce (in druge zadevne osebe) s predvidljivo in dostojno podporo, namenjeno osnovnim potrebam in zaščiti. Nehumanitarna pomoč podpira dolgoročno preživetje ter socialno-ekonomski in izobraževalni vidik beguncev. Njena cilja sta pomoč otrokom pri dostopu do primarnega in sekundarnega izobraževanja ter izboljšanje izobraževalnih infrastruktur, vključno s šolskimi stavbami in učnim gradivom. Osredotočena je tudi na izpostavljene skupine, npr. z zaščito žensk pred spolnim nasiljem in nasiljem na podlagi spola ter izboljšanjem dostopa do spolne in reproduktivne zdravstvene oskrbe.

Komisija mora Evropski parlament in Svet redno obveščati o izvajanju instrumenta za begunce v Turčiji, prvo letno poročilo o instrumentu je izdala 2. marca 2017⁹.

3.5. ZAPOSLOVANJE MLADIH

Avgusta 2016 je bilo v EU brezposelnih skoraj 4,2 milijona oseb, mlajših od 25 let, kar pomeni stopnjo brezposelnosti 18,6 %. Čeprav gre za izboljšanje v primerjavi z najvišjo vrednostjo 23,7 % iz leta 2013, to še vedno pomeni, da je skoraj vsak peti mladi brez dela. Ta številka je še višja v nekaterih državah članicah, na primer v Grčiji (42,7 %), Španiji (43,2 %) in Italiji (38,8 %), ki so še posebej prizadete.

Boj proti brezposelnosti mladih je EU v letu 2016 še naprej podpirala z izvajanjem jamstva za mlade v okviru pobude za zaposlovanje mladih v državah članicah. Namen pobude za zaposlovanje mladih je zmanjšati stopnje brezposelnosti mladih v najbolj prizadetih regijah EU. Pobuda, uvedena leta 2013, zagotavlja namensko financiranje v višini 6,4 milijarde EUR za obdobje 2014–2020 za podporo ukrepom, ki mladim pomagajo pri dostopu na trg dela v teh regijah. Polovica skupnega zneska v višini 6,4 milijarde EUR, namenjenega pobudi, se zagotovi iz posebne proračunske vrstice EU, druga polovica pa iz ESS.

Pobuda za zaposlovanje mladih podpira mlade v starosti od 15 do 24 let (ali od 15 do 29 let v nekaterih državah članicah EU), ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo (NEET). To lahko vključuje dolgotrajno brezposelne mlade in mlade, ki niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. Ti mladi so upravičeni do podpore iz naslova pobude za zaposlovanje mladih, če živijo v regijah, kjer je bila brezposelnost mladih leta 2012 višja od 25 %. Trenutno prejemajo podporo iz naslova pobude za zaposlovanje mladih regije v 20 državah članicah.

Financiranje, ki ga zagotavlja pobuda za zaposlovanje mladih, se uporablja pri izvajanju svežnja ukrepov za zaposlovanje mladih, zlasti nacionalnih programov jamstva za mlade v državah članicah EU, ki prejemajo podporo iz pobude za zaposlovanje mladih. Pobuda za zaposlovanje mladih lahko neposredno

⁹ Glej Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu, Prvo letno poročilo o instrumentu za begunce v Turčiji, COM(2017) 130 final z dne 2. marca 2017.

doseže tudi mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in jih podpre na osebni ravni. „Ponudbe“, ki se financirajo iz pobude za zaposlovanje mladih prek programov jamstva za mlade, segajo od pripravništev in tečajev usposabljanja do subvencij za delodajalce in podpore za zagon, odvisno od specifičnih potreb vsakega mladega. Pobuda za zaposlovanje mladih tako dopolnjuje podporo iz drugih finančnih virov EU, kot je Evropski socialni sklad, ki presega posameznike in zagotavlja pomoč pri reformah na področju izobraževanja in usposabljanja.

Programi jamstva za mlade so prilagojeni nacionalni programi, katerih namen je zagotoviti, da vsi mladi, mlajši od 25 let (ali 29 let v nekaterih državah članicah), prejmejo kakovostno in konkretno ponudbo za pomoč v štirih mesecih po tem, ko končajo izobraževanje ali postanejo brezposelni. V ta namen vključujejo neposredne ukrepe, namenjene mladim, ter celovite dolgoročnejsše reforme zaposlitvenih in izobraževalnih sistemov, ki temeljijo na obsežnih partnerstvih med vsemi zadevnimi deležniki.

Poročilo o napredku iz oktobra 2016 je pokazalo, kakšne spremembe je prineslo jamstvo za mlade iz leta 2013, ki ga podpirajo pobuda za zaposlovanje mladih, Evropski socialni sklad in nacionalno financiranje, na terenu. Tri leta po njegovi uvedbi leta 2013 je v EU za 1,4 milijona manj mladih brezposelnih. Od takrat je okoli 9 milijonov mladih sprejelo ponudbo za zaposlitev, usposabljanje ali vajeništvo. To je v številnih državah članicah privedlo do drznih strukturnih reform in pripomoglo k vzpostavljanju poslovno-izobraževalnih partnerstev. Komisija je za zagotovitev doslednega in trajnostnega izvajanja jamstva za mlade predlagala nadaljevanje pobude za zaposlovanje mladih do leta 2020 in povečanje virov pobude. Poleg tega je Komisija napovedala novo posebno dolgotrajno (med 6 in 12 meseci) shemo mobilnosti za vajece, ErasmusPro, v okviru obstoječega programa Erasmus+, s katero bi podprla učenje na delovnem mestu v tujini.

Komisija je začela junija 2016 izvajati novi program znanj in spretnosti za Evropo z 10 ukrepi za izboljšanje kakovosti znanj in spretnosti ter njihove ustreznosti za trg dela. Ukrepi zajemajo pobudo za pomoč nizko usposobljenim odraslim pri izboljšanju njihove bralne, matematične in digitalne pismenosti ter/ali pri njihovem napredku pri pridobivanju kvalifikacije na višji sekundarni ravni ali enakovredne kvalifikacije.

V prvih treh letih programskega obdobja 2014–2020 je prišlo do zamude pri izvajanju pobude za zaposlovanje mladih, podobno kot pri drugih evropskih strukturnih in investicijskih skladih v okviru razdelka 1b večletnega finančnega okvira. Nižjo raven plačil od prvotno predvidene je povzročilo več razlogov, kot so zamude pri sprejetju operativnih programov ESS in dolgotrajne priprave na njihovo izvajanje, vključno z vzpostavitvijo struktur in postopkov, zahtevanih na podlagi ustreznega regulativnega okvira ESS. Do določene mere je mogoče zamude pri začetku izvajanja pobude za zaposlovanje mladih delno pripisati tudi omejenim upravnim zmogljivostim različnih pristojnih struktur, zlasti glede na prekrievanje obeh programskih obdobj. Kljub tem zamudam pa je bilo izvajanje pobude za zaposlovanje mladih tako na terenu kot pri plačilih, ki jih je izvršila Komisija, doslej hitrejše kot izvajanje programov v okviru ESS, ESRR in Kohezijskega sklada.

POROČILA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA IN POJASNILA

Zaradi zaokroževanja na milijon eurov lahko nastane vtis, da se vsote nekaterih finančnih podatkov v spodnjih razpredelnicah ne izidejo.

KAZALO

PRORAČUNSKI REZULTAT EU	111
PRIMERJAVE PRORAČUNSKIH NAPOVEDI IN DEJANSKIH ZNESKOV	112
POJASNILA K POROČILOM O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA	115
1. PRORAČUNSKI OKVIR NA RAVNI EU	115
1.1. VEČLETNI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2014–2020	115
1.2. LETNI PRORAČUN	116
1.3. PODROČJA	117
1.4. PRIHODKI	118
1.5. IZRAČUN PRORAČUNSKEGA REZULTATA	119
1.6. USKLADITEV POSLOVNEGA IZIDA IN PRORAČUNSKEGA REZULTATA	120
2. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA EU ZA LETO 2016 – KOMENTAR	121
2.1. PRIHODKI	121
2.2. ODHODKI	122
3. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH PRIHODKOV EU	124
3.1. POVZETEK IZVRŠEVANJA PRORAČUNSKIH PRIHODKOV EU	124
4. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH ODHODKOV EU	125
4.1. VFO: RAZČLENITEV TER SPREMEMBE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEV PLAČIL	125
4.2. VFO: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI	126
4.3. VFO: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL	127
4.4. VFO: GIBANJA NEPORAVNANIH OBVEZNOSTI (RAL)	128
4.5. VFO: NEPORAVNANE OBVEZNOSTI PO LETIH NASTANKA	129
4.6. PODROČJE: RAZČLENITEV IN SPREMEMBE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEV PLAČIL	130
4.7. PODROČJE: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI	131
4.8. PODROČJE: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL	132
4.9. PODROČJE: GIBANJA NEPORAVNANIH OBVEZNOSTI (RAL)	133
4.10. PODROČJE: NEPORAVNANE OBVEZNOSTI PO LETIH NASTANKA	134
5. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKA PO INSTITUCIJAH	135
5.1. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH PRIHODKOV	135
5.2. IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI	136
5.3. IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL	137
6. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA AGENCIJ	138
6.1. PRORAČUNSKI PRIHODKI	138
6.2. ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEV PLAČIL PO AGENCIJAH	140

PRORAČUNSKI REZULTAT EU

v milijonih EUR

	2016	2015
Prihodki za zadevno proračunsko leto	144 717	146 624
Plačila na podlagi odobritev za tekoče leto	(135 180)	(143 485)
Odobritve plačil, prenesene v leto N+1	(1 655)	(1 299)
Zapadle neporabljene odobritve, prenesene iz leta N-1	63	29
Razvoj namenskih prejemkov	(1 367)	(704)
Tečajne razlike za zadevno leto	(173)	182
Proračunski rezultat*	6 405	1 347

* Od tega znaša rezultat Efte 0 milijonov EUR v letu 2016 in (2) milijona EUR v letu 2015.

PRIMERJAVE PRORAČUNSKIH NAPOVEDI IN DEJANSKIH ZNESKOV

PRORAČUNSKI PRIHODKI

v milijonih EUR

	Prvotni sprejeti proračun	Končni sprejeti proračun	Ugotovljene upravičenosti	Prihodki
1 Lastna sredstva	142 269	133 677	132 192	132 166
11-Prelevmani na sladkor	125	133	133	133
12-Carine	18 465	20 115	19 987	19 961
13-DDV	18 813	16 279	15 935	15 935
14-BND	104 866	97 149	95 578	95 578
15-Popravek proračunskih neravnovesij	-	-	580	580
16-Zmanjšanje prispevka iz naslova BND za Nizozemsko in Švedsko	-	-	(22)	(22)
3 Presežki, neporabljena sredstva in popravki	-	1 349	1 358	1 358
4 Prihodki iz naslova zaposlenih v institucijah in drugih organih Unije	1 348	1 348	1 459	1 452
5 Prihodki iz upravnega poslovanja institucij	55	55	600	579
6 Prispevki in nadomestila v zvezi s sporazumi in programi Unije	60	60	6 204	5 928
7 Zamudne obresti in globe	123	123	9 739	3 175
8 Najemanje in dajanje posojil	5	5	46	41
9 Razni prihodki	25	25	27	17
Skupaj	143 885	136 642	151 624	144 717

* Za podrobnosti glede izvrševanja prihodkov v letu 2016 glej pojasnilo 3 in za obrazložitve pojasnilo 2.1.

PRORAČUNSKI ODHODKI: OBVEZNOSTI PO RAZDELKIH VEČLETNEGA FINANČNEGA OKVIRA

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Prvotni sprejeti proračun	Končni sprejeti proračun	Razpoložljive odobritve skupaj	Prevzete obveznosti
1. Pametna in vključujoča rast	69 841	69 841	73 039	71 731
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	19 010	19 010	21 569	20 332
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	50 831	50 831	51 471	51 400
2. Trajnostna rast: naravni viri, od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	62 484	62 470	66 952	64 547
od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	42 220	42 218	46 051	44 285
3. Varnost in državljanstvo	4 052	4 292	4 423	4 336
4. Evropa v svetu	9 167	9 377	12 240	11 278
5. Uprava, od tega: upravni odhodki institucij	8 935	8 951	9 642	9 358
od tega: upravni odhodki institucij	3 771	3 778	4 121	3 979
6. Nadomestila	–	–	–	–
8. Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	–	–	–	–
9. Posebni instrumenti	525	346	395	61
Skupaj	155 004	155 277	166 690	161 310

PRORAČUNSKI ODHODKI: PLAČILA PO RAZDELKIH VEČLETNEGA FINANČNEGA OKVIRA

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Prvotni sprejeti proračun	Končni sprejeti proračun	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila
1. Pametna in vključujoča rast	66 263	59 459	63 618	56 265
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	17 418	17 406	20 976	18 461
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	48 844	42 053	42 642	37 804
2. Trajnostna rast: naravni viri, od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	55 121	55 214	59 464	57 412
od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	42 212	42 210	46 057	44 084
3. Varnost in državljanstvo	3 022	3 069	3 195	3 077
4. Evropa v svetu	10 156	9 860	11 163	10 277
5. Uprava, od tega: upravni odhodki institucij	8 935	8 951	10 490	9 324
od tega: upravni odhodki institucij	3 771	3 778	4 683	3 975
6. Nadomestila	–	–	–	–
8. Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	–	–	–	–
9. Posebni instrumenti	389	90	140	61
Skupaj	143 885	136 642	148 069	136 416

Za podrobnosti glede izvrševanja odhodkov v letu 2016 glej pojasnilo 4 in za obrazložitve pojasnilo 2.2.

POJASNILA K POROČILOM O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA

1. PRORAČUNSKI OKVIR NA RAVNI EU

Proračunsko računovodstvo se vodi v skladu s finančno uredbo in pravili njene uporabe. Splošni proračun je instrument, s katerim se vsako leto določijo in odobrijo prihodki in odhodki Unije v okviru zgornjih meja in drugih določb iz večletnega finančnega okvira v skladu z zakonodajnimi akti o večletnih programih, sprejetih v tem okviru.

1.1. VEČLETNI FINANČNI OKVIR ZA OBDOBJE 2014–2020

	v milijonih EUR							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
1. Pametna in vključujoča rast	52 756	77 986	69 304	73 512	76 420	79 924	83 661	513 563
1.a Konkurenčnost za rast in delovna mesta	16 560	17 666	18 467	19 925	21 239	23 082	25 191	142 130
1.b Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	36 196	60 320	50 837	53 587	55 181	56 842	58 470	371 433
2. Trajnostna rast: naravni viri,	49 857	64 692	64 262	60 191	60 267	60 344	60 421	420 034
od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	43 779	44 190	43 951	44 146	44 163	44 241	44 264	308 734
3. Varnost in državljanstvo	1 737	2 456	2 546	2 578	2 656	2 801	2 951	17 725
4. Evropa v svetu	8 335	8 749	9 143	9 432	9 825	10 268	10 510	66 262
5. Uprava,	8 721	9 076	9 483	9 918	10 346	10 786	11 254	69 584
od tega: upravni odhodki institucij	7 056	7 351	7 679	8 007	8 360	8 700	9 071	56 224
6. Nadomestila	29	-	-	-	-	-	-	29
8. Negativna rezerva	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Posebni instrumenti	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobritve za prevzem obveznosti	121 435	162 959	154 738	155 631	159 514	164 123	168 797	1 087 197
Odobritve plačil skupaj	135 762	140 719	144 685	142 906	149 713	154 286	157 358	1 025 429

V zgornji razpredelnici so prikazane zgornje meje večletnega finančnega okvira v tekočih cenah. Proračunsko leto 2016 je bilo tretje leto v novem večletnem finančnem okviru 2014–2020. Skupna zgornja meja za odobritve za prevzem obveznosti za leto 2016 je bila 154 738 milijonov EUR, kar ustreza 1,05 % BND EU, medtem ko je bila temu ustrezna zgornja meja odobritev plačil 144 685 milijonov EUR ali 0,98 % BND EU, kar je veljalo v celotnem proračunskem letu 2016.

Prilagoditev sredstev za kohezijsko politiko v skladu s členom 7 uredbe o VFO je bila izvedena s tehnično prilagoditvijo večletnega finančnega okvira za leto 2017, ki jo je sprejela Komisija (COM(2016) 311 z dne 30. junija 2016), kar je povzročilo več prilagoditev zgornjih meja VFO za obdobje 2017–2020 navzgor v skupnem znesku 4 642 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti v razdelku 1(b) in v višini 1 367 milijonov EUR v odobritvah plačil (v tekočih cenah).

Za večletni finančni okvir 2014–2020 je bil dosežen dogovor o novih določbah o prožnosti. Ena od novih določb je možnost prenosa neporabljene razlike do zgornjih mej za plačila v naslednja leta prek skupne razlike do zgornje meje za plačila v okviru tehnične prilagoditve večletnega finančnega okvira za naslednje leto. Zato so bila neporabljena sredstva iz leta 2015 (1 288 milijonov EUR v tekočih cenah) in leta 2016 (13 991 milijonov EUR v tekočih cenah) prenesena v obdobje 2018–2020, zgornje meje za leta 2015 in 2016 ter obdobje 2018–2020 pa so bile ustrezno prilagojene – glej zgoraj navedeno tehnično prilagoditev VFO za leto 2017 in tehnično prilagoditev za leto 2018 (COM(2017) 220 z dne 24. maja 2017).

Komisija je 14. septembra 2016 predstavila sporočilo o vmesnem pregledu/reviziji VFO za obdobje 2014–2020 (COM(2016) 603), ki ga je spremljalo več zakonodajnih predlogov, vključno s predlogom za spremembo uredbe o VFO (COM(2016) 604) in predlogom za poenostavitev finančnih pravil iz finančne uredbe in zadevnih temeljnih aktov (COM(2016) 605). V proračunskem smislu je cilj predlogov povečati prožnost večletnega finančnega okvira z več spremembami uredbe o VFO in „dopolnitvijo“ financiranja prednostne porabe za delovna mesta in rast ter migracije in varnost, in sicer z uporabo razpoložljivih razlik do zgornjih mej in prilagodljivosti. Dogovor o teh predlogih se pričakuje poleti 2017.

Nazadnje, po začetku veljavnosti Sklepa Sveta 2014/335 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije (UL L 168, 7.6.2014) in v skladu s členom 3(3) Sklepa so bile zgornje meje, določene v tem sklepu, preračunane na podlagi podatkov ESR 2010, kar je na splošno prineslo zvišanje v primerjavi z BND, ki temelji na ESR 95. V skladu s tem je bila zgornja meja za lastna sredstva prilagojena z 1,23 % na 1,20 % BND EU; zgornja meja za odobritve za prevzem obveznosti je bila prilagojena z 1,29 % na 1,26 % BND EU (COM(2016) 829 z dne 21. decembra 2016).

Podrobne informacije o različnih razdelkih večletnega finančnega okvira so navedene spodaj:

Razdelek 1 – Pametna in vključujoča rast

Ta razdelek je razdeljen na dva ločena, a medsebojno povezana dela.

- 1a Konkurenčnost za rast in delovna mesta, ki obsega odhodke za raziskave in inovacije, izobraževanje in usposabljanje, instrument za povezovanje Evrope, socialno politiko, notranji trg in spremljajoče politike.
- 1b Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija, ki je namenjena povečanju konvergence najmanj razvitih držav članic in regij, dopolnjevanju strategije EU za trajnostni razvoj zunaj manj uspešnih regij in spodbujanju medregionalnega sodelovanja.

Razdelek 2 – Trajnostna rast: naravni viri

Razdelek 2 vključuje skupno kmetijsko in ribiško politiko ter okoljske ukrepe, zlasti program Life+.

Razdelek 3 – Varnost in državljanstvo

Razdelek 3 (Varnost in državljanstvo) odraža vse večji pomen nekaterih področij, na katerih so bile EU dodeljene posebne naloge – pravosodje in notranje zadeve, varovanje meja, politika priseljevanja in azila, javno zdravje in zaščita potrošnikov, kultura, mladi, informacije in dialog z državljani.

Razdelek 4 – Evropa v svetu

Razdelek 4 zajema vse zunanje ukrepe, vključno z razvojnim sodelovanjem, humanitarno pomočjo ter predpristopnimi in sosedskimi instrumenti. ERS ostaja zunaj proračuna EU in ni del večletnega finančnega okvira.

Razdelek 5 – Uprava

Ta razdelek krije upravne odhodke za vse institucije, pokojnine in evropske šole. Za vse druge institucije razen Komisije pomenijo ti stroški vse njihove odhodke.

Razdelek 6 – Nadomestila

V skladu s političnim dogovorom, da nove države članice ne postanejo neto plačnice v proračun ob samem začetku svojega članstva, so bila v tem razdelku predvidena nadomestila. Ta znesek je bil na razpolago za prenose tem državam, da bi se uravnotežili njihovi proračunski prejemki in prispevki.

Razdelek 9 – Posebni instrumenti

Mehanizmi prilagodljivosti EU omogočajo, da uporabi potrebna sredstva za odzivanje na nepredvidene dogodke, kot so krizne in izredne razmere. Njihovo področje uporabe, dodelitev finančnih sredstev in načini delovanja so določeni v uredbi o VFO in medinstitucionalnem sporazumu. V sedanjih razmerah zmanjšanih odhodkov tudi zagotavljajo, da se proračunska sredstva lahko odzivajo na razvijajoče se prednostne naloge, tako da se vsak euro porabi tam, kjer je najbolj potreben. Večina mehanizmov prilagodljivosti je zato zunaj VFO in uporabljena sredstva lahko presežajo zgornje meje odhodkov.

1.2. LETNI PRORAČUN

Komisija vsako leto oceni vse prihodke in odhodke institucij za naslednje leto ter pripravi predlog proračuna in ga pošlje proračunskemu organu. Na podlagi tega predloga proračuna Svet pripravi stališče, o katerem se nato pogajata obe veji proračunskega organa. Ko predsednik Evropskega parlamenta izjavi, da je skupni predlog proračuna dokončno sprejet, se lahko proračun začne izvrševati. V zadevnem letu se sprejmejo spremembe proračuna. Za izvrševanje proračuna je v glavnem odgovorna Komisija.

Struktura proračuna za Komisijo vsebuje upravne odobritve in odobritve za poslovanje. Druge institucije imajo zgolj upravne odobritve. Poleg tega sta v proračunu dve vrsti odobritev: nediferencirane in diferencirane. Nediferencirana sredstva se uporabljajo za financiranje poslov enoletne narave (ki so v skladu z načelom enoletnosti). Diferencirana sredstva se uporabljajo za uskladitev načela enoletnosti s potrebo po financiranju večletnih poslov. Diferencirana sredstva se delijo na odobritve za prevzem obveznosti in na odobritve plačil:

- **Odobritve za prevzem obveznosti:** krijejo skupne stroške pravnih obveznosti, prevzetih za tekoče proračunsko leto za posle, ki trajajo več let. Vendar se lahko odobritve proračunskih sredstev za ukrepe, ki trajajo več kakor eno proračunsko leto, razporedijo na več let v letne obroke, kadar tako določa temeljni akt.
- **Odobritve plačil:** krijejo odhodke, ki nastanejo zaradi obveznosti, prevzetih v tekočem proračunskem letu in/ali prejšnjih proračunskih letih.

V računovodskih izkazih so vrste financiranja združene v dve glavni postavki:

- končno sprejete proračunske odobritve,
- dodatne odobritve, ki vsebujejo
 - prenose iz prejšnjega leta (finančna uredba omogoča nekaj primerov prenosa neporabljenih zneskov iz prejšnjega leta v tekoče leto) ter
 - namenske prejemke, ki izhajajo iz povračil, prispevkov tretjih oseb/držav v programe EU in delo, opravljeno za tretje osebe, in se dodelijo neposredno v ustrezne proračunske vrstice za odhodke ter tvorijo tretji steber financiranja.

Vse vrste financiranja skupaj tvorijo razpoložljive odobritve.

1.3. PODROČJA

V okviru uporabe upravljanja po dejavnostih („Activity Based Management“ – ABM) Komisija v svojih procesih načrtovanja in upravljanja uporablja oblikovanje proračuna po dejavnostih („Activity Based Budgeting“ – ABB). ABB vključuje uporabo proračunske strukture, v kateri proračunski naslovi ustrezajo področjem in proračunska poglavja dejavnostim. Namen ABB je zagotoviti jasen okvir za uresničevanje ciljev politik Komisije, in sicer z zakonodajnimi, finančnimi ali katerimi koli drugimi sredstvi javnih politik. S strukturiranjem dela Komisije po dejavnostih se pokaže jasna slika zavez Komisije, hkrati pa je vzpostavljen skupni okvir za določanje prednostnih nalog. Sredstva se dodelijo prednostnim nalogam v proračunskem postopku, pri čemer se dejavnosti uporabijo kot sestavni elementi za oblikovanje proračuna. Z vzpostavitvijo take povezave med dejavnostmi in sredstvi, ki so jim dodeljena, si ABB prizadeva povečati učinkovitost in uspešnost porabe sredstev Komisije.

Področje se lahko opredeli kot enotna skupina dejavnosti, ki sestavljajo delo Komisije in so pomembne za proces odločanja. Vsako področje na splošno ustreza delu enega generalnega direktorata in zajema v povprečju okoli 6 ali 7 posameznih dejavnosti. Ta področja so večinoma operativna, saj je namen temeljnih dejavnosti na področjih koristiti upravičenim tretjim osebam na njihovem področju delovanja. Operativni proračun je dopolnjen s potrebnimi upravnimi odhodki za vsako področje.

1.4. PRIHODKI

1.4.1. Prihodki iz lastnih sredstev

Velika večina prihodkov prihaja iz lastnih sredstev, ki zajemajo naslednje kategorije:

- (1) Tradicionalna lastna sredstva (TLS): običajno predstavljajo okoli 14 % prihodkov iz lastnih sredstev.
- (2) Sredstva iz naslova davka na dodano vrednost (DDV): običajno predstavljajo okoli 12 % prihodkov iz lastnih sredstev.
- (3) Sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND): običajno predstavljajo okoli 74 % prihodkov iz lastnih sredstev.

Lastna sredstva se dodeljujejo v skladu s pravili iz Sklepa Sveta 2014/335/ES, Euratom z dne 26. maja 2014 o sistemu virov lastnih sredstev EU (v nadaljnjem besedilu: SLS iz leta 2014). Ta sklep je začel veljati 1. oktobra 2016 in se uporablja retroaktivno od 1. januarja 2014. Učinki za leti 2014 in 2015 so bili upoštevani v proračunskem letu 2016.

Skupni znesek lastnih sredstev, dodeljenih Uniji za pokrivanje letnih odobritev plačil, ne sme presegati 1,20 % vsote BND vseh držav članic.

1.4.2. Tradicionalna lastna sredstva (TLS)

Tradicionalna lastna sredstva (TLS) sestavljajo carine (obračunane na uvoz iz tretjih držav) in prelevmani na sladkor (ki jih plačujejo proizvajalci sladkorja za financiranje odhodkov skupne ureditve trga sladkorja), ki se zaračunajo gospodarskim subjektom in jih v imenu EU zbirajo države članice. Vendar države članice obdržijo 20 % teh sredstev kot nadomestilo za stroške zbiranja. Vsi ugotovljeni zneski tradicionalnih lastnih sredstev se morajo knjižiti na enega od računov, ki jih vodijo pristojni organi:

- na navadni račun iz člena 6(3) Uredbe št. 609/2014: vsi izterjani ali zajamčeni zneski,
- na ločene račune, prav tako določene v navedenem členu: vsi zneski, ki še niso bili izterjani in/ali zajamčeni; na ta račun se lahko knjižijo tudi zajamčeni zneski, ki se izpodbijajo.

Tradicionalna lastna sredstva morajo države članice vknjižiti na račun Komisije pri zakladnici ali Nacionalni centralni banki najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila upravičenost ugotovljena (ali izterjana, v primeru posebnega računa).

1.4.3. Davek na dodano vrednost (DDV)

Davek na dodano vrednost (DDV) se zaračunava od osnov za DDV držav članic, pri čemer so te osnove za ta namen usklajene v skladu s pravili EU. Vendar je osnova za DDV omejena na 50 % BND posamezne države članice. Veljavna enotna vpoklicna stopnja za DDV je določena v višini 0,30 %, razen za obdobje 2014–2020, ko je vpoklicna stopnja za Nemčijo, Nizozemsko in Švedsko določena v višini 0,15 %.

1.4.4. Bruto nacionalni dohodek (BND)

Sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND) se uporabljajo za financiranje tistega dela proračuna, ki ga ne krije noben drug vir prihodkov. Od BND vsake države članice, ki se določi v skladu s pravili EU, se zaračuna enak odstotni delež.

Sredstva iz naslova DDV in BND se določijo na podlagi napovedi ustreznih osnov, oblikovanih ob pripravi predloga proračuna. Te napovedi se pozneje med zadevnim proračunskim letom pregledajo in posodobijo s spremembo proračuna. Pozitivne ali negativne razlike med zneski, ki jih dolgujejo države članice glede na dejanske osnove, in zneski, ki so bili dejansko plačani na osnovi (revidiranih) napovedi, Komisija vpokliče od držav članic za prvi delovni dan junija v drugem letu, ki sledi zadevnemu proračunskemu letu. Popravki dejanske osnove za DDV in BND so še vedno mogoči v naslednjih štirih letih, če ni izdan

pridržek. Te pridržke je treba obravnavati kot morebitne terjatve do držav članic za negotove zneske, saj njihovega finančnega vpliva ni mogoče natančno oceniti. Ko se lahko določi natančni znesek, se vpokličejo ustrezna sredstva iz naslova DDV in BND v zvezi s saldi DDV in BND ali posameznimi zahtevki za plačilo.

1.4.5. Popravek za Združeno kraljestvo

Mehanizem popravka proračunskega neravnovesja v dobro Združenega kraljestva (z zmanjšanjem njihovih plačil lastnih sredstev ob povečanju plačil drugih držav članic) je uvedel Evropski svet v Fontainebleauju (junija 1984). Nemčija, Avstrija, Švedska in Nizozemska so upravičene do znižanja zneska za financiranje popravka za Združeno kraljestvo (omejeno na eno četrtnino njihovega običajnega deleža).

1.4.6. Bruto znižanje

Evropski svet je na zasedanju 7. in 8. februarja 2013 sklenil, da bi morale za Dansko, Nizozemsko in Švedsko veljati bruto znižanje njihovih letnih prispevkov na osnovi BND za obdobje 2014–2020 in da bo za Avstrijo veljalo bruto znižanje le za obdobje 2014–2016. Letna zmanjšanja so naslednja: za Dansko 130 milijonov EUR, Nizozemsko 695 milijonov EUR in Švedsko 185 milijonov EUR. Bruto znižanje za Avstrijo je bilo določeno v višini 30 milijonov EUR v letu 2014, 20 milijonov EUR v letu 2015 in 10 milijonov EUR v letu 2016 (vsi zneski so v cenah iz leta 2011).

1.4.7. Popravki v zvezi z izvajanjem SLS iz leta 2014 za leti 2014 in 2015

V členu 11 SLS iz leta 2014 je določeno, da ko sklep začne veljati, učinkuje s 1. januarjem 2014. To pomeni, da je bilo treba financiranje za leti 2014 in 2015 ponovno preračunati v skladu z novimi pravili. Ta prilagoditev (razlika med starim in novim SLS za leti 2014 in 2015) je bila vnesena v spremembo proračuna št. 5/2016 in je bila izvedena kot enkratno plačilo na prvi delovni dan januarja 2017.

1.5. IZRAČUN PRORAČUNSKEGA REZULTATA

Proračunski rezultat EU se vrne državam članicam v naslednjem letu kot odbitek od njihovih obveznosti za navedeno leto.

Vknjiženi zneski lastnih sredstev so zneski, knjiženi med letom na račune, ki so jih vlade držav članic odprle v imenu Komisije. V primeru presežka prihodki obsegajo tudi proračunski rezultat za preteklo proračunsko leto. Drugi prihodki se vknjižijo v zaključni račun na podlagi med letom dejansko prejetih zneskov.

Za namen izračuna proračunskega rezultata za zadevno leto odhodki obsegajo plačila na podlagi odobritev za zadevno leto in vse odobritve za navedeno leto, ki se prenesejo v naslednje leto. Plačila na podlagi odobritev za zadevno leto pomenijo plačila, ki jih računovodja izvede do 31. decembra zadevnega proračunskega leta. Za EKJS se upoštevajo plačila, ki so jih izvedle države članice med 16. oktobrom leta N–1 in 15. oktobrom leta N, pod pogojem, da je bil računovodja uradno obveščen o ustrezni obveznosti in plačilnem nalogu do 31. januarja leta N+1. Za odhodke EKJS se lahko po kontrolah v državah članicah sprejme odločba o skladnosti.

Proračunski rezultat vsebuje dva elementa: rezultat EU in rezultat udeležbe držav Efte, ki spadajo v Evropski gospodarski prostor (EGP). V skladu s členom 1(1) Uredbe št. 608/2014 o določitvi izvedbenih ukrepov za sistem virov lastnih sredstev je ta rezultat razlika med:

- skupnimi prihodki, prejetimi za zadevno proračunsko leto, ter
- skupnimi plačili na podlagi odobritev za tekoče leto, skupaj s skupnim zneskom odobritev za navedeno leto, prenesenih v naslednje leto.

Tako dobljenemu znesku se prišteje ali se od njega odšteje naslednje:

- čisti saldo razveljavljenih odobritev plačil, prenesenih iz prejšnjih let, in vseh plačil, ki zaradi nihanj tečaja eura presegajo nediferencirana sredstva, prenesena iz prejšnjega leta,
- razvoj namenskih prejemkov ter
- neto pozitivne ali negativne tečajne razlike, zajete med letom.

Odobritve, prenesene iz prejšnjega proračunskega leta, v zvezi s prispevki tretjih oseb in delom zanje, ki se po definiciji nikoli ne razveljavijo, so vključene kot dodatne odobritve za zadevno proračunsko leto. To pojasni razliko med prenosi iz prejšnjega leta v poročilih o izvrševanju proračuna za leto N in prenosi v naslednje leto v poročilih o izvrševanju proračuna za leto N-1. Ponovno razpoložljive odobritve po vračilu predplačil se ne upoštevajo pri izračunu proračunskega rezultata.

Prenesene odobritve plačil vključujejo: samodejne prenose in prenose na podlagi sklepa. Pri razveljavljenih neporabljenih odobritvah plačil, prenesenih iz prejšnjega leta, so prikazane razveljavljene odobritve, ki so bile prenesene samodejno in na podlagi sklepa.

1.6. USKLADITEV POSLOVNEGA IZIDA IN PRORAČUNSKEGA REZULTATA

v milijonih EUR

	2016	2015
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	1 733	(13 033)
Prihodki		
<i>Upravičenosti, ugotovljene v tekočem letu, a še nepobrane</i>	(1 969)	(318)
<i>Upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu</i>	3 363	7 943
<i>Prehodno nezaračunani prihodki (čisti)</i>	611	(359)
Odhodki		
<i>Vnaprej vračunani odhodki (čisti)</i>	10 678	9 920
<i>Odhodki prejšnjega leta, plačani v tekočem letu</i>	(7 656)	(1 208)
<i>Čisti učinek predhodnega financiranja</i>	(468)	(4 831)
<i>Odobritve plačil, prenesene v naslednje leto</i>	(3 102)	(2 195)
<i>Plačila, izvedena iz prenosov, in razveljavljene neporabljene odobritve plačil</i>	1 379	1 979
<i>Gibanje rezervacij</i>	3 962	4 950
<i>Drugo</i>	(2 142)	(1 671)
Poslovni izid agencij in ESPJ	16	169
PRORAČUNSKI REZULTAT ZA ZADEVNO LETO	6 405	1 347

Poslovni izid za zadevno leto se v skladu s finančno uredbo izračuna po načelih računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka, proračunski rezultat pa na podlagi pravil prilagojenega računovodstva na podlagi nastanka plačil. Ker tako poslovni izid kot proračunski rezultat izvirata iz istih osnovnih poslov, je za kontrolo koristno preveriti, ali ju je mogoče uskladiti.

Uskladitvene postavke – prihodki

Dejanski proračunski prihodki za dano proračunsko leto ustrezajo prihodkom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih med letom, in zneskom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih v prejšnjih letih. Zato je treba pri uskladitvi upravičenosti, ki so bile ugotovljene v tekočem letu, a še niso bile pobrane, odšteti od poslovnega izida, saj niso del proračunskih prihodkov. Nasprotno pa je treba upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu, pri uskladitvi prišteti k poslovnemu izidu.

Čisti prehodno nezaračunani prihodki obsegajo v glavnem prehodno nezaračunane prihodke za kmetijstvo, lastna sredstva ter obresti in dividende. Upošteva se samo čisti učinek, tj. prehodno nezaračunani prihodki za tekoče leto, zmanjšani za stornirane prehodno nezaračunane prihodke iz prejšnjega leta.

Uskladitvene postavke – odhodki

Čisti vnaprej vračunani odhodki so sestavljeni pretežno iz odhodkov, vračunanih vnaprej ob časovnem preseku ob koncu leta, tj. upravičenih odhodkov, ki so jih imeli upravičenci do sredstev EU, vendar jih še niso prijavili Komisiji. Medtem ko se vnaprej vračunani odhodki ne štejejo med proračunske odhodke, so plačila, izvedena v tekočem letu, za račune, vknjižene v prejšnjih letih, del proračunskih odhodkov tekočega leta.

Čisti učinek predhodnega financiranja je kombinacija (1) novih zneskov predhodnega financiranja, plačanih v tekočem letu in pripoznanih za proračunske odhodke zadevnega leta, ter (2) obračuna predhodnega financiranja, plačanega v tekočem letu ali prejšnjih letih, s priznanjem upravičenih stroškov. Slednji so odhodek v smislu računovodstva na podlagi poslovnega dogodka, niso pa odhodek za proračunsko računovodstvo, saj je bilo plačilo prvotnega predhodnega financiranja že upoštevano kot proračunski odhodek v času njegovega plačila.

Poleg plačil na podlagi odobritev za zadevno leto je treba v izračunu proračunskega rezultata za navedeno leto upoštevati tudi odobritve za navedeno leto, ki se prenesejo v naslednje leto (v skladu s členom 1(1) Uredbe št. 608/2014). Enako velja za proračunska plačila, izvedena v tekočem letu iz prenosov iz preteklih let, in za razveljavljene neuporabljene odobritve plačil.

Gibanje rezervacij se nanaša na ocene ob koncu leta v računovodskih izkazih (zlasti za prejemke zaposlenih), ki ne vplivajo na proračunsko računovodstvo. Drugi uskladitveni zneski obsegajo različne elemente, kot so amortizacija sredstev, pridobitve sredstev, plačilo kapitalskih zakupnin ali finančne udeležbe, ki se v proračunskem računovodstvu in računovodstvu na podlagi nastanka poslovnega dogodka obravnavajo različno.

2. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA EU ZA LETO 2016 – KOMENTAR

2.1. PRIHODKI

V prvotnem sprejetem proračunu EU, ki ga je podpisal predsednik Evropskega parlamenta 25. novembra 2015, so odobritve plačil znašale 143 885 milijonov EUR, z lastnimi sredstvi pa naj bi se financiralo 142 269 milijonov EUR. Ocene prihodkov in odhodkov v prvotnem proračunu se med proračunskim letom navadno spreminjajo, te prilagoditve pa so predstavljene v spremembah proračuna. Popravki lastnih sredstev iz naslova BND zagotavljajo, da se v proračunu predvideni prihodki natanko ujemajo s predvidenimi odhodki. V skladu z načelom uravnoteženosti morajo biti proračunski prihodki in odhodki (odobritve plačil) namreč uravnoteženi.

Leta 2016 je bilo sprejetih šest sprememb proračuna. Ob upoštevanju teh sprememb proračuna so končni sprejeti prihodki v proračunu za leto 2016 znašali 136 642 milijonov EUR. Ti so se financirali iz lastnih sredstev v višini 133 677 milijonov EUR (torej 8 592 milijonov EUR manj od prvotne napovedi), preostanek pa se je financiral iz drugih prihodkov. To je mogoče pojasniti predvsem s presežkom iz prejšnjega proračunskega leta in znatnim znižanjem odobritev plačil, kar je zmanjšalo izravnalni prispevek držav članic iz naslova BND v letu 2016.

Kar zadeva rezultat pri lastnih sredstvih, so bila zbrana tradicionalna lastna sredstva zelo blizu napovedanim zneskom. To je predvsem zaradi spremembe proračunskih ocen v času, ko je bila pripravljena sprememba proračuna št. 4/2016 (v skladu z novimi napovedmi iz pomladi 2016).

Končna plačila držav članic iz naslova DDV in BND so bila prav tako zelo blizu končne proračunske ocene. Razlike med napovedanimi in dejansko vplačanimi zneski so posledica razlik med tečaji eura, uporabljenimi za namene proračuna, in veljavnimi tečaji v času, ko so države članice, ki niso članice EMU, dejansko izvedle plačila.

Kar zadeva salde DDV in BND, je bil uveden nov postopek. Zadevna pravila so določena v členu 10b uredbe o dajanju na razpolago (Uredba št. 609/2014). Novi postopek ne vključuje spremembe proračuna, zato bo Komisija zahtevke za plačilo neto zneskov naslovila neposredno na države članice. Vpliv na proračun EU bo blizu nič. Komisija bo državam članicam sporočila višino letne prilagoditve, zneski pa bodo dani na razpolago junija 2017. Tudi zaradi spremembe za leto 2016 ni bilo nobenih saldov.

Postavka „prispevki in povračila v zvezi s sporazumi in programi EU“ se nanaša predvsem na prihodke iz EKJS in EKSRP (in zlasti na potrditve obračunov in nepravilnosti), sodelovanje tretjih držav v raziskovalnih programih ter druge prispevke in povračila za programe/dejavnosti EU. Pomemben del tega zneska so namenski prejemki, ki običajno povzročijo vnos dodatnih odobritev na strani odhodkov.

Prihodki od glob se nanašajo predvsem na globe na področju konkurence.

2.2. ODHODKI

Leto 2016 je bilo tretje leto novega programskega obdobja 2014–2020. V proračunu za leto 2016 so bile tako kot v proračunu za leto 2015 kot prednostne naloge določene rast in delovna mesta. Vendar je bil v njem izpostavljen tudi pomen novih migracijskih izzivov v zvezi s krizo v Siriji in Severni Afriki.

Kar zadeva obveznosti, je bil proračun za leto 2016 v skupnem znesku 155,3 milijarde EUR za 4,3 % manjši od proračuna za leto 2015 z znatnim zmanjšanjem razdelka 1b (za 15,8 % predvsem zaradi enkratnega učinka reprogramiranja v letih 2014–2015), kar je bilo delno uravnoteženo z velikim povečanjem v razdelku 3 (povečanje za 70,2 %).

V letu 2016 so se s spremembo proračuna 4 še povečale odobritve za prevzem obveznosti za programe, ki rešujejo migracijska in varnostna vprašanja v razdelku 3 – Varnost in državljanstvo, in sicer za 250 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti. 130 milijonov EUR od tega povečanja je bilo dodeljenih Skladu za azil, migracije in vključevanje, 70 milijonov EUR pa Skladu za notranjo varnost. V okviru razdelka 1a je bilo EFSI dodeljenih 74 milijonov EUR dodatnih odobritev za prevzem obveznosti za pokritje njegovega podaljšanja do leta 2020.

Razdelek 4 Evropa v svetu je bil s spremembami proračuna okrepljen v odobritvah za prevzem obveznosti za 210 milijonov EUR predvsem za Evropski instrument sosedstva in programe humanitarne pomoči. Financiranje je bilo delno zagotovljeno z zmanjšanjem skupne zunanje in varnostne politike ter programov makrofinančne pomoči.

Odobritve plačil v končnem sprejetem proračunu so znašale 136,6 milijarde EUR, kar je 3,3 % pod ravno iz leta 2015. To je bilo predvsem posledica zmanjšanja za 7,3 milijarde EUR s spremembo proračuna 4, zlasti za razdelek 1b – Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija ter v manjšem obsegu za razdelek 2 – Trajnostna rast. Nadaljnje podrobnosti o razlogih za to zmanjšanje so navedene v nadaljevanju.

Izvrševanje razpoložljivih odobritev v letu 2016

Leto 2016 se je zaključilo s 97-odstotnim izvrševanjem obveznosti in preostalimi odobritvami plačil v višini 4,8 milijarde EUR. Izvrševanje obveznosti je znašalo 157,3 milijarde EUR. Pri plačilih je izvrševanje doseglo 132,4 milijarde EUR ali 92 % razpoložljivih odobritev.

Po več letih omejenih odobritev plačil in kopičenja neplačanih zahtevkov (predvsem na področju kohezije) je bil neobičajen zaostanek pri plačilih v letu 2016 v celoti odpravljen v skladu z „načrtom plačil“, dogovorjenim z Evropskim parlamentom in Svetom leta 2015. Komisija je že marca 2016 ugotovila, da obstaja tveganje prenizkega izvrševanja odobritev plačil za kohezijo, in septembra znatno povečala svoje ocene presežka, potem ko so države članice julija oddale posodobljene napovedi. Poleg tega je upoštevala zamude pri imenovanju nacionalnih organov, hitrost izvajanja na terenu in povprečne napovedane stopnje izvrševanja za prejšnja programska obdobja. Nato je predlagala spremembo proračuna št. 4/2016, da bi za 7,3 milijarde EUR zmanjšala raven odobritev plačil, in sicer večinoma v proračunskih vrsticah iz podrazdelka 1b Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Pravzaprav je bila raven zahtevkov za plačilo, ki so jih države članice dejansko predložile do konca leta za programsko obdobje 2014–2020, za 8 milijard EUR nižja od napovedi, kar je največ doslej, saj je 26 držav članic predložilo zahtevke, ki so bili nižji od napovedanih.

Neporavnane obveznosti

Neporavnane obveznosti (RAL) do konca leta so se znatno povečale na 238,8 milijarde EUR. Povečanje za več kot 21 milijard EUR v primerjavi z letom 2015 je bilo dvakrat višje od prvotno pričakovanega zaradi povečane vrzeli med izvršenimi obveznostmi in plačili (ki izhaja iz spremembe proračuna št. 4/2016 ter prenizkega izvrševanja ob koncu leta). V letu 2017 se glede na razliko med odobritvami za prevzem obveznosti in odobritvami plačil, določenimi v proračunu, pričakuje nadaljnje povečanje neporavnanih obveznosti (delež 85 %).

Neporavnane pravne obveznosti iz prejšnjih programskih obdobj, tj. pred letom 2014, so se leta 2016 zmanjšale s 75 milijard EUR na 40 milijard EUR (-47 %). Posledično bo od leta 2017 za sedanje programe na voljo večji delež odobritev plačil.

Podrobnejša analiza proračunskih popravkov, njihovo ozadje in utemeljitev ter učinek so predstavljeni v poročilu Komisije o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju za leto 2016, in sicer v delu A, ki daje splošni pregled na ravni proračuna, in delu B, ki obravnava posamezne razdelke večletnega finančnega okvira (VFF).

Proračunski presežek

Proračunski presežek znaša 6,4 milijarde EUR in je nastal predvsem na strani odhodkov zaradi prenizkega izvrševanja, predvsem v razdelku 1b (4,9 milijarde EUR). Presežek na strani prihodkov je predvsem posledica znatnih prihodkov od glob in nekoliko nižjih lastnih sredstev (+1,7 milijarde EUR). Končni rezultat je nižji zaradi negativnih tečajnih razlik v višini 173 milijonov EUR.

3. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH PRIHODKOV EU

3.1. POVZETEK IZVRŠEVANJA PRORAČUNSKIH PRIHODKOV EU

v milijonih EUR

Naslov	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki		Prejemki kot % proračuna	Neporavnano	
	Prvotni sprejeti proračun	Končni sprejeti proračun	Tekoče leto	Prenosi	Skupaj	Iz upravičenosti za tekoče leto	Iz prenesenih upravičenosti			Skupaj
1 Lastna sredstva	142 269	133 677	132 164	28	132 192	132 163	3	132 166	99 %	26
3 Presežki, neporabljeni sredstva in popravki	-	1 349	1 358	-	1 358	1 358	-	1 358	101 %	-
4 Prihodki iz naslova zaposlenih v institucijah in drugih organih Unije	1 348	1 348	1 445	14	1 459	1 438	14	1 452	108 %	7
5 Prihodki iz upravnega poslovanja institucij	55	55	584	17	600	568	11	579	1044 %	21
6 Prispevki in nadomestila v zvezi s sporazumi in programi Unije	60	60	5 929	274	6 204	5 804	125	5 928	9880 %	275
7 Zamudne obresti in globe	123	123	2 946	6 793	9 739	1 045	2 131	3 175	2582 %	6 564
8 Najemanje in dajanje posojil	5	5	40	6	46	36	6	41	792 %	5
9 Razni prihodki	25	25	17	10	27	16	2	17	69 %	10
Skupaj	143 885	136 642	144 483	7 141	151 624	142 427	2 290	144 717	106 %	6 907

4. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH ODHODKOV EU

4.1. VFO: RAZČLENITEV TER SPREMEMBE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEV PLAČIL

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Odobritve za prevzem obveznosti						Odobritve plačil						
	Proračunske odobritve			Dodatne odobritve			Proračunske odobritve			Dodatne odobritve			
	Prvotni sprejeti proračun 1	Spremembe proračuna in prerazporeditve 2	Končni sprejeti proračun 3=1+2	Prenosi 4	Namenski prejemki 5	Skupaj Razpoložljive odobritve 6=3+4+5	Prvotno sprejeti proračun 7	Spremembe proračuna in prerazporeditve 8	Končni sprejeti proračun 9=7+8	Prenosi 10	Namenski prejemki 11	Skupaj Razpoložljive odobritve 12=9+10+11	
1	Pametna in vključujoča rast	69 841	-	69 841	153	3 045	73 039	66 263	(6 804)	59 459	117	4 042	63 618
	<i>1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta</i>	19 010	(0)	19 010	0	2 558	21 569	17 418	(13)	17 406	103	3 467	20 976
	<i>1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija</i>	50 831	-	50 831	153	487	51 471	48 844	(6 791)	42 053	15	575	42 642
2	Trajnostna rast: naravni viri, <i>od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila</i>	62 484	(15)	62 470	410	4 072	66 952	55 121	93	55 214	430	3 821	59 464
	<i>od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila</i>	42 220	(2)	42 218	410	3 424	46 051	42 212	(3)	42 210	424	3 424	46 057
3	Varnost in državljanstvo	4 052	240	4 292	-	131	4 423	3 022	46	3 069	9	117	3 195
4	Evropa v svetu	9 167	210	9 377	237	2 626	12 240	10 156	(295)	9 860	33	1 270	11 163
5	Uprava, <i>od tega: upravni odhodki institucij</i>	8 935	16	8 951	4	687	9 642	8 935	16	8 951	756	783	10 490
	<i>od tega: upravni odhodki institucij</i>	3 771	7	3 778	3	340	4 121	3 771	7	3 778	472	433	4 683
6	Nadomestila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Posebni instrumenti	525	(179)	346	-	50	395	389	(299)	90	1	50	140
Skupaj		155 004	273	155 277	804	10 610	166 690	143 885	(7 243)	136 642	1 345	10 081	148 069

4.2. VFO: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Razpoložljive odobritve skupaj 1	Prevzete obveznosti					Odobritve, prenesene v leto 2017			Odobritve, ki zapadejo			
		Iz končnega sprejetega proračuna 2	Iz prenosov 3	Iz namenskih prejemkov 4	Skupaj 5=2+3+4	% 6=5/1	Namenski prejemki 7	Prenosi na podlagi sklepa 8	Skupaj 9=7+8	Iz končnega sprejetega proračuna 10	iz prenosov 11	Iz namenskih prejemkov 12	Skupaj 13=10+11+12
1 Pametna in vključujoča rast	73 039	69 808	145	1 778	71 731	98 %	1 267	0	1 267	33	8	-	41
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	21 569	18 997	0	1 335	20 332	94 %	1 224	0	1 224	13	-	-	13
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	51 471	50 811	145	443	51 400	100 %	43	-	43	20	8	-	28
2 Trajnostna rast: naravni viri	66 952	62 013	396	2 138	64 547	96 %	1 934	433	2 368	23	14	-	38
od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	46 051	41 770	395	2 120	44 285	96 %	1 304	433	1 737	15	14	-	29
3 Varnost in državljanstvo	4 423	4 287	-	49	4 336	98 %	82	-	82	5	-	-	5
4 Evropa v svetu	12 240	9 364	237	1 677	11 278	92 %	948	10	959	3	-	-	3
5 Uprava	9 642	8 887	4	467	9 358	97 %	221	1	222	62	0	-	62
od tega: upravni odhodki institucij	4 121	3 721	3	254	3 979	97 %	86	-	86	57	0	0	57
6 Nadomestila	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-
8 Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	-	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	-	-	-
9 Posebni instrumenti	395	61	-	-	61	15 %	50	130	180	155	-	-	155
Skupaj	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	-	303

4.3. VFO: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2017					Odobritve, ki zapadejo			
		Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov v	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	%	Samodejni prenos	Prenosi na podlagi sklepa	Namenski prejemki	Skupaj	Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13	
1 Pametna in vključujoča rast	63 618	55 005	102	1 158	56 265	88 %	126	5	2 881	3 012	4 323	15	3	4 341	
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	20 976	17 257	90	1 114	18 461	88 %	113	5	2 350	2 468	31	12	3	46	
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	42 642	37 748	12	44	37 804	89 %	13	-	531	544	4 292	3	-	4 295	
2 Trajnostna rast: naravni viri, od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	59 464	54 508	414	2 490	57 412	97 %	202	433	1 330	1 965	71	16	-	87	
3 Varnost in državljanstvo	46 057	41 558	408	2 118	44 084	96 %	197	433	1 305	1 935	22	16	-	37	
4 Evropa v svetu	3 195	3 035	7	35	3 077	96 %	11	-	82	93	23	2	-	25	
5 Uprava, od tega: upravni odhodki institucij	11 163	9 421	28	828	10 277	92 %	35	86	441	562	319	5	-	324	
6 Nadomestila	10 490	8 163	684	477	9 324	89 %	725	1	306	1 032	62	72	-	133	
8 Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	4 683	3 247	423	305	3 975	85 %	474	-	128	602	57	49	-	106	
9 Posebni instrumenti	-	-	-	-	-	0 %	0	-	-	-	-	-	-	-	
Skupaj	148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 099	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936	

4.4. VFO: GIBANJA NEPORAVNANIH OBVEZNOSTI (RAL)

v milijonih EUR

Razdelek VFO	Neporavnane obveznosti ob koncu prejšnjega leta			Neporavnane obveznosti ob koncu leta	Prevzete obveznosti v zadevnem letu	Obveznosti za zadevno leto		Neporavnane obveznosti ob koncu leta	Skupaj neporavnane obveznosti ob koncu leta
	Obveznosti, prenesene iz prejšnjega leta	Sprostitve / revalorizacije / razveljavitve	Plačila			Plačila	Razveljavljene obveznosti, ki jih ni mogoče prenesti		
1 Pametna in vključujoča rast	160 827	(1 353)	(48 608)	110 866	71 731	(7 657)	(2)	64 072	174 938
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	34 455	(701)	(11 730)	22 024	20 332	(6 731)	(2)	13 599	35 622
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	126 372	(652)	(36 877)	88 843	51 400	(927)	(0)	50 473	139 316
2 Trajnostna rast: naravni viri,	28 191	(1 378)	(12 605)	14 207	64 547	(44 806)	(0)	19 740	33 947
od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	49	(3)	(24)	22	44 285	(44 060)	-	225	247
3 Varnost in državljanstvo	3 137	(228)	(1 396)	1 512	4 336	(1 681)	-	2 655	4 167
4 Evropa v svetu	24 673	(699)	(7 182)	16 792	11 278	(3 095)	(1)	8 182	24 974
5 Uprava,	865	(166)	(690)	8	9 358	(8 634)	(0)	724	732
od tega: upravni odhodki institucij	570	(143)	(420)	7	3 979	(3 555)	0	424	431
6 Nadomestila	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Negativna rezerva in primanjkljaj, prenesena iz preteklega proračunskega leta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Posebni instrumenti	1	(0)	(0)	-	61	(61)	-	0	0
Skupaj	217 693	(3 825)	(70 482)	143 386	161 310	(65 935)	(3)	95 373	238 759

4.5. VFO: NEPORAVNANE OBVEZNOSTI PO LETIH NASTANKA

v milijonih EUR

Razdelek VFO	< 2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Skupaj
1 Pametna in vključujoča rast	1 741	738	1 120	3 461	23 109	16 371	64 326	64 072	174 938
1a: Konkurenčnost za rast in delovna mesta	563	733	856	2 223	4 481	5 972	7 194	13 599	35 622
1b: Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1 178	5	264	1 237	18 627	10 399	57 132	50 473	139 316
2 Trajnostna rast: naravni viri, od tega: tržni ukrepi in neposredna plačila	200	58	81	128	1 234	1 220	11 285	19 740	33 947
3 Varnost in državljanstvo	45	40	67	149	287	154	772	2 655	4 167
4 Evropa v svetu	899	539	843	1 750	3 291	3 784	5 686	8 182	24 974
5 Uprava, od tega: upravni odhodki institucij	-	-	-	-	0	0	1	731	732
9 Posebni instrumenti	0	0	0	0	0	0	0	431	431
Skupaj	2 884	1 376	2 111	5 488	27 920	21 530	82 069	95 380	238 759

4.6. PODROČJE: RAZČLENITEV IN SPREMEMBE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEV PLAČIL

v milijonih EUR

Področje	Odobritve za prevzem obveznosti						Razpoložljive odobritve skupaj 6=3+4+5	Odobritve plačil						Razpoložljive odobritve skupaj 12=9+10+11
	Proračunske odobritve			Dodatne odobritve		Prvotni sprejeti proračun 7		Proračunske odobritve			Dodatne odobritve			
	Prvotni sprejeti proračun 1	Spremembe proračuna in prerazporeditve 2	Končni sprejeti proračun 3=1+2	Prenosi 4	Namenski prejemki 5			Spremembe proračuna in prerazporeditve 8	Končni sprejeti proračun 9=7+8	Prenosi 10	Namenski prejemki 11			
01 Gospodarske in finančne zadeve	2 533	(7)	2 525	-	122	2 648	1 097	432	1 529	6	125	1 660		
02 Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	2 286	3	2 289	-	229	2 518	1 894	(36)	1 859	13	372	2 243		
03 Konkurenca	103	(1)	102	-	5	107	103	(1)	102	9	5	116		
04 Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje	12 924	27	12 952	-	504	13 456	13 031	(1 818)	11 213	14	576	11 802		
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	61 382	(4)	61 379	410	4 070	65 858	54 625	166	54 791	431	3 818	59 039		
06 Mobilnost in promet	4 219	2	4 221	-	125	4 346	2 296	(103)	2 193	5	123	2 321		
07 Okolje	448	0	448	-	18	467	397	(5)	392	4	16	412		
08 Raziskave in inovacije	5 855	(7)	5 848	-	897	6 745	5 403	(10)	5 393	28	1 391	6 811		
09 Komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologija	1 803	53	1 856	-	173	2 029	2 373	(32)	2 341	11	274	2 627		
10 Neposredne raziskave	397	-	397	-	538	935	403	(17)	385	40	479	905		
11 Pomorske zadeve in ribištvo	1 083	(9)	1 074	0	6	1 081	758	(145)	613	3	6	622		
12 Finančna stabilnost, finančne storitve in unija kapitalnih trgov	85	0	85	-	4	89	86	(3)	83	4	4	91		
13 Regionalna in mestna politika	35 989	40	36 029	146	60	36 235	36 386	(5 365)	31 021	11	76	31 108		
14 Obdavčenje in carinska unija	166	0	167	0	9	176	159	0	159	5	7	171		
15 Izobraževanje in kultura	2 889	0	2 890	-	466	3 356	3 031	25	3 055	13	631	3 699		
16 Komuniciranje	204	0	204	-	12	216	197	(2)	195	12	12	219		
17 Zdravje in varnost hrane	571	(14)	557	-	42	598	571	(37)	535	9	42	586		
18 Migracije in notranje zadeve	3 225	250	3 475	-	88	3 563	2 323	61	2 384	6	96	2 487		
19 Instrumenti zunanje politike	783	(119)	663	17	53	733	677	(50)	628	3	52	683		
20 Trgovina	107	1	108	-	3	111	106	1	106	2	3	112		
21 Mednarodno sodelovanje in razvoj	3 162	1	3 163	-	220	3 383	3 346	21	3 367	18	203	3 587		
22 Sosedstvo in širitvena pogajanja	3 835	146	3 981	7	990	4 978	3 566	(264)	3 301	12	369	3 683		
23 Humanitarna pomoč in civilna zaščita	1 202	258	1 460	219	1 253	2 933	1 560	178	1 739	6	532	2 277		
24 Boj proti goljufijam	80	(1)	79	-	0	79	86	(1)	85	7	0	92		
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	206	4	210	0	12	222	206	4	210	15	12	237		
26 Upravna služba Komisije	1 017	(21)	996	-	178	1 174	1 016	(15)	1 001	142	180	1 323		
27 Proračun	72	(13)	59	-	8	67	72	(13)	59	7	8	75		
28 Revizija	19	(0)	19	-	1	20	19	(0)	19	1	1	20		
29 Statistika	139	0	140	-	16	155	128	0	128	5	21	154		
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 647	37	1 684	-	0	1 685	1 647	37	1 684	-	0	1 685		
31 Jezikovne službe	399	(3)	396	-	62	458	399	(3)	396	17	62	475		
32 Energetika	1 532	(122)	1 410	-	96	1 506	1 524	46	1 570	5	141	1 716		
33 Pravosodje in potrošniki	259	(0)	259	-	10	268	239	(8)	232	4	9	245		
34 Podnebni ukrepi	138	0	138	-	1	139	82	(5)	77	4	1	82		
40 Rezerve	475	(238)	236	-	-	236	309	(288)	21	-	-	21		
90 Druge institucije	3 771	7	3 778	3	340	4 121	3 771	7	3 778	472	433	4 683		
Skupaj	155 004	273	155 277	804	10 610	166 690	143 885	(7 243)	136 642	1 345	10 081	148 069		

4.7. PODROČJE: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI

v milijonih EUR

Področje	Razpoložljive odobritve skupaj 1	Prevzete obveznosti				Odobritve, prenesene v leto 2017				Odobritve, ki zapadejo			
		Iz končnega sprejetega proračuna 2	Iz prenosov 3	Iz namenskih prejemkov 4	Skupaj 5=2+3+4	% 6=5/1	Namenski prejemki 7	Prenosi na podlagi sklepa 8	Skupaj 9=7+8	Iz končnega sprejetega proračuna 10	Iz prenosov v 11	Iz namenskih prejemkov 12	Skupaj 13=10+11+12
01 Gospodarske in finančne zadeve	2 648	2 525	-	9	2 534	96 %	113	-	113	1	-	-	1
02 Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	2 518	2 288	-	121	2 409	96 %	109	0	109	0	-	-	0
03 Konkurenca	107	102	-	3	105	98 %	2	-	2	0	-	-	0
04 Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje	13 456	12 938	-	428	13 367	99 %	76	0	76	13	-	-	13
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	65 858	60 927	395	2 143	63 466	96 %	1 927	433	2 360	18	14	-	32
06 Mobilnost in promet	4 346	4 218	-	62	4 281	99 %	63	0	63	2	-	-	2
07 Okolje	467	448	-	10	458	98 %	8	0	8	0	-	-	0
08 Raziskave in inovacije	6 745	5 848	-	538	6 386	95 %	359	-	359	0	-	-	0
09 Komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologija	2 029	1 856	-	81	1 936	95 %	92	0	92	0	-	-	0
10 Neposredne raziskave	935	397	-	114	510	55 %	424	-	424	0	-	-	0
11 Pomorske zadeve in ribištvo	1 081	1 069	0	2	1 071	99 %	5	0	5	5	-	-	5
12 Finančna stabilnost, finančne storitve in unija kapitalskih trgov	89	85	-	2	87	97 %	2	0	2	0	-	-	0
13 Regionalna in mestna politika	36 235	35 968	145	26	36 139	100 %	34	31	65	29	1	-	30
14 Obdavčenje in carinska unija	176	166	0	4	171	97 %	4	-	4	0	-	-	0
15 Izobraževanje in kultura	3 356	2 890	-	359	3 249	97 %	107	0	107	0	-	-	0
16 Komuniciranje	216	204	-	7	211	97 %	5	-	5	0	-	-	0
17 Zdravje in varnost hrane	598	557	-	17	573	96 %	25	-	25	0	-	-	0
18 Migracije in notranje zadeve	3 563	3 473	-	32	3 505	98 %	56	0	57	1	-	-	1
19 Instrumenti zunanje politike	733	654	17	18	689	94 %	35	9	44	0	-	-	0
20 Trgovina	111	108	-	2	109	99 %	1	0	1	0	-	-	0
21 Mednarodno sodelovanje in razvoj	3 383	3 161	-	187	3 349	99 %	32	1	33	1	-	-	1
22 Sosedstvo in širitvena pogajanja	4 978	3 979	-	925	4 904	99 %	65	-	65	2	7	-	9
23 Humanitarna pomoč in civilna zaščita	2 933	1 459	219	552	2 231	76 %	701	-	701	1	-	-	1
24 Boj proti goljufijam	79	79	-	-	79	100 %	0	-	0	0	-	-	0
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	222	209	0	7	216	97 %	5	0	5	1	-	-	1
26 Upravna služba Komisije	1 174	995	-	108	1 104	94 %	69	-	69	0	-	-	0
27 Proračun	67	59	-	5	64	95 %	3	-	3	0	-	-	0
28 Revizija	20	18	-	1	19	97 %	1	-	1	0	-	-	0
29 Statistika	155	139	-	6	145	94 %	10	-	10	0	-	-	0
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 685	1 684	-	0	1 684	100 %	0	-	0	0	-	-	0
31 Jezikovne službe	458	396	-	42	437	95 %	20	-	20	0	-	-	0
32 Energetika	1 506	1 405	-	41	1 446	96 %	55	0	55	5	-	-	5
33 Pravosodje in potrošniki	268	256	-	3	259	97 %	7	-	7	2	-	-	2
34 Podnebni ukrepi	139	137	-	1	138	100 %	0	0	0	0	-	-	0
40 Rezerve	236	-	-	-	-	0 %	-	99	99	138	-	-	138
90 Druge institucije	4 121	3 721	3	254	3 979	97 %	86	-	86	57	0	0	57
Skupaj	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	-	303

4.8. PODROČJE: IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL

v milijonih EUR

Področje	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila						Odobritve, prenesene v leto 2017					Odobritve, ki zapadejo			
		Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	%	Samodejni prenos	Prenosi na podlagi sklepa	Namenski prejemki	Skupaj	Iz končnega sprejetega proračuna	iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj		
															2	3
01	Gospodarske in finančne zadeve	1 660	1 512	5	11	1 529	92 %	5	-	114	119	12	1	-	13	
02	Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	2 243	1 843	11	59	1 913	85 %	15	0	313	328	1	1	-	2	
03	Konkurenca	116	94	8	3	105	90 %	8	-	3	10	0	1	-	1	
04	Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje	11 802	8 819	10	44	8 873	75 %	12	-	532	544	2 381	4	0	2 385	
05	Kmetijstvo in razvoj podeželja	59 039	54 127	414	2 488	57 029	97 %	203	433	1 330	1 965	28	16	-	44	
06	Mobilnost in promet	2 321	2 183	4	64	2 251	97 %	4	0	59	63	6	0	1	7	
07	Okolje	412	379	3	9	392	95 %	3	0	7	11	9	0	-	9	
08	Raziskave in inovacije	6 811	5 359	25	396	5 780	85 %	29	-	994	1 023	6	2	-	8	
09	Komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologija	2 627	2 326	10	113	2 449	93 %	15	0	162	177	1	1	0	2	
10	Neposredne raziskave	905	339	36	95	469	52 %	46	-	385	431	0	5	-	5	
11	Pomorske zadeve in ribištvo	622	585	2	2	589	95 %	2	0	5	6	26	0	-	27	
12	Finančna stabilnost, finančne storitve in unija kapitalskih trgov	91	80	3	2	85	93 %	3	0	2	5	0	0	-	1	
13	Regionalna in mestna politika	31 108	29 072	10	40	29 123	94 %	10	31	36	78	1 906	1	-	1 908	
14	Obdavčenje in carinska unija	171	155	5	2	161	94 %	5	-	5	9	0	0	-	0	
15	Izobraževanje in kultura	3 699	3 043	12	299	3 354	91 %	12	0	332	344	0	1	-	1	
16	Komuniciranje	219	185	11	6	202	92 %	10	-	6	16	0	1	-	1	
17	Zdravje in varnost hrane	586	526	8	16	550	94 %	8	-	25	34	0	1	-	2	
18	Migracije in notranje zadeve	2 487	2 364	5	24	2 393	96 %	7	0	73	80	12	1	-	13	
19	Instrumenti zunanje politike	683	595	3	19	617	90 %	3	-	33	36	29	1	-	29	
20	Trgovina	112	103	2	2	107	96 %	3	0	2	5	0	0	-	0	
21	Mednarodno sodelovanje in razvoj	3 587	3 344	16	133	3 493	97 %	21	0	70	91	1	2	-	3	
22	Sosedstvo in širitvena pogajanja	3 683	3 007	10	317	3 334	91 %	11	-	52	62	284	2	-	286	
23	Humanitarna pomoč in civilna zaščita	2 277	1 637	6	360	2 002	88 %	7	86	173	265	9	1	-	10	
24	Boj proti goljufijam	92	72	6	-	78	84 %	7	5	0	12	1	2	-	2	
25	Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	237	194	13	6	213	90 %	15	0	6	21	0	2	-	3	
26	Upravna služba Komisije	1 323	879	135	83	1 097	83 %	121	-	97	218	1	8	-	8	
27	Proračun	75	53	7	4	63	85 %	6	-	5	11	0	0	-	0	
28	Revizija	20	18	1	1	19	94 %	1	-	1	1	0	0	-	0	
29	Statistika	154	123	4	6	134	87 %	5	-	15	20	0	1	-	1	
30	Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 685	1 684	-	0	1 684	100 %	-	-	0	0	0	-	-	0	
31	Jezikovne službe	475	381	16	37	435	92 %	15	-	25	39	0	1	-	1	
32	Energetika	1 716	1 549	5	67	1 621	94 %	5	0	71	76	15	1	3	19	
33	Pravosodje in potrošniki	245	222	3	4	229	94 %	4	-	5	9	6	1	-	7	
34	Podnebni ukrepi	82	64	3	1	68	83 %	4	0	1	4	9	1	-	9	
40	Rezerve	21	-	-	-	-	0 %	-	-	-	-	21	-	-	21	
90	Druge institucije	4 683	3 247	423	305	3 975	85 %	474	-	128	602	57	49	-	106	
Skupaj	148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 098	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936		

4.9. PODROČJE: GIBANJA NEPORAVNANIH OBVEZNOSTI (RAL)

v milijonih EUR

Področje	Neporavnane obveznosti ob koncu prejšnjega leta					Obveznosti za zadevno leto			
	Obveznosti, prenesene iz prejšnjega leta	Sprostitve / revalorizacije / razveljavitve	Plačila	Neporavnane obveznosti ob koncu leta	Prevzete obveznosti v zadevnem letu	Plačila	Razveljavljene obveznosti, ki jih ni mogoče prenesti	Neporavnane obveznosti ob koncu leta	Neporavnane obveznosti ob koncu zadevnega leta skupaj
01 Gospodarske in finančne zadeve	1 884	(28)	(1 127)	728	2 534	(401)	-	2 133	2 861
02 Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	2 179	(26)	(1 145)	1 008	2 409	(768)	(1)	1 640	2 648
03 Konkurenca	9	(1)	(8)	-	105	(97)	-	8	8
04 Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje	33 275	(438)	(8 516)	24 321	13 367	(357)	(0)	13 010	37 331
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	25 424	(1 340)	(12 274)	11 810	63 466	(44 756)	(0)	18 710	30 520
06 Mobilnost in promet	5 883	(114)	(1 528)	4 241	4 281	(723)	-	3 558	7 799
07 Okolje	1 118	(2)	(275)	841	458	(117)	-	341	1 182
08 Raziskave in inovacije	12 813	(107)	(3 844)	8 863	6 386	(1 937)	(0)	4 449	13 312
09 Komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologija	3 365	(20)	(1 488)	1 856	1 936	(961)	(0)	975	2 832
10 Neposredne raziskave	174	(19)	(100)	55	510	(369)	(0)	141	196
11 Pomorske zadeve in ribištvo	2 201	(53)	(409)	1 740	1 071	(180)	(0)	891	2 630
12 Finančna stabilnost, finančne storitve in unija kapitalskih trgov	12	(2)	(7)	3	87	(78)	(0)	9	13
13 Regionalna in mestna politika	92 788	(286)	(28 491)	64 010	36 139	(631)	(0)	35 508	99 518
14 Obdavčenje in carinska unija	125	(6)	(73)	45	171	(88)	-	83	128
15 Izobraževanje in kultura	2 801	(52)	(1 256)	1 494	3 249	(2 099)	(0)	1 150	2 644
16 Komuniciranje	56	(3)	(49)	4	211	(153)	(0)	58	62
17 Zdravje in varnost hrane	503	(46)	(264)	193	573	(286)	-	287	480
18 Migracije in notranje zadeve	2 596	(168)	(1 096)	1 332	3 505	(1 297)	-	2 207	3 539
19 Instrumenti zunanje politike	905	(46)	(339)	520	689	(278)	(0)	410	930
20 Trgovina	20	(1)	(13)	6	109	(94)	-	16	22
21 Mednarodno sodelovanje in razvoj	9 572	(278)	(2 937)	6 358	3 349	(557)	(0)	2 792	9 150
22 Sosedstvo in širitvena pogajanja	11 606	(306)	(2 547)	8 753	4 904	(787)	(0)	4 117	12 870
23 Humanitarna pomoč in civilna zaščita	827	(5)	(542)	279	2 231	(1 460)	-	770	1 050
24 Boj proti goljufijam	30	(2)	(19)	9	79	(59)	-	20	29
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	15	(2)	(13)	-	216	(200)	-	16	16
26 Upravna služba Komisije	185	(9)	(169)	8	1 104	(928)	-	176	184
27 Proračun	7	(0)	(7)	-	64	(56)	-	8	8
28 Revizija	1	(0)	(1)	-	19	(18)	-	1	1
29 Statistika	115	(7)	(50)	57	145	(83)	(0)	62	119
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	-	-	-	-	1 684	(1 684)	-	-	-
31 Jezikovne službe	17	(1)	(16)	-	437	(418)	-	19	19
32 Energetika	6 225	(309)	(1 325)	4 590	1 446	(296)	-	1 150	5 740
33 Pravosodje in potrošniki	224	(4)	(91)	129	259	(138)	-	121	250
34 Podnebni ukrepi	168	(1)	(43)	124	138	(25)	-	113	237
90 Druge institucije	570	(143)	(420)	7	3 979	(3 555)	0	424	431
Skupaj	217 693	(3 825)	(70 482)	143 386	161 310	(65 935)	(3)	95 373	238 759

4.10. PODROČJE: NEPORAVNANE OBVEZNOSTI PO LETIH NASTANKA

v milijonih EUR

Področje	< 2010	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Skupaj
01 Gospodarske in finančne zadeve	11	0	-	117	244	10	346	2 133	2 861
02 Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja	13	11	29	93	86	144	633	1 640	2 648
03 Konkurenca	-	-	-	-	-	-	0	8	8
04 Zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje	382	6	265	420	4 112	4 118	15 018	13 010	37 331
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	34	-	-	2	868	985	9 921	18 710	30 520
06 Mobilnost in promet	100	64	249	508	571	1 321	1 430	3 558	7 799
07 Okolje	80	58	68	98	137	181	217	341	1 182
08 Raziskave in inovacije	77	112	318	705	1 686	2 835	3 129	4 449	13 312
09 Komunikacijska omrežja, vsebine in tehnologija	29	16	37	141	298	615	721	975	2 832
10 Neposredne raziskave	9	2	1	1	11	11	19	141	196
11 Pomorske zadeve in ribištvo	85	0	13	27	286	26	1 302	891	2 630
12 Finančna stabilnost, finančne storitve in unija kapitalnih trgov	-	-	-	-	0	1	3	9	13
13 Regionalna in mestna politika	1 022	1	8	825	14 947	5 750	41 459	35 508	99 518
14 Obdavčenje in carinska unija	-	-	0	0	1	11	32	83	128
15 Izobraževanje in kultura	83	26	66	128	220	436	535	1 150	2 644
16 Komuniciranje	-	-	0	0	0	0	4	58	62
17 Zdravje in varnost hrane	14	3	5	10	15	52	93	287	480
18 Migracije in notranje zadeve	45	46	67	158	322	111	583	2 207	3 539
19 Instrumenti zunanje politike	12	5	11	38	55	168	231	410	930
20 Trgovina	-	-	0	0	1	1	4	16	22
21 Mednarodno sodelovanje in razvoj	227	219	331	699	1 237	1 525	2 120	2 792	9 150
22 Sosedstvo in širitvena pogajanja	414	290	473	993	1 507	2 037	3 039	4 117	12 870
23 Humanitarna pomoč in civilna zaščita	22	25	24	23	22	28	135	770	1 050
24 Boj proti goljufijam	-	-	-	0	1	3	6	20	29
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	-	-	-	-	-	-	0	16	16
26 Upravna služba Komisije	-	-	-	-	2	1	4	176	184
27 Proračun	-	-	-	-	-	-	(0)	8	8
28 Revizija	-	-	-	-	-	-	-	1	1
29 Statistika	-	-	0	0	3	17	37	62	119
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 Jezikovne službe	-	-	-	-	-	-	(0)	19	19
32 Energetika	225	491	142	496	1 273	1 053	910	1 150	5 740
33 Pravosodje in potrošniki	0	0	4	6	13	36	70	121	250
34 Podnebni ukrepi	-	-	-	-	1	54	69	113	237
90 Druge institucije	0	0	0	0	0	0	0	431	431
	2 884	1 376	2 111	5 488	27 920	21 530	82 069	95 380	238 759

5. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKA PO INSTITUCIJAH

5.1. IZVRŠEVANJE PRORAČUNSKIH PRIHODKOV

v milijonih EUR

Institucija	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki			Prejemki kot % proračuna	Neporavnano
	Prvotni sprejeti proračun	Končni sprejeti proračun	Tekoče leto	Prenosi	Skupaj	Iz upravičenosti za tekoče leto	Iz prenesenih upravičenosti	Skupaj		
Komisija	143 548	136 305	143 854	7 119	150 972	141 804	2 285	144 089	106 %	6 883
Odbor regij	8	8	11	–	11	11	–	11	133 %	0
Računsko sodišče	20	20	20	0	20	20	0	20	99 %	0
Sodišče Evropske unije	52	52	50	0	50	50	0	50	97 %	0
Ekonomsko-socialni odbor	11	11	15	–	15	15	–	15	142 %	–
Evropski svet in Svet	50	50	76	3	79	75	2	78	154 %	2
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	1	1	1	–	1	1	–	1	95 %	–
Evropska služba za zunanje delovanje	41	41	269	1	269	268	1	268	659 %	1
Evropski parlament	153	153	186	19	205	181	2	183	119 %	22
Varuh človekovih pravic	1	1	1	–	1	1	–	1	91 %	–
Skupaj	143 885	136 642	144 483	7 141	151 624	142 427	2 290	144 717	106 %	6 907

Konsolidirana poročila o izvrševanju splošnega proračuna EU prikazujejo, tako kot prejšnja leta, izvrševanje proračuna v vseh institucijah, saj je v proračunu EU določen ločen proračun za vsako institucijo. Agencije v proračunu EU nimajo ločenih proračunov in se delno financirajo s subvencijami iz proračuna Komisije.

Glede ESZD je treba opozoriti, da ta služba poleg lastnega proračuna prejema tudi prispevke Komisije v višini 140 milijonov EUR (2015: 138 milijonov EUR) in ERS v višini 44 milijonov EUR (2015: 61 milijonov EUR). Ta proračunska sredstva so ESZD na voljo (kot namenski prejemki) predvsem za pokrivanje stroškov osebja Komisije v delegacijah EU, ki jih administrativno upravlja ESZD.

5.2. IZVRŠEVANJE ODOBRITEV ZA PREVZEM OBVEZNOSTI

v milijonih EUR

Institucija	Prevzete obveznosti						Odobritve, prenesene v leto 2017				Odobritve, ki zapadejo		
	Razpoložljive odobritve skupaj	Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	%	Iz namenskih prejemkov	Prenosi na podlagi sklepa	Skupaj	Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Komisija	162 569	150 699	778	5 854	157 332	97 %	4 416	575	4 991	224	22	-	246
Odbor regij	93	89	-	2	91	98 %	0	-	0	1	-	0	1
Računsko sodišče	138	136	-	0	136	99 %	0	-	0	1	-	0	1
Sodišče Evropske unije	382	373	-	1	374	98 %	1	-	1	7	-	0	7
Ekonomsko-socialni odbor	135	127	-	4	131	97 %	0	-	0	4	-	0	4
Evropski svet in Svet	591	519	2	21	541	92 %	23	-	23	26	0	0	26
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	9	9	-	-	9	95 %	-	-	-	1	-	0	1
Evropska služba za zunanje delovanje	877	634	1	200	835	95 %	40	-	40	2	0	0	2
Evropski parlament	1 886	1 824	-	26	1 850	98 %	21	-	21	15	-	0	15
Varuh človekovih pravic	11	10	-	-	10	95 %	-	-	-	0	-	0	0
Skupaj	166 690	154 421	781	6 108	161 310	97 %	4 502	575	5 077	281	22	-	303

5.3. IZVRŠEVANJE ODOBRITEV PLAČIL

Institucija	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2017					Odobritve, ki zapadejo		
		Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	%	Samodejni prenosi	Prenosi na podlagi sklepa	Iz namenskih prejemkov	Skupaj	Iz končnega sprejetega proračuna	Iz prenosov	Iz namenskih prejemkov	Skupaj
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+ 8+9	11	12	13	14=11+ 12+13
Komisija	143 386	126 917	813	4 711	132 442	92 %	624	557	4 934	6 115	4 766	60	3	4 830
Odbor regij	102	81	7	2	90	89 %	8	-	0	9	1	1	0	3
Računsko sodišče	147	127	9	0	136	92 %	9	-	0	9	1	1	0	2
Sodišče Evropske unije	401	351	18	1	370	92 %	22	-	1	23	7	2	0	9
Ekonomsko-socialni odbor	145	119	7	3	129	89 %	8	-	1	9	4	4	0	7
Evropski svet in Svet	636	457	38	20	515	81 %	62	-	23	86	26	9	0	35
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	10	8	1	-	9	84 %	1	-	-	1	1	0	0	1
Evropska služba za zunanje delovanje	968	557	75	185	816	84 %	77	-	62	139	2	11	-	13
Evropski parlament	2 262	1 539	268	94	1 900	84 %	285	-	40	325	15	21	0	36
Varuh človekovih pravic	11	9	1	-	10	86 %	1	-	-	1	0	0	0	1
Skupaj	148 069	130 164	1 236	5 016	136 416	92 %	1 098	557	5 062	6 717	4 823	109	3	4 936

6. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA AGENCIJ

6.1. PRORAČUNSKI PRIHODKI

v milijonih EUR

Agencija	Področje financiranja Komisije	Končni sprejeti proračun	Prejeti zneski
Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev – ACER	6	16	16
Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije – BEREC	9	4	4
Urad Skupnosti za rastlinske sorte – CPVO	17	16	13
Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano – CHAFEA	17	9	9
Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo – EACEA	15	49	49
Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu – EU-OSHA	4	15	15
Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice – eu-LISA	18	80	97
Evropski urad za podporo prosilcem za azil – EASO	18	53	53
Evropska agencija za varnost v letalstvu – EASA	6	193	140
Evropski bančni organ – EBA	12	36	37
Evropska agencija za mejno in obalno stražo – Frontex	18	233	252
Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni – ECDC	17	58	58
Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja – CEDEFOP	15	18	18
Evropska agencija za kemikalije – ECHA	2	103	105
Evropska agencija za okolje – EEA	7	42	57
Evropska agencija za nadzor ribištva – EFCA	11	10	10
Evropska agencija za varnost hrane – EFSA	17	79	79
Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer – Eurofound	4	21	21
Agencija za evropski globalni satelitski navigacijski sistem (GNSS)	6	29	223
Evropski inštitut za enakost spolov – EIGE	4	8	8
Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo – EIT	15	264	264
Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA	12	22	22
Evropska agencija za pomorsko varnost – EMSA	6	71	71
Evropska agencija za zdravila – EMA	2	308	305
Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami – ECSDZD	18	15	15
Evropski policijski urad	18	104	117
Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta – ERCEA	8	43	43
Evropski organ za vrednostne papirje in trge – ESMA	12	39	39
Evropska fundacija za usposabljanje – ETF	15	20	20
Agencija Evropske unije za temeljne pravice – FRA	18	22	22

v milijonih EUR

Agencija	Področje financiranja Komisije	Končni sprejeti proračun	Prejeti zneski
Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj – CEPOL	18	9	10
Agencija Evropske unije za varnost omrežij in informacij – ENISA	9	11	11
Agencija Evropske unije za železnice	6	28	28
Urad Evropske unije za intelektualno lastnino – EUIPO	12	418	231
Urad za evropsko pravosodno sodelovanje – EUROJUST	33	44	44
Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja – EASME	6	36	36
Fuzija za energijo – F4E	8	720	724
Izvajalska agencija za inovacije in omrežja – INEA	6	22	22
Izvajalska agencija za raziskave – REA	8	60	60
Prevajalski center za organe Evropske unije	15	51	42
Skupaj		3 377	3 389

v milijonih EUR

Vrsta prihodkov	Končni sprejeti proračun	Prejeti zneski
Subvencija Komisije	1 524	1 540
Prihodki iz nadomestil	642	638
Drugi dohodki	1 211	1 211
Skupaj	3 377	3 389

6.2. ODOBRITEVE ZA PREVZEM OBVEZNOSTI IN ODOBRITEVE PLAČIL PO AGENCIJAH

v milijonih EUR

Agencija	Odobritve za prevzem obveznosti		Odobritve plačil	
	Razpoložljive odobritve skupaj	Prevzete obveznosti	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila
Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev – ACER	16	16	18	12
Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije – BEREC	4	4	5	4
Urad Skupnosti za rastlinske sorte – CPVO	18	17	17	15
Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano – CHAFEA	9	9	10	8
Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo – EACEA	49	48	54	47
Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu – EU-OSHA	17	16	21	15
Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice – eu-LISA	85	80	104	94
Evropski urad za podporo prosilcem za azil – EASO	66	53	55	35
Evropska agencija za varnost v letalstvu – EASA	220	160	226	144
Evropski bančni organ – EBA	36	35	40	35
Evropska agencija za mejno in obalno stražo – Frontex	256	244	300	199
Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni – ECDC	59	58	69	56
Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja – CEDEFOP	19	19	20	18
Evropska agencija za kemikalije – ECHA	113	110	124	106
Evropska agencija za okolje – EEA	69	64	74	50
Evropska agencija za nadzor ribištva – EFCA	10	10	11	9
Evropska agencija za varnost hrane – EFSA	80	80	88	79
Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer – Eurofound	21	21	24	20
Agencija za evropski globalni satelitski navigacijski sistem (GNSS)	3 331	1 104	626	139
Evropski inštitut za enakost spolov – EIGE	8	8	10	8
Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo – EIT	285	271	267	265
Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA	22	22	25	22
Evropska agencija za pomorsko varnost – EMSA	80	72	82	66
Evropska agencija za zdravila – EMA	314	301	347	294
Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami – ECSDZD	16	16	17	16
Evropski policijski urad	122	115	133	112

Zaključni račun Evropske unije za leto 2016

v milijonih EUR

Agencija	Odobritve za prevzem obveznosti		Odobritve plačil	
	Razpoložljive odobritve skupaj	Prevzete obveznosti	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila
Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta – ERCEA	43	43	45	43
Evropski organ za vrednostne papirje in trge – ESMA	42	40	47	38
Evropska fundacija za usposabljanje – ETF	21	21	21	21
Agencija Evropske unije za temeljne pravice – FRA	22	22	28	22
Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj – CEPOL	10	9	11	9
Agencija Evropske unije za varnost omrežij in informacij – ENISA	11	11	12	10
Agencija Evropske unije za železnice	28	28	30	28
Urad Evropske unije za intelektualno lastnino – EUIPO	450	238	453	214
Urad za evropsko pravosodno sodelovanje – EUROJUST	44	44	47	39
Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja – EASME	36	36	41	36
Fuzija za energijo – F4E	764	763	730	716
Izvajalska agencija za inovacije in omrežja – INEA	22	22	23	22
Izvajalska agencija za raziskave – REA	60	60	63	59
Prevajalski center za organe Evropske unije	51	45	55	46
Skupaj	6 926	4 330	4 376	3 169

v milijonih EUR

Vrste odhodkov	Odobritve za prevzem obveznosti		Odobritve plačil	
	Razpoložljive odobritve skupaj	Prevzete obveznosti	Razpoložljive odobritve skupaj	Izvršena plačila
Zaposleni	1,054	1,033	1,069	1,029
Upravni odhodki	367	341	431	330
Odhodki iz poslovanja	5,505	2,956	2,875	1,811
Skupaj	6 926	4 330	4 376	3 169

GLOSAR

Aktuarske predpostavke

Predpostavke, ki se uporabljajo za izračun stroškov prihodnjih dogodkov, ki vplivajo na pokojninske obveznosti.

Aktuarski dobički in izgube

Pri shemi z zagotovljenimi prejemki, spremembe v aktuarskem primanjkljaju ali presežkih, ki nastanejo zaradi razlik med prejšnjimi aktuarskimi predpostavkami in nastalimi dejstvi ter zaradi učinkov sprememb aktuarskih predpostavk.

Upravne odobritve

Upravne odobritve pokrivajo stroške poslovanja institucij in subjektov (osebje, zgradbe, pisarniška oprema).

Sprejeti proračun

Predlog proračuna postane sprejeti proračun, ko ga odobri proračunski organ.

Sprememba proračuna

Sklep, sprejet med proračunskim letom, ki omogoča spremembo (povečanje, zmanjšanje, prerazporeditev) določenih vidikov sprejetega proračuna za navedeno leto.

Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic

Stroški, ki so nastali med poročevalnim obdobjem, ki jih bo treba financirati iz prihodnjih proračunov, tj. s strani držav članic EU. To je posledica soobstoja računovodskih izkazov na podlagi nastanka poslovnega dogodka in proračuna na podlagi denarnega toka.

Letno poročilo o dejavnostih

Letna poročila o dejavnostih kažejo rezultate poslovanja, med drugim glede na določene cilje, z njimi povezana tveganja in obliko notranje kontrole. T. i. odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil mora od proračunskega leta 2001 za Komisijo in od leta 2003 za vse institucije Evropske unije (EU) svoji instituciji predložiti letno poročilo o dejavnostih v zvezi z izpolnjevanjem svojih obveznosti, skupaj s finančnimi in poslovodnimi informacijami.

Odobritve

Proračunska sredstva. V proračunu so predvidene tako obveznosti kot plačila (gotovinska ali bančna nakazila upravičencem). Odobritve za prevzem obveznosti in odobritve za plačila se pogosto razlikujejo (diferencirana sredstva), ker so za večletne programe in projekte običajno v celoti prevzete obveznosti v letu, ko je sprejeta odločitev o njih, in se plačujejo več let na podlagi napredka pri izvajanju teh programov in projektov. Nediferencirana sredstva se uporabljajo za upravne odhodke, podporo kmetijskim trgov ter neposredna plačila, pri čemer so odobritve plačil enakovredne odobritvam za obveznosti.

Namenski prejemki

Prejemki, namenjeni za financiranje posebnih postavk odhodkov. Glavni vir zunanjih namenskih prejemkov so finančni prispevki tretjih držav za programe, ki jih financira Unija. Glavni vir notranjih namenskih prejemkov so prihodki od tretjih oseb za blago, storitve ali delo, dobavljene na njihovo zahtevo; prihodki iz vračil nepravilno izplačanih zneskov in prihodki od prodaje publikacij in filmov, tudi tistih na elektronskih nosilcih.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Vsa finančna sredstva (razen izvedenih finančnih instrumentov), ki se v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor merijo po pošteni vrednosti in pri katerih se spremembe poštene vrednosti pripoznajo v rezervi v čistih sredstvih do odprave pripoznanja (ali oslabitve).

Proračunska vrstica

Kar zadeva strukturo proračuna, so prihodki in odhodki v proračunu prikazani v skladu z zavezujočo nomenklaturo, ki kaže naravo in namen vsake postavke, kot jih je določil proračunski organ. Posamezne postavke (naslov, poglavje, člen ali vrstica) zagotavljajo uradni opis nomenklature.

Razveljavljene odobritve

Neporabljene odobritve, ki se ne smejo več porabiti.

Prenos odobritev v naslednje proračunsko leto

Izjema od načela enoletnosti, tako da se lahko odobritve, ki jih ni bilo mogoče porabiti v danem proračunskem letu, pod strogimi pogoji izjemoma prenesejo za uporabo v naslednjem letu.

Obveznost

Pravna zaveza za zagotovitev financiranja, če so izpolnjeni določeni pogoji. EU se zaveže, da bo plačala svoj delež stroškov projekta, ki ga financira EU. Današnje obveznosti pomenijo jutrišnja plačila, današnja plačila pa so včerajšnje obveznosti.

Odobritve za prevzem obveznosti

Odobritve za prevzem obveznosti pokrivajo celotne stroške pravnih obveznosti (pogodbe ter sporazume/sklepe o dodelitvi nepovratnih sredstev), ki bi bile lahko podpisane v tekočem proračunskem letu.

Stroški tekočega službovanja

Povečanje obveznosti sistema, ki je posledica službovanja v tekočem proračunskem letu.

Sprostitev obveznosti

Dejanje, s katerim se prejšnja obveznost (ali njen del) razveljavi.

Shema z zagotovljenimi prejemki

Pokojninska ali druga shema pokojninskih prejemkov, pri kateri pravila sheme opredeljujejo prejemke neodvisno od prispevkov, ki jih je treba plačati, in prejemki niso neposredno povezani z naložbami v shemo. Shema je lahko naložbena shema ali shema brez skladov.

Izvedeni finančni instrumenti

Finančni instrumenti, katerih vrednost je povezana s sprememami vrednosti drugega finančnega instrumenta, kazalnika ali blaga. Za razliko od imetnika osnovnega finančnega instrumenta (npr. državne obveznice), ki ima brezpogojno pravico do prejetja denarnih sredstev (ali druge gospodarske koristi) v prihodnosti, ima imetnik izvedenega finančnega instrumenta samo pogojeno pravico do prejetja take koristi. Primer izvedenega finančnega instrumenta je valutna nestandardizirana terminska pogodba.

Neposredno upravljanje

Način izvrševanja proračuna. V okviru neposrednega upravljanja proračun izvršujejo neposredno službe Komisije, izvajalske agencije ali skrbniški skladi.

Diskontna stopnja

Stopnja, ki se uporablja za prilagoditev za časovno vrednost denarja. Diskontiranje je metoda za primerjavo stroškov in koristi, ki se pojavijo v različnih časovnih obdobjih.

Efektivna obrestna mera

Obrestna mera, ki diskontira ocenjeni tok prihodnjih denarnih plačil ali prejemkov v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti na neto knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti.

Finančna sredstva ali obveznosti po pošteni vrednosti skozi presežek ali primanjkljaj

Vsa finančna sredstva ali obveznosti, ki se v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor merijo po pošteni vrednosti in pri katerih se spremembe poštene vrednosti pripoznajo v presežku ali primanjkljaju zadevnega obdobja (tj. izvedeni finančni instrumenti).

Finančni popravek

Finančni popravki so namenjeni zaščiti proračuna EU pred bremenitvijo z napačnimi ali nepravilnimi odhodki. Pri odhodkih v okviru deljenega upravljanja so za izterjavo nepravilno izplačanih plačil v prvi vrsti odgovorne države članice.

„Potrjen“ finančni popravek je zadevna država članica sprejela. „Sprejet“ finančni popravek je bil sprejet s sklepom Komisije in je vedno neto popravek, pri katerem mora država članica vrniti nepravilno izplačana sredstva v proračun EU, kar povzroči dokončno znižanje sredstev, dodeljenih zadevni državi članici. O potrjenih in sprejetih finančnih popravkih se v tem dokumentu poroča kot o eni kategoriji.

Z „izvedenim“ finančnim popravkom je bila ugotovljena nepravilnost popravljena.

Posredno upravljanje

Način izvrševanja proračuna. V okviru posrednega upravljanja Komisija prenese naloge izvrševanja proračuna na organe, ustanovljene v skladu z zakonodajo EU ali nacionalno zakonodajo.

Prekinitve in začasne ustavitve

Komisija lahko prekine ali začasno ustavi plačila, če na podlagi svojega dela ali informacij, ki jih sporočijo revizijski organi, ugotovi, da neka država članica ni odpravila resnih pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in nadzora ter/ali ni popravila nepravilnih odhodkov, ki so bili prijavljeni in potrjeni.

Nepravilnost

Nepravilnost je ravnanje, ki ni v skladu s pravili EU in ima lahko negativne posledice za finančne interese EU, vendar je lahko posledica nenamernih napak, ki jih naredijo upravičenci sredstev ali organi, ki izplačujejo sredstva. Če je nepravilnost namerna, je goljufija.

Zapadle odobritve

Neporabljene odobritve, ki se ob koncu proračunskega leta razveljavijo. Zapadlost pomeni popolno ali delno razveljavitev dovoljenja za ustvarjanje odhodkov in/ali obveznosti, ki ga predstavljajo odobritve.

Lastna sredstva

Predstavljajo glavni vir financiranja za institucije in organe EU in so opredeljena v uredbi o virih lastnih sredstev št. 609/2014. Lastna sredstva sestavljajo sredstva iz naslova BND, sredstva iz naslova DDV in sredstva iz naslova tradicionalnih lastnih sredstev.

Odobritve plačil

Odobritve plačil zajemajo odhodke, ki jih je treba plačati v tekočem letu in izhajajo iz pravnih obveznosti, prevzetih v tekočem in/ali predhodnih letih.

Predhodno financiranje

Plačilo, katerega namen je upravičencu zagotoviti likvidna sredstva. Lahko je razdeljeno na več plačil v skladu z določbami dane pogodbe, sklepa, sporazuma ali temeljnega pravnega akta. Likvidna sredstva ali predujem se porabijo za namen, za katerega so bili zagotovljeni, v obdobju, določenem v sporazumu, ali se povrnejo.

Preventivni ukrepi

Preventivni ukrepi, ki so na voljo Komisiji za zaščito proračuna EU, ko se zave morebitnih pomanjkljivosti, vključujejo prekinitve in začasne ustavitve plačil iz proračuna EU za operativni program.

Neporavnane obveznosti (*reste à liquider* – RAL).

Predstavljajo znesek, za katerega je bila prevzeta proračunska obveznost, poznejše plačilo pa še ni izvršeno. Predstavljajo plačilne obveznosti EU v prihodnjih letih in so neposredna posledica obstoja večletnih programov ter neskladja med odobritvami za prevzem obveznosti in odobritvami plačil.

Deljeno upravljanje

Način izvrševanja proračuna. V okviru deljenega upravljanja se naloge za izvrševanje proračuna prenesejo na države članice. Na ta način se izvrši okoli 80 % odhodkov EU.

Tradicionalna lastna sredstva

Ta predstavljajo prihodek za EU in so del „lastnih sredstev“, ki financirajo dejavnosti EU. Tradicionalna lastna sredstva so opredeljena v uredbi o virih lastnih sredstev št. 609/2014 ter zajemajo carine in prelevmane na sladkor.

Prerazporeditve (med proračunskimi vrsticami)

Prerazporeditve med proračunskimi vrsticami pomenijo premestitev odobritev iz ene v drugo proračunsko vrstico med proračunskim letom in so zato izjema od proračunskega načela specifikacije. Vendar jih izrecno dovoljuje Pogodba o delovanju Evropske unije pod pogoji, določenimi v finančni uredbi. Finančna uredba opredeljuje različne vrste prerazporeditev glede na to, ali gre za prerazporeditve med proračunskimi naslovi, poglavji, člani ali postavkami ali znotraj njih, zahtevajo pa se tudi različne ravni odobritve.